

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Cynllun Datblygu Lleol Eryri
Adroddiad Monitro Blynyddol
Hydref 2023

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

CYNLLUN DATBLYGU LLEOL ERYRI

ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL

am y cyfnod 1^{af} Ebrill 2022 i 31^{ain} o Fawrth 2023

Hydref 2023

Cynnwys

1	CYFLWYNIAD	3
2	Y STRATEGAETH DDATBLYGU	10
3	DIOGELU, GWELLA A RHEOLI'R AMGYLCHEDD NATURIOL.....	16
4	DIOGELU A GWELLA TREFTADAETH DIWYLLIANNOL.....	37
5	HYRWYDDO CYMUNEDAU IACH A CHYNALIADWY	54
6	CEFNOGI ECONOMI WLEDIG GYNALIADWY	92
7	HYRWYDDO HYGyrCHEDD A CHYNHWYSIAD.....	111
	ATODIAD 1: Fframwaith Monitro Gwerthuso Cynaliadwyedd.....	117
	ATODIAD 2: CYNNYDD CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL.....	145
	ATODIAD 3: CYNNYDD AR SAFLEOEDD TAI WEDI'U DYRANNU	146
	ATODIAD 4: TAFLWYBR TAI.....	148
	ATODIAD 5: Data Treth Gyngor fesul Cyngor Cymuned.....	151

1 CYFLWYNIAD

- 1.1 Cafodd Cynllun Datblygu Lleol Eryri diwygiedig 2016-31 (CDLI) ei fabwysiadu ar 6ed Chwefror 2019. Mae monitro CDLI Eryri yn broses barhaus ac nid yw'n dod i ben unwaith y bydd y cynllun yn cael ei fabwysiadu. Nod yr Adroddiad Monitro Blynyddol yw dangos i ba raddau y mae strategaeth CDLI Eryri yn cael ei gyflawni, a yw'r polisïau yn gweithio ai peidio, neu lle mae polisi yn 'ddi-rym'. Mae hyblygrwydd o fewn system y CDLI yn caniatáu i addasiadau a diwygiadau gael eu gwneud i bolisïau, gan wneud y cynllun yn berthnasol ac yn ymatebol i newid. Gellir gwneud addasiadau o'r fath, os oes angen, trwy gyfrwng adolygiad ffurfiol o'r Cynllun Datblygu Lleol.
- 1.2 Dyma'r pedwerydd Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB), ers mabwysiadu'r CDLI Eryri diwygiedig ac mae'n cwmpasu'r cyfnod Ebrill 2022 hyd ddiwedd Mawrth 2023. Mae'r AMB yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31^{ain} o Hydref bob blwyddyn
- 1.3 Mae gan CDLI Eryri fframwaith monitro mabwysiedig ar waith i lywio'r canfyddiadau yn yr AMB. Nod yr adroddiad hwn yw dilyn strwythur tebyg i ddogfen datganiad ysgrifenedig CDLI Eryri ac mae'n defnyddio'r un penawdau penodau. Mae pob adran yn nodi'r amcanion CDLI perthnasol, ac unrhyw faterion cyd-destunol allweddol sy'n codi yn ystod y cyfnod monitro. Mae astudiaethau achos hefyd wedi'u cynnwys ar ddiwedd pob pennod (lle bo hynny'n berthnasol) i ddarparu enghreifftiau o sut mae polisïau wedi'u hystyried wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio. Mae'r fframwaith monitro hefyd yn cynnwys cyfeiriad at sefydliadau eraill a chynlluniau a strategaethau eraill a allai gael dylanwad rhagweithiol ar weithredu polisïau.

Dangosyddion, Targedau a lefelau Sbarduno

- 1.4 Mae dangosyddion, targedau a lefelau sbarduno wedi'u nodi i asesu perfformiad polisïau ac amcanion. Nodir dylanwadau allanol sydd y tu hwnt i reolaeth yr Awdurdod hefyd. Bydd y sbardunau a gynhwysir yn y drefn fonitro yn rhoi arwydd cynnar o berfformiad y Cynllun ac o bosibl pa mor eang y gallai fod angen i adolygiad o'r Cynllun fod.
- 1.5 Pan weithredir pwyntiau sbarduno, mae angen ymchwilio i ddeall pam nad yw polisïau a chynigion yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad a phenderfynu pa gamau fydd yn angenrheidiol. Mae'r camau canlynol wedi'u cynnwys ar gyfer pob dangosydd yn yr AMB i roi eglurder ar y camau i'w cymryd.

Parhau i Fonitro: Mae polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

Hyfforddiant Angenrheidiol: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen hyfforddiant swyddogion neu Aelodau.

Canllawiau Cynllunio Atodol Angenrheidiol: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen arweiniad pellach, a allai olygu paratoi CCA ychwanegol.

Archwiliad Pellach / Ymchwil Angenrheidiol: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen archwilio a / neu ymchwiliad pellach.

Angen Adolygiad Polisi: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu ac maent yn methu â chyflawni; efallai y bydd angen adolygiad o'r polisi penodol.

Adolygiad o'r Cynllun: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu ac nid yw strategaeth y cynllun yn cael ei gweithredu, gan sbarduno adolygiad ffurfiol cyn yr adolygiad statudol 4 blynedd.

Monitro Gwerthusiad Cynaliadwyedd

- 1.6 Mae'r Asesiad Amgylcheddol Strategol Terfynol a'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (2019), a gynhaliwyd fel rhan o'r Adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri, yn darparu fframwaith monitro amlinellol a chyngor ar gyfer monitro effeithiau sylweddol gweithredu'r CDLI. Defnyddir hyn er mwyn;
- Bennu perfformiad y cynllun a'i gyfraniad at amcanion a thargedau
 - Adnabod perfformiad mesurau lliniaru
 - Llenwi bylchau data a nodwyd yn gynharach yn y broses GC
 - Nodi effeithiau cynaliadwyedd annymunol
 - Cadarnhau a oed rhagfynegiadau cynaliadwyedd yn gywir
- 1.7 Mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Llywodraeth Cymru (2020) yn ei gwneud yn ofynnol i fframweithiau monitro ganolbwyntio ar 'effeithiau amgylcheddol sylweddol' gweithredu Cynllun Datblygu Lleol, gyda'r prif ddiben o nodi effeithiau andwyol nas rhagwelwyd ac, os oes angen, nodi a chymryd camau adferol priodol. Mae rheoliadau'r CDLI yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol gynhyrchu Adroddiadau Monitro Blyneddol sy'n caniatáu i fframwaith monitro'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd i gael ei integreiddio i waith monitro'r cynllun. Mae coladu data monitro yn gyfle i ddiweddarau gwybodaeth waelodlin a bydd yn ffynhonnell ddefnyddiol o wybodaeth sylfaenol i lywio adolygiad o'r cynllun a diwygiadau neu amnewidiadau dilynol i'r cynllun.
- 1.8 O ran adolygu Cynllun Datblygu Lleol, mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Llywodraeth Cymru (2020) yn nodi mai'r man cychwyn yw diweddarau'r sefyllfa waelodlin.
- 1.9 Mae dadansoddiad wedi'i wneud ar sut mae'r Cynllun yn cyfrannu at y Gwerthusiad o Gynaliadwyedd. Mae hwn wedi'i gynnwys yn Atodiad 1. Ystyrir nad oes unrhyw faterion sylweddol o bryder wedi codi yn ystod y cyfnod monitro i newid y Gwerthusiad Cynaliadwyedd yn sylweddol.

CANFYDDIADAU ALLWEDDOL A CHRYNODEB GWEITHREDOL

1.10 Amlygodd adroddiadau monitro blynyddol y blynyddoedd diwethaf yr angen i ddiwygio Cynllun Datblygu Lleol Eryri ac aethpwyd ati i baratoi a mabwysiadu Adroddiad Adolygu ddechrau 2023 . Mae'r adroddiad monitro hwn yn ategu casgliadau yr adroddiadau monitro blynyddol blaenorol a'r adroddiad adolygu. Er na chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau sylweddol sy'n tanseilio Strategaeth Datblygu Gofodol y Cynllun presennol na'i bolisiâu strategol, mae'r angen i ddiwygio'r CDLI a'i Strategaeth wedi dod yn amlwg. Mae newidiadau sylweddol wedi digwydd yng nghyd-destun polisi cynllunio, yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau wedi'u diweddarau o Bolisi Cynllunio Cymru (PCC). Fel nodwyd yn yr adroddiad adolygu bydd angen i ddiwygiadau'r CDLI adlewyrchu'r pwyslais yn y dogfennau hyn ar egwyddorion creu lleoedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy. Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y coronafeirws wedi cael canlyniadau pellgyrhaeddol ac wedi codi materion arwyddocaol ar gyfer llunio polisiâu yn Eryri yn y dyfodol. Mae'r pandemig wedi amlygu pwysigrwydd iechyd a lles, mynediad at wasanaethau, cadernid economaidd, cysylltedd digidol a gwerth yr amgylchedd naturiol. Rydym wedi gweld gwerth o'r newydd yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau lleol, bwyd lleol, a manau gwyrdd o ansawdd lleol yn ogystal â'r angen am ddatblygiadau cynaliadwy, carbon isel a seilwaith i ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Bydd angen i'r diwygiadau yny CDLI sicrhau bod pobl yn gallu byw'n lleol a bod cymunedau'n dod yn fwy cynaliadwy a gwydn i'r dyfodol.

Y prif benawdau o'r fframwaith monitro blynyddol yw:

- Ni chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau arwyddocaol sy'n tanseilio pwrpasau statudol y Parc Cenedlaethol.
- Mae'r holl geisiadau cynllunio a dderbyniwyd ers mabwysidu CDLI Eryri diwygiedig (2016-2031) wedi cael eu pennu yn unol â'r Strategaeth Ddatblygu Ofodol.
- Mae polisiâu CDLI Eryri wedi bod yn effeithiol wrth bennu ceisiadau cynllunio defnydd tir ac wrth amddiffyn apeliadau.
- Bu Caniatadau a Chwblhadau Tai yn is na'r targed gofyniad tai blynyddol cyfartalog dros bedair blynedd yn olynol. Gall fod nifer o resymau lleol a chenedlaethol ehangach am y niferoedd isel. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin iawn yw'r adeiladu hapfasnachol o dai marchnad agored a thai fforddiadwy. Gall y gostyngiad fod yn rhannol oherwydd yr amgylchedd benthyca anodd i ddatblygwyr, adeiladwyr bach, a phrosiectau hunan-adeiladu ynghyd a chynnydd diweddar mewn costau adeiladu
- Mae'r Tafllwybr Tai yn dangos diffyg blynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai a Ragwelir Blynyddol (GTRh) yn ystod 2021/22 gyda'r nifer a gwblhawyd eleni 29 uned yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 GTRh o'i gymharu â 22 o dai a gwblhawyd mewn gwirionedd. Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r (GTRh) o 51 annedd y flwyddyn ers 2016-17. Mae diffyg o -42% ar gyfer y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun, 2016-17, hyd at 31 Mawrth 2022. Mae'r cynllun yn disgyn yn sylweddol is na'r hyn a fwriedir.

- Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddir caniatâd cynllunio iddynt y flwyddyn yn llai nag 21 uned am 4 blynedd yn olynol. Mae angen adolygiad polisi gan nad yw tai fforddiadwy yn cael eu darparu. Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Covid-19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu efallai y bydd angen i bolisiâu CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy.
- Mae niferoedd tai yr AMB dros y 4 blynedd gyntaf o fonitro (a phellach) yn dangos, yn yr hinsawdd economaidd bresennol, nad yw nifer isel y datblygiadau tai sector preifat yn darparu tai fforddiadwy o fewn y Parc Cenedlaethol a bod darpariaeth tai fforddiadwy yn ddibynnol iawn ar Gymdeithasau Tai. Nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer eu datblygu, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Nid oes unrhyw ddyraniadau sector preifat mawr, safleoedd ar hap na safleoedd eithriadig yn cael eu cyflwyno, sy'n golygu nad yw'r cyfraniad % gofynnol o dai fforddiadwy o safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu.
- Cyhoeddwyd amcanestyniadau cartrefi 2018 ar gyfer y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92% rhwng 2018 a 2028. Yn ystod yr un cyfnod rhagwelir y bydd yr aelwydydd yn Eryri yn cynyddu 40 uned (0.3%), cynnydd cymedrol iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Mae poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio cartrefi newydd arafach yn awgrymu y gallai ffigur gofynion tai cyffredinol is fod yn fwy addas wrth fynd at i ddiwygio'r CDLI. Byddai ffigur gofynion tai is hefyd yn adlewyrchu niferoedd a gwblhawyd yn y gorffennol a gallu'r diwydiant datblygu tai cyfredol i gyflawni yn y Parc Cenedlaethol.
- Penderfynwyd ar yr holl geisiadau cynllunio a roddwyd ar gyfer tai ers mabwysiadu'r CDLI yn unol â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol ac felly maent wedi cydymffurfio â'r brif strategaeth ofodol a amlinellir yn y Cynllun. Oherwydd graddfa gymharol fach datblygiad newydd ac felly nifer isel o unedau tai yn y Parc Cenedlaethol, gall datblygiad annisgwyl ar safle annisgwyl neu safle mawr a gwblhawyd o fewn blwyddyn arwain at ragori ar y % targed ar gyfer haen anheddiad ar gyfer y flwyddyn benodol honno ac fe all gael effaith ddwys ar y % targed (gweler MF25).
- Mae gan ddynodiad Parth Menter Eryri ar safleoedd yn Nhrawsfynydd a Llanbedr y potensial i greu cyfleoedd cyflogaeth cynaliadwy newydd. Mae'r safleoedd wedi'u dyrannu'n ffurfiol yn CDLI Eryri mabwysiedig 2016-2031, trwy Ddynodiad Parth Menter Llywodraeth Cymru, ac Ardal Ffocws Ddangosol yn Llanbedr. Mabwysiadwyd polisi sy'n seiliedig ar feini prawf hefyd i ddelio â datblygiadau ar y safleoedd, a bydd angen i ddatblygiad hefyd gydymffurfio â pholisiâu perthnasol eraill o fewn CDLI 2016-2031. Yr unig gais dderbyniwyd o fewn Parth Menter Eryri eleni oedd ar gyfer tystysgrif cyfreithlondeb (defnydd arfaethedig) i ostwng uchder y ddau adeilad adweithyddion presenol ar safle Trawsfynydd. Ni dderbyniwyd unrhyw gais arall am ddatblygiad ym Mharth Menter Trawsfynydd na Llanbedr yn ystod cyfnod yr AMB.
- Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am gynlluniau Hydro / Trydan dŵr yn ystod y tair blynedd flaenorol o fonitro o gymharu â 35 cais a dderbyniwyd rhwng 2018/2019. Tybir bod hyn oherwydd y newidiadau mewn taliadau Tariff.
- Mae 3,356m² o arwynebedd llawr cyflogaeth newydd wedi cael ei ganiatáu yn ystod 2022 / 2023 yn y Parc Cenedlaethol.

- Rhoddwyd caniatâd i 22 cais, mewn perthynas â thwristiaeth, yn ystod y cyfnod monitro blynyddol hwn. Roedd rhain yn cynnwys datblygiadau fel;
- Ceisiadau ar gyfer datblygu Llety Gwyliau Amgen yn bennaf podiau
- Newid defnydd tir a throsi adeiladau amaethyddol ar gyfer llety gwyliau hunanarlwyo
- Gwella cyfleusterau megis offer chwarae plant, gosod pontŵn arnofiol, a dymchwel bloc cyfleusterau safle a chodi adeilad cyfleusterau safle newydd.
- Rhwng 2022 a 2023, cymeradwywyd 1 cais i wella cyfleusterau cymunedol sef dymchwel y bloc toiled cerrig presennol a gosod offer cae chwarae antur i blant yng Nghanolfan Cymunedol Capel Curig
- Ni fu unrhyw ddatblygiad arwyddocaol, os o gwbl, i effeithio ar bolisïau eraill yn y Cynllun.

CYD-DESTUN CYFFREDINOL

Ceisiadau cynllunio 2022 - 2023

1.11 Penderfynodd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar 308 o geisiadau cynllunio yn ystod 2022 - 23, gan gynnwys Ceisiadau i Ryddhau Amodau, Diwygiadau ansylweddol, a Caniatadau Adeiladau Rhestredig. Mae nifer y ceisiadau cynllunio a dderbyniwyd wedi bod yn is yn y ddwy flynedd ddiwethaf.. Fodd bynnag, yn unol â blynyddoedd blaenorol, mae cymeradwyaethau wedi parhau i fod yn uchel ar 83%.

1.12 Yn dilyn mabwysiadu CDLIE (2016-2031) ym mis Chwefror 2019, mae'r Awdurdod wedi bod yn monitro yr holl benderfyniadau cynllunio a wneir yn ôl y math o ddatblygiad arfaethedig yn y Parc Cenedlaethol. Mae'r tabl canlynol yn rhoi darlun cliriach o'r math o ddatblygiad a benderfynwyd yn ystod 2022 - 23, ac mae'n dangos patrwm tebyg i batrwm blynyddoedd blaenorol.

Math o Ddatblygiad	Nifer	Canran
Hysbysebion ac Arwyddion	7	3.0%
Amaeth s Pysgodfeydd	11	4.6%
Meysydd Parcio	3	1.3%
Chalets	1	0.4%
Gwasanaethau Cymunedol	2	0.8%
Addysg	2	0.8%
Coedwigaeth	1	0.4%
Llety Gwyliau - Trosiad	9	3.8%
Parciau Gwyliau	3	1.3%
Bwyd i fynd	1	0.4%
Datblygiad Deiliaid Tŷ	122	51.5%
Diwydiant a Busnes	5	2.1%
Mân Ddatblygiad - Adeiladau Eraill	9	3.8%
Tafarndai a Bariau	1	0.4%
Adloniant a Hamdden	5	2.1%
Adnewyddadwy - Hydro	0	0.0%
Adnewyddadwy - Arall	3	1.3%
Adnewyddadwy - Solar	8	3.4%
Tai	19	8.0%
Bwytai a Chaffi	6	2.5%
Manwerthu	2	0.8%
Carafannau Statig	2	0.8%
Carafannau Teithiol a Gwersylla	2	0.8%
Trafnidiaeth	2	0.8%
Cyfleustodau ac Isadeiledd	11	4.6%

Defnyddio Polisiâu Cynllun Datblygu Lleol Eryri

1.13 Mae 46 o bolisiau yn y CDLI 2016-2031 a fabwysiadwyd. Mae 39 o bolisiau wedi cael eu cymryd i ystyriaeth wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio yn ystod 2022-23. Ni ddefnyddiwyd 6 o'r polisiâu o fewn y cyfnod monitro. Y polisiâu na chawsant eu defnyddio yw'r rhai a ganlyn;

- Polisi Strategol Ch: Seilwaith Cymdeithasol a Ffisegol mewn Datblygiadau Newydd
- Polisi Strategol E (2): Datblygu Mwynau ar Raddfa Fawr
- Polisi Strategol E (3): Symud Gwastraff Llechi a Chwareli Cerrig Adeiladu
- Polisi Strategol F: Gwastraff
- Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy ar Safleoedd Eithredig
- Polisi Datblygu 13: Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr
- Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri

Apeliadau

1.14 O'r naw apêl yn ystod 2022 -2023, gwrthodwyd saith, cynhaliwyd un a chafodd un arall ganiatâd cynllunio gydag amodau. Roedd yr apeliadau hyn yn cynnwys ceisiadau am lety gwyliau, diddymu cytundeb 106 a newid defnydd i dy annedd.

Penderfyniadau yn unol â pholisiau CDLI Eryri

Rhwng 2022 a 2023, caniatwyd un cais cynllunio (% o'r holl geisiadau) yn groes i argymhelliad y swyddog. Roedd yn gais ar gyfer caniatad adeilad rhestredig i drosi stablau yn dy annedd.

Cyfarfod blynyddol gydag asiantau a chynllunwyr

Ni gynhaliwyd unrhyw gyfarfodydd gydag asiantau a chynllunwyr yn ystod 2022-23.

2 Y STRATEGAETH DDATBLYGU

Nod y Strategaeth:

2.1 Sut rydym yn cwrdd â phrif nod, amcanion strategol a strategaeth dwf y cynllun?

Cyd-destun

Pwrpasau a dyletswydd y Parc Cenedlaethol

2.2 Mae pwrpasau a dyletswydd y Parc Cenedlaethol yn darparu ffocws strategol pwysig i'r CDLI, gan eu bod yn helpu i ddiffinio graddfa a lleoliad datblygiad yn yr ardal yn y dyfodol. Mae rhain yn:

- Gwarchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol yr ardal.
- Hyrwyddo cyfleoedd i'r cyhoedd ddeall a mwynhau rhinweddau arbennig yr ardal.

Yn ogystal, mae'n ddyletswydd ar y Parc Cenedlaethol i:

- Geisio meithrin lles cymdeithasol ac economaidd y cymunedau lleol yn ardal y Parc

2.3 Mae pwrpasau a dyletswydd economaidd-gymdeithasol y Parc Cenedlaethol, gyda chefnogaeth egwyddor Sandford¹ a phrawf Silkin² yn gosod fframwaith statudol clir ar gyfer cynllunio datblygu yn y Parc Cenedlaethol. Mae'r dibenion a'r pwrpasau hyn yn darparu ffocws strategol pwysig i'r Cynllun ac yn helpu i ddiffinio cwrpas datblygu yn yr ardal yn y dyfodol.

Datblygu cynaliadwy

2.4 Datblygu cynaliadwy yw ail ffocws allweddol y cynllun. Mae pwrpasau a dyletswydd y Parc Cenedlaethol yn darparu 'cyd-destun arbennig' ar gyfer cynaliadwyedd. Mae **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015)** yn ymwneud ag ymgorffori'r egwyddor o ddatblygu cynaliadwy yn yr holl waith a wneir gan gyrrff cyhoeddus ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i bob corff cyhoeddus nodi sut y byddant yn datblygu'r 7 nod lles a nodir yn y Ddeddf. Amlinellwyd y berthynas rhwng y CDLI Eryri diwygiedig a'r Nodau Lles yn ystod cam paratoi'r cynllun ac mae'r CDLI diwygiedig yn ategu'r nodau llesiant yn gadarnhaol.

¹ Os yw'n ymddangos bod gwrthdaro anghymodlon rhwng y pwrpasau statudol, bydd mwy o bwys ar y pwrpas o warchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol.

² Mae prawf Silkin ar gyfer datblygiad mawr yn gofyn 'a yw'r datblygiad yn hollol angenrheidiol er budd cenedlaethol ac onid oes datrysiad, ffynhonnell na chyflenwad amgen posibl?'

Graddfa Datblygiad

- 2.5 Mae'r berthynas rhwng graddfa'r datblygiad a'i leoliad yn bwysig wrth ystyried yr effaith ar y dirwedd. O'i gymharu ag ardaloedd awdurdodau cynllunio mwy o faint, mae graddfa'r datblygiad a gynigir yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri yn gymedrol. Ystyrir bod graddfa a lleoliad y datblygiad yn bwysig wrth asesu effaith datblygiad ar dirwedd y Parc Cenedlaethol. O ystyried amgylchedd sensitif y Parc a graddfa'r cymunedau lleol, gallai datblygiad mwy gael effeithiau sylweddol ar gymeriad y dirwedd ac uniondeb amgylchedd y Parc. Mae polisi cenedlaethol yn glir yn yr ystyr na ddylai datblygiad mawr ddigwydd mewn Parciau Cenedlaethol ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol. Nodir hyn ym Mholisi Strategol B: Datblygiad Mawr. **Nid oes unrhyw geisiadau cynllunio wedi'u cymeradwyo ers eu mabwysiadu yn groes i Bolisi Strategol B: Datblygiad Mawr.**

Strategaeth Datblygu Gofodol

- 2.6 Mae poblogaeth Eryri yn fach ac yn wasgaredig yn ddaearyddol ac mae graddfa'r datblygiad newydd arfaethedig yn gymharol fach i wasanaethu'r boblogaeth bresennol. Mae'r Strategaeth Datblygu Gofodol yn ceisio cynnal hyfywedd a bywiogrwydd cymunedau lleol mewn ffordd gynaliadwy sy'n briodol i'r Parc Cenedlaethol. Rhaid i lefel y datblygiad fod yn gymesur â maint a phoblogaeth aneddiadau unigol a'u gallu i ddarparu ar gyfer datblygiad pellach. Nod Polisi Strategol C (PS: C) yw cyfeirio datblygiad o bob math i'r lleoliad mwyaf priodol. Mae PS: C yn caniatáu ar gyfer datblygu tai newydd, cyflogaeth a darparu gwasanaethau a chyfleusterau mewn aneddiadau yn ôl eu dynodiad yn yr hierarchaeth aneddiadau, gyda'r nod cyffredinol o wneud cymunedau'n fwy hunangynhaliol. Y Bala a Dolgellau yw'r canolfannau gwasanaeth lleol lle bydd y mwyafrif o ddatblygiadau cysylltiedig â thai a chyflogaeth yn digwydd. Ystyrir bod gan Aneddiadau Gwasanaeth y gallu i ategu'r gwasanaethau a ddarperir gan y Canolfannau Gwasanaethau Lleol. Fodd bynnag, oherwydd cyfyngiadau amgylcheddol a thirwedd yn y Canolfannau Gwasanaethau Lleol ac yn yr Anheddiad Setliad, mae hyn yn cyfyngu ar eu gallu i ddarparu ar gyfer datblygiad newydd. Felly mae peth o'r gallu hwn wedi'i ddargyfeirio tuag at yr Aneddiadau Eilaidd, sef y pentrefi mwy. Mae'r strategaeth yn cydnabod bod tai ar raddfa fach, cyflogaeth a datblygiad arall mewn Aneddiadau Eilaidd, Aneddiadau Llai ac weithiau yng nghefn gwlad agored yn gynaliadwy lle mae cyfleoedd priodol yn codi. **Mae'r holl geisiadau cynllunio a dderbyniwyd ers mabwysiadu'r CDLI Eryri diwygiedig (2016-2031) wedi'u penderfynu yn unol â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol ac felly yn unol â'r brif strategaeth ofodol a amlinellir yn y Cynllun.** Mae mwy o fanylion ynghylch dosbarthiad cydsyniadau tai a tai a gwblhawyd rhwng haenau aneddiadau ym Mhennod 7: Hyrwyddo Cymunedau Iach a Chynaliadwy.

Ystyriaethau i lywio diwygiadau i GDLI Eryri

Cymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040

- 2.7 Cymru'r Dyfodol: Cyhoeddwyd Cynllun Cenedlaethol 2040 (y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol) ym mis Chwefror 2021. Mae Cymru'r Dyfodol, sy'n pennu'r cyfeiriad ar gyfer datblygu yng Nghymru rhwng 2020 a 2040, yn gynllun datblygu gyda strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol allweddol drwy gyfrwng y system gynllunio, gan gynnwys cynnal a datblygu economi fywiog, cyflawni datgarboneiddio a chydnerthedd hinsawdd, datblygu ecosystemau cryf a gwella iechyd a lles ein cymunedau. Mae Cymru'r Dyfodol yn gynllun gofodol, sy'n golygu ei fod yn gosod cyfeiriad ar gyfer ble y dylem fod yn buddsoddi mewn seilwaith a datblygu er lles Cymru a'i phobl. Mae'n gosod yr her o gyflawni'r gwelliannau hyn i'r sector cyhoeddus, y sector breifat a'r trydydd sector. Mae'n nodi'n glir pa mor bwysig yw cynllunio seilwaith a datblygiad newydd mewn ffordd sy'n ategu ei gilydd yn

hytrach na blaenoriaethau sy'n cystadlu â'i gilydd, gan sicrhau y manteisir i'r eithaf ar gyfleoedd a bod buddion lluosog yn cael eu cyflawni. Bydd yn bwysig bod diwygiadau o Gynllun Datblygu Lleol Eryri yn y dyfodol yn cydymffurfio â Chymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040. Rhoddir ystyriaeth bellach i'r blaenoriaethau a nodir yn 'Cymru'r Dyfodol' ym mhenodau perthnasol yr AMB.

Diweddariadau Polisi Cynllunio Cymru

2.8 Ers mabwysiadu CDLI Eryri mae Polisi Cynllunio Cymru (PCC) wedi cael ei ddiweddarau i hyrwyddo'r cysyniad o greu lleoedd o fewn y system gynllunio ac mae'n gosod allan y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy. Mae diwygiadau wedi'u gwneud i alinio â Chymru'r Dyfodol ac i ystyried y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol ac effeithiau pandemig Covid-19. Mae hefyd yn adlewyrchu newidiadau polisi i gyflenwad tir ar gyfer tai, safleoedd a arweinir-gan-dai fforddiadwy, safonau ansawdd datblygu, cynllunio ynni lleol, trafnidiaeth a theithio llesol.

Tirweddau Dynodedig: Gwerthfawr a Chydnherth

2.9 Mae'r ddogfen hon yn amlinellu meysydd blaenoriaeth allweddol ar gyfer Tirweddau Dynodedig Cymru. Mae'n galw ar y cyrff rheoli tirweddau dynodedig i gyflawni'r Cynllun Adfer Natur, yr agenda datgarboneiddio, a 'Cymraeg 2050.' Nod ei 10 thema drawsbynciol yw gwella cydnherthedd a gwireddu gwerth llawn tirweddau Cymru:

- Tirweddau i bawb
- Enghreifftiau o reoli cynaliadwy ar adnoddau naturiol
- Atal colli bioamrywiaeth
- Ynni gwyrdd a datgarboneiddio
- Gwireddu potensial economaidd tirwedd
- Tyfu twristiaeth a hamdden awyr agored
- Iaith Gymraeg ffyniannus
- Mae pob tirwedd yn bwysig
- Cyflawni drwy gydweithio
- Arloesi mewn adnoddau

Cynllun Eryri 2020

2.10 Cynllun Eryri, Cynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol a fabwysiadwyd yn 2020 yw'r ddogfen strategol drosfwaol ar gyfer y Parc Cenedlaethol, sy'n cydlynu ac yn integreiddio cynlluniau, strategaethau a chymau gweithredu eraill. Mae'n nodi sut y caiff pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a'r ddyletswydd gysylltiedig eu cyflawni drwy ddatblygu cynaliadwy. Nid cynllun ar gyfer Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn unig yw Cynllun Eryri; mae hwn yn gynllun ar gyfer yr holl bobl a sefydliadau hynny sydd â dylanwad dros ddyfodol y Parc Cenedlaethol. Mae Cynllun Eryri yn eistedd ochr yn ochr â Chynllun Datblygu Lleol (CDLI) Eryri. Mae gan y cynlluniau weledigaeth a rennir ac mae'r CDLI yn ceisio cyflawni elfennau gofodol Cynllun Eryri.

2.11 Mae Cynllun Eryri yn cynnwys cyfres o ganlyniadau.

Canlyniadau amgylcheddol:

A1. Mae egwyddorion Twristiaeth Gynaliadwy yn cael eu cyflawni.

A2. Mae bioamrywiaeth yn cael ei gynnal a'i wella, tra bod cydnherthedd ecosystemau yn cynyddu.

A3. Rydym yn barod am effeithiau newid hinsawdd ac yn lleihau ein hól troed carbon.

A4. Mae Eryri ar flaen y gad yn rhyngwladol wrth fynd i'r afael yn llwyddiannus â

rhywogaethau ymledol, plâu a chlefydau sy'n effeithio ar rywogaethau brodorol.

A5. Mae cymunedau, busnesau ac ymwelwyr yn chwarae rhan weithredol wrth ofalu am dirweddau, cynefinoedd, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol.

A6. Mae Eryri yn enghraifft flaenllaw yng Nghymru o sut i ofalu am a hyrwyddo treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd hanesyddol. A7. Mae ein Nodweddion Arbennig wedi'u diogelu'n dda.

Canlyniadau Iechyd a Lles:

B1. Mae'r Parc Cenedlaethol yn cael effaith gadarnhaol ar lesiant.

B2. Gall trigolion ac ymwelwyr gael mynediad at amrywiaeth o lwybrau yn y Parc Cenedlaethol gyda'r nod o wella iechyd corfforol a meddyliol.

B3. Mae ein Nodweddion Arbennig yn cael eu cydnabod a'u deall yn eang.

B4. Cyflawnir opsiynau cynaliadwy ar gyfer trafndiaeth a pharcio.

B5. Mae ein cyfleusterau ymwelwyr o ansawdd uchel ac yn sensitif i'r dirwedd.

Deilliannau Cymunedol ac Economi:

C1. Mae iaith, diwylliant a threftadaeth Eryri yn cael eu dathlu, eu cefnogi a'u cryfhau.

C2. Mae swyddi a chyfleoedd yn annog pobl i aros yn yr ardal.

C3. Mae atebion arloesol yn ymwneud â thai fforddiadwy i'w prynu a'u rhentu yn yr ardal yn cael eu gweithredu

C4. Cefnogir cymunedau lleol i ffynnu ym mhob agwedd ar lesiant

Gadael yr Undeb Ewropeaidd

2.12 Er bod gwir effaith ymadawiad Prydain â'r Undeb Ewropeaidd yn parhau yn aneglur, mae Brexit yn debygol o gael effaith sylweddol ar y sectorau bwyd, ffermio, pysgota a'r amgylchedd. Mae'r sectorau hyn yn bwysig i economi wledig y Parc Cenedlaethol ac i hyfywedd ein cymunedau lleol ac yn hanfodol i gefnogi cynaliadwyedd yr iaith Gymraeg.

2.13 Arweiniodd ymadawiad o'r Undeb Ewropeaidd hefyd at gynnydd yn nifer yr ymwelwyr a benderfynodd aros yn y DU gan roi pwysau aruthrol ar ardal y Parc Cenedlaethol a thynnu sylw at yr angen am well cydbwysedd yn yr economi ymwelwyr. Mae gan yr economi ymwelwyr gyfraniad pwysig i'w wneud i economi a chymunedau Eryri – mae angen i'r cyfraniad hwn fod yn gytbwys a chynaliadwy er mwyn gwarchod ein cymunedau, ein hamgylchedd, ein hiaith a'n diwylliant ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Pandemig coronafeirws

2.14 Mae hefyd yn bwysig deall goblygiadau pandemig y coronafeirws ar ardal y Parc Cenedlaethol. Daeth yr economi i stop gyda siopau a busnesau nad oedd yn hanfodol yn gorfod cau dros nos. Yn dilyn llacio'r cyfyngiadau ar ôl y cyfyngiadau symud cyntaf, gwelodd y Parc Cenedlaethol gynnydd yn nifer yr ymwelwyr uwchlaw blynyddoedd blaenorol, wrth i fwy benderfynu cymryd eu gwyliau o fewn y DU. Arweiniodd hyn at bwysau sylweddol ar reoli ymwelwyr a'r amgylchedd. Arweiniodd hyn at gynnydd mewn traffig a pharcio ynghyd â gwersylla gwylt a faniau gwersylla/cartrefi modur yn parcio ar ochr y ffyrdd / meysydd parcio dros nos.

2.15 Dros nos, gwelsom gynnydd sylweddol mewn gweithio gartref, a ysgogodd gynnydd yn y galw am eiddo o'r tu allan i'r ardal leol gan y rhai sy'n dymuno cael bywyd mwy cytbwys wrth weithio gartref gan arwain at wrthdaro posibl â thrigolion lleol ynghylch argaeledd eiddo. Mae'r galw am ail gartrefi a lletai gwyliau hefyd wedi gwthio prisiau i fyny gyda mwy o anheddau preswyl parhaol yn cael eu defnyddio fel llety gwyliau gan leihau'r stoc sydd ar gael i gymunedau lleol.

Adeiladu Lleoedd Gwell Y System Gynllunio yn Cyflawni Dyfodol Cydnerth a Disglair (Gorffennaf 2020)

- 2.16 Mae'r ddogfen hon yn gosod allan beth yw blaenoriaethau polisi cynllunio Llywodraeth Cymru i helpu i gymryd camau yn y cyfnod adfer ar ôl argyfwng pandemig Covid-19. Mae'r ddogfen yn amlygu'r blaenoriaethau polisi a'r camau gweithredu y dylid eu defnyddio yn adferiad amgylcheddol, cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd Cymru.
- 2.17 Mae'r argyfwng pandemig wedi amlygu'r angen am leoedd o ansawdd da i bobl fyw, gweithio ac ymlacio ynddynt. Rydym hefyd wedi gweld pwysigrwydd gwasanaethau a seilwaith lleol gyda phobl yn treulio mwy o amser yn lleol. Mae'r ddogfen hefyd yn tynnu sylw at y ffaith, er bod angen yn ddi-os am adferiad economaidd, y dylai'r system gynllunio ei hwyluso, na ddylai hyn fod ar draul ansawdd, o ran iechyd a llesiant ac mewn ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Bydd angen cymryd y blaenoriaethau polisi canlynol ar gyfer adferiad ôl-bandemig i ystyriaeth wrth fynd ati i ddiwygio CDLI Eryri:
- Aros yn lleol: creu cymdogaethau
 - Teithio llesol: ymarfer corff ac ailddarganfod dulliau trafndiaeth
 - Adfywio canol ein trefi
 - Lleoedd digidol – achubiaeth cyfyngiadau'r cyfnod llwyrsgloi
 - Newid arferion gwaith: ein hangen am dir cyflogaeth yn y dyfodol
 - Ailddeffro sectorau twristiaeth a diwylliannol Cymru
 - Seilwaith gwyrdd, iechyd a lles a chydnerthedd ecolegol
 - Gwella ansawdd aer a seinweddau ar gyfer gwell iechyd a lles

Casgliad

- 2.18 Er na chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau sylweddol sy'n tanseilio Strategaeth Datblygu Gofodol y Cynllun presennol na'i bolisiau strategol, mae'r angen i ddiwygio'r CDLI a'i Strategaeth wedi dod yn amlwg. Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r Gofyniad Tai Blynnyddol a Ragwelir o 51 o anheddau ac felly nid ydynt yn bodloni strategaeth twf y CDLI. Mae poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio aelwydydd newydd arafach yn awgrymu y gallai ffigwr gofyniad tai cyffredinol is fod yn fwy addas wrth fynd ati i ddiwygio'r CDLI.
- 2.19 Ers mabwysiadu'r Cynllun yn 2019, mae pethau wedi newid yn sylweddol ac mae'r angen i ddiwygio'r CDLI wedi dod yn amlwg. Mae newidiadau sylweddol wedi digwydd yng nghydestun polisi cynllunio, yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau diweddaraf Polisi Cynllunio Cymru (PCC). Bydd angen diwygio'r CDLI i adlewyrchu'r pwyslais yn y dogfennau hyn ar egwyddorion creu lleoedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy.
- 2.20 Bydd diwygio'r CDLI yn gyfle i ailystyried blaenoriaethau polisi cynllunio i gynorthwyo gyda'r adferiad ar ôl argyfwng pandemig Covid-19. Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y pandemig wedi cael canlyniadau pellgyrhaeddol ac wedi codi materion arwyddocaol ar gyfer llunio bolisiau yn Eryri yn y dyfodol. Mae'r pandemig wedi amlygu

pwysigrwydd iechyd a lles, mynediad at wasanaethau, cydnerthedd economaidd, cysylltedd digidol a gwerth yr amgylchedd naturiol. Rydym wedi gweld gwerth newydd yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau lleol, bwyd lleol, a mannau gwyrdd o ansawdd lleol. Mae'n bwysig sicrhau bod pobl leol yn gallu byw'n lleol a bod cymunedau'n dod yn fwy cynaliadwy a chydnerth i'r dyfodol.

- 2.21 Rhaid i'r ACLI hefyd gyflawni dyletswyddau a chyfrifoldebau eraill, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â'r amgylchedd a newid yn yr hinsawdd. Mae angen datblygiadau a seilwaith cynaliadwy, carbon isel i ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Mae hefyd angen pwysleisio economi ymwelwyr sy'n cynnal ac yn parchu'r amgylchedd ac sy'n gwarchod cymunedau lleol, iaith, diwylliant a threftadaeth.

3 DIOGELU, GWELLA A RHEOLI'R AMGYLCHEDD NATURIOL

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Sicrhau bod yr holl ddatblygiad yn cael ei wneud mewn ffordd sy'n parchu safleoedd cadwraeth natur dynodedig ac yn sicrhau bod amrywiaeth a digonedd o gynefinoedd bywyd gwyllt a rhywogaethau gwarchoddedig yn cael eu gwarchod a'u gwella.

Rheoli effeithiau newid yn yr hinsawdd trwy liniaru ac addasu gan gynnwys gostyngiadau mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr, lleihau'r defnydd o ynni a chynllunio datblygu derbyniol o ran risg llifogydd.

Annog, lle bo hynny'n briodol, defnyddio adnoddau naturiol y Parc Cenedlaethol ar gyfer cynlluniau cynhyrchu pŵer ynni adnewyddadwy ar raddfa fach i ddiwallu anghenion lleol heb niweidio 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal.

Gwarchod a gwella adnoddau naturiol y Parc Cenedlaethol gan gynnwys ansawdd ei geoamrywiaeth, dŵr, pridd ac aer.

Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd a geoamrywiaeth y Parc Cenedlaethol.

Hyrwyddo lleihau gwastraff a sicrhau bod cyfleusterau rheoli gwastraff ac ailgylchu cynaliadwy, integredig yn unol â'r Cynllun Gwastraff Rhanbarthol.

Cymeriad, Capasiti a Sensitifrwydd y Dirwedd

- 3.1 Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i hyrwyddo gwarchod, rheoli a chynllunio tirwedd Eryri. Mae ei Ganllawiau Cynllunio Atodol ar Dirweddau Eryri yn nodi 25 Ardal Cymeriad Tirwedd nodedig. Yn dilyn ymlaen o'r gwaith hwn mae'r Astudiaeth Capasiti a Sensitifrwydd Tirwedd ar y Cyd a'i nod yw darparu datblygwyr a asiantau sydd â gwybodaeth am yr effaith y gallai datblygiad ei chael ar dirweddau Eryri a sut i osgoi, lliniaru neu ddigolledu unrhyw effeithiau andwyol.

Gwarchodfa Awyr Dywyll

- 3.2 Ym mis Tachwedd 2015, dyfarnwyd statws Gwarchodfa Awyr Dywyll i Barc Cenedlaethol Eryri. Mae dynodiad Gwarchodfa Awyr Dywyll yn wobwr fawreddog a roddir gan y Gymdeithas Awyr Dywyll Ryngwladol (a adwaenir yn gryno fel yr IDA) i'r ardaloedd arwahanol hynny sydd wedi profi bod ansawdd awyr eu nos yn rhagorol ac wedi dangos bod ymdrechion gwirioneddol yn cael eu gwneud i leihau llygredd golau ymwthiol.
- 3.3 Mae'n rhaid i'r Awdurdod gyflwyno adroddiad i'r IDA yn flynyddol, gyda'r nod o ddangos bod y Warchodfa yn parhau i fodloni lleiafswm gofynion y rhaglen, yn cynnal partneriaethau, allgymorth ac ymdrechion dehongli ac yn gwneud cynnydd digonol tuag at gydymffurfio

gydag o leiaf 90% o Gynlluniau Rheoli Goleuadau. Gellir gweld yr adroddiad hwn ar wefan 'International Dark Sky Reserves'.

- 3.4 Yn ystod mis Hydref 2016, cyhoeddwyd y Canllawiau Cynllunio Atodol ar Oleuadau Ymwithiol (Llygredd Golau). Er bod y Parc Cenedlaethol cyfan wedi'i ddynodi'n Warchodfa Awyr Dywyll, mae nifer o ardaloedd craidd, a ddangosir ar y Map Cynigion, lle bydd goleuadau newydd yn cael eu rheoli'n llymch a rhaid iddynt gydymffurfio â gofynion "Gwarchodfa Awyr Dywyll Eryri. Prif Gynllun Goleuo Allanol" a gynhyrchwyd gan Lighting Consultancy And Design Services Ltd. Mae'r Cynllun Datblygu Lleol mabwysiedig (2016-2031) yn mynd i'r afael â'r statws Awyr Dywyll yn y Cynllun, a nodir yr "ardaloedd craidd" ar y map cynigion.
- 3.5 Rhwng 2016 a 2017, bu nifer o gyfarfodydd a thrafodaethau rhwng APCE, Cyngorau Cymunedol a Sefydliadau penodol i geisio cynnal a gweithredu'r Warchodfa Awyr Dywyll trwy amrywiol brosiectau sy'n codi ymwybyddiaeth ac yn anelu at geisio ei hamddiffyn. Un o'r prosiectau hyn oedd Goleuo Stryd Gwynedd, ac ym mis Mawrth 2017, mae wedi llwyddo i leihau dros 50% o oleuadau stryd Gwynedd, a thrwy hynny sicrhau amddiffyniad pellach i'r Warchodfa Awyr Dywyll. Yn ystod Haf 2017 cyflwynodd Cyngor Priffyrdd a Gwynedd gynniog cyllid ar gyfer buddsoddiad mawr arall, prosiect tair blynedd i leihau'r 7,500 o oleuadau stryd sy'n weddill yng Ngwynedd.
- 3.6 Ers 2017, bu pwyslais ar weithio yn y gymuned i gynorthwyo pobl leol i berchnogi llygredd golau yn eu hardaloedd. Mae digwyddiadau a chyngor ar oleuo sy'n gyfeillgar i'r awyr dywyll wedi cael derbyniad da gyda llawer o gymunedau yn gofyn am ddigwyddiadau a chefnogaeth bellach i sicrhau eu bod yn amddiffyn y tywyllwch lle maen nhw'n byw. Mae hyn yn bwysig i'r Warchodfa gan ei fod yn golygu y bydd yr ardaloedd sydd y tu allan i'r warchodfa yn tywyllu ac yn creu gwarchodfa dywyllach gobeithio. Yn 2019, ymunodd y Parc â phartneriaeth â thair AHNE Ynys Môn, Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy, a Pen Llŷn i helpu i amddiffyn yr awyr nosol dros ardal fwy o Ogledd Cymru, gan gael effaith gadarnhaol ar fywyd gwylt, cynefin, preswylwyr a thwristiaid ar raddfa lawer mwy. Mae'r prosiect, a elwir yn 'Prosiect Nôs' yn gweithio ar draws gogledd Cymru i addysgu a chefnogi cymunedau i amddiffyn eu hawyr dywyll a'r holl fuddion a ddaw yn eu sgil. Ers 2019 maent wedi ymgysylltu â bron i 10,000 o bobl mewn digwyddiadau amrywiol yn yr ardal.
- 3.7 Fel rhan o'r 'Prosiect Nôs', paratowyd dogfen ganllaw o'r enw 'Goleuo Da – Canllaw ar gyfer Busnesau a Chymunedau'. Paratowyd y ddogfen ar gyfer AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy gan Light 4 Cundall, gyda chefnogaeth gweithgor o swyddogion o'r AHNE a Phartneriaeth Awyr Dywyll Gogledd Cymru Prosiect Nôs (sy'n cynnwys swyddogion Parc Cenedlaethol Eryri). Mae'r ddogfen yn ceisio darparu gwybodaeth i fusnesau, sefydliadau, cymunedau ac unigolion am sut y gallant greu amgylchedd sy'n cefnogi awyr dywyll, ac i ddod yn gyfeillgar i'r awyr dywyll. Mae'n bosibl y gellid mabwysiadu'r canllawiau hyn fel CCA ar gyfer y Parc Cenedlaethol
- 3.8 Yn 2021, gorffennodd y Parc Cenedlaethol brosiect gyda Phlas y Brenin, y Ganolfan Awyr Agored Genedlaethol yng Nghapel Curig, a groesawodd y prosiect awyr dywyll i weithio ar wella eu goleuo. Mae'r safle bellach yn arddangosiad ardderchog o sut ddylid goleuo ar gyfer yr awyr dywyll. Mae'n well i iechyd trigolion lleol, pobl sy'n ymweld â'r ganolfan ac i'r cynefin nosol ac ar gyfer llu o wahanol fathau o fywyd gwylt. Mae'r ganolfan hefyd wedi arbed bron i ddwy dunnell o garbon y flwyddyn drwy newid ei golau a bydd yn gwireddu miloedd mewn arbedion ynni dros amser.

Newid Hinsawdd

3.9 Yn 2019 datganodd Llywodraeth Cymru argyfwng hinsawdd. Mae PCC yn nodi fframwaith polisi uchelgeisiol a chynhwysfawr i awdurdodau cynllunio fynd i'r afael ag achosion ac effeithiau newid yn yr hinsawdd.

3.10 Mae meysydd polisi PCC yn hyn o beth yn cynnwys;

- Dylid defnyddio hierarchaeth trafndiaeth gynaliadwy i leihau'r angen i deithio, atal datblygiadau sy'n ddibynnol ar geir mewn lleoliadau anaddas, a chefnogi cyflwyno cynlluniau sydd wedi'u lleoli, eu cynllunio a'u cefnogi gan seilwaith sy'n blaenoriaethu mynediad a symud trwy drafnidiaeth weithredol a chynaliadwy.
- Pwysigrwydd Cerbydau Allyrru Isel lawn (a adwaenir yn gryno fel ULEVs) sy'n cynnwys cerbydau trydan, wrth ddatgarboneiddio trafndiaeth.
- Gofyniad i awdurdodau cynllunio lleol sefydlu targedau ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy mewn cynlluniau datblygu, yn ogystal â nodi ardaloedd gofodol lle bydd datblygiadau ynni adnewyddadwy yn cael eu caniatáu.
- Cyfyngu gwirioneddol ar echdynnu tanwydd ffosil newydd.
- Sicrhau gwella bioamrywiaeth (budd net i fioamrywiaeth), cydnerthedd ecosystemau a seilwaith gwyrdd fel rhan o atebion sy'n seiliedig ar natur.
- Symud mesurau ymgorffori egwyddorion economi gylchol ymlaen, yn enwedig wrth adeiladu, a defnyddio, yr amgylchedd adeiledig a'r tir, a rheoli adnoddau mwynau yn gynaliadwy.
- Cyfeirio datblygiad i ffwrdd o ardaloedd sydd mewn perygl o lifogydd.

3.11 Mae Ffyniant i Bawb: Cynllun Cyflawni Cymru Carbon Isel 2019, yn ddogfen sy'n amlinellu'r sylfeini i Gymru drosglwyddo i fod yn genedl carbon isel. Mae'r cynllun yn dechrau'r broses o roi'r systemau a'r polisïau ar waith sydd eu hangen i gyrraedd targedau hirdymor ar draws meysydd allweddol megis amaethyddiaeth, defnydd tir, trafndiaeth, ynni, y sector cyhoeddus, diwydiant a busnes, gwastraff a chartrefi. Erbyn 2050, nod Llywodraeth Cymru yw lleihau allyriadau o leiaf 80% (yn erbyn gwaelodlin 1990).

3.12 Cynhaliwyd asesiad gan swyddogion Parc Cenedlaethol Eryri yn gynnar yn 2021, er mwyn edrych ar sut mae polisïau a strategaethau o fewn y Cynllun Datblygu Lleol a Chynllun Eryri;

- Cyfrannu at gynhyrchu CO2 ac i ba raddau
- Mynd ati i leihau carbon ac i ba raddau
- Cyfrannu at amsugno carbon ac i ba raddau

3.13 Daeth yr asesiad o'r CDLI presennol i'r casgliad bod y polisïau a'r strategaethau ynddo yn effeithiol o ran lleihau carbon yn weithredol a bod polisïau hefyd yn cyfrannu at amsugno carbon. Er enghraifft mae Polisi Dd (Newid yn yr Hinsawdd) yn y cynllun yn galluogi cadwraeth a gwarchodaeth o goetiroedd, priddoedd ucheldir ac ardaloedd mawndir i gynorthwyo gyda chadw carbon. Mae'n hanfodol bod y Cynllun newydd yn darparu cyfeiriad clir ac yn parhau i fynd i'r afael ag achosion ac effeithiau newid yn yr hinsawdd. Mae'n hanfodol bod datblygiad yn y dyfodol yn cael ei reoli'n gynaliadwy o fewn terfyn amgylcheddol

a charbon y Parciau Cenedlaethol. Yn ystod mis Mai 2021, cynhyrchodd Dr Chris Jones (Canolfan Tyndall) ddogfen o'r enw 'Gosod Cyllidebau Carbon ar gyfer Eryri'. Roedd y ddogfen yn ceisio cyflwyno targedau newid hinsawdd ar gyfer y Parc Cenedlaethol, wedi'u llywio gan y wyddoniaeth ddiweddaraf ar newid yn yr hinsawdd ac wedi'u diffinio yn nhermau pennu cyllideb carbon ar sail gwyddoniaeth. Daeth yr asesiad i'r casgliad, er mwyn i'r Parc Cenedlaethol wneud cyfraniad 'teg' tuag at Gytundeb IPCC Paris, bod angen iddo;

- Aros o fewn cyllideb allyriadau carbon deuocsid uchaf o 1,201 mil tonnall (ktCO₂) ar gyfer y cyfnod rhwng 2020 a 2100. Ar lefelau allyriadau CO₂ 2017, byddai'r gyllideb hon yn cael ei gwario o fewn 6 blynedd o 2020
- Cychwyn rhaglen ar unwaith o liniaru CO₂ i gyflawni toriadau blynyddol o 14.2% ar gyfartaledd mewn allyriadau er mwyn darparu cyllideb garbon wedi'i halinio â Chytundeb Paris. Mae angen gweithredu cenedlaethol a lleol ar gyfer y gostyngiadau hyn, a gallent fod yn rhan o gydweithrediad ehangach o fewn y Parc Cenedlaethol
- Cyrraedd sero neu bron yn ddi-garbon erbyn 2039 fan bellaf.

3.14 Mae'r Awdurdod wedi comisiynu Small World Consulting, i gynnal asesiad o ôl troed carbon Parc Cenedlaethol Eryri a llwybr arfaethedig i sero net, a chyhoeddir y canlyniadau yn ystod 2022.

3.15 Ym mis Mawrth 2022, cyhoeddodd Cyngor Gwynedd eu 'Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur' yn para'r cyfnod rhwng 2022 a 2030. Nod y cynllun yw amlinellu'r camau y byddant yn eu cymryd erbyn 2030 i sicrhau'r uchelgais o ddod yn gyngor sero net. yn cael ei gwrdd. Mae'r cynllun yn canolbwyntio ar wneud newidiadau i'r pynciau a restrir isod, er mwyn sicrhau y cyflawnir yr uchelgais sero net;

- Adeiladau ac ynni
- Symudedd a thrafnidiaeth
- Gwastraff
- Llywodraethu
- Caffael
- Defnydd Tir
- Ecoleg

3.16 Bydd y cynllun yn cael ei fonitro'n rheolaidd fel rhan o broses monitro perfformiad mewnol y cyngor.

Seilwaith Gwyrdd

3.17 Mae gan seilwaith gwyrdd leoliad allweddol ym Mholisi Cynllunio Cymru (PCC) (argraffiad 10) a Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi mai seilwaith gwyrdd yw'r rhwydwaith o nodweddion naturiol a lled-naturiol, mannau gwyrdd, afonydd a llynnoedd sy'n croeswasgu a chysylltu lleoedd.

3.18 Mae Seilwaith Gwyrdd yn cynnwys nodweddion megis;

- Coedydd
- Coed stryd
- Pyllau, nentydd, llynnoedd a gwlyptiroedd
- Dolydd a glaswelltiroedd

- Ymylon ffyrdd
- Parciau a gerddi (mannau agored a arferai fod ag adeiladau – tir llwyd)
- Tiroedd wedi'u tirlunio o amgylch swyddfeydd a ffatrioedd
- Toeau gwyrdd a waliau gwyrdd
- Unrhyw nodweddion gyda phlanhigion neu ddŵr

3.19 Ar raddfa leol gallai'r rhain gynnwys parciau, caeau, hawliau tramwy cyhoeddus, rhandiroedd, mynwentydd a gerddi. Ar raddfeydd llai gall ymyriadau trefol unigol megis coed stryd, gwrychoedd, ymylon ffyrdd a thoeau/waliau gwyrdd oll gyfrannu at rwydweithiau seilwaith gwyrdd.

3.20 Mae'r nodweddion hyn yn darparu ystod o swyddogaethau a defnyddiau naturiol, trwy wella ein cysylltedd trwy lwybrau troed a llwybrau beicio; trwy greu gofod i fyfyr natur trwy gysylltu cynefinoedd, sefydlu cyfleusterau hamdden a 'gwyrdd' ein hardaloedd trefol gan eu gwneud yn fwy gwydn i effaith newid hinsawdd. Mae CNC yn nodi bod y buddion ecosystem a allai ddeillio o fannau gwyrdd trefol yn sylweddol. Yn y gorffennol, nid oedd pwysigrwydd y meysydd hyn o ran iechyd a lles cyffredinol bob amser yn cael ei werthfawrogi, gan olygu nad oedd eu potensial byth yn cael ei wireddu. Gall gwelliannau mewn seilwaith gwyrdd hefyd arwain at leihau llygredd sŵn, amsugno dŵr stormydd glaw, dal llygredd aer a chreu lleoedd ar gyfer ymarfer corff.

3.21 Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi y dylai'r system gynllunio ddiogelu a gwella asedau a rhwydweithiau seilwaith gwyrdd. Yn ogystal, rhaid ystyried gwarchod a gwella bioamrywiaeth yn ofalus fel rhan o ddarpariaeth seilwaith gwyrdd. Dylid gwella ansawdd yr amgylchedd adeiledig trwy integreiddio seilwaith gwyrdd i ddatblygiad trwy ddewis safle priodol a defnyddio dylunio creadigol. Gyda chynllunio a dylunio gofalus, gall seilwaith gwyrdd wreiddio manteision bio-amrywiaeth a gwasanaethau ecosystemau mewn datblygiadau a lleoedd newydd. Mae sawl ffordd o ymgorffori seilwaith gwyrdd, yn dibynnu ar yr anghenion a'r cyfleoedd a gyflwynir gan safle. Mae tirlunio, toeau gwyrdd, ymylon glaswelltog, draeniad trefol cynaliadwy a gerddi yn enghreifftiau o fesurau unigol a all fod â buddion cronol ehangach, yn enwedig mewn perthynas â bioamrywiaeth a chadernid ecosystemau yn ogystal â sicrhau rhinweddau amgylcheddol dymunol eraill lleoedd.

3.22 Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi y dylai awdurdodau cynllunio fabwysiadu dulliau strategol a rhagweithiol o ymdrin â seilwaith gwyrdd a bioamrywiaeth drwy gynhyrchu rhestrau eiddo a mapiau cyfoes o seilwaith gwyrdd presennol. Yn dwyn y teitl 'Asesiadau seilwaith gwyrdd', dylid defnyddio'r rhain i ddatblygu adnodd tystiolaeth sy'n seiliedig ar fap a dylent dynnu o'r sylfaen dystiolaeth a ddarparwyd gan Ddatganiadau Ardal ac asesiadau llesiant a chael eu hintegreiddio mewn cynlluniau datblygu. Ceir rhagor o wybodaeth am oblygiadau seilwaith gwyrdd i'r adolygiad o'r cynllun ar ddiwedd y bennod hon.

Ffosffadau

3.23 Yn 2016 gosodwyd safonau ffosfforws uwch a thargedau gan y Cydbwyllgor Cadwraeth Natur (corff cyhoeddus sy'n cynghori llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig), ac yn 2021 cyhoeddodd CNC dystiolaeth a ddangosodd fod dros 60% o ardaloedd cadwraeth arbennig afonol (ACA) cyrff dŵr, wedi methu yn erbyn y safonau ffosfforws diwygiedig.

3.24 Fel rhan o'u proses CDLI, cynhyrchodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam "Strategaeth Lleihau Ffosfforws Dalgylch y Ddyfrdwy" (ochr yn ochr â Chyngor Sir y Fflint) ym mis Tachwedd 2021. Cafodd ei gydnabod gan yr Arolygydd Cynllunio fel y cyntaf o'i fath yng Nghymru, ac fe'i crëwyd oherwydd bod prawf cydymffurfio gan CNC wedi canfod bod ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid ill dau wedi methu â chyrraedd y safonau a'r trothwyon newydd.

- 3.25 O ran Parc Cenedlaethol Eryri, cynhaliwyd asesiad yn ystod Ionawr 2022 i geisio deall effaith cynllunio a datblygu posib cyngor cynllunio ffosffad CNC ar gyfer dalgylchoedd ACA afonydd Eryri. O ran y dalgylchoedd ACA afonydd yr effeithir arnynt o fewn y Parc Cenedlaethol, maent yn cynnwys; Gwyrfai, Glaslyn, Dyfrdwy a'r Eden. O'r rhain, mae rhannau o ACA Dyfrdwy yn methu â chyrraedd y safonau newydd hyn.
- 3.26 O ran aneddiadau y mae'r safonau ffosffad newydd yn effeithio arnynt, yng Nghynllun Datblygu Lleol presennol Eryri, amcangyfrifir yr effeithir ar 4 safle a neilltuwyd (gan gynnwys tai). Mae hyn yn cyfateb i tua 28 o unedau marchnad agored a 50 o unedau tai fforddiadwy. Wrth fynd ati i ddiwygio'r Cynllun bydd angen asesu effeithiau strategaethau ffosffad ar safleoedd a dyraniadau o fewn y Parc Cenedlaethol.
- 3.27 Mae'r goblygiadau i Barc Cenedlaethol Eryri, a'r broses adolygu yn cael eu trafod ymhellach ar ddiwedd y bennod.

Asesiad Canlyniadau Llifogydd Strategol (ACLIS)

- 3.28 Roedd NCT 15 diwygiedig i'w gyhoeddi yn ystod 2022, ond ers hynny mae wedi'i ohirio tan ganol 2023. Bydd y NCT diwygiedig yn cynnwys canllawiau llymach ar gyfer datblygu, sy'n cynnwys datblygu tir llwyd yn unig mewn ardaloedd o risg a throthwyon uwch ar gyfer amddiffynfeydd rhag llifogydd.
- 3.29 Rhan o'r rheswm am yr oedi yw fel y gall Awdurdodau Cynllunio Lleol (ACLI) gynllunio'n ddigonol ar gyfer yr ardaloedd perygl llifogydd newydd, yn enwedig wrth lunio Cynlluniau Datblygu Lleol neu wrth fynd drwy brosesau adolygu.
- 3.30 Yn ystod mis Rhagfyr 2021, ysgrifennodd Llywodraeth Cymru at bob Awdurdod Lleol yng Nghymru, yn gofyn i'w ACLIS gael eu diweddarau er mwyn adlewyrchu'r Mapio Llifogydd ar gyfer Cynllunio sy'n rhan o'r NCT 15 newydd. Mae'r MLIC newydd (yn wahanol i Fapiau Cyngor Datblygu blaenorol y NCT) yn ystyried risgiau newid hinsawdd yn y mapiau perygl llifogydd.
- 3.31 Mewn ymateb i hyn, mae Cyngor Gwynedd, Cyngor Môn a Pharc Cenedlaethol Eryri wedi penodi Ymgynghoriaeth Gwynedd (YGC) er mwyn diweddarau'r asesiadau o safleoedd, a safleoedd a ddynodwyd, o fewn y Cynlluniau Datblygu Lleol. Mae'r safleoedd hyn yn amrywio o safleoedd preswyl a dyraniadau; safleoedd cyflogaeth a diwydiannol a'r ardaloedd menter dynodedig..

Datganiadau Ardal

- 3.32 Mae Datganiadau Ardal a gynhyrchir gan CNC yn cwmpasu saith rhan wahanol o Gymru, gyda Datganiad Ardal gogledd orllewin Cymru yn berthnasol i Barc Cenedlaethol Eryri. Eu pwrpas yw amlinellu'r heriau allweddol sy'n wynebu'r ardal; beth y gellir ei wneud i gwrdd â'r heriau hynny a sut y gallwn reoli adnoddau naturiol yn well er budd cenedlaethau'r dyfodol.
- 3.33 Mae'r Datganiadau Ardal yn cael eu diweddarau'n rheolaidd a'u gwella flwyddyn ar ôl blwyddyn wrth i fwy o ddata a gwybodaeth gael eu casglu. Roedd y themâu allweddol ar gyfer ardal gogledd orllewin Cymru yn cynnwys 'Ffyrdd o Weithio'; 'Argyfwng hinsawdd a natur'; 'Ailgyssylltu pobl â natur'; 'Annog economi gynaliadwy'; 'Cefnogi rheolaeth tir cynaliadwy'; 'Cyfleoedd ar gyfer ecosystemau cydnerth'.
- 3.34 Nodwyd bod llawer o ecosystemau yn ein hamgylchedd naturiol yn dirywio, ac mae angen dod o hyd i ffyrdd mwy cynaliadwy o reoli, gwarchod a gwella'r asedau naturiol hyn.

Cynllun Morol Cymru

- 3.35 Cyhoeddwyd Cynllun Morol Cymru yn ystod mis Tachwedd 2019, a dyma'r cynllun morol cyntaf i Gymru ac mae'n cynrychioli dechreuad y broses o lunio ein moroedd i gefnogi amcanion economaidd, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol. Bydd cynllunio morol yn arwain datblygiad cynaliadwy'r ardal forli drwy nodi sut y bydd cynigion yn cael eu hystyried gan y rhai sy'n gwneud penderfyniadau.
- 3.36 Mae'r ddogfen yn gynllun morol ar gyfer rhanbarthau cynllun morol Cymru ar y glannau ac ar y môr. Dylai ymgeiswyr ddefnyddio'r cynllun a'r deunydd ategol i lunio cynigion a cheisiadau am drwyddedau, awdurdodau cyhoeddus i arwain y broses o wneud penderfyniadau a defnyddwyr eraill i ddeall polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygu cynaliadwy yn ardal y Cynllun Morol. Mae'n gynllun 20 mlynedd a bydd yn cael ei adolygu bob tair mlynedd.

Y Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yng Nghymru

- 3.37 Cyhoeddwyd y ddogfen hon ym mis Hydref 2020, a dyma'r ail Strategaeth Genedlaethol ar Reoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol (RhPLIEA) i Gymru, sy'n disodli strategaeth 2011. Mae wedi'i baratoi o dan delerau Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010.
- 3.38 Mae'r strategaeth yn nodi sut y mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu rheoli'r risgiau o lifogydd ac erydu arfordirol ledled Cymru. Mae'n gosod amcanion a mesurau i'r holl bartneriaid weithio tuag atynt dros oes y ddogfen (sef 10 mlynedd oni bai bod angen diweddariadau polisi sylweddol cyn hynny).
- 3.39 Er bod mesurau wedi'u cynllunio i fod yn glir ac yn gyflawnadwy dros y degawd nesaf, mae'r strategaeth wedi'i drafftio gyda golwg strategol tymor hwy, gan gydnabod natur perygl llifogydd ac erydu arfordirol o ran heriau newid yn yr hinsawdd. Yn y modd hwn bydd yn gweithio ochr yn ochr â chynlluniau strategol eraill ar gyfer rheoli traethlin, seilwaith a chynllunio i nodi'r cyfeiriad y mae Llywodraeth Cymru am ei gymryd.
- 3.40 Cyfeiriad penodol o fewn y ddogfen, a all effeithio'n anuniongyrchol ar y Parc Cenedlaethol, yw'r rhan am Fairbourne, Gwynedd. Saif y pentref ychydig y tu allan i ffin y Parc Cenedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru yn nodi bod Fairbourne ar far tywod isel y tu ôl i amddiffynfeydd arfordirol ac aberol a fydd yn dod yn fwyfwy anodd i'w rheoli. Mae'r amddiffynfeydd wedi'u clustnodi ar gyfer adlinio rheoledig yn y Cynllun Rheoli Traethlin oherwydd fe ystyrir mai dyma'r ateb mwyaf cynaliadwy i gadw trigolion yn ddiogel yn y tymor hir. Yng Nghymru, bydd 95 o ardaloedd arfordirol yn symud o bolisi 'dal y lein' (amddiffyn) i 'ddim ymyrraeth weithredol' neu 'adlinio rheoledig' erbyn 2100. Mae'n bosibl y bydd angen adleoli eiddo ar ryw 40 o'r ardaloedd hynny. Nid yw polisi o adlinio rheoledig yn golygu tynnu cymorth yn ôl yn gyfan gwbl. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i ddarparu cyllid ar gyfer astudiaethau amddiffyn, cynnal a chadw ac addasu yn Fairbourne. Ers 2013, mae £8 miliwn wedi'i fuddsoddi i gadw ei drigolion yn ddiogel, cynllunio ymlaen llaw ac addasu. Mae'n bosibl y gallai hyn olygu rhywfaint o adleoli trigolion/aelwydydd yn y dyfodol, ac felly mae datblygiadau yn Fairbourne yn rhai i gadw llygad arnynt yn y dyfodol.

Adferiad Natur

- 3.41 Mae ffocws allweddol ar wyrddroi dirywiad bioamrywiaeth a phwysigrwydd rhwydweithiau ecolegol cydnerth sy'n hanfodol ar gyfer adfer natur ac at ddibenion iechyd a lles. Hefyd, fe wnaeth y pandemig Covid-19 amlygu pwysigrwydd mynediad i fannau gwyrdd.
- 3.42 Mae 'Adeiladu Gwell Lleuedd' - Gorffennaf 2020' Llywodraeth Cymru yn nodi'r angen i wneud y mwyaf o ddiogelu'r amgylchedd a chyfyngu ar yr effaith amgylcheddol. Bydd y rhain yn cael eu mesur yn erbyn canlyniadau sy'n cynnwys;
- bioamrywiaeth ac ecosystemau cydnerth
 - tirweddau arwahanol ac arbennig
 - seilwaith gwyrdd integredig
 - seinweddau priodol
 - llai o risgiau amgylcheddol
 - rheoli adnoddau dŵr yn naturiol
 - aer glân
 - llai o lygredd yn gyffredinol
 - gwytwnch i newid yn yr hinsawdd
 - amgylchedd hanesyddol unigryw ac arbennig

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

- 3.43 Mae'r ddeddfwriaeth hon a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru yn sefydlu'r ddeddfwriaeth sydd ei hangen i gynllunio a rheoli adnoddau naturiol Cymru mewn ffordd fwy rhagweithiol, cynaliadwy a chydgyssylltiedig. Derbyniodd y ddeddf Gydsyniad Brenhinol ar 21 Mawrth 2016. Mae'r ddeddf yn gosod Cymru fel economi werdd carbon isel, yn barod i addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd.
- 3.44 Mae polisiâu yn y Cynllun Datblygu Lleol (2016-2031) yn gweithio tuag at nodau'r ddeddf hon ac mae polisiâu penodol ynddo wedi'u cynnwys gyda'r nod o amddiffyn bioamrywiaeth a'r amgylchedd.

Cymru'r Dyfodol 2040

- 3.45 Cymru'r Dyfodol - Y Cynllun Cenedlaethol 2040 yw fframwaith ddatblygu cenedlaethol Llywodraeth Cymru, ac mae'n gosod y cyfeiriad ar gyfer datblygu yng Nghymru hyd at 2040. Wedi'i fabwysiadu yn ystod mis Chwefror 2021, mae'n gynllun datblygu gyda strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol allweddol trwy'r system gynllunio. Mae rhai adrannau o'r ddogfen, sy'n berthnasol i'r bennod hon o'r AMB yn cynnwys;
- 3.46 O ran cynhyrchu ynni, mae lleoliad posib Adweithydd Modiwlaid Bach (AMBach) yn Nhrawsfynydd y cyfeirir ato yn y ddogfen hon. Mae'r ddogfen yn nodi "*Mae Trawsfynydd yn safle posib ar gyfer Adweithydd Modiwlaid Bach, gan adeiladu ar y gallu a'r arbenigedd technegol sector-benodol presennol sydd ar gael yn lleol ac yn creu parth twf diwydiant niwclear newydd. Mae'r safle mewn sefyllfa unigryw ar ôl bod yn gyn orsaf ynni niwclear gyda'r seilwaith angenrheidiol a'r sgiliau lleol ar waith*".
- 3.47 Mae'r dogfen hefyd yn nodi'r ymrwymiad tuag at "Ddatblygu coedwig genedlaethol trwy nodi safleoedd a mecanweithiau priodol. Cefnogir camau i ddiogelu lleoliadau arfaethedig ar gyfer

y goedwig genedlaethol". Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod targed i gynyddu gorchudd coetir yng Nghymru o leiaf 2,000 ha y flwyddyn o 2020. Mae planhigfeydd coedwigol yn fater rheoli tir ar hyn o bryd ac nid yw gyfystyr â datblygiad yn nhermau cynllunio. Nid yw'n eglur ar hyn o bryd sut y bydd y polisi cenedlaethol sydd wedi'i gynnwys yn "Cymru'r Dyfodol - Y Cynllun Cenedlaethol 2040" yn cael ei gymhwyso trwy'r broses cynllunio. Yn nhermau rheoli tir gallai cynyddu gorchudd coetir gael effaith sylweddol ar dirwedd Eryri a cynaliadwyedd dyfodol ffermydd teuluol bach.

- 3.48 Mae Cymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040 yn amlygu uchelgais Llywodraeth Cymru i weld gwelliannau i fioamrywiaeth ledled Cymru ac fel rhan o'r broses gynllunio a cheisiadau. Mae angen i awdurdodau cynllunio sicrhau bod datblygiadau yn lleihau effeithiau ac yn darparu cyfleoedd ar gyfer gwella bioamrywiaeth, er mwyn caniatáu i rywogaethau addasu a/neu eu symud i gynefinoedd mwy addas.

MF01

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd (2)		Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D) Polisi Strategol Dd: Newid Hinsawdd (Dd)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Arwynebedd yr arfordir heb ei ddatblygu 3,499 ha.	Dim colled sylweddol o arfordir annatblygedig	AMB Rhif 1:	Dim colled sylweddol o arfordir annatblygedig.	1 neu fwy o ddatblygiadau gan arwain at golled sylweddol am 3 blynedd yn olynol.
		AMB Rhif 2:	Dim colled sylweddol o arfordir annatblygedig.	
		AMB Rhif 3:	Dim colled sylweddol o arfordir heb ei ddatblygu.	
		AMB Rhif 4:	Dim colled sylweddol o arfordir heb ei ddatblygu	
Dadansoddiad				
<p>Roedd yna bump caniatad mewn ardal Arfordir Heb Eu Ddatblygu yn ystod y cyfnod hwn, gyda tri yn ymwneud a newid yr amod(au) cynllunio. Roedd un yn ymwneud a dymchwel storfa caiac, siediau storfa ac ystafelloedd newid presennol ac yna ailwampio'r safle a chodi adeilad gweithgareddau awyr agored. Roedd yr un olaf yn ymwneud a chodi wal atal llifogydd (1.1medr), yn ymestyn ar hyd ffin terfyn gogledd/gogledd ddwyrain Parc Gwyliau Bae Bermo, ger Afon Ysgethin</p> <p>Felly ni ystyrir bod colled sylweddol o arfordir heb ei ddatblygu wedi bod yn ystod y cyfnod monitro yma.</p>				
Gweithred	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF02

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd (2)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D) Polisi Strategol Dd: Newid Hinsawdd (Dd)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA neu Ramsar a gollwyd i'w datblygiad (au).	Dim colled net sylweddol.	AMB Rhif 1: AMB Rhif 2: AMB Rhif 3: AMB Rhif 4:	Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA a Ramsar. Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA a Ramsar. Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA a Ramsar. Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA a Ramsar.	Dim colled
Dadansoddiad				
<ul style="list-style-type: none"> • AADd – Rhoddwyd caniatâd i dri cais a oedd yn croestorri AADd yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd y rhain ar gyfer cais am fwrdd dehongli yn Ninas Mawddwy A dau gais am ddiddymu neu addasu amod cynllunio. Ni ystyrir bod y caniatâd wedi cael effaith andwyol ar yr AADd yr oeddent yn croestorri. • ACA - Rhoddwyd caniatâd i 15 o geisiadau a oedd yn croestorri ACA yn ystod y cyfnod monitro hwn. Gwrthodwyd dau cais (un am newid sied i lety gwyliau yn Bontddu, ac un arall ar gyfer lleoli dau gwt bugail ar gyfer defnydd llety gwyliau yn Nholgellau) a thynnwyd un yn ôl. Roedd y ceisiadau a ganiatwyd yn cynnwys pump cais diddymu neu addasu amod cynllunio; cais am fwrdd dehongli yn Ninas Mawddwy; cais gan gwmni Zip World, ar gyfer gosod chwech uned gwyliau hunan arlwyio tymor byr ar eu safle; caniatad cynllunio (hysbysiad o dan Rhan 24 o'r Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref) er mwyn codi polyn telathrebu 15m o uchder yn Maes Parcio Ogwen, Nant Ffrancon a cais er mwyn dymchwel storfa caiac, siediau storfa ac ystafelloedd newid presennol ac yna ailwampio'r safle a chodi adeilad gweithgareddau awyr agored. Roedd gweddill y ceisiadau yn ymwneud a datblygiadau ar aelwydydd er enghraifft estyniadau neu godi garej. SoDdGA - Caniatwyd 26 o geisiadau oedd unai o fewn ardal SoDdGA neu yn eu groestorri. Allan o'r 26 yma, roedd chwech yn geisiadau er mwyn diddymu neu addasu amod a dau yn ymwneud a chaniatad adeiladau rhestredig. Caniatwyd wyth cais am ddatblygiadau aelwydydd megis estyniadau, adeiladu garej ac ati. Roedd yna gais ar gyfer gosod bwrdd dehongli yn Dinas Mawddwy; cais ar gyfer gosod pontwn arnofiol ar Lynnau Mymbyr; cais am adeiladu tair ystafell ddosbarth ym Mhlas y Brenin, Capel Curig a cais am waith cynnal a chadw ar Gronfa Ddŵr Llyn Celyn. Caniatwyd gais gan gwmni Zip World, ar gyfer gosod chwech uned gwyliau hunan arlwyio tymor byr ar eu safle (ynghyd a chreu llwybrau a gwaith cysylltiol), a rhoddwyd ganiatad i drosi anecs personol i un bwthyn gwyliau i'w osod yng Nghwesty Pen y Bont, Tal y Llyn. Rhoddwyd ganiatad i godi wal atal llifogydd (1.1medr), yn ymestyn ar hyd ffin terfyn gogledd/gogledd ddwyrain Parc Gwyliau Bae Bermo, ger Afon Ysgethin. Roedd yna hefyd caniatad cynllunio (hysbysiad o dan Rhan 24 o'r Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref) er mwyn codi polyn telathrebu 15m o uchder yn Maes Parcio Ogwen, Nant Ffrancon. Roedd gweddill y caniatadau yn waith cyffredinol ar adeiladau. • RAMSAR - Caniatwyd dau gais, a oedd yn rhannol yn croestorri dynodiad RAMSAR. Roedd y caniatadau yn ymwneud a diddymu/addasu amod cynllunio ac i 				

newid defnydd to o fod yn sinc llwyd tywyll i 'EDPM' llwyd tywyll, a thynnu cladid oddi ar rannau o waliau allanol yng Ngwersyll yr Urdd, Glanllyn.

Ystyrir nad yw unrhyw ardaloedd ADDd, ACA, SoDdGA a RAMSAR yn cael eu heffeithio'n negyddol oherwydd y datblygiadau a ganiatawyd, a nad oes datblygiad newydd ei natur a all effeithio ar y dynodiadau.

Gweithred Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF 02a

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd (2)	Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Awyr dywyll		AMB Rhif 1:	Ni ystyrir bod ardaloedd craidd yr Awyr Dywyll yn cael eu heffeithio'n negyddol
		AMB Rhif 2:	Ni ystyrir bod ardaloedd craidd yr Awyr Dywyll yn cael eu heffeithio'n negyddol
		AMB Rhif 3:	Ni ystyrir bod ardaloedd craidd yr Awyr Dywyll yn cael eu heffeithio'n negyddol
		AMB Rhif 4:	

Dadansoddiad

Caniatawyd 15 o geisiadau o fewn (neu yn croestorri) Ardaloedd craidd Awyr Dywyll yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd y datblygiadau hyn yn cynnwys;

- Dymchwel garej ac adeiladu estyniad deulawr yn y cefn ac estyniad unllawr ar ochr annedd yn Nant Gwynant.
- Trosi anecs presennol i un bwthyn gwyliau i'w osod yn Nhal y Llyn, Tywyn.
- Adeiladu garej ar wahân a creu mynediad newydd i gerbydau/cerddwyr yn Tallyllyn.
- Ymestyn decin presennol ar gaban ym Mhentref Gwyliau Bronaber, Trawsfynydd
- Dymchwel strwythur unllawr presennol ac ystafell haul, ac adeiladu estyniad unllawr yn ogystal a ehangu maint ffenestr to ar y tŷ, mewn annedd yn Nhrawsfynydd.
- Cais ol-weithredol i addasu cynlluniau a ganiateir mewn cais blaenorol ar gyfer newid defnydd llety rheolwr safle i fod yn gaffi a bar ym Mhentref Gwyliau Trawsfynydd, Bronaber.
- Diwygiad i ganiatad cynllunio blaenorol a oedd yn cynnwys cynnydd mewn uchder to un goleddf i ganiatau defnyddio llechi fel deunyddiau ynghyd â chynwys ffenestri to, mewn eiddo yn Nhrawsfynydd.
- Adeiladu gorlifan ategol, sianel dal dŵr a siambr mesur llif y ddaear o dan y ddaear, ailgyflunio'r maes parcio presennol a dargyfeirio cebl foltedd uchel o dan y ddaear, gan gynnwys mesurau lliniaru ecolegol a thirwedd. Y gwaith yma ynghyd â gwaith galluogi gan gynnwys darparu ffyrdd cludo, manau storio/gosod deunyddiau, gwelliannau ffyrdd lleol, compownd y safle a chyfleusterau lles a pharcio cerbydau yng Nghronfa Ddŵr Llyn Celyn Adeiladu estyniad ochr unllawr, gosod ffenestri to i'r edrychiad cefn a gorchuddio'r ports presennol a charreg, mewn eiddo yn Nant Gwynant.

- Gosod peiriant talu ac arddangos mewn maes parcio ym Meddgelert
- Codi dau adeilad amaethyddol yn Parc ger Y Bala.
- Pedwar cais i ddiddymu neu addasu amodau cynllunio (cynllun rheolaeth traffig, deunyddiau adeiladu to, yn ymwneud a chais adeiladu mast telathrebu a addasiadau i lety 'bunkhouse')

Gyda rhai o'r ceisiadau a ganiateir, nid oes ganddynt gyfeiriad at bolisi awyr dywyll, nac asesiad, lle dylai fod un. Ystyrir hyn wrth symud ymlaen a teimlir bod angen arweiniad a hyfforddiant ychwanegol i swyddogion i sicrhau ei fod yn cael ei restru'n effeithiol fel ystyriaeth a/neu gyfyngiad gyda phob cais perthnasol. O ran yr asesiadau a gynhwyswyd gyda'r cynigion (a natur y datblygiadau oedd heb asesiad) fe fodlonwyd y canlyniad dymunol ac fellyni ystyrir bod ardaloedd craidd yr Awyr Dywyll yn cael eu heffeithio'n negyddol oherwydd y datblygiadau a ganiatawyd.

Gweithred	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol. Fodd bynnag, teimlir bod angen hyfforddiant ychwanegol i swyddogion i sicrhau fod yr holl geisiadau perthnasol yn ystyried y goblygiadau ar yr awyr dywyll lle bo'n briodol.
------------------	--

MF02b

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd (2)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Biosffer Dyfi	Dim colled net sylweddol	AMB Rhif 1:	Ni ystyrir yr effeithiwyd yn negyddol ar ardal Biosffer Dyfi.	Dim colled
		AMB Rhif 2:	Ni ystyrir yr effeithiwyd yn negyddol ar ardal Biosffer Dyfi.	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyrir yr effeithiwyd yn negyddol ar ardal Biosffer Dyfi.	
		AMB Rhif 4:	Ni ystyrir yr effeithiwyd yn negyddol ar ardal Biosffer Dyfi.	
Dadansoddiad				
Roedd yna ddau gais a ganiatawyd, a oedd yn croesdorri ardal craidd biosffer Dyfi yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd y ddau gais yn ymwneud a diddymu/addasu amod cynllunio ar safle 'The Wharf' yn Aberdyfi (un yn cynnwys newid oriau gwaith, a'r llall ar gyfer amodau dechrau ar y gwaith adeiladu). Ni ystyrir bod biosffer Dyfi wedi ei effeithio yn negyddol gan hyn. ddau				
Gweithred	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF02c

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D)	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Gwelliannau treftadaeth naturiol a Natura 2000 trwy A106 / amodau neu ffactorau eraill	Gwelliant mewn ardaloedd wedi gwella	AMB Rhif 1:	Amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	Amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	Amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	Amherthnasol	
Dadansoddiad				
<p>Mae Polisi Cynllunio Cymru 10 yn pennu bod "<i>yn rhaid i awdurdodau cynllunio gynnal a gwella bioamrywiaeth wrth ymarfer eu swyddogaethau. Golyga hyn na ddylai datblygiadau achosi unrhyw golli cynefinoedd neu boblogaethau sylweddol o rywogaethau, yn lleol neu'n genedlaethol ac mae'n rhaid sicrhau manteision net ar gyfer bioamrywiaeth</i>".</p> <p>Mae'r Awdurdod wedi bod yn rhagweithiol wrth sicrhau gwelliannau bioamrywiaeth wrth ystyried cynigion datblygu. Mae sicrhau mantais net ar gyfer bioamrywiaeth o fewn cyd-destun Polisi Cynllunio Cymru yn galw am ymateb pragmatig i amgylchiadau penodol y safle. Os na ellir osgoi colli bioamrywiaeth yn gyfan-gwbl (h.y. ei gynnal), a bod cyn lleied â phosibl yn cael ei golli, mae'n ddefnyddiol ystyried manteision net fel egwyddor i wneud yn iawn am y colli ac i chwilio am gyfleoedd ar gyfer gwella, a'u sicrhau. Gellir sicrhau mantais net ar gyfer bioamrywiaeth trwy greu cynefinoedd ac/neu drefniadau rheoli hirdymor i wella cynefinoedd presennol, i wella bioamrywiaeth a chadernid ecosystemau. Trwy ddeall cyd-destun lleol, mae'n bosibl nodi cyfleoedd newydd i wella bioamrywiaeth.</p>				
Gweithredu	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF04

Amcan		Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol A: Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy (A) Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Swm y datblygiad (yn ôl categori NCT 15) nas dyrannwyd yn y CDLI a ganiateir yn gorlifdir C1 a C2 nad yw'n cwrdd â phrofion NCT 15.	Ni chaniatawyd unrhyw ddatblygiad sy'n gwrthdaro â NCT 15 (heb gynnwys y rhai a ystyrir yn eithriadau yn NCT 15)	AMB Rhif 1:	Ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	1 datblygiad
		AMB Rhif 2:	Ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	
		AMB Rhif 4:	Ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	
Dadansoddiad				
<p>C1 - Caniatawyd naw o ddatblygiadau a oedd o fewn, neu'n rhannol o fewn, ardal C1 yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd y caniatadau yma yn cynnwys; cais i addasu amod Cynllunio; cais am ganiatad adeilad rhestredig; 3 datblygiad yn ymwneud a aelwyd personol (estyniad, tynnu simdde a cais i gadw sied); cais er mwyn lleoli caban arlwygo dros dro ym Meddgelert; gosod generadur newydd ar blatfform wedi ei godi ym Meddgelert ac estyniad ar safle Plas yn Dre, Y Bala. Roedd yna hefyd gais i newid defnydd llawr gwaelod hen stiwdio tatwio i ddarparu llety preswyl ychwanegol i'r annedd ar y lloriau uchaf.</p> <p>C2 – Caniatawyd naw o ddatblygiadau oedd o fewn, neu'n rhannol o fewn, ardal C2 yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd un cais ar gyfer diwygiad anfaterol i ganiatad cynllunio er mwyn diwygio dyluniad estyniad; roedd yna gais ar gyfer adeiladu adeilad amaethyddol ar dir fferm presennol; ceisiadau ar gyfer gosod pontwn arnofiol ar Lynnau Mymbyr; dau gais arwahan ar gyfer estyniad ar yr eiddo presennol; cais ar gyfer trosi adeilad allanol i greu llety byw ychwanegol i'r prif dŷ a 3 cais ar gyfer datblygiadau ar eiddo personol (estyniad, gosod ffenstri to). Caniatawyd gais/dystysgrif defnydd cyfreithlon ar gyfer sefydlu'r defnydd cyfreithlon ar gyfer rhan o'r llawr cyntaf a'r ail lawr (defnydd preswyl (C3) yn cynnwys cyfanswm o ddau fflat, yn Nolgellau.</p> <p>Yn dilyn yr asesiadau a'u casgliadau, ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd, ac ymgynghorwyd â phob cynnig datblygu â CNC. Dywedodd CNC y dylid cynnwys gwybodaeth ychwanegol megis Cynlluniau Gweithredu Llifogydd, Asesiadau o Ganlyniadau Llifogydd a Thrwyddedau Gweithgarwch Perygl Llifogydd fel rhan o rai o'r cynlluniau, ond ni chodwyd unrhyw bryderon fel arall.</p>				
Gweithredu	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF05

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiau Allweddol		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
% y datblygiadau newydd gyda Systemau Draenio Cynaliadwy (SUDS)	100% o'r holl ddatblygiadau o 3 tŷ neu fwy	AMB Rhif 1:	amherthnasol	30% neu fwy o ddatblygiad newydd 3 neu fwy o dai heb SUDS.
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
O 7 ^{fed} Ionawr 2019, bydd angen i bob datblygiad newydd o fwy nag un tŷ annedd neu os yw'r ardal adeiladu yn 100m ² neu fwy, gynnwys Systemau Draenio Cynaliadwy (SuDS) ar gyfer dŵr wyneb. Rhaid dylunio ac adeiladu SuDS ar ddatblygiadau newydd yn unol â'r Safonau SuDS Statudol a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru a rhaid i Gynlluniau SuDS gael eu cymeradwyo gan yr awdurdod lleol sy'n gweithredu yn ei rôl SAB, cyn i'r gwaith adeiladu ddechrau. Er hyn ni fyddwn yn gwybod i sicrwydd os yw hyn yn cael ei weithredu gan fod deddfwriaeth ar wahân i gynllunio.				
Gweithredu		Mae polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF07

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiau Allweddol		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Arwynebedd man agored (68.5 ha) a lletem werdd (54.7 ha)	Dim colled net sylweddol	AMB Rhif 1:	Dim colled sylweddol	1 datblygiad a arweiniodd at golled sylweddol am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad gan arwain at golled sylweddol mewn blwyddyn
		AMB Rhif 2:	Dim colled sylweddol	
		AMB Rhif 3:	Dim colled sylweddol	
		AMB Rhif 4:	Dim colled sylweddol	
Dadansoddiad				
Mannau Agored: Fe ganiatawyd chwech cais o fewn ardaloedd o fannau agored yn ystod 2022/2023 ac un cais pellach oedd yn ymwneud a chaniatau tystysgrif Defnydd Cyfreithlon (Defnydd Arfaethedig) i ffurfio llwyfan wedi'i ei godi a man caled newydd o fewn cwrtil. O ran y saith cais cynllunio a ganiatawyd, roeddynt yn cynnwys; dymchwel estyniad unllawr presennol ac adeiladu estyniad deulawr yn Nolgellau; cais ar gyfer adeiladu estyniad a garej yn Gellilydan; cais ar gyfer addasu ac ymestyn balconi yn Aberdyfi; newid defnydd rhan o gae amaethyddol i ffurfio estyniad i eiddo ger y Bala; cais ol-weithredol i gadw system pwmp gwres o'r ddaear ger Llwyngwrlil; a cais i amnewid				

fffenestri pren presennol gyda ffenestri Upvc (8 ar y ffrynt, 4 ar yr ochr, a 6 ar y edrychiad cefn) mewn eiddo yn Llanbedr.

Lletemau Gwyrdd: Pump cais a ganiatawyd o fewn ardal lletem werdd yn ystod 2022/2023, Roedd dau o'r rhain yn geisiadau i addasu neu diddymu amod Cynllunio a roedd y tri arall yn geisiadau yn ymwneud a datblygiadau i eiddo personol megis estyniad a ports newydd, estyniad newydd a balconi ac estyniad arall i eiddo ger Harlech.

Ni ystyrir bod colled sylweddol wedi bod i ardaloedd o Fannau Agored ac/neu Lletemau Gwyrdd yn ystod y cyfnod monitro hwn. Cyfiawnhawyd cais am newid defnydd rhan o gae amaethyddol i ffurfio estyniad i eiddo ger y Bala drwy nodi y na ystyrir y byddai defnyddio'r tir a rhan fach o'r dynodiad, fel cwrtil ychwanegol, yn cael effaith andwyol ar yr ardal Man Agored. Bydd y cais yn cynnwys plannu ac amodau ychwanegol i wella'r dynodiad ac atal datblygiad pellach

Gweithredu Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF08

Amcan		Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.		
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro ceisiadau a phenderfyniadau cynllunio yn y Lletem Werdd	Dim datblygiad amhriodol	AMB Rhif 1:	Dim datblygiad amhriodol	1 datblygiad sy'n arwain at golli lle agored
		AMB Rhif 2:	Dim datblygiad amhriodol	
		AMB Rhif 3:	Dim datblygiad amhriodol	
		AMB Rhif 4:	Dim datblygiad amhriodol	
Dadansoddiad				
<p>Pump cais a ganiatawyd o fewn ardal lletem werdd yn ystod 2022/2023, Roedd dau o'r rhain yn geisiadau i addasu neu diddymu amod Cynllunio a roedd y tri arall yn geisiadau yn ymwneud a datblygiadau i eiddo personol megis estyniad a ports newydd, estyniad newydd a balconi ac estyniad arall i eiddo ger Harlech.</p> <p>Ni ystyriwyd bod y rhain yn amhriodol, nac yn ddatblygiadau 'newydd' o fewn ardaloedd Lletem Werdd ac felly mae'r polisi'n cael ei weithredu'n effeithiol.</p>				
Gweithredu		Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF11

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiau Allweddol		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro cynnydd y Cynllun Rheoli Traethlin	Monitro Cynnydd	AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
<p>Cyhoeddwyd Cynllun Rheoli Morol Cymru cyntaf gan Lywodraeth Cymru ar Dachwedd 12 2019. Cynhelir trafodaethau dilynol gyda Llywodraeth Cymru er mwyn gweld sut y gall y Parc Cenedlaethol gyfrannu at lwyddiant y Cynllun.</p> <p>Yn ogystal i hyn, ac yn berthnasol i ddiwygio y Cynllun Datblygu Lleol, fe fydd trafodaethau yn cael eu cynnal rhwng swyddogion o'r Parc Cenedlaethol, gyda swyddogion o Gyngor Gwynedd ac Ymgynghoriaeth Gwynedd er mwyn gweithio ar waith yn ymwneud a'r Cynllun Traethlin.</p>				
Gweithredu	Mae polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

Ymchwil ac ystyriaethau pellach i lywio diwygiad CDLI Eryri

- 3.49 Mae 'Cymru'r Dyfodol 2040' yn ddogfen sy'n tynnu sylw at y gwir bosibilrwydd o Adweithydd Modiwlwr Bach (AMBach) yn cael ei leoli yn Nhrawsfynydd yn y dyfodol. Bydd yn bwysig i'r Awdurdod gymryd rhan yn y trafodaethau yn y dyfodol ynghylch y posibilrwydd y bydd yr AMBach yn cael ei leoli yn Trawsfynydd a'i oblygiadau i'r Parc Cenedlaethol. Ar hyn o bryd mae uchelgais i gyflwyno rhaglen a fyddai'n cynnwys adeiladu Adweithydd Modiwlwr Bach, ar safle Trawsfynydd, i ddechrau yn 2027. Mae polisiâu presennol CDLIE yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.
- 3.50 Bydd yn bwysig bod yr adolygiad o CDLI Eryri yn canolbwyntio ar wrthdroi dirywiad bioamrywiaeth a rhoi ffafiaeth i ddarparu datrysiadau ar sail natur, gan gynnwys seilwaith gwyrdd. Mae rhwydweithiau ecolegol cydnerth hefyd yn rhan annatod o iechyd a lles ac yn rhan o'r ymateb i newid yn yr hinsawdd.
- 3.51 Fel y soniwyd eisoes ym mhar 3.9, "Cymru'r Dyfodol 2040" mae hwn hefyd yn cynnwys Polisi 15, sy'n ymrwymiad i ddynodi Coedwig Genedlaethol. Er bod y manylion am y raddfa a lleoliad a sut mae'n berthnasol i'r broses gynllunio yn aneglur ar hyn o bryd bydd yr effaith ar y dirwedd a'r darpar effaith economaidd a'r goblygiadau cymdeithasol angen cael eu hystyried ymhellach. Dylid pwysleisio nad oes angen caniatâd cynllunio ar gyfer plannu coed.
- 3.52 Bydd angen ystyried 'Asesiadau Seilwaith Gwyrdd' a'r angen i dynnu o'r sylfaen dystiolaeth a ddarparwyd gan Ddatganiadau Ardal CNC er mwyn ystyried sut y gellir sicrhau manteision sylweddol drwy seilwaith gwyrdd. Gall hyn olygu nodi cyfleoedd i wella rheolaeth dŵr (fel lliniaru llifogydd a systemau draenio cynaliadwy), ansawdd aer, ac addasu cynefinoedd a rhywogaethau ecosystemau i newid yn yr hinsawdd. Bydd angen i awdurdodau cynllunio sicrhau bod datblygiad yn lleihau effaith ac yn darparu cyfleoedd ar gyfer gwella, sy'n gysylltiedig â nodau enillion bioamrywiaeth Llywodraeth Cymru. Bydd angen i awdurdodau cynllunio hefyd annog rheolaeth briodol ar nodweddion y dirwedd sydd o bwysigrwydd mawr i fflora a ffawna gwyllt er mwyn ategu a gwella rhwydwaith Natura 2000. Bydd angen adolygu'r asesiadau'n rheolaidd i sicrhau bod gwybodaeth am gynefinoedd, rhywogaethau a nodweddion yn cael ei diweddarau, a gellid eu hymgorffori mewn adroddiadau monitro blynyddol yn y dyfodol a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.
- 3.53 O ran Datganiadau Ardal, mae'r themâu allweddol ar gyfer ardal gogledd orllewin Cymru yn cynnwys;
- Ffyrdd o weithio – bydd Datganiadau Ardal yn dechrau'r ffordd barhaus o gydweithio
 - Argyfwng hinsawdd ac amgylcheddol – nododd rhanddeiliaid mai'r argyfwng hinsawdd a'r amgylchedd oedd y thema bwysicaf a chyffredinol ar gyfer ardal gogledd orllewin Cymru
 - Annog economi gynaliadwy – proses i ddatblygu cyfleoedd cynaliadwy ar gyfer yr economi a'r amgylchedd. Mae hyn yn cynnwys nodi dulliau cynaliadwy o ymdrin â chyfleoedd economaidd sy'n gwella'r adnoddau naturiol sy'n unigryw i'r ardal.
 - Ailgyssylltu pobl â byd natur – creu cyfleoedd i gael mynediad at a cymunedau ailgyssylltu, deall, ymgysylltu a dylanwadu ar ddefnydd creadigol yr amgylchedd natur lleol
 - Cyfleoedd ar gyfer ecosystem gydnerth – sicrhau ein bod i gyd yn gweithio gyda'n gilydd i wella cydnerthed ecosystemau yn yr ardal. Angen gwrthdroi dirywiad, a gweithredu i gyfoethogi bioamrywiaeth

- Cefnogi rheolaeth tir cynaliadwy – gweithio gyda rheolwyr aer, tir a dŵr ar draws gogledd orllewin Cymru i hyrwyddo a datblygu rheolaeth adnoddau cynaliadwy gan gyfrannu at iechyd holl fywyd yr ardal.
- 3.54 Bydd angen ystyried ac asesu ymhellach y mater o ffosffadau yn ystod y broses o ddiwygio y CDLI. Yn dilyn ymlaen o 'Strategaeth Lleihau Ffosfforws Dalgylch y Ddyfrdwy' a gynhaliwyd fel rhan o broses CDLI Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam, efallai y bydd asesiad a strategaeth debyg yn cael eu cynnal ar gyfer dalgylchoedd afonydd ACA y Parc Cenedlaethol.
- 3.55 Mae'r pandemig wedi dod â materion amgylcheddol ehangach i sylw ac wedi amlygu bod angen blaenoriaethu'r amgylchedd a newid yn yr hinsawdd yn yr adferiad yn dilyn y pandemig. Bydd pwysigrwydd materion newid hinsawdd yn golygu mwy fyth o ffocws ar y mater yn yr adolygiad o'r CDLI. Bydd gwaith sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd ar y pwnc, sy'n benodol i'r Parc Cenedlaethol, yn helpu i hysbysu a oes/le mae ymhle mae diffyg polisïau ar hyn o bryd, neu a ellid gwneud mwy, er mwyn mynd â'r Parc ymhellach i diriogaeth sero net.
- 3.56 Bydd yr Asesiadau Strategol o Ganlyniadau Llifogydd sy'n cael eu cynnal ar hyn o bryd gan YGC (ar ran APCE, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) yn helpu i lywio'r broses o ddewis safleoedd o fewn yr adolygiad ei hun.

Astudiaethau achos

Cynlluniau ynni / pŵer dŵr bach

Ni roddwyd caniatâd (ac ni chyflwynwyd) ar gyfer unrhyw gynlluniau pŵer dŵr newydd yn ystod y cyfnod adroddiad monitro hwn (2022-2023).

Mae Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn awyddus i gefnogi defnyddio technolegau adnewyddadwy a charbon isel lle nad ydynt yn peryglu pwrpasau dynodiad y Parc Cenedlaethol na'r Rhinweddau Arbennig fel y'u rhestrir yn y CDLI. Er y bu nifer fach o gydsyniadau cynllunio ar gyfer tyrbinau gwynt ar raddfa ddomestig a gosodiadau pv heulol / solar, mae'r angen i amddiffyn tirwedd ac amwynder gweledol yr ardal yn rhagweld bod y defnydd o'r technolegau penodol hyn yn gyfyngedig.

Yn ystod y blynyddoedd blaenorol, yr oedd nifer sylweddol o gynlluniau ynni dŵr, mae'r rhain ychydig yn haws i'w cynnwys mewn tirweddau sensitif, gan eu bod yn gyfyngedig i gynlluniau rhediad-afon bach ar nentydd yr ucheldir lle gellir claddu'r penstoc lle mae'r tai tyrbinau o faint cymedrol ac wedi'u cynllunio i ymdoddi i'r tirweddau amaethyddol neu maent yn agos at adeiladau amaethyddol eraill ar ffermydd.

Caniatawyd 113 o gynlluniau trydan dŵr / hydro newydd yn Eryri ers i'r Cynllun Datblygu Lleol Eryri cyntaf (2011-2026) gael ei fabwysiadu, gyda chynhwysedd cynhyrchu o ryw 7.5619MW (gall y gallu fod yn uwch mewn gwirionedd gan nad yw'r gallu yn hysbys ar gyfer pob cais, yn enwedig yr unedau micro-gynhyrchu). Mae'r rhan fwyaf o'r cynlluniau hydro hyn yn achosion o arallgyfeirio amaethyddol, gan greu incwm ychwanegol ar ffermydd.

Mae'r tabl isod yn dangos nifer y ceisiadau am gynlluniau pŵer dŵr yn Eryri ers mabwysiadu Cynllun Datblygu Lleol Eryri.

	<i>Caniatawyd</i>	<i>Gwrthodwyd</i>	<i>Tynnwyd yn ôl</i>
<i>Nifer</i>	113	19	3

Er y cydnabyddir bod nifer y safleoedd addas yn gyfyngedig ac y gallai cyfyngiadau amgylcheddol ac ecolegol atal cynlluniau sylweddol pellach rhag datblygu, mae'r Parc Cenedlaethol, er hynny, yn cyfrannu at leihau'r galw am danwydd ffosil trwy gynhyrchu ynni adnewyddadwy a chefnogi cynhyrchu incwm i ffermwyr sy'n gallu allforio gormodedd o drydan i'r grid cenedlaethol.

4 DIOGELU A GWELLA TREFTADAETH DIWYLLIANNOL

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol, a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth a threflun adeiledig Eryri.

Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.

Bil Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (2016)

- 4.1 Mae Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (2016) yn cynnig amddiffyniad mwy effeithiol i adeiladau rhestredig a henebion rhestredig, yn gwella mecanweithiau presennol ar gyfer rheoli'r amgylchedd hanesyddol yn gynaliadwy ac yn cyflwyno mwy o dryloywder ac atebolrwydd i benderfyniadau a wneir ar yr amgylchedd hanesyddol. Rhoddodd y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) 2016-2031 ystyriaeth i'r Ddeddf a bydd ystyriaeth hefyd yn cael ei rhoi i'r Ddeddf wrth ddrafftio CCA yr Amgylchedd Hanesyddol. Mae'r CDLI hefyd wedi cynnwys Polisi sy'n gwarchod Safleoedd Treftadaeth y Byd Ymgeisiol, gan ddiogelu'r Safle Treftadaeth y Byd sydd bellach wedi'i ddynodi, – 'Tirwedd Llechi Gogledd-Orllewin Cymru'. Galluogodd hyn y gwaith o warchod, cadw a gwella Safleoedd Treftadaeth y Byd Ymgeisiol a oedd o fudd i sicrhau'r dynodiad.. Mae angen amddiffyn safleoedd sydd yn y Parc Cenedlaethol ar y rhestr betrus o enwebiadau Treftadaeth y Byd gydag UNESCO yn y dyfodol.
- 4.2 Mae prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau yn cynnig cyfle i berchnogion eiddo cymwys dderbyn grant i atgyweirio adeiladau, adfer nodweddion pensaernïol coll ynghyd â dod â lloriau gwag yn ôl i ddefnydd economaidd. Amcan arall y fenter yw hyrwyddo ymwybyddiaeth o dreftadaeth y dref ac annog y gymuned ac ymwelwyr i chwarae mwy o ran yn eu treftadaeth ddiwylliannol. Mae diweddariad ar Brosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau yn adran Astudiaeth Achos y bennod hon.
- 4.3 Mae'r Awdurdod hefyd yn parhau gyda'r prosiect newydd i reoli 14 Ardal Gadwraeth Eryri. Wedi'i ariannu gan gronfa *Tirweddau Cynaliadwy*, *Lleoedd Cynaliadwy* Llywodraeth Cymru, bwriad y prosiect, gyda cymorth Chambers Conservation, yw sicrhau y gall cadwraeth gynaliadwy wella Ardaloedd Cadwraeth i'r dyfodol. Roedd cam cyntaf y prosiect hwn rhwng Hydref 2021 a Mawrth 2022 yn cynnwys gweithio gyda chymunedau lleol a grwpiau buddiant yr Ardaloedd Cadwraeth i ddatblygu Gwerthusiadau a Chynlluniau Rheoli. Roedd y cynlluniau hyn yn cynnwys datganiad o arwyddocâd a chynllun gweithredu i warchod a gwella'r Ardaloedd yn gynaliadwy, gyda phwyslais arbennig ar eu gwneud yn fwy ynni-effeithlon. Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i sicrhau bod Ardaloedd Cadwraeth yn cael eu hamddiffyn rhag datblygiadau amhriodol a lle bo modd, bod yr ardal a'r lleoliad yn cael eu gwella. Fodd bynnag, dwy o'r prif heriau sy'n wynebu ein Hardaloedd Cadwraeth heddiw yw'r Agenda Newid Hinsawdd a'r diffyg dealltwriaeth o swyddogaeth ac arwyddocâd yr adeiladau o fewn yr ardaloedd dynodedig hyn.
- 4.4 Ynglŷn â'r agenda Newid yn yr Hinsawdd, mae llawer o'r stoc adeiladau yn yr Ardaloedd Cadwraeth hyn yn adeiladau traddodiadol sy'n cael eu nodi fel rhai nad ydynt yn ynni-effeithlon iawn. Gall effeithlonrwydd ynni gael ei gyfyngu ymhellach gan y gofynion rheoliadol

cynllunio ychwanegol sy'n ymwneud â gwelliannau i gartrefi megis paneli solar a gwydr dwbl. Gall y cyfyngiadau ychwanegol hyn arwain at ddryswch ymhlith perchnogion eiddo ynghylch gwella effeithlonrwydd eiddo, a all arwain at beidio cymryd unrhyw gamau gweithredu neu gymryd camau amhriodol. Gall hefyd arwain at gyngor anghyson gan swyddogion. Weithiau gall adeiladwyr lleol hefyd wneud gwelliannau amhriodol i gartrefi a all gael effaith andwyol ar yr Ardaloedd Cadwraeth ond a all hefyd wneud adeilad yn fwy aneffeithlon. Gwerthusiad ardal gadwraeth yw'r sylfaen ar gyfer rheolaeth gadarnhaol o'r ardaloedd hyn i sicrhau datblygiad priodol yn ogystal â chynaliadwy. Yn benodol, mae'r Gwerthusiadau'n diffinio'r hyn sy'n bwysig am yr ardaloedd ond hefyd, trwy ddadansoddi, yn dechrau nodi lle mae materion, cyfleoedd a ffactorau eraill. Mae'r Cynlluniau Rheoli dilynol yn darparu fframwaith i reoli'r Ardaloedd Cadwraeth yn effeithiol, gan wella a gwarchod eu cymeriad arbennig mewn ffordd gadarnhaol a rhagweithiol, a darparu canllawiau effeithiol i'r rhai sy'n byw, yn gweithio, yn buddsoddi ac yn rheoli'r ardaloedd. Mae diweddariad ar Brosiect Ardaloedd Cadwraeth yn adran Astudiaeth Achos y bennod hon.

MF12

Amcan	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>			
<p>Polisiau Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)</p>	<p>Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy</p> <p>Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol</p> <p>Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi</p> <p>Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig</p>			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Paratoi a mabwysiadu CCA ar yr Amgylchedd Hanesyddol	Erbyn 2019	AMB Rhif 1:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill	
		AMB Rhif 2:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill	
		AMB Rhif 3:	Gwaith paratoi ar y gweill ond oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill	
		AMB Rhif 4:	Gwaith paratoi ar y gweill ond oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill	
Dadansoddiad				
Mae paratoi CCA ar y gweill er mwyn cefnogi'r polisiau a fabwysiadwyd ond bu oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill..				
Gweithred				

MF13

<p>Amcan</p>	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>			
<p>Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)</p>		<p>Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy</p> <p>Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol</p> <p>Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi</p> <p>Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig</p>		
<p>Dangosydd</p>	<p>Targed</p>	<p>Canlyniad</p>		<p>Pwynt Sbarduno</p>
<p>Paratoi a mabwysiadu CCA ar Ddylunio Cynaliadwy - ar wahân yn lleol</p>	<p>Erbyn 2018</p>	<p>AMB Rhif 1:</p>	<p>Mae'r gwaith paratoi ar y gweill ond wedi'i oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill</p>	
		<p>AMB Rhif 2:</p>	<p>Mae'r gwaith paratoi ar y gweill ond wedi'i oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill</p>	
		<p>AMB Rhif 3:</p>	<p>Gwaith paratoi ar y gweill ond oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill</p>	
		<p>AMB Rhif 4:</p>	<p>Gwaith paratoi ar y gweill ond oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill</p>	
<p>Dadansoddiad</p>				
<p>Mae gwaith paratoi CCA ar y gweill er mwyn cefnogi'r polisiâu a fabwysiadwyd ond mae wedi cael ei ohirio oherwydd ymrwymadau gwaith eraill.</p>				
<p>Gweithred</p>				

Amcan	Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri. Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr Ardaloedd Cadwraeth gydag Aseidiadau Ardal cyfoes (14)	Cwblhau Aseidiadau Ardal erbyn 2012 a'u hadolygu bob 5 mlynedd	AMB Rhif 1:	Oedi	
		AMB Rhif 2:	Oedi	
		AMB Rhif 3:	Ar y gweill	
		AMB Rhif 4:	Wedi'u paratoi	
Dadansoddiad				
Mae'r Gwerthusiadau Ardal Gadwraeth a Chynlluniau Rheoli wedi'u drafftio ynghyd â chanllawiau ar wella effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau traddodiadol o fewn Ardaloedd Cadwraeth. Mae'r Gwerthusiadau a'r Cynlluniau Rheoli wedi bod yn destun ymgynghoriad cyhoeddus, gyda'r camau nesaf yn cynnwys mabwysiadu ffurfiol fel ystyriaeth gynllunio berthnasol.				
Gweithred				

MF15

<p>Amcan</p>	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>			
<p>Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)</p>	<p>Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy</p> <p>Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol</p> <p>Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi</p> <p>Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig</p>			
<p>Dangosydd</p>	<p>Targed</p>	<p>Canlyniad</p>		<p>Pwynt Sbarduno</p>
<p>Nifer yr Ardaloedd Cadwraeth gyda Chynlluniau Rheoli cyfoes</p>	<p>Cwblhau Cynlluniau Rheoli a'u hadolygu bob 5 mlynedd.</p>	<p>AMB Rhif 1:</p>	<p>Oedi</p>	
		<p>AMB Rhif 2:</p>	<p>Oedi</p>	
		<p>AMB Rhif 3:</p>	<p>Ar y gweill</p>	
		<p>AMB Rhif 4:</p>	<p>Wedi'u paratoi</p>	
<p>Dadansoddiad</p>				
<p>Mae'r Gwerthusiadau Ardal Gadwraeth a Chynlluniau Rheoli wedi'u drafftio ynghyd â chanllawiau ar wella effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau traddodiadol o fewn Ardaloedd Cadwraeth. Mae'r Gwerthusiadau a'r Cynlluniau Rheoli wedi bod yn destun ymgynghoriad cyhoeddus, gyda'r camau nesaf yn cynnwys mabwysiadu ffurfiol fel ystyriaeth gynllunio berthnasol.</p>				
<p>Gweithred</p>				

MF16

<p>Amcan</p>	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>			
<p>Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)</p>		<p>Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy</p> <p>Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol</p> <p>Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi</p> <p>Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig</p>		
<p>Dangosydd</p>	<p>Targed</p>	<p>Canlyniad</p>		<p>Pwynt Sbarduno</p>
<p>Nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl (323)</p>	<p>Lleihau nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl a monitro'r rheswm dros y cynnydd yn y nifer.</p>	<p>AMB Rhif 1:</p>	<p>303 (2018-19)</p>	
		<p>AMB Rhif 2:</p>		
		<p>AMB Rhif 3:</p>		
		<p>AMB Rhif 4:</p>	<p>107</p>	
<p>Dadansoddiad</p>				
<p>Yn seiliedig ar Asesiad Cadw yn 2022, mae 171 o Adeiladau Rhestredig mewn Perygl yn y Parc Cenedlaethol, sef 9.16%. Mae 61 wedi'u dosbarthu fel 'Mewn Risg Eithafol', 3 'Mewn Perygl Difrifol', a'r 107 sy'n weddill 'Mewn Perygl'. Wrth ystyried ffigur yr asesiad hwn o gymharu ag asesiad blwyddyn gyntaf y CDLI hwn 2016-2039, mae nifer yr Adeiladau Rhestredig mewn Perygl wedi gostwng yn sylweddol.</p>				
<p>Gweithred</p>	<p>Parhau i Fonitro: Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.</p>			

MF17

Amcan		<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro ceisiadau cynllunio mewn Parciau a Gerddi Hanesyddol ac yn gyfagos iddynt a allai gael effaith.	Lleihau nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl a monitro'r rheswm dros y cynnydd yn y nifer.	AMB Rhif 1:	Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar y parc hanesyddol na'i osodiad.	
		AMB Rhif 2:	Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar y parc hanesyddol na'i osodiad.	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith andwyol ar y parc hanesyddol na'i leoliad	
		AMB Rhif 4:	12	

Dadansoddiad

Cafwyd 11 cais cynllunio, ac un tystysgrif wedi'i chymeradwyo ar gyfer datblygiadau amrywiol o fewn byffer 100m i barciau a gerddi hanesyddol, a rhoddwyd caniatâd i bob un ohonynt. Roedd saith o'r ceisiadau hyn ar gyfer estyniadau ar dai presennol ac adeiladau rhestredig, ac un ar gyfer gosod drysau dwbl ar fflat llawr isaf. Roedd dau gais ar gyfer gwelliannau meysydd parcio gan gynnwys peiriant talu ac arddangos parcio, ac un arall ar gyfer panel dehongli. Roedd un cais ar gyfer codi byngalo dormer (marchnad agored) yn

Nhalybont. Yn anffodus ni chafodd Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol sy'n gwarchod yn benodol Barciau a Gerddi Hanesyddol rhag datblygiad anaddas ei ystyried yn ystod yr asesiad o'r cynnig datblygu hwn. Fodd bynnag, penderfynwyd ar y cais drwy ystyried y polisiâu a ganlyn o CDLIE 2016-2031: A, C, 1, 6, G, 18 a 30. Roedd y Dystysgrif Cyfreithlondeb a ganiatawyd ar gyfer gostwng uchder y ddau adeilad adweithydd ar Safle Dadgomisiynu Trawsfynydd. Ar y cyfan felly, ystyriwyd effaith y datblygiadau ar y parciau a'r gerddi hanesyddol fel rhan o'r broses benderfynu, ac ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar y parc hanesyddol na'i osodiad. Er hyn, bydd angen sicrhau bod Polisi Strategol Ff yn cael ei weithredu fel y bwriadwyd ac mae angen hyfforddiant swyddogion.

Gweithred	Angen hyfforddiant. Nid yw Polisi Strategol Ff yn cael ei weithredu fel y bwriadwyd ac mae angen hyfforddiant swyddogion. Mae hyfforddiant swyddogion wedi'i drefnu gyda Swyddogion Rheoli Datblygu, ynghyd ag adolygiad o'r broses dilysu ceisiadau i atal digwyddiad pellach.
------------------	---

MF18 +19

Amcan	Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.			
	Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr Henebion Rhestredig sydd mewn perygl. Monitro ceisiadau cynllunio a allai gael effaith ar Heneb Rhestredig	Lleihau'r nifer sydd mewn perygl	AMB Rhif 1:	Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar Henebion Rhestredig.	
		AMB Rhif 2:	Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar	

			Henebion Rhestredig.	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith andwyol ar Henebion Cofrestredig.	
		AMB Rhif 4:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith andwyol ar Henebion Cofrestredig.	
Dadansoddiad				
<p>Mae CADW yn cadw cofnod o HRh mewn perygl, gellir gweld y wybodaeth hon yn Amcan 10 (b) yr SA o'r Fframwaith Monitro Gwerthuso Cynaliadwyedd. O fewn parth clustogi HRh 100m, caniatwyd 13 cais cynllunio, ac nid oedd yr un ohonynt ar gyfer datblygiadau newydd, dim ond mân ddatblygiadau i ddatblygiadau presennol a ganiatwyd yn ystod y cyfnod monitro hwn, megis addasiadau, trosiadau a newid defnydd. Bu un gais ar gyfer newid defnydd tir i greu 11 lle parcio ceir yn Abergwynngregyn. Ystyriwyd unrhyw effaith bosibl ar HRh fel rhan o'r broses benderfynu.</p>				
Gweithred	Parhau i Fonitro: Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF20

Amcan	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>
<p>Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)</p>	<p>Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy</p> <p>Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol</p> <p>Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi</p> <p>Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig</p>

Dangosydd		Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y safleoedd archeolegol, Henebion Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth sy'n cael eu cadw neu eu gwella gan gynigion datblygu	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	Oedi	1 datblygiad yn methu â chadw neu wella am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad yn methu â chadw neu wella mewn blwyddyn (mae angen iddo gysylltu ag Asesiadau CA a Chynlluniau Rheoli fel uchod)	
		AMB Rhif 2:	Oedi		
		AMB Rhif 3:	Oedi		
		AMB Rhif 4:			
Dadansoddiad					
<p>Gan nad yw'r asesiadau Ardal Gadwraeth a'r cynlluniau rheoli wedi'u cwblhau eto, mae'n anodd penderfynu a yw cynigion datblygu wedi gwella ardaloedd cadwraeth. Er hyn, mae cadw a gwella ardaloedd cadwraeth wedi cael ei ystyried fel rhan o'r broses benderfynu ar geisiadau cynllunio. Oherwydd Prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau, mae llawer o welliannau wedi'u gwneud i'r Ardal Gadwraeth. Gweler yr adran 'Astudiaethau Achos' am ragor o wybodaeth. Yn ogystal bu gweithredu yn rhan o'r Prosiect Ardaloedd Cadwraeth o pedwar digwyddiad galw i mewn ar draws y Parc Cenedlaethol gydag arbenigwyr ym maes Cadwraeth Adeiladau yn hyrwyddo'r prosiect ac yn hyrwyddo gwybodaeth am wahanol ddulliau addas a chynaliadwy o wella effeithlonrwydd ynni adeiladau traddodiadol o fewn Ardaloedd Cadwraeth. Yn ogystal, roedd cynllun grant ar gael i gynorthwyo gyda gwelliannau effeithlonrwydd ynni a / neu uwchraddio thermol eiddo cyhoeddus, cymunedol a masnachol o fewn Ardaloedd Cadwraeth dynodedig y Parc Cenedlaethol, megis Eglwysi / Capeli, Neuaddau Cymunedol, Llyfrgelloedd, Tafarndai Cymunedol, a Siopau Pentref. Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno tendrau oedd 3 Mawrth 2023 a phenderfynwyd ar y cais llwyddiannus.</p>					
Gweithred	Parhau i Fonitro: Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.				

MF21

Amcan	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>
--------------	---

Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro ceisiadau cynllunio sy'n dod ymlaen o fewn Safle Treftadaeth y Byd neu leoliad hanfodol a Safle Treftadaeth y Byd Ymgeisydd	Dim effaith annerbyniol ar y dynodiadau a'r dynodiadau ymgeisydd	AMB Rhif 1:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill	
		AMB Rhif 2:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith annerbyniol ar y dynodiadau.	
		AMB Rhif 4:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith annerbyniol ar y dynodiadau.	
Dadansoddiad				
<p>Ers mis Gorffennaf 2021, mae'r Safle Treftadaeth y Byd Ymgeisiol a ddynodwyd yn flaenorol, Tirwedd Llechi Gogledd-orllewin Cymru, wedi derbyn statws Safle Treftadaeth y Byd dynodedig. Mae hyn yn golygu bod dau Safle Treftadaeth y Byd o fewn Parc Cenedlaethol Eryri erbyn hyn.</p> <p><u>Safle Treftadaeth y Byd Cestyll a Muriau Trefi'r Brenin Edward yng Ngwynedd – Castell Harlech</u></p> <p>Caniatawyd 13 cais o fewn Lleoliad Hanfodol Safleoedd Treftadaeth y Byd. Roedd 11 o'r ceisiadau hyn i gyd ar gyfer mân ddatblygiadau neu ddatblygiadau gan ddeiliaid tai, megis newidiadau allannol, codi estyniadau, a bu un ar gyfer dymchwel tŵr hyfforddi presennol ac adeiladu tŵr hyfforddi ffrâm ddu yn ei le gyda goleuadau cysylltiedig yng Ngorsaf Dân. Caniatawyd dau ddatblygiad newydd o fewn gosodiad hanfodol Safle Treftadaeth y Byd. Roedd un yn cynnwys gosod tri pod glampio yn yr ardd gwrw gefn a defnyddio hen adeilad seler/storfa i ddarparu cyfleusterau toiled a chawod yng Ngwesty Harlech. Roedd yr ail ar gyfer adeiladu maes parcio newydd, teras uchel, grisiau a wal gynnal. Ystyriir nad yw'r ceisiadau hyn yn cael effaith annerbyniol ar y dynodiad.</p> <p><u>Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru Safle Treftadaeth y Byd</u></p>				

Caniatawyd 5 cais o fewn Safle Treftadaeth y Byd Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru. Roedd y ceisiadau hyn i gyd ar gyfer mân waith megis dau ganiatâd hysbysebu, gosod ffenestri to, a dau gais am estyniadau unllawr. Ystyriwyd nad oedd y ceisiadau hyn yn cael effaith annerbyniol ar y dynodiad.

Cyflwynwyd 9 rhag-gais hefyd ar gyfer datblygiad o fewn ffin Safle Treftadaeth y Byd y Dirwedd Lechi, pob un ar gyfer mân ddatblygiadau.

Gweithred

Parhau i Fonitro: Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

Ymchwil ac ystyriaethau pellach i lywio diwygiad CDLI Eryri

- 4.5 Nid oes unrhyw un o bwyntiau sbarduno'r dangosyddion monitro yn y Bennod hon wedi'u rhoi ar waith felly gallwn dybio bod y polisiau'n cael eu gweithredu'n llwyddiannus. Ystyrir nad oes unrhyw oblygiadau mawr i ddiwygio'r CDLI yn yr adran hon.
- 4.6 Serch hynny, fel yr adroddir yn yr Adroddiad Monitro diwethaf 2021-2022, roedd apêl ynglŷn â datblygiad penodol o fewn y Parc Cenedlaethol, lle y cwestiynodd yr Arolygydd Bolisi Datblygu 7 o'r CDLI, y Gofrestr Adeiladau Traddodiadol a'r meini prawf i gynnwys adeilad ar y gofrestr.
- 4.7 Mae Polisi Datblygu 7 yn cynnwys meini prawf ar gyfer datblygu a gwarchod a gwella Adeiladau Traddodiadol yn ogystal ag Adeiladau Rhestredig, gyda meini prawf penodol pellach ar gyfer Adeiladau Rhestredig. Mae hyn oherwydd bod yr adeiladau sydd bellach yn cael eu hystyried a'u nodi fel 'adeiladau traddodiadol' ar y gofrestr, yn hanesyddol, wedi'u rhestru fel Adeiladau Rhestredig Gradd III ar y raddfa a gydnabyddir gan y gyfraith, cyn i'r raddfa gael ei hadolygu i gynnwys a chydabod ond Adeiladau Rhestredig Gradd I, Gradd II*, a Gradd II yn unig, trwy Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990. Yn ôl y Ddeddf hon, mae angen Caniatâd Adeilad Rhestredig ar gyfer pob gwaith dymchwel, addasu neu ymestyn adeilad rhestredig sy'n effeithio ar ei gymeriad fel adeilad o ddi-ddordeb pensaernïol neu hanesyddol arbennig. Nid yw hyn yn ofynnol ar gyfer adeiladau ar y Gofrestr Adeiladau Traddodiadol, y tu allan i Ardal Gadwraeth a/neu Ddynodiad Erthygl 4. Er hynny, fel y nodir ym mharagraffau 4.20-4.22 y CDLI, mae cymeriad Eryri yn ddyledus iawn i'w Adeiladau Rhestredig a'r traddodiad cyfoethog o arddulliau adeiladu ac amrywiaeth o ddeunyddiau sy'n adlewyrchu ac yn nodweddu'r bensaernïaeth frodorol. Er nad ydynt yn cyflawni statws 'arbennig' Adeiladau Rhestredig, mae'r angen yn parhau i warchod yr adeiladau traddodiadol hyn rhag newid amhriodol. Mae Adeiladau Traddodiadol yn arwyddocaol gan eu bod yn cyfrannu at gymeriad pensaernïol lleol a thraddodiadau'r ardal. Gan nad yw'r rhestr yn derfynol, gellir ychwanegu eiddo ychwanegol ati o bryd i'w gilydd. Felly, ni chaniateir unrhyw gynnig sydd o raddfa, dyluniad, neu sy'n dibynnu ar ddeunyddiau a ystyrir yn amhriodol.
- 4.8 Roedd yr apêl yn ymwneud â throsi adeilad allanol cyn-fyncws/storfa anecs i lety anecs un ystafell. Gwrthodwyd y cais yn wreiddiol gan yr Awdurdod oherwydd canfyddiadau y byddai'n mynd yn groes i Bolisi Datblygu 7. Drwy'r broses apêl, cafodd y penderfyniad hwn ei wydroi gan yr Arolygydd, gan ganfod na fyddai'r gwaith yn amhriodol ac felly na fyddai'n mynd yn groes i Bolisi Datblygu 7, gan nodi "...nid yw'n rhesymol cymhwyso'r un profion ar fân adeilad allanol adeilad traddodiadol sydd wedi'i newid yn fawr ag a fyddai'n cael ei gymhwyso i adeilad rhestredig." (Cyfeirnod yr Apêl: APP/H954/A/21/3280822). Er ei fod wedi'i nodi fel 'Adeilad Traddodiadol' ar y Gofrestr, roedd newidiadau i'r adeilad wedi digwydd y tu allan i Reolaeth Cynllunio, gan arwain at gasgliad yr Arolygydd nad yw'n ymarferol rhoi'r un amddiffyniad i adeiladau traddodiadol sydd wedi newid yn ddramatig, ag ar adeiladau rhestredig. Wrth ddiwygio'r CDLI, bydd angen ystyried yr achos hwn o ran Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol.
- 4.9 O ystyried canfyddiadau'r Adroddiadau Monitro Blyneddol ers mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Lleol 2016-2031, nid oes goblygiadau mawr ar gyfer diwygio'r CDLI yn yr adran hon, gan fod y polisiau yn y bennod hon wedi'u gweithredu'n llwyddiannus.

Ardaloedd Cadwraeth addas ar gyfer yr Unfed Ganrif ar Hugain

Mae'r Awdurdod wedi cychwyn ar brosiect newydd i reoli 14 Ardal Gadwraeth Eryri. Wedi'i ariannu gan gronfa Tirweddau Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy Llywodraeth Cymru, bydd y prosiect, a arweinir gan Chambers Conservation, yn sicrhau y gall cadwraeth gynaliadwy wella'r Ardaloedd Cadwraeth ar gyfer y dyfodol. Mae cam cyntaf y prosiect hwn rhwng Hydref 2021 a Mawrth 2022 yn cynnwys gweithio gyda chymunedau lleol a grwpiau buddiant Ardaloedd Cadwraeth i ddatblygu Gwerthusiadau a Chynlluniau Rheoli ar gyfer yr ardaloedd dynodedig. Bydd y cynlluniau hyn yn cynnwys datganiad o arwyddocâd a chynllun gweithredu i warchod a gwella'r ardaloedd yn gynaliadwy, gyda phwyslais arbennig ar eu gwneud yn fwy ynni-effeithlon. Mae'r Awdurdod wedi ymrwmo i sicrhau bod Ardaloedd Cadwraeth yn cael eu hamddiffyn rhag datblygiadau amhriodol a lle bo modd, bod yr ardal a'r lleoliad yn cael eu gwella. Fodd bynnag, dwy o'r heriau mawr sy'n wynebu ein Hardaloedd Cadwraeth heddiw yw'r Agenda Newid Hinsawdd a'r diffyg dealltwriaeth o weithrediad ac arwyddocâd yr adeiladau o fewn yr ardaloedd dynodedig hyn.

Ynglŷn â'r agenda Newid yn yr Hinsawdd, mae llawer o'r stoc adeiladau yn yr Ardaloedd Cadwraeth hyn yn adeiladau traddodiadol sy'n cael eu nodi fel rhai nad ydynt yn ynni-effeithlon iawn. Gall effeithlonrwydd ynni gael ei gyfyngu ymhellach gan y gofynion rheoliadol cynllunio ychwanegol sy'n ymwneud â gwelliannau i gartrefi megis paneli solar a gwydr dwbl. Gall y cyfyngiadau ychwanegol hyn arwain at ddryswch ymhlith perchnogion eiddo ynghylch gwella effeithlonrwydd eiddo, a all arwain at beidio cymryd unrhyw gamau gweithredu neu gymryd camau amhriodol. Gall hefyd arwain at gyngor anghyson gan swyddogion. Weithiau gall adeiladwyr lleol hefyd wneud gwelliannau amhriodol i gartrefi a all gael effaith andwyol ar yr Ardaloedd Cadwraeth ond a all hefyd wneud adeilad yn fwy aneffeithlon. Gwerthusiad ardal gadwraeth yw'r sylfaen ar gyfer rheolaeth gadarnhaol o'r ardaloedd hyn i sicrhau datblygiad priodol yn ogystal â chynaliadwy. Yn benodol, bydd y Gwerthusiadau'n diffinio'r hyn sy'n bwysig am yr ardaloedd ond hefyd, trwy ddadansoddi, yn dechrau nodi lle mae materion, cyfleoedd a ffactorau eraill. Bydd y Cynlluniau Rheoli dilynol yn darparu fframwaith i reoli'r Ardaloedd Cadwraeth yn effeithiol, gan wella a gwarchod eu cymeriad arbennig mewn ffordd gadarnhaol a rhagweithiol, a darparu canllawiau effeithiol i'r rhai sy'n byw, yn gweithio, yn buddsoddi ac yn rheoli'r ardaloedd.

Diweddariad 2022/2023

Roedd y dogfennau Gwerthusiadau Ardal Gadwraeth a Chynllun Rheoli unigol yn destun ymgynghoriad cyhoeddus rhwng 30 Hydref a 11 Tachwedd 2022. Derbyniwyd nifer o sylwadau gan nifer o ymatebwyr. Y bwriad yw gwirio'r newidiadau gyda'r Cynghorau Cymuned perthnasol cyn cyflwyno'r dogfennau i'r Aelodau i'w mabwysiadu'n derfynol o fewn y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad. Gwaith arall sydd wedi digwydd o ganlyniad i'r gwaith hwn yn ystod Gwanwyn 2023 yw pedwar digwyddiad galw i mewn ar draws y Parc Cenedlaethol gydag arbenigwyr ym maes Cadwraeth Adeiladau yn hyrwyddo'r prosiect ac yn hyrwyddo gwybodaeth am wahanol ddulliau addas a chynaliadwy o wella effeithlonrwydd ynni. Adeiladau traddodiadol o fewn Ardaloedd Cadwraeth. Yn ogystal, roedd cynllun grant ar gael i gynorthwyo gyda gwelliannau effeithlonrwydd ynni a / neu uwchraddio thermol eiddo cyhoeddus, cymunedol a masnachol o fewn Ardaloedd Cadwraeth dynodedig y Parc Cenedlaethol, megis Eglwysi / Capeli, Neuaddau Cymunedol, Llyfrgelloedd, Tafarndai Cymunedol, a Siopau Pentref. Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno tendrau oedd 3 Mawrth 2023 a phenderfynwyd ar y cais llwyddiannus.

Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau

Mae Partneriaeth Tirwedd y Carneddau wedi datblygu cynllun a fydd yn helpu i hyrwyddo dyfodol cadarnhaol i'r Carneddau trwy gynyddu dealltwriaeth a mwynhad o'i hanes, traddodiadau diwylliannol a bywyd gwylt. Bydd yn gwarchod treftadaeth yr ardal trwy hyrwyddo ffermio cynaliadwy sy'n amddiffyn cynefinoedd, rhywogaethau ac olion archeolegol prin, a thrwy gofnodi enwau lleoedd ac atgofion. Bydd grant o £1.7 miliwn gan Gronfa Dreftadaeth Genedlaethol y Loteri yn helpu i gyflawni'r cynllun, gwerth dros £4 miliwn, dros y 5 mlynedd nesaf.

Ymhlith y prosiectau o fewn y cynllun mae:

1. Cylchdaith y Carneddau – : Sefydlu taith aml-ddiwrnod ar Hawliau Tramwy presennol, cyrchu gwelliannau, hyrwyddo a chreu adnoddau dehongli digidol ac argraffedig.
2. Ucheldiroedd Pori: Gwelliannau ymylol ac ymylon mynyddoedd, cadwraeth a chofnodi'r fran goesgoch a gwaith clirio eithin a rhedyn o safleoedd archeolegol.
3. Tirwedd o Fwyell Neolithig: Archeoleg gyhoeddus yn archwilio chwareli cerrig 6,000 oed a'r bwyell hardd a fasnachwyd ac a gyfnewidiwyd dros bellteroedd maith ledled Prydain.
4. Gwyddoniaeth Dinasyddion LiDAR: Darganfod a mapio archeoleg, mawndiroedd a nodweddion tirwedd gan ddefnyddio sgan laser o'r awyr 3D newydd o dirwedd gyfan y Carneddau.
5. Dolydd: Adfer dolydd yr ucheldir sy'n lleoedd bwydo pwysig i adar prin gan gynnwys Llinos y Mynydd. Sefydlu a chefnogi dolydd ar ochrau'r dyffryn sy'n llawn blodau i gynyddu bioamrywiaeth a helpu peillwyr.
6. Y Cylch Dŵr: Mawn ac Afonydd: Gwella coridorau glan afon, cael gwared â'r Ffromlys Chwarennog, atgyweirio mawndir, codi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd amgylcheddol mawndir, cynefinoedd llynnoedd ac afonydd a dadansoddi pail hynafol mewn mawn er mwyn deall newid tirweddol.
7. Coed a Choetir: Plannu coed mewn ardaloedd penodol i wella cysylltedd cynefinoedd a bioamrywiaeth a chofnodi coed hynafol, sefydlu meithrinfeydd bach i blannu coed lleol a chael gwared ar Rododendron ymledol.
8. Gorwelion / Nenlinellau: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o'r copaon a'r cribau uchel nodedig a'u gwybodaeth am eu treftadaeth arbennig a'u bywyd gwylt gan gynnwys carneddau claddu o'r oes efydd a chynefinoedd planhigion arctig ac alpaidd hynafol.
9. Lleisiau ac Enwau Lleoedd y Carneddau: Prosiect ymchwil a hanes lafar a fydd yn rhannu straeon, atgofion a profiadau o fywyd a magaeth yn y Carneddau yn ogystal â gwybodaeth am gymunedau ffermio a sut mae'r rheini wedi siapio y Carneddau rydym yn adnabod heddiw.

Prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau

Un o nodweddion amlycaf tref Dolgellau yw ei hadeiladau uchel o gerrig llwyd dolerit a llechi, a'i gwe o strydoedd cul sydd wedi esblygu a datblygu'n ddamweiniol dros bedair canrif. Mae 180 o adeiladau'r dref wedi'u rhestru, ac mae llawer o adeiladau hanesyddol y dref, yn fasnachol yn bennaf, wedi dadfeilio, gyda rhai wedi bod yn wag neu'n rhannol wag ers blynyddoedd.

Er mwyn helpu i adfywio'r dref, sefydlwyd prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau, sy'n bartneriaeth rhwng Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Cronfa Dreftadaeth y Loteri, Cadw a Chyngor Gwynedd yn 2009. Mae'r fenter yn cynnig grantiau i berchnogion eiddo cymwys tuag at atgyweirio adeiladau, adfer colli nodweddion pensaernïol a dod â lloriau gwag yn ôl i ddefnydd economaidd. Amcan arall y fenter yw hybu ymwybyddiaeth o dreftadaeth y dref ac annog trigolion ac ymwelwyr i gymryd mwy o ran yn eu treftadaeth ddiwylliannol.

Diweddariad 2022/2023.

Cwblhawyd y gwaith adfer i Adeiladau Victoria ac mae wedi cael derbyniad da iawn gan y gymuned. Mae'r gwaith allanol wedi cyfrannu at welliant amlwg i'r strydlun ac wedi gwella Stryd Smithfield Uchaf a phen deheuol Sgwâr Eldon.

Bydd y gwaith allanol i 4 Eldon Row yn cychwyn yn fuan.

Mae'r gwaith adfer a thrwsio hanfodol i Dŷ Newyddion, hen siop papur newydd Wilkins (adeilad â blaenoriaeth) ar y safle ac yn mynd rhagddo'n dda.

Mae nifer o brosiectau codi ymwybyddiaeth yn ymwneud â diwydiannau gwlan a thanerdy Dolgellau wedi eu cwblhau neu ar y gweill. Mae'r prosiectau hyn wedi cael ymgysylltiad cymunedol cryf ag ysgolion lleol a grwpiau crefft a hanes lleol, lle mae gweithiau celf wedi'u creu. Bydd y gweithiau celf hyn yn cael eu harddangos yn barhaol yn Darllenfa Rhydd yn y dyfodol agos, gan eu gwneud yn hygyrch i bawb.

Mae dau safle cyn felinau gwlan ar yr afon Aran wedi cael eu harolygu gan archeolegydd gyda chymorth Grŵp yr Aran. Bydd yr adroddiadau archaeolegol sy'n ymwneud â'r canfyddiadau yn cael eu lanlwytho ar wefan yr Awdurdod.

Mae llyfr ar y diwydiannau gwlan a thanerdy yn cael ei ysgrifennu. Dylid cwblhau'r llyfr yn gynnar ym mis Medi. Bydd incwm o werthu'r llyfrau yn cael ei ddefnyddio i godi ymwybyddiaeth o'r diwydiannau ymhellach trwy brosiectau eraill.

Bydd bwrdd dehongli a ffrâm newydd yn ymwneud â dau lwybr cerdded ar hyd yr afon Aran ac yn cynnwys safleoedd yr hen felinau gwlan yn cael eu cynhyrchu a'u lleoli ger y fynedfa i faes parcio'r Marian.

Dyddiad cwblhau cyffredinol y prosiect yw 31 Rhagfyr 2023.

5 HYRWYDDO CYMUNEDAU IACH A CHYNALIADWY

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol.

Cefnogi'r ddarpariaeth briodol a chadw cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol allweddol ledled yr ardal.

Annog cyfleusterau hamdden cymunedol lle maent yn diwallu anghenion lleol a heb wrthdaro â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc.

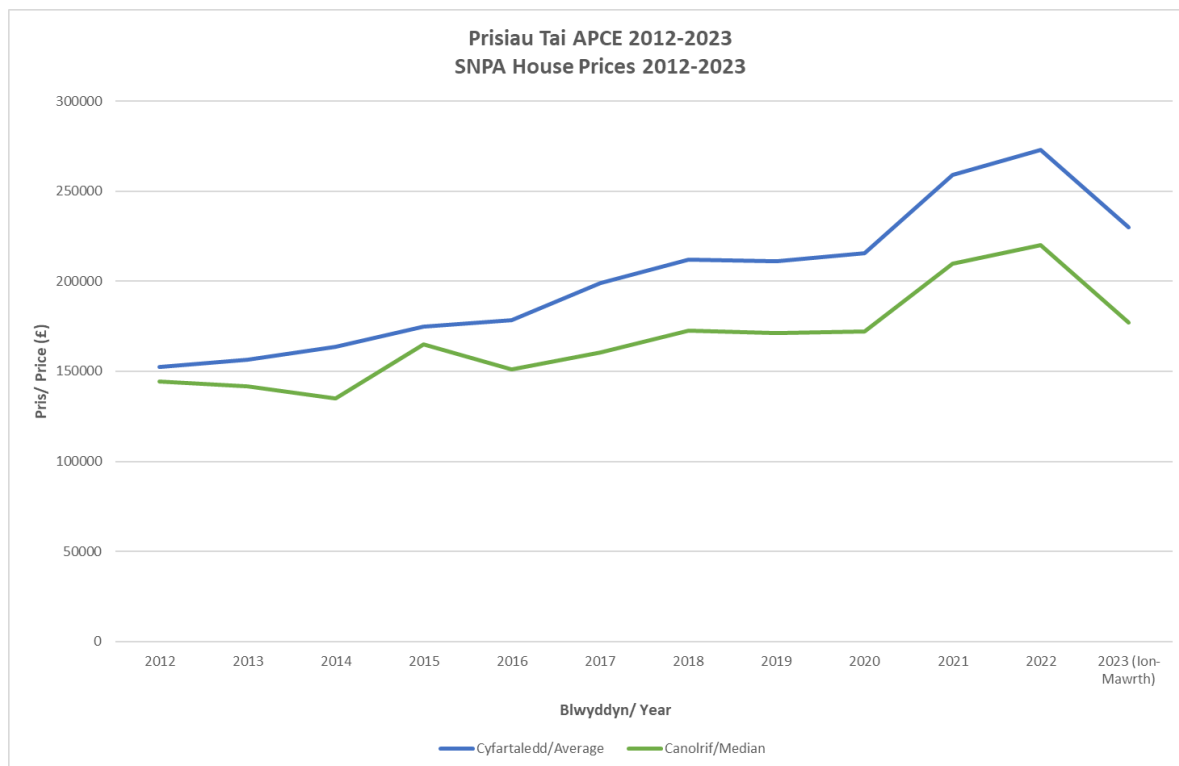
Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg.

Y Farchnad Dai Gyffredinol

Prisiau Tai a Gwerthiannau

- 5.1 Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn derbyn data ar werthiannau tai gan y Gofrestrfa Tir; mae'r data ar ffurf yr holl drafodion unigol o fewn ffin y Parc. Pris tŷ ar gyfartaledd yn 2020 oedd £215,524, i fyny o £210,260 yn 2019; cynnydd o 2.5%. Cododd pris tŷ cyfartalog cymedrig ar gyfer 2021 ymhellach i £259,096. Yn 2022 cododd eto i £272,294. Am dri mis cyntaf 2023, gostyngodd hyn yn sylweddol i £230,159. Mae canolrif pris tŷ yn lleihau effaith gogwyddo'r pryniannau gwerth uchaf ac isaf. Mae canolrif gwerth prisiau tŷ wedi bod yn cynyddu ers 2014 (gyda gostyngiad yn 2016), gan gyrraedd £172,000 yn 2020. Cynyddodd yn sylweddol yn 2021 i £210,000. Gwelodd 2022 cynnydd pellach i £220,000. Am dri mis cyntaf 2022, gostyngodd hyn i £177,000. Mae'r cynnydd dramatig mewn prisiau tai yn effeithio ar allu pobl leol i brynu eiddo yn eu cymuned eu hunain. Dengys Graff 1 isod y newidiadau tai canolrifol ers 2009. Mae'r ffigwr ar gyfer 2023 ar gyfer y cyfnod Ionawr i Fawrth yn unig. f Mi fydd angen gweld os ydi'r lleihad ym mhrisiau ar ddechrau 2023 yn parhau drwy weddill y flwyddyn.

Graff 1: Prisiau Cyfartalog a Chanolrif Tŷ ers 2009 ym Mharc Cenedlaethol Eryri

5.2 O ran nifer y gwerthiannau blynyddol; gostyngodd rhwng 2018 a 2020, o 491 i 346. Yn ystod 2020, cynyddodd i 446.

5.3 Rhesymau dros y cynnydd mewn prisiau:

- Arweiniodd y Pandemig Covid-19 at gynnydd mewn gweithio gartref a chyfleoedd i fyw ymhellach i ffwrdd oddi wrth y gweithle. Mae ansawdd bywyd a thirwedd a gynigir gan y Parc Cenedlaethol yn denu'r rhai sy'n dymuno cael bywyd mwy cytbwys tra'n gweithio gartref, sy'n cynyddu'r galw ar y farchnad dai leol.
- Gwnaeth Brexit a'r Pandemig Covid-19 hi'n anodd i gymryd gwyliau y tu allan i'r DU, gan gynyddu lefelau twristiaeth yn y DU. Arweiniodd hyn at brynu mwy o dai fel ail gartrefi neu dai gwyliau ar rent. Mae ardaloedd fel Parciau Cenedlaethol yn arbennig o dan bwysau a gall y cynnydd yn y gystadleuaeth am dai ar werth arwain at gynnydd mewn prisiau. Er bod 'gwyliau gartref' yn fwy amlwg yn ystod y tymhorau 20-21, mae'n bosibl bod y ffactorau hyn yn dal i gael effaith, gan fod lefelau covid-19 yn parhau i amrywio, a bod yr argyfwng costau byw yn atal pobl rhag mynd ar wyliau dramor.
- Gwelwyd prisiau tai yn disgyn ar ddechrau 2023 yn Eryri ac ar draws Cymru. Credir bod hyn o ganlyniad i gyllideb y Llywodraeth DU yn Hydref 2022, cyfraddau llog yn codi, ac anawsterau i gael morgeisi.

Ail gartrefi / llety gwyliau hunanarlwyo: Ymgynghoriadau a Newidiadau Rheoleiddio

Mae lefelau perchnogaeth ail gartrefi a'r cynnydd mewn llety hunanarlwyo tymor byr wedi bod yn fater amlwg iawn ers i'r cyfnod cloi cyntaf ddod i ben. Mae effeithiau'r pandemig a Brexit wedi cyflymu tueddiadau presennol. Mae'r cynnydd mewn ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yn gysylltiedig ag effeithiau economaidd, amgylcheddol, a diwylliannol ar gynaliadwyedd cymunedau ac yn bryder mawr i gymunedau Eryri. Hyd at yr 20fed o Hydref 2022, nid oedd newid defnydd tŷ presennol i ail gartref neu lety gwyliau yn cael ei ystyried fel datblygiad o dan y Ddeddf Cynllunio, felly roedd eu newid defnydd y tu allan i sgôp y system Gynllunio, a'r CDLIE. Nid yw 2016-2031 yn cynnwys polisïau perthnasol.

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru becyn o fesurau ym mis Gorffennaf 2022 i fynd i'r afael â mater ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yng Nghymru. Roedd y rhain yn cynnwys elfen cynllunio defnydd tir a allai effeithio ar Awdurdod y Parc Cenedlaethol. Mae hyn yn cynnwys newid deddfwriaethol sy'n galluogi Awdurdod Cynllunio Lleol i geisio rheoli ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yn ei ardal. Mae'n dilyn ymgynghoriad ar y mater ym mis Tachwedd 2021, yr oedd Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn cefnogi'r egwyddor iddi ond hefyd yn tynnu sylw at rai materion yn ymwneud ag ymarferoldeb a baich adnoddau.

O Hydref 20fed, 2022, diwygiwyd *Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Dosbarthiadau Defnydd) 1987* (UCO) i greu dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer

'Anheddau, a ddefnyddir fel prif breswylfa neu unig breswylfa' (Dosbarth C3),

'Anheddau, a ddefnyddir fel arall fel unig neu brif breswylfa' (Dosbarth C4), a:

Gosodiadau tymor byr 'Dosbarth C6'.

Yn flaenorol nid oedd unrhyw wahaniaeth rhwng y defnyddiau hyn o fewn y Gorchymyn Dosbarth Defnydd – a byddent i gyd wedi cael eu hystyried dan un Dosbarth C3.

Mae Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 hefyd wedi'i ddiwygio i ganiatáu newidiadau rhwng y 3 defnydd uchod. Datblygiad a Ganiateir (h.y. dim angen cais cynllunio) i newid rhwng y 3 defnydd newydd – C3, C5 a C6. Yn hollbwysig, gall yr hawliau 'datblygu a ganiateir' hyn gael eu datgymhwyso o fewn ardal benodol gan yr hyn a elwir yn Gyfarwyddyd Erthygl 4 gan Awdurdod Cynllunio Lleol ar sail tystiolaeth leol gadarn.

Fel y nodir yn **llythyr y Gweinidog at ACLlau dyddiedig 28 Medi 2022** mae'r newidiadau cyflenwol hefyd wedi'u gwneud i adran 4.2 Polisi Cynllunio Cymru (PCC). Mae'r newidiadau polisi hyn yn ei gwneud yn glir, lle bo'n berthnasol, bod yn rhaid ystyried mynychder ail gartrefi a gosodiadau tymor byr mewn ardal leol wrth ystyried gofynion tai a dulliau polisi mewn Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLI). Mae'r diwygiadau i Bolisi Cynllunio Cymru yn ei gwneud yn glir, pan fo awdurdod cynllunio lleol yn cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4, y dylai atgyfnerthu ei gamau gweithredu drwy ei gwneud yn ofynnol i amodau gael eu gosod ar bob annedd newydd sy'n cyfyngu ar eu defnydd i Ddosbarth C3 lle byddai amod o'r fath yn bodloni'r profion perthnasol. Dylai awdurdodau lleol hefyd ddyrannu safleoedd mewn CDLlau sydd wedi'u cyfyngu i ddefnydd C3, gan gynnwys tai marchnad leol, mewn ardaloedd lle maent yn ceisio rheoli ail gartrefi a gosodiadau tymor byr.

Ymchwiliad y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai i Ail Gartrefi³

Cynhaliodd Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai'r Senedd ymchwiliad ffurfiol yn canolbwyntio ar ail gartrefi. Cylch gorchwyl yr ymchwiliad oedd archwilio'r argymhellion a wnaed gan Dr Simon Brooks yn ei adroddiad, a gwerthuso'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer newid polisi yn y maes hwn a nodi unrhyw fylchau mewn gwybodaeth a data. Cyflwynodd yr adain Polisi Cynllunio ymateb manwl i'r ymgynghoriad. Cyhoeddodd y Pwyllgor ei adroddiad ar 23 Mehefin 2022. Roedd yr adroddiad yn cynnwys 15 o argymhellion, yn cefnogi newidiadau rheoleiddiol ac ymchwil a monitro pellach, gan gynnwys drwy brosiect peilot Dwyfor.

Cynllun Cymunedau Cymraeg⁴

Cyhoeddwydr Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg yn Hydref 2022. Mae'n cynnig cefnogaeth i gymunedau Cymraeg eu hiaith sydd â chrynodeiad uchel o ail gartrefi.

Mae'r Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg yn cynnwys gweithredoedd am y canlynol:

Yr Economi, Tai a'r Gymraeg

Mentrau cymdeithasol a chwmnïau cydweithredol a arweinir gan y gymuned

Tai cydweithredol a thai a arweinir gan y gymuned

Grŵp llywio asiantaethau eiddo a rhanddeiliaid

Ymgyrch tai lleol - Cynllun Cyfle Teg

Comisiwn Cymunedau Cymraeg

Llysgenhadon Diwylliannol

Enwau lleoedd Cymraeg

Sefydlwyd y Comisiwn Cymunedau Cymraeg gan Lywodraeth Cymru ym mis Awst 2022 gyda'r nod o wneud argymhellion er mwyn cryfhau cymunedau Cymraeg. Bydd argymhellion terfynol y Comisiwn yn cael eu cyhoeddi ar ffurf adroddiad erbyn mis Awst 2024. Bydd y comisiwn yn arwain ar ddadansoddiad sosio-ieithyddol o iechyd yr iaith yn ein cymunedau. Bydd yn datblygu model i roi tystiolaeth i awdurdodau lleol ar fywiogrwydd yr iaith yn y cymunedau y maent yn eu gwasanaethu.

Cynllun Peilot Dwyfor⁵

³ <https://senedd.wales/committees/local-government-and-housing-committee/>

⁴ <https://llyw.cymru/cynllun-tai-cymunedau-cymraeg>

⁵ <https://llyw.cymru/cadarnhaur-camau-nesaf-i-fynd-ir-afael-ag-ffaith-perchnogaeth-ail-gartrefi-ar-gymunedau-cymru>

5.4 Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu peilot yn ardal Dwyfor i dreialu a monitro mentrau newydd i fynd i'r afael â mater ail gartrefi a fforddiadwyedd. Mae rhan o Ddwyfor o fewn y Parc Cenedlaethol (Beddgelert, Garndolbenmaen), ac mae APCE yn rhan o'r cynllun fel partneriaid. Mae'r pecyn radical o fesurau yn cynnwys rhoi'r gallu i awdurdodau lleol gyflwyno premiymau treth cyngor uwch ar ail gartrefi ac eiddo gwag hirdymor; newidiadau i'r trothwyon gosod ar gyfer rhoi llety gwyliau ar y rhestr ardrethi annomestig; newidiadau arloesol i'r fframwaith cynllunio a chynllun tai cymunedau Cymraeg.

Treth Trafodiad Tir

5.5 Rhaid i'r rheini sy'n bwriadu prynu ail gartrefi neu eiddo brynu i osod yng Nghymru dalu o leiaf 4% yn y Dreth Trafodiad Tir (TTT) ar ben yr hyn sy'n daladwy am eu band. Mae'r gyfradd uwch hon yn cael ei rhoi ar waith pan werthir tŷ i rywun sydd eisoes yn berchen ar eiddo arall, a all yn ogystal â chartrefi gwyliau hefyd gynnwys y rhai sy'n prynu tai i'w rhentu a hefyd rhywun sy'n dal i geisio gwerthu eu cartref gwreiddiol. Felly, mae'n bosibl defnyddio'r wybodaeth i ddarparu disgrifiad o nifer yr anheddau sy'n cael eu prynu fel ail gartref neu fel tai gosodiad ar gyfer gwyliau, ond o ystyried yr amrywiol amgylchiadau lle mae'n berthnasol, mae angen bod yn ofalus. Yn 2021, yn dilyn cais gan Adran Bolisi Parc Cenedlaethol Eryri, mae Awdurdod Cyllid Cymru wedi rhyddhau'r data hwn yn benodol i dri Pharc Cenedlaethol Cymru⁶.

5.6 Mae'r tabl isod yn dangos cyfanswm nifer y trafodion preswyl yn flynyddol (gall y nifer hwn gynnwys trafodion cabannau, carafannau statig ac ati mewn parciau gwyliau), a'r nifer sy'n talu'r gyfradd uwch. Mae nifer y trafodion, a'r rhai sy'n talu cyfraddau uwch, dros 2021-22, wedi cynyddu i'w lefel uchaf eto. Nid yw data 22-23 wedi ei ryddhau eto.

Ystadegau Treth Trafodiad Tir Preswyl ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri			
	Trafodion preswyl	Talu cyfradd uwch	Canran sy'n talu cyfradd uwch
2018-19	590	240	41%
2019-20	530	230	43%
2020-21	520	220	42%
2021-22	670	280	42%

5.7 Mae'r ganran ar gyfer Parc Cenedlaethol Eryri o tua 42% yn cymharu â 35% i ardal Gwynedd y tu allan i'r Parc Cenedlaethol, a 27% ar gyfer ardal Conwy y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.

Data treth Cyngor

5.8 Mae data treth cyngor yn dangos nifer yr eiddo sydd yn talu premiwm treth cyngor ar ail gartrefi. Dangosir hefyd nifer yr eiddo hunanarlwyo sy'n talu cyfraddau busnes annomestig. Os cyfunir y ddwy set ddata, dangosir y canrannau ar gyfer pob cyngor cymunedol ar y map thematig isod. Nid yw band 'A' wedi'i gynnwys, gan fod gan rai cymunedau niferoedd uchel oherwydd parciau statig a chalet gyda chyfyngiadau deiliadaeth ar waith. Mae rhai ardaloedd cynghorau cymunedol yn cynnwys tir y tu allan i ffin y Parc Cenedlaethol. . Yng Ngwynedd yn 2022, y cymunedau gyda'r canrannau uchaf yw Aberdyfi, (45%), Beddgelert (33%) Pennal (30%), a Llanfihanegegl y Pennant (25%), Llanfair (29%). OO edrych ar y tueddiadau o 2020 i 2022, yng Ngwynedd nid oes cynnydd sylweddol yn y niferoedd cyffredinol. Mewn sawl cymuned fodd bynnag, mae tuedd amlwg o ostyngiad mewn ail gartrefi, a chynnydd cyfatebol

⁶ <https://statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Taxes-devolved-to-Wales/Land-Transaction-Tax/Geographic-data/residentiallandtransactiontaxstatistics-by-measure-nationalpark>

tebyg yn nifer y cartrefi sy'n talu ardrethi annomestig. Gall hyn adlewyrchu perchenogion yn dewis cynnig eu hail gartrefi fel llety gwyliau tymor byr, er mwyn bod yn gymwys ar gyfer rhyddhad ardrethi ac osgoi talu Treth y Cyngor.

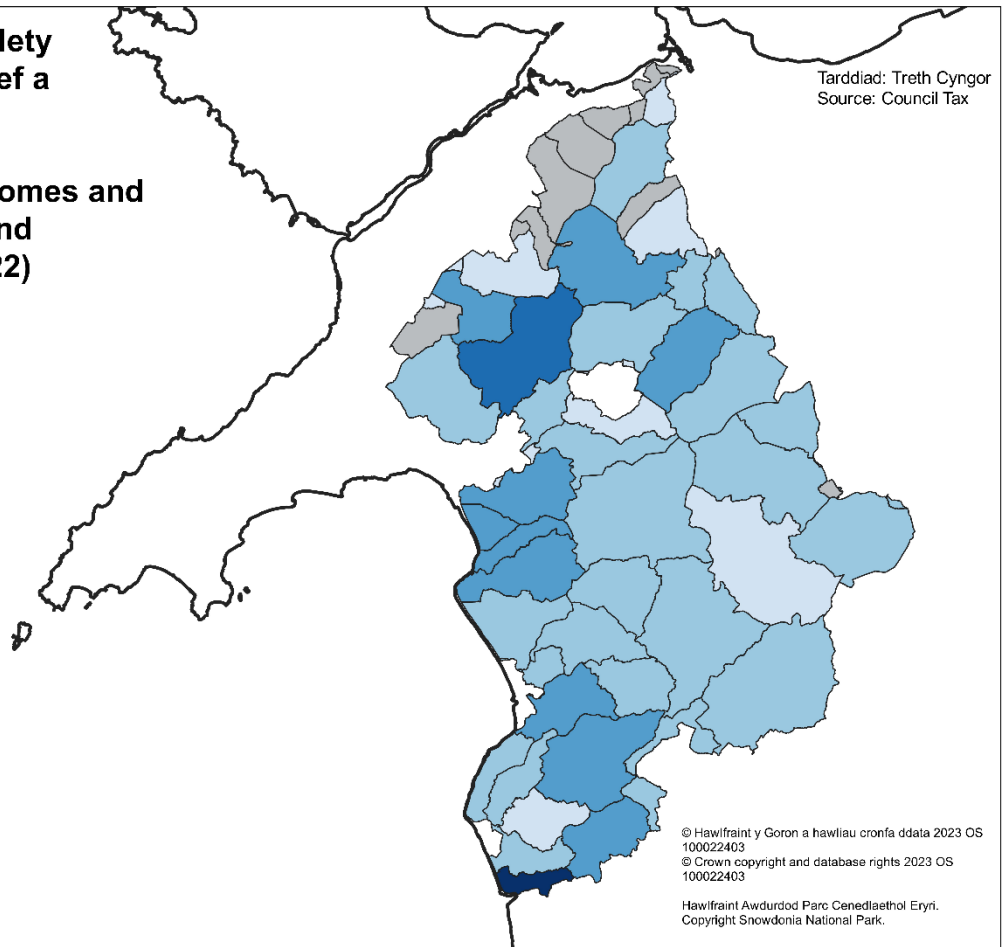
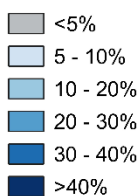
- 5.9 Nid oedd data 2022 ar gyfer Cyngor Conwy yn dangos newid sylweddol yn yn niferoedd o ail gartrefi, ac unedau gwyliau hunanarlwyio. Wrth gymharu gyda data 2020, gwelir cynydd a gostyngiadau bach ymysg y cymunedau. Yng Ngonwy, y cymunedau gyda'r canrannau cyfunol uchaf ydi Bro Machno (26%), Capel Curig (21%), a Betws y Coed (19%).
- 5.10 Mae'n ymddangos bod cyflwyniad Cyngor Gwynedd o bremiwm 150% ar ail gartrefi wedi ysgogi mwy i 'droi' eiddo o ail gartrefi i fusnesau hunanarlwyo sy'n talu ardrethi annomestig.
- 5.11 Mae'n bosibl iawn y bydd y ffaith bod Llywodraeth Cymru yn codi'r trothwy ar gyfer nifer y diwrnodau y gellir gosod cartref fel llety gwyliau tymor byr i fod yn gymwys i gael ei ystyried yn llety annomestig, yn cael effeithiau pellach ar y niferoedd, ynghyd â chodiadau ym mhreimiwm y dreth gyngor ar gyfer ail gartrefi (hyd at uchafswm o 300%). Ynghyd â'r angen posibl am ganiatâd cynllunio, un canlyniad posibl fyddai gostyngiad mewn ail gartrefi a allai arwain at fwy o symud i'r ardal i fyw yn barhaol, a fydd yn cael effaith ar gymunedau.
- 5.12 Mae'r tabl yn Atodiad 4 yn dangos data Treth y Cyngor ar gyfer ardaloedd cynghorau cymuned o fewn y Parc Cenedlaethol i Wynedd a Chonwy, gan gynnwys yr ardaloedd sydd yn rhannol o fewn ardal y Parc.

Canran o Ail Gartrefi a Llety Gwyliau fesul Cyngor Tref a Chymuned (2022)

Tarddiad: Treth Cyngor
Source: Council Tax

Percentage of Second Homes and Holiday Lets per Town and Community Council (2022)

Allwedd / Key

- 5.13 Credir bod y defnydd o eiddo a ddefnyddir fel llety 'Airbnb' wedi cynyddu'n sylweddol yn y blynyddoedd diwethaf. Nid yw'r math hwn o eiddo bob amser yn dod o fewn cylchoedd gwaith rheoleiddio; felly, efallai nad yw'r gwir nifer yn hysbys, a gall fod yn sylweddol. Canfu arolwg gan Gyngor Gwynedd yn 2019 fod cynnydd mawr wedi bod yn nifer y llety hunanarlwyo a llety Airbnb yn ardaloedd Dwyfor a Meirionnydd⁷. Byddai data cywir ar y niferoedd hyn yn gymorth i lunio polisïau a bydd APCE yn parhau i weithio gyda phartneriaid i archwilio ffyrdd o gyflawni hyn. Efallai bod cynllun trwydded statudol arfaethedig ar gyfer llety gwyliau rai blynyddoedd i ffwrdd o gael ei gyflwyno.

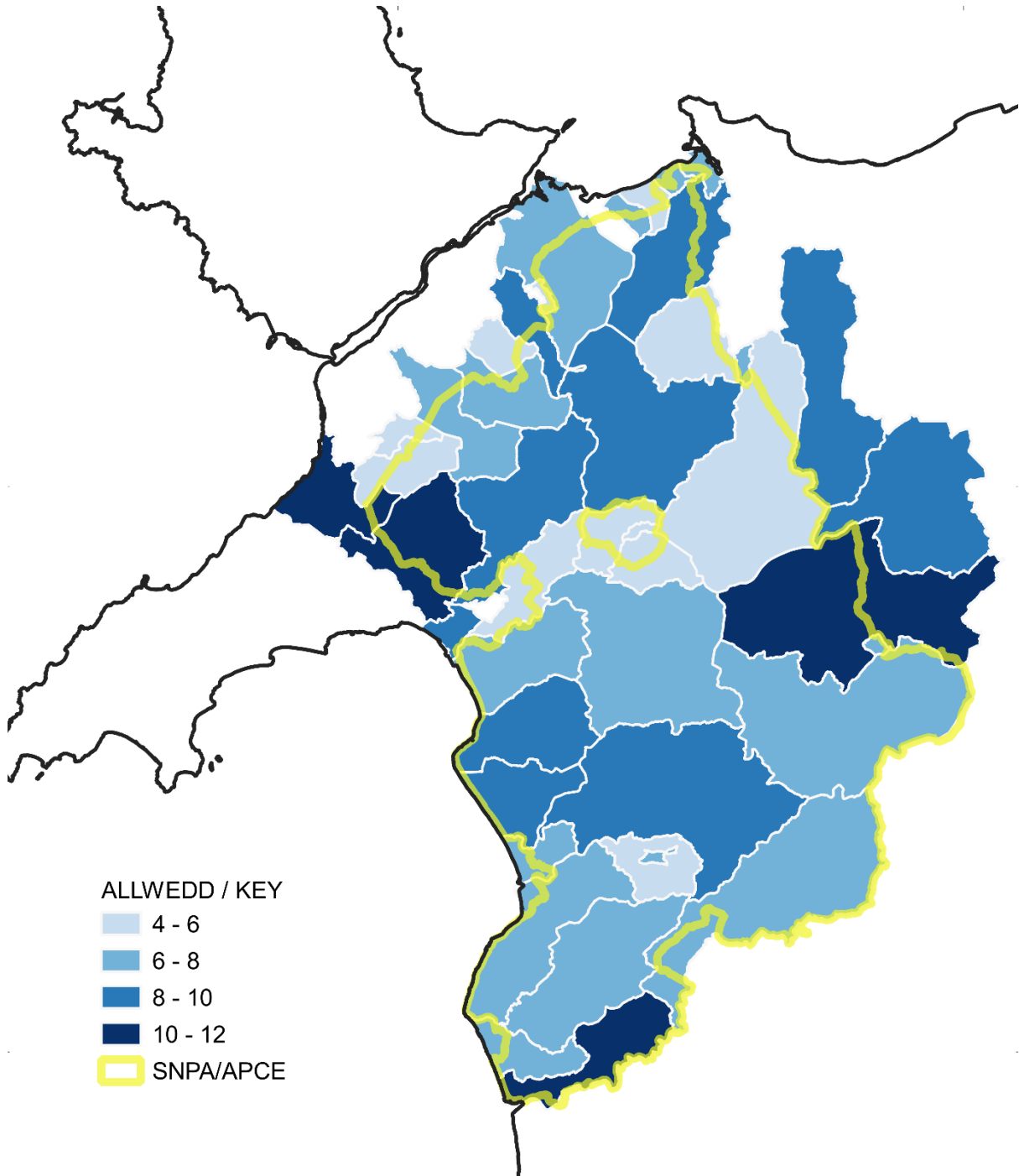
Incwm

- 5.14 Mae'r berthynas rhwng incwm a phris tai yn allweddol bwysig wrth ddarparu darlun o fforddiadwyedd tai yn y Parc Cenedlaethol. Mae gwybodaeth incwm ar gael o ddata incwm aelwydydd CACI. Mae incymau lleol yn y Parc Cenedlaethol yn gyffredinol isel a chyfleoedd ar gyfer cyflogaeth â chyflog uwch yn gyfyngedig. Golyga lefel incwm cyfartalog isel yr ardal nad yw cyfran helaeth o boblogaeth Eryri yn gallu fforddio tai ar werth yn y farchnad dai leol. Mae enillwyr incwm canolig hefyd yn gweld bod eu gallu i brynu tŷ ar y marchnadoedd agored yn cael ei beryglu gan y galw allanol.

⁷ https://www.visitsnowdonia.info/sites/default/files/2020-06/Arolwg%20Stoc%20Welyau%20Gwynedd%202018_19_C_05062020.pdf

5.15 Dengys y map isod gymarebau prisiau tai canolrifol i incwm canolrifol 2022 ar gyfer wardiau o fewn, neu'n rhannol o fewn, y Parc Cenedlaethol (mae wardiau sy'n gorwedd yn rhannol o fewn y Parc yn cynnwys data o'r tu allan i ardal yr Awdurdod). Fel arfer bydd benthycwyr morgeisi yn rhoi benthyg tair gwaith a hanner incwm y cartref i'r ymgeiswyr. Mae gan bob ward yn y Parc Cenedlaethol gymhareb o 4 neu fwy. O'r 43 ward, mae gan 32 gymhareb o 6 neu fwy (74%). Mae nifer sylweddol o ddarpar brynwyr tro cyntaf felly yn cael eu prasio allan o'r farchnad dai.

Cymarebau canolrif pris tŷ yn erbyn incwm canolrifol ar gyfer wardiau yn y Parc Cenedlaethol neu'n rhannol ynddo (data 2022)

Datblygu Tai yn y Parc Cenedlaethol

- 5.16 Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin yw'r adeilad hapfasnachol o dai marchnad agored a fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Gall yr ansicrwydd ynghylch benthyca yn y blynyddoedd diwethaf anghymell datblygwyr, adeiladwyr bach, a phrosiectau hunan adeiladu rhag mynd ymlaen gyda chynlluniau i fuddsoddi neu geisio caniatâd ac adeiladu tai, a all effeithio ar gyfradd datblygu tai ar hyn o bryd. Gyda niferoedd yn uwch y llynedd, ac yn isel eleni, nid yw'n ymddangos bod y pandemig wedi cael effaith glir nac arwyddocaol ar ddatblygiadau tai newydd yn y Parc Cenedlaethol. Ystyrir bod effaith y pandemig wedi disgyn yn bennaf ar y stoc dai bresennol fel y trafodwyd yn flaenorol ym mharagraffau .
- 5.17 Ffactor arall sydd wedi dod yn fwy amlwg ers 2021/2022 yw'r cynnydd yng nghost deunyddiau adeiladu. Dengys ffigyrau a ryddhawyd gan yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol fod y mynegai prisiau deunyddiau 'Pob Gwaith' wedi cynyddu 25.2% ar lefel y DU ym mis Ebrill 2022 o'i gymharu â'r un mis y flwyddyn flaenorol. Cynyddodd prisiau deunyddiau adeiladu ar gyfer tai newydd 22.5% dros 2021/2022 ac maent yn parhau yn uchel yn 2023. Gellir priodoli llawer o hyn i amhariad byd-eang ar y gadwyn gyflenwi, a bu prinder gweithwyr yn y diwydiant adeiladu, gydag effeithiau brexit a COVID yn cyfrannu at hyn.. Gellir priodoli nifer isel y tai a gwblhawyd yn ystod blynyddoedd diweddar yr AMRi'r ffactorau hyn. Gall y ffactorau hyn hefyd annog datblygwyr i beidio â chyflwyno ceisiadau cynllunio am anheddau. Bydd chwyddiant cynyddol, cost benthyca, argyfwng costau byw, i gyd yn cyfrannu at lefelau is o ddatblygiadau tai.
- 5.18 Mae datblygiad tai fforddiadwy gan gymdeithasau tai hefyd yn wynebu rhwystrau. Trwy drafodaethau gyda chymdeithasau tai sy'n gweithredu o fewn Parc Cenedlaethol Eryri, rydym yn ymwybodol ei bod yn gynyddol anodd gwneud i gynlluniau wneud synnwyr yn ariannol, yn enwedig cynlluniau bach mewn ardaloedd gwledig. Maent yn ei chael hi'n anodd cael contractwyr adeiladu i adeiladu cynlluniau bach ac mae costau'n uwch gyda llai o elw. Mae costau adeiladu cynyddol yn gwaethygu'r broblem. Hefyd, mae cynlluniau mewn aneddiadau llai yn fwy heriol o ran sefydlu'r angen, yn enwedig am dai canolradd.

Angen am Dai Fforddiadwy

- 5.19 Mae Awdurdodau Tai Lleol yn gyfrifol am gynhyrchu a diweddarau Asesiad Marchnad Tai Lleol (AMTLI) mewn partneriaeth ag awdurdodau cynllunio a rhanddeiliaid eraill. Mae Cyngor Gwynedd wedi diweddarau eu AMTLI am y cyfnod (2018-2023). Mae AMTLI Gwynedd (2018-2023) wedi nodi ffigwr angen tai blynyddol o 707 ar gyfer ardal Gwynedd. Mae defnyddio rhaniad pro rata o 19% ar gyfer rhan ardal Gwynedd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol, yn rhoi angen blynyddol o 134 a chyfanswm o 670 o unedau dros y cyfnod 5 mlynedd yr AMTLI. .
- 5.20 Mae Conwy wedi rhyddhau Asesiad o'r Farchnad Dai Leol (AMTLI) interim gyda'r bwriad o ddiweddarau'r AMTLI diwethaf a gyhoeddwyd yn 2018. Mae'n ddogfen interim yn disgwyl yr Asesiad nesaf a fydd yn dilyn canllawiau newydd a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r AMTLI yn nodi cyfanswm o 1,145 o gartrefi fforddiadwy ychwanegol dros y cyfnod 2022-2027 (229 uned y flwyddyn) ar gyfer Sir Conwy gyfan. Ar raniad pro rata o 4% i'r rhan o ardal Conwy sydd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol, mae hyn yn cyfateb i gyfanswm o 46 uned dros y cyfnod 5 mlynedd, angen blynyddol o 9 uned i ardal Conwy sydd o fewn y Parc Cenedlaethol. Nid oes llawer o newid yn y ffigyrau hyn o'r AMTLI blaenorol ar gyfer 2018-23.
- 5.21 Mae penawdau nodedig o AMTLI Conwy yn cynnwys:

- Dengys dadansoddiad y farchnad bod 46.7% o brynwyr tro cyntaf a chartrefi newydd eu ffurfio yn cael eu prisio allan o'r farchnad, o safbwynt rhentu a phrynu. Mae diffiniadau o gostau tai fforddiadwy a dderbynnir gan y diwydiant yn awgrymu bod gwario mwy na 30% o incwm aelwydydd ar gostau tai yn anghynaliadwy.
- Noda'r asesiad mai dim ond rhenti tai cymdeithasol y gallai 31.5% o aelwydydd newydd eu fforddio, a dim ond 15.2% sy'n gallu fforddio cynlluniau perchnogaeth cost isel (canolradd).
- Mae gan Sir Conwy lefel gymharol isel o stoc tai cymdeithasol yng Nghymru, felly mae'n rhaid i lawer o aelwydydd incwm is ddiwynnu ar y sector preifat.
- Mae cyfran yr eiddo rhent preifat wedi sefydlogi ar tua 17% o anheddau. I aelwydydd newydd, mae rhentu gan landlord preifat yn ddrud. Mae llai na 2% o osodiadau preifat sydd newydd gael eu marchnata yng Nghonwy yn cael eu gosod ar y Lwfans Tai Lleol, neu'n is na hynny, oherwydd eu maint.
- Mae cymorth budd-dal tai yn y sector preifat wedi'i rewi, mae'r diffyg rhwng budd-daliadau tai a rhent yn golygu bod rhaid i ddeiliaid tai ddod o hyd i arian rhent o gyllidebau sydd eisoes yn dynn. Ychydig iawn o opsiynau sydd gan ddeiliaid tai sengl ifanc ar incwm isel.
- Mae perchnogion eiddo yn ystyried opsiynau gan fod prisiau tai a gosodiadau tymor byr yn cynnig dewisiadau amgen deniadol.
- Bydd colli anheddau i ddefnyddiau dibreswyl yn cael effaith negyddol ar y cyflenwad cyffredinol. Gallai polisiâu i reoli'r golled ostwng lefel gyffredinol y galw am dai sydd heb ei ddiwallu. Dylid ystyried polisiâu i gadw llety preswyl a gwrthsefyll colledion i osodiadau gwyliau.

5.22 . Mae'r canllawiau newydd⁸ yn cynghori, lle mae ffiniau parciau cenedlaethol yn croesi ffiniau awdurdodau lleol, y gallai fod yn ddefnyddiol i ymarferwyr adeiladu HMAs mewn ffordd sy'n caniatáu i ddata angen tai gael ei echdynnu ar gyfer y Parc Cenedlaethol. Awgrymir bod Parciau Cenedlaethol yn defnyddio'r amcangyfrifon o'r angen a'r galw am dai ychwanegol a nodir yn AMTLI awdurdod lleol i ddatblygu adroddiad dadansoddol cryno. Cyn bo hir, bydd Gwynedd a Chonwy yn dechrau ar y gwaith o ddiweddarau eu AMTLI a fydd yn rhan bwysig o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o CDLI Eryri yn y dyfodol. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno methodoleg newydd ar gyfer cynhyrchu AMTLI.

5.23 Bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gyda Gwynedd a Chonwy ac yn defnyddio canfyddiadau'r AMTLIau i helpu i lywio'r math o anheddau sy'n ofynnol o ran maint a chymysgedd deiliadaeth. Yn ogystal, mae Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru a chymdeithasau tai wedi sefydlu cofrestr dai ganolraddol (Tai Teg) a gydlynir gan gymdeithas dai Grŵp Cynefin. Mae'r gofrestr hon yn rhoi gwybodaeth benodol am anghenion tai canolradd ar draws gogledd Cymru ac mae'n bosibl i dorri i lawr y wybodaeth drwy setliad i ddarparu ffigur cywir o angen tai canolradd o fewn aneddiadau ar draws y Parc Cenedlaethol.

Eiddo Rhent

5.24 Fel y nodwyd uchod, mae argaeledd cartrefi rhent yn dod yn fwyfwy anodd. Mae eiddo rhent yn cael eu newid i lety gwyliau, a all fod yn fwy proffidiol i'r perchennog. Mae rhenti yn cynyddu, ynghyd â chwyddiant a chostau byw, tra bod cyflogau a buddion yn aros yn eu

⁸ https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2022-03/asesiad-or-farchnad-dai-leol-canllawiau-2022_0.pdf

hunfan. Mae hyn yn rhoi rheswm cryf dros reoli colli eiddo preswyl i ddefnydd gwyliau, a all fod yn bosibl gyda newidiadau mewn polisi cynllunio a deddfwriaeth yn y dyfodol.

Rhagamcanion Poblogaeth ac Aelwydydd

- 5.25 Cyhoeddwyd amcanestyniadau aelwydydd cenedlaethol (2018) ar gyfer y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92 % rhwng 2018 a 2028, sef cyfanswm o 480. Yn ystod yr un cyfnod rhagwelir y bydd yr aelwydydd yn Eryri yn cynyddu 40 uned (0.3%) , cynnydd cymedrol iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Rhagwelir y bydd nifer yr aelwydydd un person yn cynyddu ac yn parhau i fod y math o aelwyd mwyaf cyffredin, gan gyfrif am 41.7% o'r holl aelwydydd yn 2028. Rhagwelir y bydd nifer mathau eraill o gartrefi yn gostwng dros y cyfnod, rhagwelir y bydd aelwydydd mwy o faint yn gweld gostyngiad canrannol mwy amlwg. Rhagwelir y bydd nifer yr aelwydydd gyda phlant yn lleihau o bron i 2,450 o gartrefi i ychydig o dan 2,160 o gartrefi (gostyngiad o 4.2%), gan wneud i fyny 17.8% o'r holl gartrefi erbyn 2028. Bydd poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio aelwydydd arafach yn lleihau'r angen am fwy o dai.
- 5.26 Gan fod yr amcanestyniadau hyn yn dangos cynnydd bach iawn yn nifer yr aelwydydd yn Eryri, ac felly cynnydd bach iawn yn nifer yr anheddau sydd eu hangen mae'n awgrymu angen i ystyried ffigwr gofyniad a darpariaeth tai is a fyddai efallai'n fwy addas mewn diwygiado CDLI Eryri yn y dyfodol.

Adolygiad o Gytundebau Adran 106

- 5.27 Mae'r Awdurdod yn ymwybodol bod benthycwyr yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni gydag agwedd fwy gofalus tuag at forgeisiau hunan-adeiladu yn gyffredinol ac at eiddo sy'n ddarostyngedig i gyfyngiadau megis cytundebau adran 106. Yn unol â gofynion benthycwyr, yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae'r Awdurdod wedi ceisio diwygio ei Gytundebau Adran 106 yn unol â'r gwaith a wneir yn genedlaethol gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a'r Cyngor Benthycwyr Morgeisi. Er gwaethaf gwneud 106 cytundeb yn fwy hyblyg i fenthycwyr, maent yn parhau i fod yn wrth-risg wrth fenthycwyr i brynwyr tro cyntaf yn enwedig ar gyfer tai anghenion lleol fforddiadwy ac yn enwedig ar brosiectau hunan-adeiladu. Mae'r Awdurdod o'r farn nad oes unrhyw ddiwygiadau pellach yn bosibl i gytundebau 106 heb gyfaddawdu ar bolisiâu CDLI. Mae copïau o gytundebau safonol 106 ar gael ar y wefan i ymgeiswyr eu trafod yn gynnwys gyda benthycwyr a chyda'r Awdurdod os oes angen. Yn ogystal â hyn, mae'r Awdurdod hefyd wedi diwygio, pan ofynnir gan ddatblygwyr, gytundebau A106 i ganiatáu ar gyfer rhannu cynlluniau ecwiti ar dai. Mae hyn yn caniatáu mwy o hyblygrwydd o ran pwy all brynu'r eiddo ar ôl eu datblygu. Mae'r Awdurdod wedi anfon nodyn briffio ar y cyd â Chyngor Gwynedd a Tai Teg i gynghori Broceriaid Morgeisi / Cynghorwyr Ariannol ynghylch argaeledd morgeisi ar gyfer safleoedd tai fforddiadwy gyda Chytundebau Adran 106. Mae dau fenthyciwr yn benodol yn fwy ffafriol i ddarparu morgeisi. Y gobaith yw y bydd y nodyn yn codi ymwybyddiaeth ac yn cynorthwyo broceriaid i ddod o hyd i forgeisi ar gyfer anheddau fforddiadwy gyda chytundebau Adran 106.

Diweddariad cynnydd ar safleoedd a ddyrannwyd

- 5.28 Mewnbynwyd gwybodaeth a ddarperir ar gyfer y safleoedd a ddyrannwyd yn Atodiad 3 sy'n atodlen ar gynnydd datblygu safleoedd tai a ddyrannwyd yn y CDLI. Mae'r Awdurdod yn cysylltu â pherchnogion safleoedd a ddyrannwyd a safleoedd mawr yn flynyddol i ddarganfod cynnydd ar safleoedd a derbyn eu mewnbwn pryd y cânt eu cyflawni.

NCT 20 - Cynllunio a'r iaith Gymraeg

- 5.29 Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru NCT 20 diwygiedig ym mis Hydref 2017. Mae Polisi Datblygu 18: Yr Iaith Gymraeg a Ffabrig Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau yn ei gwneud yn ofynnol cyflwyno Datganiad Cymunedol ac Ieithyddol ar gyfer datblygiadau o faint a math penodol. Mabwysiadwyd y CCA cyfredol ar yr iaith Gymraeg yn 2011. Adolygwyd ac ymgynghorwyd â CCA drafft a disgwylir iddo gael ei fabwysiadu Haf 2021. Cynhaliwyd asesiad effaith iaith wrth baratoi CDLIE 2016-2031 a lywiodd y strategaeth a'r polisiau o fewn y Cynllun. Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod uchelgais i weld nifer y bobl sy'n gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg yn cyrraedd 1 miliwn erbyn 2050. Er mwyn cyflawni'r nod hwn o sicrhau bywiogrwydd yr iaith ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol, rhaid i'r CDLI diwygiedig barhau i gefnogi, hyrwyddo a gwella'r Gymraeg fel iaith gymunedol hyfyw trwy sicrhau bod cyfleoedd cyflogaeth a thai digonol a chymesur i gynnal y cymunedau lleol.

Tai Gwag

- 5.30 Heblaw am adeiladu unedau tai fforddiadwy newydd mae hefyd lefel cymharol uchel o eiddo gwag tymor hir yn y Parc Cenedlaethol y gellid dod â nhw'n ôl i ddefnydd i bwrpasau tai. Bydd peth o'r diffyg tai fforddiadwy a ddynodwyd yn y Parc yn cael ei gwrdd gan eiddo gwag yn dod yn ôl i ddefnydd. Nid oes angen caniatâd cynllunio i ddod a chartref gwag yn ôl i ddefnydd, mae'r Awdurdod yn gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau eraill i helpu dod â'r eiddo gwag tymor hir hyn yn ôl i ddefnydd preswyl parhaol fel tai fforddiadwy ar gyfer anghenion lleol.
- 5.31 Mae gan Gynghorau Gwynedd a Chonwy gyda Strategaethau Eiddo Gwag, ac mae eu swyddogion yn gweithio i hwyluso adferiad eiddo gwag tymor hir a throi adeiladau gwag priodol eraill yn ôl i ddefnydd preswyl parhaol fel tai fforddiadwy ar gyfer anghenion lleol. Mae'r Awdurdod yn cyfrannu at Gynlluniau Gweithredu Gorfodaeth Eiddo Gwag Cynghorau Gwynedd a Chonwy. Mae Llywodraeth Cymru yn cyflenwi hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r cynlluniau yma. Mae'r Awdurdod wedi cydweithio gyda Chyngor Conwy i sefydlu cynllun grant ar gyfer prynwyr tro cyntaf sydd yn prynu eiddo gwag. Mae'r arian yn dod o gronfa symiau cymudo o gytundebau Adran 106.

Taflywyr Tai 2022 – 2023

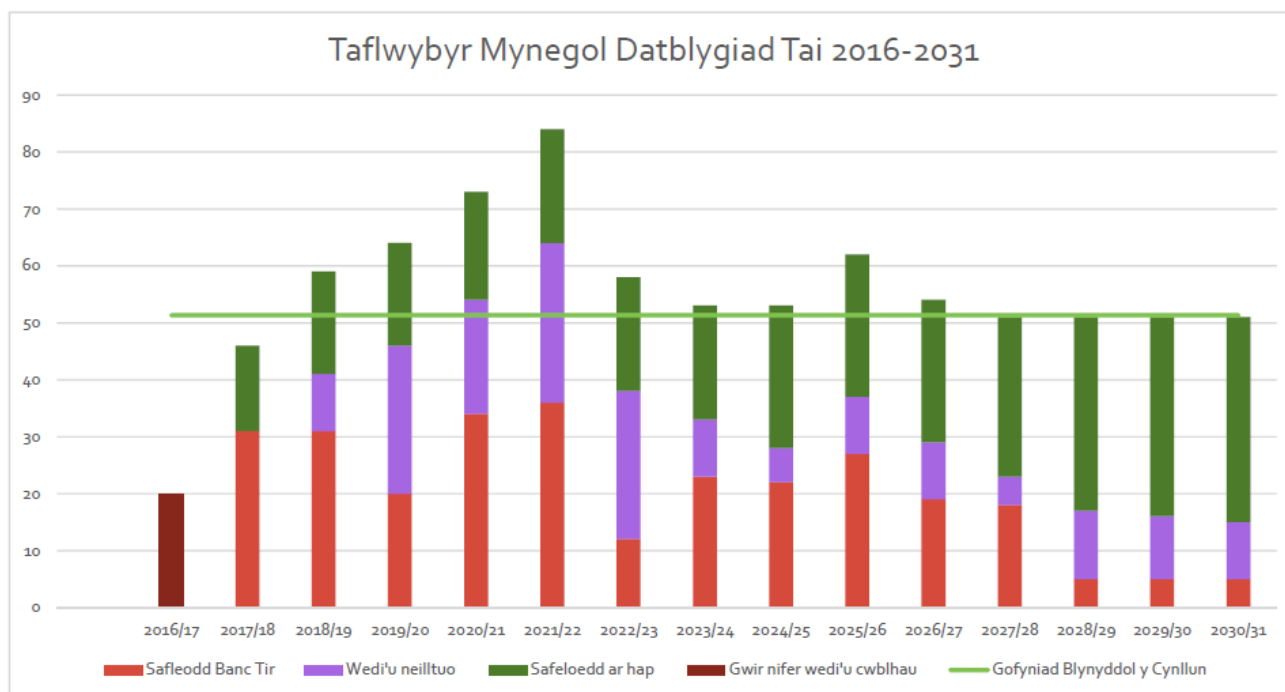
- 5.32 Yn unol â'r canllawiau, mae ACLlau a fabwysiadodd eu CDLI cyn cyhoeddi Llawlyfr y Cynllun Datblygu Rhifyn 3 ym mis Mawrth 2020, angen creu taflywyr tai yn seiliedig ar y gwir nifer a gwblhawyd hyd yma, a nodi amseriad a camau cyflawni safleoedd yn y blynyddoedd sy'n weddill o gyfnod y cynllun. Mae dau dabl, un ar gyfer dyraniadau ac un ar gyfer safleoedd mawr (5 uned neu fwy) wedi'u cynnwys yn Atodiad 4.
- 5.33 Mae'r tabl isod yn adlewyrchu'r nifer sydd wedi eu cwblhau yn flynyddol o'i gymharu â'r Gofyniad Tai Blynyddol Cyfartalog (GTBC), fel y nodir yn y cynllun mabwysiedig.

Tabl 1: Nifer sydd wedi eu cwblhau yn flynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai Blynyddol ar gyfartaledd

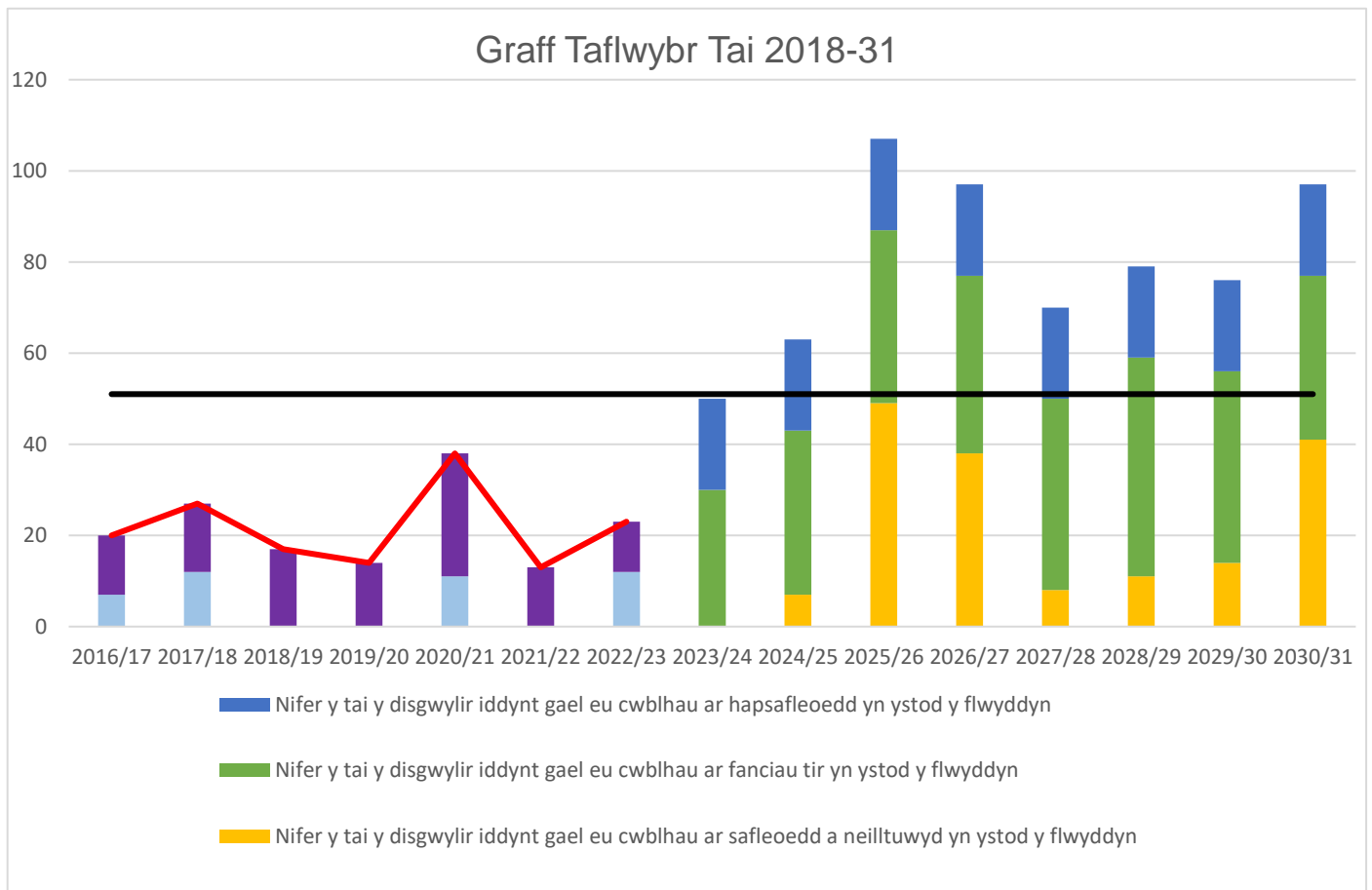
Blynyddyn y Cynllun Datblygu Lleol	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31
Tai wedi eu cwblhau ar safleoedd mawr	7	12	0	0	11	0	12								
Tai wedi eu cwblhau ar safleoedd bach	13	15	17	14	27	13	11								
Nifer y tai y disgwyir iddynt gael eu cwblhau ar safleoedd a neilltuwyd yn ystod y flwyddyn								0	7	49	38	8	11	14	41
Nifer y tai y disgwyir iddynt gael eu cwblhau ar fanciau tir yn ystod y flwyddyn								28	47	35	36	40	48	42	36
Nifer y tai y disgwyir iddynt gael eu cwblhau ar hapsafleoedd yn ystod y flwyddyn								20	20	20	20	20	20	20	20
Gofyniad Blynyddol Cyfartalog (GBC) o'r Cynllun Mabwysiedig CDLLE 2016-2031	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51
Nifer y tai wedi eu cwblhau yn ystod y flwyddyn	20	27	17	14	38	13	22								

5.34 Mae'r graff a'r testun taflywyr tai canlynol yn dangos y lefel flynyddol o dai wedi eu cwblhau yn erbyn y gofyniad blynyddol cyfartalog (GBC) a nodir yn y CDLI, yn nhermau rhifiadol a charnannol. Mae hefyd yn cynnwys cyfanswm cronus y tai sydd wedi eu cwblhau yn erbyn y gofyniad tai blynyddol cronus cyfartalog a nodir yn y cynllun, yn nhermau rhifiadol a charnannol.

Graff 1: Graff Taflywyr Tai fel y'i nodir yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri Mabwysiedig 2016 2031

Graff 2: Graff Taflwybr Tai - fel y'i diwygiwyd trwy'r AMB

5.35 Dengys Graff 1 y taflwybr fel y'i nodir yn CDLIE 2016-31. Dengys Graff 2 y taflwybr fel y'i diwygiwyd gan yr AMB hwn ar gyfer 2022/23. Mae Graff 2 yn dangos bod diffyg blynyddol yn erbyn 'llinell ddu' GBC yn 2022/23. **Eleni, mae'r cwblhadau 22 uned yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 GCB o'i gymharu â 22 cwblhad, - 57%).** Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u hadeiladu bob blwyddyn wedi bod yn gyson is na'r gofyniad cyfartalog blynyddol (GCB) o 51 annedd y flwyddyn am bob blwyddyn er 2016-17.

5.36 Y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun 2016 i 31ain Mawrth 2023, fel y nodir ar y 'llinell ddu', oedd 357 o unedau. **Y 'llinell goch' o'r unedau a gwblhawyd mewn gwirionedd oedd 151 uned, sy'n cynrychioli diffyg o 206 uned mewn cyflenwi tai dros gyfnod y cynllun hyd yma (-42%).**

5.37 Am y cyfnod wyth mlynedd sy'n weddill o'r cynllun, y bariau cyflenwi diwygiedig yw canlyniad y grŵp rhanddeiliaid ac mae'n dangos bod y cyflenwad yn fwy na'r hyn sydd ar ôl i'w adeiladu'n gronnus ac yn flynyddol. Mae'r nifer a ragwelwyd eu cwblhau yn uwch na chyfradd GCB, a gyda'i gilydd fyddai'n cael eu cyflwyno 640 o unedau, yn uwch na'r nifer GCB o 408 am y cyfnod hwnnw. Fodd bynnag, o ystyried y cyfraddau cwblhau isel iawn a'r caniatâd a roddir, gweithgaredd y diwydiant datblygu yn y Parc Cenedlaethol yn ogystal â'r ffigyrau amcanestyniad cartrefi a gyhoeddwyd yn ddiweddar, ynghyd â materion eraill a

nodwyd yn yr AMB hwn, gallai ffigwr gofyniad cynllun is fod yn fwy addas mewn unrhyw ddiwygiadau i CDLI Eryri yn y dyfodol.

- 5.38 Mae'r graff hefyd yn dangos, wrth i ddyraniadau ddod ar waith ac wedi cael caniatâd cynllunio, byddai'r elfen hon yn cynyddu mewn cyfrannedd yn gyffredinol tra byddai'r elfen dyrannu safle yn lleihau.
- 5.39 O ran nifer tai sydd wedi eu cwblhau, mae'r cynllun yn disgyn yn sylweddol is na'r hyn a fwriadwyd. Bu diffyg mewn tai cronnus yn erbyn y Gofyniad Cyfartalog Blyneddol (GCB) am 5 mlynedd yn olynol. Ymhlith y rhesymau dros y diffyg mae diffyg safleoedd mawr yn dod ymlaen, gweithgaredd wedi'i ddyrannu ac ar hap (annisgwyl) a gweithgaredd Cymdeithas Tai isel. Trafodir hyn yn fanylach yn yr AMB hwn.
- 5.40 Yn y cyfnod hyd at fabwysiadu'r CDLI nesaf, bydd yr Awdurdod yn parhau i fynd i'r afael â'r diffyg yn darparu tai drwy weithredu rhagweithiol, gan gynnwys:
- Ystyried cynigion ar gyfer datblygiad preswyl newydd yn ôl eu rhinweddau cynllunio cymharol fesul safle a rhoi sylw dyledus i'r angen i gynyddu darpariaeth tai.
 - Cydweithio ag Awdurdodau Tai Gwynedd a Chonwy i fynd i'r afael â diffygion ac ar eu Cynlluniau Gweithredu Tai, gan gynnwys unrhyw gynlluniau i adeiladu a darparu tai fforddiadwy.
 - Parhau i weithio gydag Cymdeithasau Tai i ddarparu tai ar safleoedd a ddyrannwyd ac i chwilio am safleoedd a chyfleoedd newydd i ddarparu tai fforddiadwy.
 - Archwilio tai cydweithredol a chymunedol trwy weithio gyda phartneriaid a chymunedau lleol.

MF24

Amcan		Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol.		
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy		Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y cydsyniadau a roddwyd a thai newydd yn cael eu cwblhau bob blwyddyn	Bodloni'r gofyniad o 770 (51 uned y flwyddyn ar gyfartaledd) dros gyfnod y Cynllun (2016-2031) 2017/18 44 2018/19 57 2019/20 62 2020/21 72 2021/22 85 2022/23 56 2023/24 51 2024/25 51 2025/26 60 2026/27 52 2027/28 46 2028/29 46 2029/30 46 2030/31 45	Mabwysiadu		Yn is na'r gofyniad tai blynyddol cyfartalog, targedwch dros ddwy flynedd yn olynol hy o dan 102 uned dros ddwy flynedd yn olynol.
		AMB Rhif 1:	Rhodddwyd caniatâd i 14 uned dai, cwblhawyd 14 uned dai	
		AMB Rhif 2:	Rhodddwyd caniatâd i 34 uned dai, cwblhawyd 38 uned dai	
		AMB Rhif 3:	Rhodddwyd caniatâd i 7 uned dai, cwblhawyd 13 uned dai	
		AMB Rhif 4:	Rhodddwyd caniatâd i 15 uned dai, cwblhawyd 22 uned dai	
Dadansoddiad				
Casgliad:				
<p>Mae'r nifer o ganiatadau cynllunio at gyfer tai a nifer y tai wedi eu cwblhau yn tueddu i amrywio o flwyddyn i flwyddyn. Rhai blynyddoedd mae nifer yr unedau y rhodddwyd caniatâd cynllunio iddynt yn isel tra bo'r nifer sydd wedi eu cwblhau yn uwch, ac i'r gwrthwyneb. Felly mae'n anodd iawn penderfynu ar unrhyw dueddiadau penodol.</p> <p>Mae ffactorau allanol wedi effeithio ar yr economi gyffredinol a'r farchnad dai ac wedi dylanwadu ar ddatblygiad o fewn y Parc Cenedlaethol. Efallai bod yr ansicrwydd ynghylch Brexit dros y 7 blynedd diwethaf wedi atal datblygwyr rhag bwrw ymlaen â chynlluniau i fuddsoddi mewn tai. Mae ffactorau fel Brexit a'r pandemig Covid-19 wedi cyfrannu at gynnydd sylweddol mewn costau deunyddiau adeiladu). Gall chwyddiant uchel, costau byw uchel, ynghyd â chyflogau disymud hefyd berswadio datblygwyr i beidio â bwrw ymlaen i ddatblygu plotiau unigol/hunanadeiladu pwrpasol. Mae'r hinsawdd economaidd bresennol wedi arwain at amgylchedd benthyca anodd i adeiladwyr bach a phrosiectau hunanadeiladu yn ogystal â bod morgeisi'n dod yn fwyfwy anodd i'w cael, a allai effeithio ar y gyfradd ddatblygu yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Nid yw llawer o dirfeddianwyr yn y Parc Cenedlaethol yn cael eu cymell i ddod â safleoedd ymlaen i'w datblygu gan nad oes llawer o bwysau masnachol i'w datblygu yn yr ardal. Mae diffyg diddordeb a datblygiadau sector preifat cyffredinol yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Mae gweithgarwch cymdeithasau tai yn ystod pob blwyddyn yn cael effaith sylweddol ar y ffigyrau tai cyffredinol yn y Parc Cenedlaethol. Yn ystod AMB blwyddyn 1 a 3, nid oedd unrhyw ganiatadau na chwblhadau gan Gymdeithasau Tai, tra bod caniatadau a chwblhadau yn uwch</p>				

ym mlwyddyn 2. Mae Cymdeithas Tai wedi cwblhau safle o 9 o dai ym mlwyddyn 4, sydd yn cynyddu'r ffigwr.

Y patrymau a ddangosir gan hyn, a thargedau eraill yn yr AMB hwn, yw'r rôl sylweddol y mae Cymdeithasau Tai yn ei chwarae wrth ddarparu unedau tai fforddiadwy ar safleoedd a neilltuwyd ac wrth ddarparu tai fforddiadwy yn ardal y Parc Cenedlaethol.

Roedd nifer y caniatadau a'r niferoedd unedau a gwblhawyd yn uwch yn ystod AMB 2, yn cael eu hybu gan weithgarwch Cymdeithasau Tai (9 caniatâd, 11 wedi'u cwblhau). Mae'r Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gydag awdurdodau tai a chymdeithasau tai i ddod â safleoedd priodol ymlaen i'w datblygu..

Rhodddwyd ystyriaeth i'r tuedd o gwblhau isel a gydnabuwyd gan AMB blaenorol yn ystod adolygiad o GDLI Eryri. Gwnaed newidiadau i'r polisi tai gan ddisgwyl gweld cynydd yn y nifer y tai a gwblheir. Cynigiwyd dyraniadau tai newydd mewn lleoliadau cynaliadwy i ddiwallu anghenion lleol dros gyfnod y Cynllun a chynigiwyd mwy o ddewis a hyblygrwydd safleoedd i sicrhau y darperir tai newydd yn barhaus. Cynyddwyd y trothwyon ar gyfer angen darpariaeth tai fforddiadwy o fewn aneddiadau, ee O fewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol 20% o dai fforddiadwy yn ofynnol ar safleoedd o 5 annedd neu fwy. Roedd y CDLI blaenorol yn gofyn am ddarpariaeth tai fforddiadwy 50% ar bob safle heb ei ddyrannu mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol. O fewn aneddiadau gwasanaeth ac eilaidd, mae anheddau marchnad agored sengl ar safleoedd ar hap yn dderbyniol bellach. Ystyriwyd mai cynnwys tai marchnad gyffredinol a thai fforddiadwy mewn aneddiadau gwasanaeth ac aneddiadau eilaidd oedd y ffordd fwyaf priodol ymlaen er mwyn cydbwysu'r angen i ddarparu tai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol, gan alluogi rhyddhau mwy o dai marchnad agored i ysgogi'r farchnad dai yn lleol. Bwriadwyd hyn hefyd i gynyddu'r gyfradd gwblhau gyffredinol a chefnogi adeiladwyr bach a'r economi leol yng nghyd-destun lleoliad tirwedd dynodedig.

Tra bu cynnydd yn yr ail flwyddyn o fonitro, mae'r niferoedd isel iawn ar gyfer y flwyddyn 1af, 3edd a 4ydd flwyddyn yn awgrymu nad yw'r polisi wedi cael yr effaith a ddymunir o gynyddu datblygiadau tai. Fodd bynnag, mae'n anodd sefydlu pa mor ddylanwadol fu'r polisi newydd a ffactorau economaidd allanol. Mae'r niferoedd isel o ddatblygiadau, yn enwedig o'r sector preifat, yn awgrymu ei fod yn gysylltiedig â chyflwr cyffredinol y farchnad dai a'r amgylchedd benthyca, a bod adeiladwyr bach yn llawer mwy amharod i gymryd risg yn yr hinsawdd economaidd bresennol. .

Gweithred

Mae nifer y tai sydd wedi eu caniatáu a'u cwblhau wedi bod yn is na'r targed gofynion tai blynyddol cyfartalog am dros pedair blynedd yn olynol. Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai genedlaethol a lleol sydd wedi gwaethygu o ganlyniad Covid 19 yn effeithio ar gynaliadwyedd cymunedau lleol; sydd yn awgrymu y dylai polisïau CDLI y dyfodol ganolbwyntio ar sicrhau tai marchnad lleol hygyrch a thai fforddiadwy.

Mae'r rhagamcanion cartrefi diweddaraf hefyd yn awgrymu y gallai ffigwr gofynion tai is fod yn fwy addas wrth ddiwygio'r CDLI.

Mae darparu cartrefi yn elfen allweddol o strategaeth y cynllun. Gyda niferoedd isel parhaus o unedau yn dod ymlaen ac yn cael eu cwblhau, nid yw ffigyrau tai'r cynllun datblygu yn cael eu cyflawni. Mae 'r adolygiad ffurfiol wedi dechrau ym Mawrth 2023 ac adroddiad adolygu wedi'i drafftio.

MF25

Amcan		Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
% y cydsyniadau a roddir a thai newydd yn cael eu cwblhau'n flynyddol ym mhob haen anheddiad	Canolfannau Gwasanaethau Lleol (25%) Setliadau Gwasanaeth (10%) Aneiddiadau Eilaidd (45%) Aneiddiadau Llai (10%) Cefn Gwlad Agored (10%)	Mabwysiadu		Gweler y dadansoddiad	Canran yr anheddau a ganiateir yn disgyn yn is na'r targedau ar gyfer a) Canolfannau Gwasanaethau Lleol a Setliadau Gwasanaeth b) yn rhagori ar y targedau ar gyfer Aneiddiadau Eilaidd a Cefn Gwlad Agored am ddwy flynedd yn olynol
		AMB Rhif 1:			
		AMB Rhif 2:			
		AMB Rhif 3:			
		AMB Rhif 4:			
Dadansoddiad					
2019/2020 :					
Caniatâd a Roddwyd:					
Canolfannau Gwasanaethau Lleol. 2 uned = 14% Yn is na'r targed					
Setliadau Gwasanaeth 2 uned = 14% Uwchlaw'r targed					
Aneiddiadau Eilaidd 9 uned = 64% Uwchlaw'r targed					
Aneiddiadau Llai: 0%					
Cefn Gwlad Agored : 1 uned = 7% Yn is na'r targed					
Cwblhau:					
Canolfannau Gwasanaethau Lleol: 3 uned = 21% Yn is na'r targed					
Setliadau Gwasanaeth: 2 uned = 14% Uwchlaw'r targed					
Aneiddiadau Eilaidd: 4 uned = 29% Yn is na'r targed					
Aneiddiadau Llai: 0%					
Cefn Gwlad Agored : 4 uned = 36% Uwchlaw'r targed					
2020/21:					
Caniatâd a Roddwyd:					
Canolfannau Gwasanaethau Lleol. 15 uned = 44% Uwchlaw'r targed lawn					
Setliadau Gwasanaeth 4 uned = 12% Uwchlaw'r targed lawn					
Aneiddiadau Eilaidd 3 uned = 9% Yn is na'r targed					
Aneiddiadau Llai: 3 uned = 9% Yn is na'r targed					
Cefn Gwlad Agored : 9 uned = 26% Uwchlaw'r targed lawn					
Nifer y tai wedi eu cwblhau:					
Canolfannau Gwasanaethau Lleol: 5 uned = 13% Yn is na'r targed					
Setliadau Gwasanaeth: 13 uned = 34% Uwchlaw'r targed					
Aneiddiadau Eilaidd: 9 uned = 24% Yn is na'r targed					
Aneiddiadau Llai: 0%					
Cefn Gwlad Agored : 11 uned = 29% Uwchlaw'r targed					

2021/22

Caniatâd a Roddwyd:

Canolfannau Gwasanaethau Lleol. 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Setliadau Gwasanaeth 1 uned = 14% **Uwchlaw'r targed lawn**
Aneiddiadau Eilaidd 4 uned = 57% **Uwchlaw'r targed lawn**
Aneiddiadau Llai: 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Cefn Gwlad Agored : 2 uned = 29% **Uwchlaw'r targed lawn**

Nifer y tai wedi eu cwblhau:

Canolfannau Gwasanaethau Lleol: 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Setliadau Gwasanaeth: 4 uned = 31% **Uwchlaw'r targed lawn**
Aneiddiadau Eilaidd: 4 uned = 31% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Llai: 0% = **Yn is na'r targed**
Cefn Gwlad Agored : 5 uned = 38% **Uwchlaw'r targed**

2022/23

Caniatâd a Roddwyd:

Canolfannau Gwasanaethau Lleol. 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Setliadau Gwasanaeth 1 uned = 7% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Eilaidd 5 uned = 33% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Llai: 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Cefn Gwlad Agored : 9 uned = 60% **Uwchlaw'r targed**

Nifer y tai wedi eu cwblhau:

Canolfannau Gwasanaethau Lleol: 11 uned = 50% **Uwchlaw'r targed**
Setliadau Gwasanaeth: 1 uned = 5% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Eilaidd: 5 uned = 23% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Llai: 1 uned = 5% **Yn is na'r targed**
Cefn Gwlad Agored : 4 uned = 18% **Uwchlaw'r targed**

Penderfynwyd ar yr holl geisiadau cynllunio a roddwyd ar gyfer tai ers mabwysiadu'r CDLI yn unol â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol ac felly maent wedi cydymffurfio â'r brif strategaeth ofodol a amlinellir yn y Cynllun.

Oherwydd y datblygiad ar raddfa gymharol fach a nifer isel yr unedau tai yn y Parc Cenedlaethol, gall datblygiad annisgwyl ar safle annisgwyl neu safle mawr a gwblhawyd o fewn blwyddyn arwain at ragori ar y targed % ar gyfer haen anheddiad benodol ar gyfer y flwyddyn benodol honno a gall cael effaith ddwys ar y % targed. O ystyried y niferoedd isel o ganiatadau yn y Parc Cenedlaethol, mae uned sengl yn cynrychioli 7% yn ystod 22/23, sy'n dangos, wrth ymdrin â graddfa mor isel o dai a gwblhawyd, y gall y canrannau gael eu gogwyddo'n sylweddol bob blwyddyn.

Yn ystod 2019/20 a 2021/22, ni roddwyd caniatâd ac ni chwblhawyd unrhyw safleoedd mawr, a thrwy hynny effeithio ar ddisbarthiad y canrannau, gyda mwyafrif yr unedau a ddatblygwyd yn unedau sengl.

Yn ystod cyfnod monitro 2020/21, roedd effaith Cymdeithas Tai yn cael caniatâd ac yn cwblhau tai yn sylweddol, gan arwain at ffigyrau uwch ar gyfer Canolfannau Gwasanaethau Lleol a Chanolfannau Gwasanaeth. Yn y cyfnod 2021/2022, gwelir y crynodiad uchaf mewn Aneiddiadau Eilaidd, sy'n dilyn dosbarthiad y targedau yn fras. Nid oes caniatadau na chwblhadau yn y Canolfannau Gwasanaeth Lleol eleni ond disgwylir i safle cymdeithas dai gael ei gwblhau yn y Bala y flwyddyn nesaf.

Yn ystod cyfnod monitro 2022/23, ni welwyd caniatâd cynllunio ar gyfer safle mawr nac un gan Gymdeithas Tai. Gyda chaniataid cynllunio gwelwyd y crynodiad uchaf gyda 60%, sef 9 uned sengl, yng nghefn gwlad, a 33% o fewn Aneiddiadau Eilaidd. O ran unedau wedi cwblhau, gwelwyd y crynodiad uchaf mewn Canolfannau Gwasanaeth Lleol, yn bennaf o ganlyniad i safle 9 uned gan Gymdeithas Tai yn Y Bala.

O ran caniatadau, mae dau elfen o'r 'pwynt sbarduno' wedi'i 'sbarduno' am ddwy flynedd yn olynol, sef caniatad yng Nghanolfannau Gwasanaethau Lleol, a caniatâd yn y Cefn Gwlad Agored. Ni chyrrhaeddwyd y targed ar gyfer Aneiddiadau Gwasanaeth Lleol ers 2020/21. Rhagorwyd y targed am Gefn Gwlad Agored ymhob un o'r pedwar blwyddyn monitro.

Ni chyrrhaeddwyd y targed ar gyfer Aneiddiadau Gwasanaeth Lleol yn 2022/23, ond cyrrhaeddwyd yn y tri mlynedd blaenorol. Nid yw caniatadau yn Aneiddiadau Llai wedi rhagori'r targed ymhob un o'r pedwar blwyddyn monitro. Yn ganlyniol, nid yw'r targed wedi'i sbarduno.

Nid yw nifer y tai sydd yn cael eu cwblhau yn cael eu monitro gan y pwyntiau sbardun. O ran y targedau, mae'r nifer o unedau a gwblhawyd yn ystod 2022/23 yn uwch na'r targed yng NgNghanolfannau Gwasanaethau, ond is yn Aneiddiadau Gwasanaeth. . Mae'r lefelau cwblhau yn uchel yn y Cefn Gwlad Agored, ond mae 18% ond yn cynrychioli 5 uned. . Mae'r ffigyrau yn dangos canran uchel am ganiatâd cynllunio i dai yng nghefn gwlad, gyda'r canran yn rhagori'r targed o 10% ymhob blwyddyn heblaw'r un cyntaf, 2019/20. Wrth edrych ar y caniatâdau cynllunio yng nghefn gwlad agored, gwelir bod 9 allan o 28 yn Dai Menter Wledig, ac yn unol â pholisïau cynllunio cenedlaethol. Mae'r rhain bron 30% o'r tai yng nghefn gwlad sydd wedi'u ganiatáu, ac mae'n bwysig ystyried hyn wrth edrych ar ffigyrau'r targed yma.

O ystyried y nifer isel o unedau a ganiatawyd ac a gwblhawyd, mae'n anodd tynnu unrhyw dueddiadau cryf o'r targed hwn. Gall mân newidiadau mewn niferoedd, a datblygiad gan gymdeithas dai, newid y canrannau dosbarthu yn sylweddol. Mae angen ystyried gwerth y targed yma, a'r pwyntiau sbarduno, gan fod y niferoedd wedi bod yn isel.

Gweithred

Archwiliad Pellach / Ymchwil Angenrheidiol: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen archwilio a / neu ymchwiliad pellach.

MF26

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol.			
Polisïau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisïau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno	
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael caniatâd cynllunio bob blwyddyn	Rhoddir caniatâd cynllunio i 25 uned tai fforddiadwy y flwyddyn	Mabwysiadu	Rhoddir caniatâd cynllunio o dan 21 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol	
		AMB Rhif 1:		2
		AMB Rhif 2:		14
		AMB Rhif 3:		1
		AMB Rhif 4:		2
Dadansoddiad				
O'r 15 eiddo preswyl newydd y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt rhwng Ebrill 2022 a Mawrth 2023, dim ond 2 o'r rhain oedd yn uned tai fforddiadwy. MMae'r niferoedd yn parhau i fod yn is na'r pwynt sbardun o 21 am y 4ydd flwyddyn fonitro yn olynol.				
Dau uned preswyl newydd oedd yr unedau fforddiadwy yn ystod 22/23. Ni roddwyd unrhyw ganiatâd i Gymdeithasau Tai yn ystod 2022/33, ac mae'r ddarpariaeth tai fforddiadwy gan y sector preifat yn parhau i fod yn isel. Fel gyda'r llynedd, gall ffactorau allanol fod wedi effeithio ar yr economi gyffredinol a'r farchnad dai ac wedi dylanwadu ar ddatblygiad gyda'r Parc Cenedlaethol. Mae sefyllfa yr economi cenedlaethol, yn dilyn brexit a Covid, a chwyddiant a chyfraddau llog uchel wedi atal datblygwyr rhag bwrw ymlaen â chynlluniau i fuddsoddi mewn tai. Bu cynnydd yng nghostau deunyddiau adeiladu tai; chwyddiant ynghyd â chyflogau disymud a chostau byw uchel yn ei gwneud yn fwyfwy anodd cael morgeisi.				

Mae'r Awdurdod yn dibynnu ar Gymdeithasau Tai i gyflenwi'r mwyafrif o unedau tai fforddiadwy ar safleoedd a ddyrannwyd. Nid yw'r Parc Cenedlaethol yn gweld datblygiad tai gan gwmnïau adeiladu tai mawr. Mae datblygwyr ar raddfa fach sy'n adeiladu lleiniau sengl yn fwy cyffredin; mae cynlluniau mawr yn bennaf gan Gymdeithasau Tai, sy'n darparu darpariaeth fforddiadwy 100%.

Mae codi'r trothwy mewn aneddiadau Gwasanaeth ac Eilaidd yn yr adolygiad ffurf fer yn caniatáu i unedau sengl fod yn anheddau marchnad agored. Mae hyn wedi arwain at ganiatâd ar gyfer nifer o anheddau marchnad agored sengl (9 yn 2019/20, 3 yn 2020/21, 5 yn 2021/22). Pe bai polisiau'r CDLIE blaenorol wedi'u cymhwyso, byddai angen i 5 o'r 7 caniatâd a roddwyd yn ystod 2021/22 fod yn fforddiadwy. Heb gynnwys yr unedau a ganiatawyd i Gymdeithasau Tai, gall y nifer isel o ganiatadau cartrefi fforddiadwy ei briodoli'n rhannol i'r newid hwn yn y trothwy. Efallai bod y newid wedi annog datblygwyr ar raddfa fach i wneud cais am leiniau sengl mewn ardaloedd lle byddai gofyniad i fod yn fforddiadwy o dan y cynllun blaenorol (er nad oes sicrwydd y byddai tai fforddiadwy wedi dod ymlaen)

Mae'r ffigyrau AMB dros y 4 blynedd diwethaf (ac ymhellach) yn dangos nad yw'r sector preifat yn darparu tai fforddiadwy o fewn y parc cenedlaethol yn yr hinsawdd economaidd bresennol. Yn y parc cenedlaethol, nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer datblygiad, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Nid oes unrhyw ddatblygiadau tai mawr yn dod ymlaen, sy'n golygu nad yw'r % cyfraniad gofynnol o dai fforddiadwy ar safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu. Mae hyn yn amlygu'r angen i adolygu pa mor gyflawnadwy yw ffigyrau tai'r cynllun a hyfywedd safleoedd. Ceir mwy o weithgarwch, er mai niferoedd isel ydynt, mewn datblygiadau plotiau sengl, bach, sy'n tueddu i fod yn blotiau hunanadeiladu / adeiladu pwrpasol gan ddatblygwyr lleol i ddarparu ar gyfer eu hanghenion eu hunain, ac nid datblygiadau at ddibenion elw a buddsoddiad ar gyfer y farchnad. Mae hyn yn awgrymu efallai y bydd angen i bolisi yn y dyfodol ganolbwyntio ar ddarparu tai ar gyfer y farchnad leol, a thai fforddiadwy.

Gweithred	<p>Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt y flwyddyn yn llai na 21 uned am 4 blynedd yn olynol. Mae angen adolygiad polisi gan nad yw tai fforddiadwy yn cael eu darparu ac nid yw dyraniadau'n cael eu cyflwyno.</p> <p>Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Brexit a Covid 19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu y gallai fod angen i bolisiau CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy.</p> <p>Mae darparu tai fforddiadwy i gymunedau lleol yn elfen allweddol o strategaeth y cynllun. Gyda niferoedd isel parhaus o unedau yn dod ymlaen, nid yw ffigyrau tai'r cynllun datblygu yn cael eu cyflawni. Mae 'r adolygiad ffurfiol wedi dechrau ym Mawrth 2023 ac adroddiad adolygu wedi'i drafftio.</p>
-----------	---

MF27

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno	
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael	25 uned tai fforddiadwy i'w	Mabwysiadu	Cwblheir llai na 21 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol	
		AMB Rhif 1:		3
		AMB Rhif 2:		19

eu cwblhau bob blwyddyn	cwblhau bob blwyddyn.	AMB Rhif 3:	2	
		AMB Rhif 4:	11	
Dadansoddiad				
<p>Mae nifer yr unedau fforddiadwy a gwblhawyd yn ystod 2022/233 wedi cynyddu i 11, o'r 2 y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn parhau ymhell islaw'r targed o 25 uned ac islaw'r pwynt sbardun o 21. Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy a gwblhawyd wedi bod yn is na'r targed am 4 blynedd yn olynol .</p> <p>Efallai bod y nifer isel o dai sydd wedi eu cwblhau wedi digwydd oherwydd iechyd cyffredinol y farchnad eiddo a'r economi. Efallai bod ffactorau allanol wedi effeithio ar yr economi gyffredinol a'r farchnad dai ac wedi dylanwadu ar ddatblygiad o fewn y Parc Cenedlaethol, megis ansicrwydd ynghylch Brexit ac amgylchedd benthyca anodd i adeiladwyr bach a phrosiectau hunan-adeiladu. Mae ffactorau fel Brexit a'r pandemig Covid-19 wedi cyfrannu at gynnydd sylweddol yng nghost deunyddiau adeiladu . Gall chwyddiant, costau byw uchel, ynghyd â chyflogau disymud hefyd berswadio datblygwyr i beidio â bwrw ymlaen i ddatblygu plotiau unigol/hunanadeiladu pwrpasol, gyda morgeisi yn fwyfyr anodd eu cael.</p> <p>Mae'r Awdurdod yn ddibynnol ar Gymdeithasau Dai i ddarparu unedau tai fforddiadwy. Yn 2022/23, cwblhawyd 9uned fforddiadwy gan Gymdeithasau Tai, sydd o ystyried y nifer isel o gwblhau yn gyffredinol, yn cael effaith sylweddol ar y ffigyrau ar gyfer y flwyddyn fonitro yma.</p> <p>Yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, nid yw'n ymddangos bod y sector preifat yn darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol. Mae darparu tai fforddiadwy yn dibynnu'n helaeth ar weithgarwch cymdeithasau tai, sydd fel arfer yn darparu safle bob dwy flynedd. Nid yw'n ymddangos y gellir dibynnu ar y sector preifat i ddarparu tai fforddiadwy.</p>				
Gweithred	<p>Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy a gwblhawyd y flwyddyn yn is na 21 uned am 3 blynedd yn olynol er bod y ffigwr ar gyfer 2020-21 (19 uned) ychydig yn is na'r targed.</p> <p>Mae darparu tai fforddiadwy i gymunedau lleol yn elfen allweddol o strategaeth y cynllun. Gyda niferoedd isel parhaus o unedau wedi'u cwblhau, nid yw ffigyrau tai'r cynllun datblygu yn cael eu cyflenwi. O ystyried y sefyllfa sy'n wynebu cymunedau Eryri, ystyrir ei bod yn briodol sbarduno adolygiad ffurfiol.</p> <p>Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Brexit a Covid 19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu y gallai fod angen i bolisiau CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy. Mae 'r adolygiad ffurfiol wedi dechrau ym Mawrth 2023 ac adroddiad adolygu wedi'i drafftio</p>			

MF28

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau marchnad sy'n dod ymlaen o ganlyniad i ddiffyg hyfywedd (hy unedau nad ydynt yn hyfyw ac sydd felly wedi arwain at dai		Mabwysiadu		Roedd 10 uned neu fwy y flwyddyn yn rhoi caniatâd cynllunio am dair blynedd yn olynol.
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	3	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	3	

marchnad agored gyda swm cymudo).				
Dadansoddiad				
Derbyniwyd symiau cymudo ar gyfer tri chais cynllunio yn ystod 2022/23, gan arwain at 4 uned. Roedd y tri chais ar gyfer trosi adeiladau i ddefnydd preswyl yng nghefn gwlad, gydag un chais yn darparu 2 uned.				
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF29

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael caniatâd cynllunio bob blwyddyn trwy ar hap.	6 uned y flwyddyn	AMB Rhif 1:	2	Rhoddir caniatâd cynllunio o dan 5 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol
		AMB Rhif 2:	4	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
<p>Ni chafodd unrhyw uned tai fforddiadwy ganiatâd cynllunio trwy safleoedd ar hap yn 2022/23. Dylai'r ffigwr isel gael ei ystyried yng nghyd-destun cyfanswm cymharol isel yr holl ganiatadau a roddwyd, sef 15, gyda dim ond dau uned yn fforddiadwy. Mae'n bosibl bod ffactorau allanol fel Brexit hefyd wedi cael effaith ar yr economi a'r farchnad dai yn gyffredinol. Fel y cydnabuwyd yn flaenorol, mae ffactorau fel Brexit a'r pandemig Covid-19 wedi cyfrannu at gynnydd sylweddol yng nghost deunyddiau adeiladu Gallai chwyddiant, costau byw uchel, ynghyd â chyflogau disymud hefyd berswadio datblygwyr i beidio â bwrw ymlaen i ddatblygu plotiau unigol/hunanadeiladu pwrpasol, gyda morgeisi yn fwyfwy anodd eu cael.</p> <p>Ystyriwyd y ffigyrau isel blaenorol ar gyfer unedau tai fforddiadwy a ganiateir ar safleoedd ar hap yn ystod adolygiad y CDLI 2016-2031 i sicrhau bod safleoedd ar hap yn cael eu dwyn ymlaen i'w datblygu. Mae'r trothwyon yn y Cynllun diwygiedig yn cynyddu i gynorthwyo safleoedd yn dod ymlaen; a darpariaeth canran yr unedau tai fforddiadwy sydd eu hangen ar gyfer datblygiadau yn lleihau. Mae'n ymddangos bod nifer o safleoedd ar hap marchnad agored bach wedi dod ymlaen, sy'n disgyn o dan y trothwy.</p> <p>Mae codi'r trothwy mewn aneddiadau Gwasanaeth ac Eilaidd yn caniatáu i unedau sengl fod yn anheddau marchnad agored, ond o'r blaen roedd yn ofynnol iddynt fod yn fforddiadwy. Mae hyn wedi arwain at ganiatâd ar gyfer nifer o anheddau marchnad agored sengl yn y mathau hyn o aneddiadau dros y 4 blynedd gyntaf o fonitro. Gall y nifer isel o ganiatadau ar gyfer cartrefi fforddiadwy fod yn ganlyniad uniongyrchol i'r newid hwn yn y trothwy. Efallai bod y newid wedi annog datblygwyr ar raddfa fach i wneud cais am leiniau sengl marchnad agored mewn ardaloedd lle byddai gofyniad i fod yn fforddiadwy o dan y cynllun blaenorol.</p> <p>Nid yw'n ymddangos bod cynyddu'r trothwy er mwyn sicrhau mwy o gyflenwadwyedd a hyfywedd wedi arwain at gynnydd mewn safleoedd ar hap yn cyfrannu at dai fforddiadwy.</p>				

Gweithred	Mae'r pwynt sbardun wedi'i actifadu yn dilyn dwy flynedd yn olynol o niferoedd yn disgyn yn is na'r targed. Gall cyfraniad safleoedd ar hap yn y cynllun fod yn rhy uchel ac mae angen ei adolygu fel rhan o'r strategaeth dai.
-----------	---

MF30

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy ar gyfer pobl / Cymunedau lleol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael eu cwblhau bob blwyddyn ar hap / annisgwyl.	6 uned y flwyddyn	Mabwysiadu		Cwblheir llai na 5 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol
		AMB Rhif 1:	2	
		AMB Rhif 2:	4	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	2	
Dadansoddiad				
Cwblhawyd dauuned fforddiadwy ar safleoedd ar hap yn ystod 2022/23.				
Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach o lai na phum uned. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin yw'r adeilad hapfasnachol o dai marchnad agored a fforddiadwy.				
Bydd angen monitro'r targed yn agos dros y flwyddyn nesaf i weld a yw hyn yn rhan o duedd tymor hwy.				
Gweithred	Mae'r pwynt sbardun wedi'i actifadu yn dilyn dwy flynedd yn olynol o niferoedd yn disgyn yn is na'r targed. Gall cyfraniad safleoedd ar hap yn y cynllun fod yn rhy uchel ac mae angen ei adolygu.			

MF31

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael caniatâd cynllunio bob blwyddyn trwy drawsnewidiadau.	3 uned y flwyddyn	Mabwysiadu		Rhoddir caniatâd cynllunio o dan 2 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	1	
		AMB Rhif 3:	1	
		AMB Rhif 4:	2	
Dadansoddiad				
2 uned tai fforddiadwy sydd wedi derbyn caniatâd cynllunio drwy drosiadau yn ystod 2022/23. Mae hyn yn dilyn tair mlynedd lle mae'r nifer wedi bod yn is na'r lefel sbarduno o 2.				

Efallai bod rhesymau economaidd cyffredinol am y niferoedd isel. Gallai'r angen am A.106 am annedd fforddiadwy berswadio datblygwyr i beidio â bwrw ymlaen â datblygiad, ynghyd ag anhawster i gael morgais. Ynghyd â chwyddiant uchel, costau adeiladu uchel a chyflogau disymud, nid yw'r hinsawdd economaidd bresennol yn annog buddsoddi mewn addasiadau fel anheddau fforddiadwy.

Gweithred	Mae'r pwynt sbardun wedi'i actifadu yn dilyn tair blynedd yn olynol o niferoedd yn disgyn yn is na'r targed, ond mae'r nifer yn uwch na'r targed yn ystod 2022/23. Nid yw tai fforddiadwy yn cael eu darparu drwy addasiadau; nid yw polisiâu'r cynllun yn cael eu gweithredu ac maent yn methu â chyflenwi; mae angen adolygiad o'r polisi.
-----------	--

MF32

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael eu cwblhau bob blwyddyn trwy drawsnewidiadau.	3 uned y flwyddyn	Mabwysiadu		Cwblheir llai na 2 uned y flwyddyn am 3 blynedd yn olynol
		AMB Rhif 1:	3	
		AMB Rhif 2:	4	
		AMB Rhif 3:	2	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Cwblhawyd 0 uned fforddiadwy trwy drosiadau.				
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF33

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro'r defnydd o dai fforddiadwy mewn aneddiadau llai	2 fesul anheddiad dros oes y Cynllun	Mabwysiadu		Cymryd 2 uned i bob anheddiad. Manteisio ar fwy na dwy uned i bob setliad sy'n ymwneud ag angen. Dim cymryd ar ôl 4 blynedd mewn unrhyw setliad unigol.
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	3	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw anheddau fforddiadwy mewn aneddiadau llai.				

Dros gyfnod pedair blynedd yr AMB, dim ond mewn dau o'r 29 o aneddiadau llai yn ardal y parc cenedlaethol y darparwyd tai fforddiadwy. Gallai'r gofyniad fforddiadwy gyda'r angen am A.106, a'r anawsterau o ran cael morgais, fod yn annog pobl i beidio â datblygu, ynghyd â ffeithiau economaidd ehangach eraill, fel yr amlinellir o dan dargedau eraill.

Mae'r targed o 2 uned fesul anheddiad yn ymddangos yn uchelgeisiol (byddai'n cyfateb i 58 uned), ac nid yw'n ymddangos yn gyflawnadwy a dylid ei ailystyried fel rhan o'r adolygiad. Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Brexit a Covid 19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu y gallai fod angen i bolisiau CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygrych.

Gweithred	Nid yw polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd ac mae angen ymchwil ac/neu ymchwiliad pellach.
-----------	--

MF34

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiau Allweddol	Polisiau Cysylltiedig			
Polisi Strategol G: Tai				
Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy				
Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig				
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy a gafodd ganiatâd cynllunio ac a gwblhawyd y flwyddyn ar Safleoedd Eithriedig. Nid yw'r Safleoedd Eithriedig wedi'u cynnwys yn y ffigur gofynion tai.	1 cynllun yn cael ei gwblhau bob 4 blynedd	Mabwysiadu		Llai nag 1 cynllun yn cael ei gwblhau bob 4 blynedd.
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	1	
Dadansoddiad				
Ni chaniatwyd unedau tai fforddiadwy ar Safle Eithriedig yn ystod 2022/23. Cwblhawyd un uned fforddiadwy ar safle eithriedig yn ystod 2022/23 (rhoddwyd y caniatad cynllunio yn 2017). Mae tir addas sy'n eiddo i gymdeithasau tai eisoes wedi'i ddyrannu yn y cynllun datblygu, yn hytrach na chael ei ddwyn ymlaen fel safleoedd eithriedig.				
Gallai'r gofyniad fforddiadwy a'r angen am A.106, ynghyd ag anawsterau o ran cael morgais, fod yn annog pobl i beidio â datblygu, ynghyd â ffactorau economaidd ehangach eraill, fel yr amlinellir o dan dargedau eraill.				
Gweithred	Angen Archwilio / Ymchwil Bellach. Mae'r ffigur ar gyfer y ddwy flynedd gyntaf o fonitro yn disgyn yn is na'r lefel sbarduno a bydd yr Awdurdod yn ymchwilio ac yn parhau i fonitro adroddiadau yn y dyfodol i wahaniaethu tueddiadau.			

MF35

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro maint y safleoedd sy'n dod ymlaen a nifer yr unedau a gynigir ar bob safle.		Mabwysiadu		
		AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 2:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 3:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 4:	Gweler y dadansoddiad	
Dadansoddiad				
O'r 15 uned breswyl y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt, roedd pob un ar gyfer uned sengl, heblaw am un caniatad am drosi i 2 uned.				
Efallai y byddai codi'r trothwy i ganiatáu anheddau marchnad agored sengl mewn Aneddiadau Gwasanaeth ac Eilaidd wedi annog datblygiad i ddod â safleoedd llai ymlaen.				
Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach o lai na phum uned. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin yw'r adeilad hapfasnachol o dai marchnad agored a fforddiadwy. Mae safleoedd mawr yn bennaf ddibynnol ar weithgaredd Cymdeithas Dai.				
Gweithred	Nid yw polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd ac mae angen ymchwil ac/neu ymchwiliad pellach.			

MF36

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro targedau a throthwyon tai fforddiadwy safleoedd sy'n dod ymlaen.		Mabwysiadu		
		AMB Rhif 1:	Cyrhaeddwyd y targedau	
		AMB Rhif 2:	Cyrhaeddwyd y targedau	
		AMB Rhif 3:	Cyrhaeddwyd y targedau	
		AMB Rhif 4:	Cyrhaeddwyd y targedau	

Dadansoddiad	
Mae'r unedau a oedd â gofyniad tai fforddiadwy wedi cwrdd â tharged tai fforddiadwy CDLI Eryri. Bydd angen i'r adolygiad ystyried y targedau a throthwyon Tai Fforddiadwy	
Gweithred	Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd ac mae angen ymchwil ac/neu ymchwiliad pellach.

MF37

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisïau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 13: Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr	Polisïau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		
Os nodir angen trwy'r GTNA o fewn y Genedlaethol Parc yn ystyried yn addas safleoedd.	Parhewch i fod yn rhan o y grŵp GTNA	Mabwysiadu	Pwynt Sbarduno Methu â chyfarfod a nodwyd angen.	
		AMB Rhif 1:		Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 2:		Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 3:		Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 4:		Gweler y dadansoddiad
Dadansoddiad				
<p>Mae'n ddyletswydd ar awdurdodau lleol i gynnal asesiadau llety sipsiwn a theithwyr o dan Ddeddf Tai (Cymru) 2014. Mae awdurdodau tai lleol Gwynedd a Conwy wedi cwblhau eu Hasesiadau Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr ar lefel awdurdod lleol yn gynnar yn 2016. Mae'r GTAA ar gyfer cyflwynwyd ardaloedd Gwynedd a Conwy i Lywodraeth Cymru a chanfuwyd nad oedd angen yn y Parc Cenedlaethol am safle preswyl na safle tramwy / stopio dros dro ar gyfer sipsiwn a theithwyr. Mae Cyngor Gwynedd wedi sefydlu grŵp llywio newydd ar gyfer 2021 y mae'r Awdurdod yn aelod ohono. Ym mis Mai 2021, comisynwyd Arc4 i gynorthwyo Cyngorau Gwynedd ac Ynys Môn i baratoi Aseiad Llety Sipsiwn a Theithwyr i lywio strategaethau tai lleol a pholisïau darparu safleoedd Sipsiwn a Theithwyr mewn Cynlluniau Datblygu. Mae'r GTANA wedi'i gynnal yn unol â'r fethodoleg a nodir yn Aseiad Llywodraeth Cymru o Ymgymryd ag Aseiad Llety Sipsiwn a Theithwyr. Eto ni wnaeth y GTANA nodi angen am safle yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Bydd yr Awdurdod yn parhau i fod yn rhan o grŵp llywio'r prosiect i sicrhau y cynhelir monitro parhaus ac y nodir a ddylid darparu rhagor o fannau aros preswyl neu dros dro i ddiwallu unrhyw angen pellach a nodwyd. Bydd yr Awdurdod yn defnyddio polisi sy'n seiliedig ar feini prawf CDLI Eryri i farnu cynigion i gwrdd â galw yn y dyfodol neu alw annisgwyl.</p>				
Gweithred	Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF38

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol Cymunedau		
Polisïau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisïau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig		

Dangosydd		Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro'r ffigwr angen tai fforddiadwy a nodwyd trwy'r AMTLI / LHMA ac arolygon anghenion tai lleol priodol eraill			Mabwysiadu		
			AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad	
			AMB Rhif 2:		
			AMB Rhif 3:		
			AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad					
<p>Mae Awdurdodau Tai Lleol yn gyfrifol am gynhyrchu a diweddarau AMTLI mewn partneriaeth ag awdurdodau cynllunio a rhanddeiliaid eraill. Mae Awdurdodau Tai Lleol yn gyfrifol am gynhyrchu a diweddarau Asesiadau Marchnad Tai Lleol (AMTLI) mewn partneriaeth ag awdurdodau cynllunio a rhanddeiliaid eraill.</p> <p>Mae Conwy wedi rhyddhau AMTLI interim gyda'r bwriad o ddiweddarau'r Asesiad o'r Farchnad Tai Leol diwethaf a gyhoeddwyd yn 2018. Mae'n ddogfen dros dro, gan ddisgwyl yr Asesiad nesaf a fydd yn dilyn canllawiau newydd a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r AMTLI yn nodi cyfanswm o 1,145 o gartrefi fforddiadwy ychwanegol dros y cyfnod 2022-2027 (229 uned y flwyddyn) ar gyfer Sir Conwy gyfan. Ar raniad pro rata o 4% i'r rhan o ardal Conwy sydd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol, mae hyn yn cyfateb i gyfanswm o 46 uned dros y cyfnod 5 mlynedd, sef angen blynyddol o 9 uned i'r ardal o Gonwy sydd o fewn y Parc Cenedlaethol. Ychydig iawn o newid sydd yn y ffigyrau hyn o'r AMTLI blaenorol ar gyfer 2018-23.</p> <p>Mae Cyngor Gwynedd wedi diweddarau eu AMTLI am y cyfnod (2018-2023). Mae Gwynedd AMTLI (2018-2023) wedi nodi ffigwr angen tai blynyddol o 707 ar gyfer ardal Gwynedd. Mae defnyddio rhaniad pro rata o 19% ar gyfer rhan ardal Gwynedd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol, yn rhoi angen blynyddol o 134 a chyfanswm o 670 o unedau dros y cyfnod 5 mlynedd AMTLI. Bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gyda Gwynedd a Conwy ac yn defnyddio canfyddiadau'r AMTLlau i helpu i lywio'r math o anheddau sy'n ofynnol o ran maint a chymysgedd deiliadaeth.</p> <p>Mae Awdurdodau Tai Gwynedd a Conwy yn edrych i ddechrau ar eu AMTLI yn y dyfodol agos yn unol â methodoleg newydd a ryddhawyd gan Lywodraeth Cymru.</p> <p>Mae Gwynedd a Chonwy wedi dechrau ar y gwaith o ddiweddarau eu AMTLI a fydd yn rhan bwysig o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o CDLI Eryri yn y dyfodol. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno methodoleg newydd ar gyfer cynhyrchu AMTLI.</p> <p>Bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gyda Gwynedd a Chonwy ac yn defnyddio canfyddiadau'r AMTLlau i helpu i lywio'r math o anheddau sy'n ofynnol o ran maint a chymysgedd deiliadaeth</p> <p>Yn ystod y flwyddyn fonitro hon, mae'r Hwyluswyr Tai Gwledig (RHEs) wedi cynnal arolwg o anghenion tai lleol yn Llanuwchllyn.</p>					
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol				

MF39

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriadig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
		Mabwysiadu		

Monitro'r angen am dai fforddiadwy canolradd trwy Gofrestr Tai Teg	AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad
	AMB Rhif 2:	
	AMB Rhif 3:	
	AMB Rhif 4:	
Dadansoddiad		
<p>Mae Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru a chymdeithasau tai wedi sefydlu Tai Teg, cofrestr dai ganolradd ar y cyd sy'n cael ei chydlynu gan gymdeithas dai Grwp Cynefin. Mae'r gofrestr hon yn darparu gwybodaeth benodol am anghenion tai canolradd ar draws gogledd Cymru i gyd ac mae'n bosibl rhannu'r wybodaeth trwy setliad i ddarparu ffigwr cywir o angen tai canolraddol mewn aneddiadau ar draws y Parc Cenedlaethol. Mae'r wybodaeth hon ar gael i'r Awdurdod a chymdeithasau tai.</p> <p>Nifer yr aelwydydd ar gofrestr Tai Teg o fewn y Parc Cenedlaethol ym mis Awst 2023 oedd:</p> <p>Gwynedd: 134 i'w prynu ac 102 i'w rhentu; Conwy: 87 i'w prynu ac 67 i'w rhentu</p> <p>Bu cynnydd l yn y niferoedd a gofrestrwyd ers 2022. Gan ei bod yn bosibl i aelwydydd fod ar y ddwy gofrestr, ac yn gallu dewis hyd at dri maes, efallai y bydd dyblygu. Rhennir y ffigyrau yn ardaloedd cynghorau cymunedol, ac mae rhai ohonynt yn cynnwys ardaloedd y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.</p>		
Gweithred		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol

MF40

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Adolygu'r CCA presennol ar Dai Fforddiadwy	Erbyn 2019	Mabwysiadu	CCA presennol	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 1:	CCA Wedi'i ddiwygio a'i fabwysiadu	
		AMB Rhif 2:		
		AMB Rhif 3:		
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
<p>Mabwysiadwyd CCA diwygiedig ar gyfer tai fforddiadwy ym mis Medi 2019. Mae hwn yn nodyn canllaw ymarferol ar gyfer ymgeiswyr sy'n bwriadu cyflwyno cais cynllunio am annedd fforddiadwy i ddiwallu anghenion lleol sydd ar gael i'w lawrlwytho ar wefan yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn parhau i drafod materion hyfywedd fesul achos gan gyfeirio at y CCA ar Dai Fforddiadwy</p> <p>Mae'r CCA yn darparu gwybodaeth fanwl ar sut y bydd polisiâu a gynhwysir yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri (ELDP) (2016-2031) diwygiedig yn cael eu defnyddio'n ymarferol gan yr Awdurdod. Y polisiâu mwyaf perthnasol yn y CDLI Eryri diwygiedig yw Polisi Strategol G: Tai, Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy, Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy ar Safleoedd Eithrio a Pholisi Datblygu 9: Trosi a Newid defnydd adeiladau gwledig.</p> <p>Roedd y CCA yn destun ymgynghoriad cyhoeddus 6 wythnos rhwng y 9fed o Orffennaf 2019 a'r 18fed o Fedi 2019. Mae'r adroddiad ymgynghori ar gael i'w weld ar wefan yr Awdurdod.</p>				

Diweddarwyd y CCA i adlewyrchu data cyfredol ar incwm cartrefi sy'n llywio lefel prisiau fforddiadwy eiddo. Diffiniwyd maint unedau tai fforddiadwy hefyd fel eu bod yn gymesur ag anghenion yr aelwyd a fwrriadwyd ac yn parhau i fod yn fforddiadwy am byth. Mae'r CCA hefyd wedi'i ddiweddarau i adlewyrchu'r data mwyaf diweddar sy'n ymwneud â thaliadau symiau cymudedig.

Mae'r Awdurdod wedi cynhyrchu nodyn canllaw ymarferol ar gyfer ymgeiswyr sy'n bwriadu cyflwyno cais cynllunio am annedd fforddiadwy i ddiwallu anghenion lleol sydd ar gael i'w lawrlwytho ar wefan yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn parhau i drafod materion hyfywedd fesul achos gan gyfeirio at y CCA ar Dai Fforddiadwy.

Gweithred

Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol

MF41

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy Polisi Datblygu 17: Dileu Llety Amaethyddol a Gwyliau Cyflwr Galwedigaeth	Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Nifer y ceisiadau a gymeradwywyd i gael gwared ar amod deiliadaeth llety amaethyddol neu wyliau	Amnewid amod sy'n cyfyngu deiliadaeth i dai fforddiadwy	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	0
		AMB Rhif 2:	1
		AMB Rhif 3:	0
		AMB Rhif 4:	0
Pwynt Sbarduno			
Llai na 30% o'r holl gymeradwyaethau i gael gwared ar amodau llety amaethyddol neu wyliau			
Dadansoddiad			
Yn ystod 2022/23, ni chymeradwywyd unrhyw gais.			
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF42

Amcan	Cefnogi'r ddarpariaeth briodol a chadw cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol allweddol ledled yr ardal. Annog cyfleusterau hamdden cymunedol lle maent yn diwallu anghenion lleol a heb wrthdaro â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc.		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ng: Gwasanaethau a Chyfleusterau Cymunedol	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol A: Dibenion y Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Nifer y cyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneddiadau Eilaidd ac Aneddiadau Llai	Cynnydd yn nifer y cyfleusterau cymunedol newydd neu well	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	2 gyfleuster cymunedol gwell
		AMB Rhif 2:	2 gyfleuster cymunedol gwell
		AMB Rhif 3:	1 cyfleuster cymunedol gwell
		AMB Rhif 4:	
Pwynt Sbarduno			

Dadansoddiad	
Yn ystod 2022/23: Rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer dymchwel y bloc toiled cerrig presennol a gosod offer cae chwarae antur i blant yng Nghanolfan Cymunedol Capel Curig	
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol

MF43

Amcan		Cefnogi'r ddarpariaeth briodol a chadw cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol allweddol ledled yr ardal. Annog cyfleusterau hamdden cymunedol lle maent yn diwallu anghenion lleol a heb wrthdaro â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ng: Gwasanaethau a Chyfleusterau Cymunedol		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol A: Dibenion y Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno	
Nifer y cyfleusterau cymunedol a gollwyd oherwydd newid defnydd	Dim colli cyfleusterau hyfyw	Mabwysiadu	Methu â chyflawni	
		AMB Rhif 1:		Dim colledion
		AMB Rhif 2:		Dim colledion
		AMB Rhif 3:		Dim colledion
		AMB Rhif 4:		Dim colledion
Dadansoddiad				
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF44

Amcan		Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg.		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwedd Cymdeithasol a Diwylliannol C ymunedau		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno	
Nifer y Datganiadau Cymunedol ac Ieithyddol a gyflwynwyd	Dim niwed sylweddol i gymeriad a chydbwysedd iaith cymuned	Mabwysiadu	1 cynllun niweidiol am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad niweidiol mewn blwyddyn	
		AMB Rhif 1:		Dim cynllun na datblygiadau niweidiol
		AMB Rhif 2:		Dim cynllun na datblygiadau niweidiol
		AMB Rhif 3:		Dim cynllun na datblygiadau niweidiol
		AMB Rhif 4:		Dim cynllun na datblygiadau niweidiol
Dadansoddiad		Yn ystod 2022/23, cyflwynwyd dau ddatganiad cymunedol ac ieithyddol. Roedd un ar gyfer cais i newid defnydd tir i osod 6 uned gwyliau hunan arlwyio tymor byr. Cyflwynwyd datganiad arall gyda chaniatad am newid defnydd ac ymestyn annedd yn fflat perchennog a 13 o unedau llety staff, a chanolfan cymunedol i staff ynghyd a parcio cysylltiedig. .		
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF45

Amcan	Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg.		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol C ymunedau	Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Monitro effeithiolrwydd y datganiad Cymunedol ac Ieithyddol a'r Aseidiadau Effaith Cymunedol ac Ieithyddol	Nifer a gynhyrchwyd yn unol â pholisi. Aseu effeithiolrwydd.	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 2:	
		AMB Rhif 3:	
		AMB Rhif 4:	
Dadansoddiad			
<p>Fe wnaeth y Datganiadau Cymunedol ac Ieithyddol a gyflwynwyd mewn blynyddoedd blaenorol alluogi'r Awdurdod i wneud penderfyniad hyddysg ar geisiadau a allai fod wedi cael effaith ar y Gymraeg mewn cymunedau. Maent hefyd wedi rhoi cyfle i ymgeiswyr ddangos dylanwadau cadarnhaol ar gymunedau, yn enwedig lle mae'r datblygiad yn diwallu anghenion lleol. Mewn ymateb i unrhyw effeithiau negyddol y datblygiad, mae'r datganiad hefyd yn rhoi cyfle i'r ymgeisydd ehangu ar fuddion y datblygiad a chyflwyno tystiolaeth o ffactorau lliniarol sy'n berthnasol i'r cais a'r cynllunio.</p> <p>.</p> <p>.</p>			
Gweithred	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF46

Amcan	Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau Polisi Datblygu 10: Hysbysebion ac Arwyddion	Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Annog arwyddion Cymraeg neu ddwyieithog	Cynnydd mewn arwyddion Cymraeg neu ddwyieithog	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	Cynnydd
		AMB Rhif 2:	Cynnydd
		AMB Rhif 3:	Cynnydd
		AMB Rhif 4:	Cynnydd
Dadansoddiad			
<p>Yn ystod 2022/23, anogwyd ymgeiswyr i gynhyrchu arwyddion dwyieithog. Yn ystod y cyfnod Monitro Blynyddol hwn, roedd 6 allan o 7 caniatâd hysbysebion yn ddwyieithog. Roedd 5 arwydd yn byrddau dehogli, ac un ar gyfer tafarn. Nid oedd caniatad am arwyddion i siop ym Metws y Coed yn ddwyieithog.</p>			
Gweithred	Hyfforddiant Angenrheidiol: Nid yw polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen hyfforddiant swyddogion.		

MF47

Amcan		Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Annog defnyddio enwau lleoedd Cymreig ar gyfer datblygiadau newydd	Cynnydd yn enwau lleoedd Cymru ar gyfer datblygiadau newydd	Mabwysiadu		
		AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 2:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 3:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 4:	Gweler y dadansoddiad	
Dadansoddiad				
<p>Mae'r Awdurdod yn ymgymryd â nifer o fentrau sy'n annog defnyddio'r Gymraeg ac yn ceisio amddiffyn enwau lleoedd Cymraeg. Maent hefyd yn gamau gweithredu o dan amcanion Cynllun Rheoli yr Awdurdod (Cynllun Eryri). Mae prosiectau o'r fath yn hyrwyddo'r iaith yn gadarnhaol, sy'n rhoi ei synnwyr o le i'r Parc Cenedlaethol. Trwy gymryd rhan mewn cynlluniau o'r fath, bydd gan unigolion fwy o ymwybyddiaeth o'r iaith ac efallai y bydd ganddynt fwy o feddwl i gadw enwau Cymraeg ar gyfer datblygiadau newydd a mabwysiadu polisiâu dwyieithog ar gyfer busnes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mae'r Ysgwrn, Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau a Chynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy yn cynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd i bobl gymdeithasu, ymgysylltu â threftadaeth a chymryd rhan drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'r cyfleoedd hyn yn cynnwys gwirfoddoli, datblygu sgiliau, gweithgareddau a digwyddiadau. Mae Yr Ysgwrn yn ychwanegu at adnoddau Cwricwlwm i Gymru. Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo'n swyddogol y defnydd o'r enwau Yr Wyddfa ac Eryri ym mhob iaith. Cafwyd ymateb cadarnhaol i'r penderfyniad ac mae nifer o gyrff cenedlaethol yn dilyn yr un trywydd, gan arwain at well ymwybyddiaeth o enwau lleoedd Cymraeg a dealltwriaeth o'u harwyddocâd. Mae prosiectau enwau lleoedd yn cael eu cynllunio gyda Pontio (Bangor) ac ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol 2023. Rhaid i bob cais cynllunio canolig/mawr gynnal asesiad ieithyddol a dangos nad oes unrhyw effaith andwyol cyn cael ei ganiatáu.</i> • <i>Anogir pob gwirfoddolwr i gymryd rhan yn y cynllun Llysgenhadon fel cyflwyniad i'r PC.</i> • <i>Sefydlwyd cynllun Wardeiniaid Gwirfoddol Cader Idris yn debyg i'r Wyddfa, i annog dysgwyr i ymarfer pan fyddant allan ar batrôl. Mae 65% o wirfoddolwyr Yr Wyddfa yn rhugl yn y Gymraeg, 20% o wirfoddolwyr Cader Idris yn rhugl yn y Gymraeg.</i> • <i>Mae Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau a Chynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy yn casglu enwau lleoedd i gyfrannu at y Rhestr o Enwau Hanesyddol Cymraeg. Dehonglir a hyrwyddir yr enwau trwy brosiectau creadigol.</i> • <i>Yn 2022, penderfynodd Awdurdod y Parc Cenedlaethol fabwysiadu'r enwau Eryri ac Yr Wyddfa yn swyddogol ym mhob iaith. Mae'r penderfyniad hwn wedi ysgogi gweithredu tebyg gan gyrff cenedlaethol eraill ac wedi ysbrydoli gwell ymwybyddiaeth o enwau lleoedd Eryri a'u harwyddocâd diwylliannol.</i> 				

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mabwysiadwyd egwyddorion ar gyfer delio ag enwau lleoedd gan APCE, er mwyn cysoni'r defnydd o enwau lleoedd. Mae'r rhestr o enwau llynnoedd ar fin cael ei chysoni gan y Panel Safoni Enwau Lleoedd a bydd hyn yn arwain at gysondeb yn enwau copaon Eryri maes o law.</i> • <i>Llysgehadon Eryri: Rhaglen llysgennad i wella profiad dysgu Rhinweddau Arbennig Eryri. Mae yna dros 900 o lysgenhadon sy'n cyflawni modiwlau, ac un ohonynt yw'r iaith Gymraeg ac mae na elfennau o chwedlau, enwau lleoedd a defnydd yr iaith yn nifer o'r modiwlau arall.</i> 	
Gweithred	Mae polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol. Parhau i fonitro ac annog defnyddio enwau Cymreig ar gyfer datblygiadau newydd

MF48

Amcan	<p>Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol</p> <p>Cefnogi'r ddarpariaeth briodol a chadw cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol allweddol ledled yr ardal.</p> <p>Annog cyfleusterau hamdden cymunedol lle maent yn diwallu anghenion lleol a heb wrthdaro â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc</p> <p>Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif o ran effeithio ar y Gymraeg.</p>			
Polisïau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Strategol A: Dibenion y Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau Polisi Strategol B: Datblygiad Mawr	Polisïau Cysylltiedig Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y rhwymedigaethau cynllunio a sicrhawyd ar ddatblygiad mwy	Pob datblygiad mawr	Mabwysiadu		Methu â sicrhau rhwymedigaethau lle bo angen ar 2 safle neu fwy mewn 3 blynedd
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Yn ystod 2022/23 ni chyflwynwyd unrhyw ddatblygiad ar raddfa fawr sy'n gofyn am rwymedigaeth gynllunio.				
Gweithred	Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

Ymchwil ac ystyriaeth bellach i lywio diwygiadau CDLI Eryri

- 5.41 Nifer y tai a gwblhawyd ar gyfer 2022/23 oedd 22 o unedau, cynnydd o ffigwr cwblhau'r llynedd o 13 uned. Mae'r ffigwr cwblhau ymhell islaw'r targed gofyniad tai blynyddol cyfartalog o 51 o unedau. Mae'r Taflwybr Tai yn dangos diffyg blynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai a Ragwelir yn Flynyddol (AAR) yn ystod 2022/23 gyda'r 22 uned a gwblhawyd eleni yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 AAR o'i gymharu â 22 o dai a gwblhawyd mewn gwirionedd, - 57% mewn termau canrannol). Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r (AAR) o 51 annedd y flwyddyn ers 2016-17. Mae diffyg o -42% ar gyfer y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun, 2016-17, hyd at 31 Mawrth 2023. Mae'r cynllun yn disgyn yn sylweddol is na'r hyn a fwriadwyd; bu diffyg mewn tai cronus yn erbyn yr GTB am 5 mlynedd yn olynol.
- 5.42 Efallai y bydd nifer o resymau lleol a chenedlaethol ehangach dros y niferoedd isel. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin yw'r adeiladu hapfasnachol o dai marchnad agored a fforddiadwy. Gall y gostyngiad yn niferoedd y tai sydd wedi eu cwblhau yn y blynyddoedd diweddar fod yn rhannol oherwydd yr amgylchedd benthyca anodd i ddatblygwyr, adeiladwyr bach a phrosiectau hunan-adeiladu. Mae'r niferoedd isel o dai wedi eu cwblhau rhwng 2015 a 2019 wedi bod yn dueddiad cyffredinol yn y Parc Cenedlaethol ac ar lefel Cymru gyfan. Roedd disgwyl i'r newidiadau ym mholisiau tai yr Awdurdod drwy adolygiad diweddar CDLI Eryri (sef cynyddu y trothwyon cyn bod angen darparu tai fforddiadwy o fewn aneddiadau) i ysgogi'r farchnad dai i gynyddu dewis a chyfradd cwblhau cyffredinol yn ogystal â chefnogi adeiladwyr bach a'r economi lleol, fodd bynnag nid yw hyn wedi digwydd yn ystod y ddwy flynedd gyntaf o fonitro'r polisi.
- 5.43 Mae darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol yn dibynnu'n sylweddol ar weithgaredd y Cymdeithasau Tai. Fe wnaeth caniatadau a chwblhadau gan Gymdeithasau Tai helpu i gynyddu'r ffigyrau tai fforddiadwy am yr ail flwyddyn o fonitro, ond roeddent yn absennol o'r flwyddyn gyntaf a'r drydedd flwyddyn.. Mae'n rhaid i'r Awdurdod barhau i weithio'n agos gyda Chymdeithasau Tai i sicrhau bod safleoedd fforddiadwy yn parhau i ddod ymlaen ac yn cael eu darparu. Mae'r niferoedd tai AMB dros y 4 blynedd gyntaf o fonitro (a phellach) yn dangos yn yr hinsawdd economaidd bresennol nad yw'r nifer isel o ddatblygiadau tai sector preifat yn darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol a bod darpariaeth tai fforddiadwy yn dibynnu'n fawr ar Gymdeithasau Tai. Nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer datblygiad, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Nid oes unrhyw ddyraniadau sector preifat mawr, safleoedd ar hap na safleoedd eithriadig yn cael eu cyflwyno, sy'n golygu nad yw'r % cyfraniad gofynnol o dai fforddiadwy ar safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu. Gall ddangos nad oes modd cyflenwi datblygiadau preifat ar raddfa fawr yn ardal y parc cenedlaethol, neu nad oes unrhyw ddi-ddordeb sector preifat i'w datblygu o fewn y Parc Cenedlaethol. Mae mwy o weithgarwch, er yn isel o ran nifer, o ddatblygiadau plotiau sengl, sy'n tueddu i fod yn blotiau hunanadeiladu/ plotiau adeiladu pwrpasol gan ddatblygwyr lleol, i ddarparu ar gyfer eu hanghenion eu hunain, ac nid datblygiad at ddibenion elw a buddsoddiad. Mae hyn yn awgrymu efallai fod angen i bolisiau'r dyfodol ganolbwyntio ar ddarparu tai ar gyfer y farchnad leol, a thai fforddiadwy. Bydd angen i'r Cynllun newydd ystyried yr hyn y gellir ei gyflawni'n realistig gan y diwydiant (preifat, cymdeithasol a hunanadeiladu) yn Eryri.
- 5.44 Mae nifer yr ail gartrefi a gosodiadau gwyliau tymor byr wedi dod yn broblem sylweddol yn y parc cenedlaethol ac ardal ehangach gogledd orllewin Cymru. Mae niferoedd cynyddol yn cyfrannu at gynnydd mewn prisiau tai a gostyngiad yn y stoc dai sydd ar gael i'w rhentu neu brynu gan y gymuned leol. Mae hyn yn cael effaith ar gynaliadwyedd cymunedau hyfyw a'r iaith Gymraeg. Mae newidiadau rheoliadol i'w cyflwyno a fydd yn caniatáu mwy o reolaeth dros newidiadau rhwng gwahanol fathau o ddefnyddiau preswyl a ffurfio polisiau cynllunio.

Bydd hyn yn gofyn am gasglu tystiolaeth bellach i'w hystyried yn ofalus a chydweithio ag awdurdodau eraill, ynghyd ag ymgynghoriad cyhoeddus. Byddai'r gwaith o gyflwyno cyfarwyddyd Erthygl 4 yn golygu swm sylweddol o adnoddau, a allai gael effaith sylweddol ar y farchnad dai leol.

- 5.45 Cyhoeddwyd amcanestyniadau aelwydydd 2018 y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92% rhwng 2018 a 2028. Yn ystod yr un cyfnod rhagwelir y bydd yr aelwydydd yn Eryri yn cynyddu 40 uned (0.3%), cynnydd cymedrol iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Mae poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio aelwydydd newydd arafach yn awgrymu y gallai ffigwr gofynion tai cyffredinol is fod yn fwy addas wrth ddiwygio'r CDLI . Byddai ffigwr gofynion tai is hefyd yn adlewyrchu cwblhad yn y gorffennol a gallu'r diwydiant datblygu tai cyffredol i gyflawni yn y Parc Cenedlaethol.
- 5.46 Oherwydd pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Covid 19 a'r effaith a ddeilliodd o hynny ar gynaliadwyedd cymunedau lleol; mae angen adolygiad o bolisiau tai CDLI. Mae dadansoddiad cychwynnol o brisiau tai, incwm, ail gartrefi a data gosod tai gwyliau ar gyfer ardal y Parc Cenedlaethol yn awgrymu y dylai polisiau CDLI ganolbwyntio ar sicrhau tai marchnad lleol hygyrch a thai fforddiadwy i sicrhau hyfywedd tymor hir cymunedau lleol Eryri.
- 5.47 Mae angen ymchwil pellach i ymchwilio i bolisiau tai marchnad leol a thai preswyl sylfaenol, dadansoddi tystiolaeth a dangosyddion perthnasol ac archwilio sut y cawsant eu gweithredu a'u cyflwyno mewn Awdurdodau eraill. Mae angen gwaith pellach i ymchwilio y posibilrwydd o ystyried tai marchnad leol yn ogystal ac ailedrych ar y ffiniau datblygu tai ac asesu capasiti anheddiad.
- 5.48 Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod uchelgais i weld nifer y bobl sy'n gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg yn cyrraedd 1 miliwn erbyn 2050. Er mwyn cyflawni'r nod hwn, rhaid i'r CDLI gefnogi, hyrwyddo a gwella'r Gymraeg fel iaith gymunedol hyfyw trwy sicrhau bod digon o gyfleoedd cyflogaeth a thai i gynnal cymunedau lleol. Bydd angen i bolisiau penodol ddarparu arweiniad pellach i sicrhau bod datblygiad o'r graddfa, math a chymeriad priodol yn cae ei gyflawni i ddiwallu anghenion cymunedau lleol. At hynny, bydd angen i'r CDLI diwygiedig sicrhau bod datblygu yn digwydd ar gyfradd y gellir ei hamsugno a'i chymhathu heb niweidio cymeriad cymunedau. Mae hysbysebion ac arwyddion yn ddull o hyrwyddo diwylliant unigryw Eryri a gallant gyfrannu'n aruthrol at Naws am Le. Wrth ddiwygio'r CDLI, bydd yn bwysig bod polisiau yn sicrhau bod hysbysebion ac arwyddio yn cael eu darparu'n ddwyieithog ac yn disgwyl i ddatblygiadau a strydoedd newydd gael enwau Cymraeg.
- 5.49 Gwneir ymchwil a dadansoddiad manwl pellach o'r math o safleoedd a ganiatawyd yn y Parc Cenedlaethol ers mabwysiadu'r CDLI. Bydd angen dadansoddi data tai mewn perthynas â nifer y sector preifat, hunan-adeiladu, unedau tai canolradd a chymdeithasol a ddygir ymlaen yn y Parc Cenedlaethol ac sy'n cymharu ag ardaloedd gwledig eraill a phatrymau cenedlaethol. Bydd angen i'r Awdurdod hefyd ddadansoddi datblygiad ar safleoedd hap posib. Bydd y data yn bwydo i'r sylfaen dystiolaeth sydd wedi'i chynnwys yn y Papur Cefndir Tai, i lywio'r adolygiad nesaf.
- 5.50 Dylid hefyd ystyried cyfraniad posibl ymddiriedolaeth tai, tai cydweithredol ac ymddiriedolaethau tir dan arweiniad y gymuned. Mae'r Awdurdod yn archwilio'r posibilrwydd o greu ac ariannu swydd swyddog tai dan arweiniad y gymuned, ynghyd â phartneriaid eraill, i weithio gyda chymunedau ac archwilio cynlluniau tai posibl a arweinir gan y Gymuned. Bydd trafodaethau'n parhau gyda phartneriaid a chymunedau lleol.

5.51 Bydd cydweithio ag awdurdodau tai lleol Gwynedd a Conwy yn parhau i gynorthwyo gyda gweithredu eu Strategaethau Tai. Bydd yr Awdurdod yn ceisio cynorthwyo gyda Chynllun Gweithredu Tai diweddar Cyngor Gwynedd, ei waith adnabod angen tai, ac unrhyw gynlluniau i ddatblygu tai fforddiadwy yn ardal y Parc Cenedlaethol.

Astudiaethau achos

Tir yng Nghysgod y Coleg, Y Bala.

Yn ystod 2020/21, rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer datblygiad tai yn Y Bala. Mae'r 9 uned gymeradwy yn gwneud cyfraniad sylweddol i'r safleoedd gyda rhifau caniatâd ar gyfer 2020/21. Dyrannwyd y tir, sy'n gyfagos i ystâd dai a ddatblygwyd yn flaenorol gan gymdeithas dai, ar gyfer 10 uned fforddiadwy ar gyfer anghenion lleol o dan Bolisi Strategol G (Tai) CDLIE 2016-31.

Datblygwr a pherchennog y safle yw Adra, y Gymdeithas Dai. Rhoddwyd y caniatâd i adeiladu 9 annedd fforddiadwy (3 byngalo dwy ystafell wely a 6 thŷ dwy wely) ac ardaloedd parcio a gardd cysylltiedig. Mae'r cynnig yn cynnwys darparu 91m² o le amwynder ar y safle a fydd ar gael i'r holl blant lleol. Oherwydd cynnwys yr ardal chwarae, daethpwyd i'r casgliad bod darparu 9 annedd ar y safle yn hytrach na'r ffigwr a ddyrannwyd o 10 yn dderbyniol. Darparwyd tystiolaeth gan yr ymgeisydd, a nododd yr angen am dai dwy ystafell wely yn ward Y Bala. Mae'r gwaith adeiladu eisoes wedi cychwyn ar y safle.

Mae pob un o'r 9 tŷ wedi'u cwblhau a bellach mae pobl yn byw ynddynt Mae gan bob annedd bwmp gwres ffynhonnell aer a phaneli solar.

6 CEFNOGI ECONOMI WLEDIG GYNALIADWY

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Annog twf economaidd cynaliadwy trwy gefnogi economi wledig sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth ac yn cynnal cymunedau ffyniannus.

Cefnogi twristiaeth a hamdden awyr agored sy'n sicrhau'r buddion economaidd lleol i'r eithaf, yn lleihau effaith amgylcheddol ac yn cydymdeimlo â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc Cenedlaethol.

Cyflogaeth

- 6.1 Cafwyd pumpo cais a ganiateir yn ystod 2021/2022 a arweiniodd at gynydd amcangyfrifedig o 834.42 m² o arwynebedd llawr *newydd* at ddibenion cyflogaeth. Roedd y ceisiadau ar gyfer:
- Newid defnydd anecs ar gyfer busnes tyliño chwaraeon ger Tywyn
 - Lleoli adeilad swyddfa mewn maes parcio yn Llanelltyd (ar gyfer staff gofal)
 - Lleoli swyddfeydd unllawr dros dro ar y safle a bloc toiledau am 18 mis fel sylfaen ar gyfer camau adeiladu cychwynnol Darpariaeth Effaith Weledol Eryri (VIP) y Grid Cenedlaethol ym Mharth Menter Trawsfynydd.
 - Newid defnydd rhan o adeilad amaethyddol i ail-leoli busnes gwerthu gynnau a bwledi ger Llandecwyn
 - Cais ôl-weithredol ar gyfer newidiadau a newid defnydd adeilad allanol mewn siop fwyd a diod a chodi 4 pod pren gyda gorchudd ar gyfer arlwyyo awyr agored ym Metws y Coed.
- 6.2 Mae gwaith wedi cychwyn ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) a fydd yn adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth i gynorthwyo i ffurfio sail tystiolaeth ar gyfer adolygiad Cynllun Datblygu Lleol Eryri.
- 6.3 Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru 'Adeiladu Lleoedd Gwell: Y System Gynllunio yn Sicrhau Dyfodol Cydnerth a Mwy Disglair – Creu Lleoedd a'r adferiad Covid 19'. Mae'r dogfennau'n ceisio amlygu'r polisiâu a'r offer cynllunio presennol allweddol y dylid eu defnyddio gan bob sector mewn adferiad amgylcheddol, cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd i Gymru, gan gydnabod yr angen parhaus i Gynllunwyr weithredu o fewn cyd-destun ehangach o flaenoriaethau a gweithredu ar bob graddfa.
- 6.4 Mae'r ddogfen hefyd yn nodi y bydd angen ailedrych ar ragolygon economaidd ac arolygon i sicrhau bod y cyflenwad o dir ar gyfer defnydd cyflogaeth yn ddigonol ac yn addas i'r dyfodol, gan gymryd i ystyriaeth yr angen i gael dewis o safleoedd. Bydd hyn yn rhan o'r asesiad a wneir rhwng y Parc Cenedlaethol, Cyngor Gwynedd a Chyngor Ynys Môn, a grybwyllwyd eisoes. O ran safleoedd cyflogaeth strategol, mae 'Adeiladu Lleoedd Gwell' yn nodi y dylai awdurdodau cynllunio lleol barhau i asesu a oes angen y rhain o hyd neu sut y gall anghenion newid, a chydweithio ar draws rhanbarth i ddynodi tir os oes gobaith realistig iddo gael ei ddatblygu yn y tymor canolig. Gyda'r cynnydd mewn gweithio o gartref, bydd angen i'r adolygiad hefyd ystyried manwerthu a chanol trefi fel gweithleoedd hyblyg i weithwyr o bell ymgynnull i rannu syniadau a mynediad i amgylcheddau a chyfleusterau swyddfa.
- 6.5 Hefyd mae "Adeiladu Lleoedd Gwell" yn nodi tra bod yn ddiamau angen am adferiad economaidd y dylai'r system gynllunio ei hwyluso, ni ddylai hyn fod ar draul ansawdd, o ran

iechyd a llesiant ac mewn ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Mae hyn hefyd yn gyson ag Egwyddor Sandford, sy'n allweddol i weithrediad y Parciau Cenedlaethol.

- 6.6 Yn 2019, daeth cynrychiolwyr o Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU at ei gilydd i gytuno a llofnodi Bargen Twf Gogledd Cymru. Amcangyfrifir y bydd y fargen yn werth mwy na £1bn i ogledd Cymru, a bydd yn anelu at gael effaith gadarnhaol ar filoedd o gartrefi, busnesau a sefydliadau ar draws yr ardal. Mae'r rhaglenni o fewn y fargen yn cynnwys prosiectau ar;
- Ynni carbon isel
 - Gweithgynhyrchu uwch
 - Diwydiannau tir (amaethyddiaeth a thwristiaeth)
 - Tir ac eiddo
 - Sgiliau a chyflogaeth
 - Cysylltedd digidol
 - Trafnidiaeth strategol.
- 6.7 Amcanion y fargen, yn ôl Uchelgais Gogledd Cymru, fydd creu tua 4,200 o swyddi newydd a darparu £2.4bn o GYC ychwanegol. O ran y Parc Cenedlaethol, prosiect sy'n gysylltiedig â'r cytundeb yw'r uchelgais i ddod â datblygiad SMR i Drawsfynydd, ac mae Uchelgais Gogledd Cymru yn gweithio gyda'r prif noddwr, Cwmni Egino, i ddatblygu'r safle.

Parth Menter Eryri

- 6.8 Mae gan Barth Menter Eryri sy'n cynnwys hen safle'r orsaf ynni niwclear yn Trawsfynydd a'r hen faes awyr yn Llanbedr y potensial i greu cyfleoedd gwaith newydd o ansawdd. Yn flaenorol, roedd y safle yn Llanbedr ar y rhestr fer fel lleoliad posib ar gyfer Porthladd Gofod yn ystod 2015; fodd bynnag, dyfarnwyd cyllid y Strategaeth Ddiwydiannol yn 2018 i borthladd lansio fertigol arfaethedig yn Sutherland, yr Alban, gan ddod â photensial cyfleuster lansio fertigol yn Llanbedr i ben.
- 6.9 Yn y Dynodiad Parth Menter yn Llanbedr, bydd defnydd sy'n gysylltiedig â hedfan, awyrofod yn cael ei annog gan y Parc Cenedlaethol, ochr yn ochr â defnyddiau B1, B2 a B8 eraill. Ym Mharth Menter Trawsfynydd, mae polisïau'n cyfeirio defnyddiau tuag at y rhai sy'n gysylltiedig â datgomisiynu niwclear, busnes ynni carbon isel, technolegau cynhyrchu ynni ac ymchwil a datblygu. Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am ddatblygiad o fewn Parth Menter Eryri yn ystod cyfnod yr AMB, ond cyhoeddwyd yn ystod Mehefin 2020 bod safle Trawsfynydd wedi'i ddewis i arwain ar brosiect digomisiynu adweithyddion Magnox yn y DU. Bydd hyn yn gweld gwaith datgomisiynu yn cael ei ddwyn ymlaen a sicrhau cyflogaeth yn yr ardal. Rhagwelir y bydd rhaglen ddigomisiynu o 20 mlynedd ar y safle, gyda thri phrif gam. Er mwyn sicrhau bod y Parc Cenedlaethol yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau diweddaraf ar safle Trawsfynydd, mae swyddogion polisi yn rhan o gyfarfodydd Grŵp Safle Strategol Trawsfynydd yn ogystal â grwpiau Nuleaf (fforwm cynghori etifeddiaeth niwclear) ledled y DU. Yn ddiweddar, sefydlwyd grŵp Nuleaf ychwanegol gyda ffocws Cymreig a chynhelir y cyfarfod cyntaf ddiwedd 2021.
- 6.10 Fel y trafodwyd o'r blaen ym Mhennod 3, mae'r ddogfen 'Cymu'r Dyfodol 2040' yn tynnu sylw at y gwir bosibilrwydd y bydd AMBach yn cael ei leoli yn Nhrawsfynydd yn y dyfodol. Er efallai na fydd o fewn amserlen nesaf y CDLI, bydd yn bwysig i'r Awdurdod gymryd rhan mewn

trafodaethau yn y dyfodol ynghylch y posibilrwydd y bydd yr AMBach yn Trawsfynydd a'i oblygiadau i'r Parc Cenedlaethol.

- 6.11 Ar hyn o bryd, mae uchelgais i gyflwyno rhaglen a fyddai'n cynnwys adeiladu SMR ar safle Trawsfynydd, i ddechrau yn 2027. Mae polisiau presennol yr ELDP yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes effeithiau negyddol ar y dirwedd. Yr amcanion ar gyfer y safle (a datblygiad SMR), yn ôl Uchelgais Gogledd Cymru, yw;
- Arbed hyd at 2,660,000 tonnell o arbedion CO₂e
 - Creu hyd at 557 o swyddi newydd
 - Cynhyrchu hyd at 700MW o gapasiti gosodedig newydd gan ddefnyddio ynni carbon isel.

Twristiaeth a Hamdden

- 6.12 Y prif newidiadau i'r polisiau Llety i Ymwelwyr o fewn ELDP 2016-2031 a fabwysiadwyd ym mis Chwefror 2019, rydym yn ymwneud â'r ddau bolisi newydd, Polisi Datblygu 28: Llety â Gwasanaeth Adeiladu Newydd, a Pholisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen. Mabwysiadwyd y CCA Llety Ymwelwyr newydd ar Ionawr 22 2020.
- 6.13 Mae polisiau yn y Cynllun Datblygu Lleol yn cefnogi twristiaeth a hamdden awyr agored sy'n sicrhau'r buddion economaidd lleol i'r eithaf. Mae nifer o geisiadau wedi'u cymeradwyo ers mabwysiadu'r CDLI 2016-2031, sydd wedi arwain at welliannau i gyfleusterau twristiaeth.
- 6.14 Yn dilyn llacio cyfyngiadau ar ôl y cyfnod clo cyntaf, gwelodd y Parc Cenedlaethol gynnydd yn nifer yr ymwelwyr uwchlaw'r blynyddoedd blaenorol, wrth i fwy benderfynu cymryd eu gwyliau yn y DU. Arweiniodd hyn at bwysau sylweddol ar reoli ymwelwyr a'r amgylchedd. Arweiniodd hyn at gynnydd yn nifer y gwersylla gwylt a cartrefi modur yn aros dros nos mewn cilfannau, meysydd parcio a thir preifat, yn hytrach na safleoedd ffurfiol. Arhosodd niferoedd y cartrefi modur a phwysau canlyniadol yn uchel yn ystod cyfnod 2021/22. Mae twristiaeth yn rhan annatod o economi'r Parc Cenedlaethol a bydd safleoedd carafanau a gwersylla wedi colli incwm yn ystod 2020 ac ni fyddant wedi elwa o gartrefi modur nad oedd yn defnyddio safleoedd ffurfiol. Yn y tymor byr, cymerodd yr Awdurdod gamau amrywiol, mewn cydweithrediad â'r Awdurdodau Lleol a Chyrff eraill, ar atal, addysgu a rhannu gwybodaeth. Nid yw polisiau cyfredol Cynllun Datblygu Lleol Eryri yn caniatáu unrhyw safleoedd carafanau gwersylla neu deithiol newydd (sy'n cynnwys cartrefi modur) oherwydd eu heffaith ar y dirwedd a Rhinweddau Arbennig y Parc Cenedlaethol. Mae galwadau gan y sector twristiaeth am ddarparu safleoedd 'aires' bach ar gyfer cartrefi modur gyda chyfleusterau sylfaenol, er enghraifft ar feysydd parcio mewn aneddiadau. Mae Cyngor Gwynedd wedi cyhoeddi y byddant yn treialu safleoedd 'Aires' dros gyfnod o 3 blynedd, gan anelu i ddechrau yn ystod 2023. Bydd y rhain wedi'u lleoli ar feysydd parcio presennol y Cyngor (Criccieth, Llanberis, Caernarfon, Pwllheli). Nid oes safle wedi ei bennu o fewn ffiniau'r Parc Cenedlaethol.
- 6.15 Daw yn amlwg maes o law p'un a yw'r cynnydd yn nifer yr ymwelwyr a chartrefi modur yn duedd hirdymor. Os yw'r amodau'n ei gwneud hi'n fwy cyfleus i deithio y tu allan i'r DU, gallai nifer yr ymwelwyr ostwng o'r lefelau a welwyd eleni.

Manwerthu

- 6.16 Cynhaliwyd arolwg manwerthu yn ystod Hydref 2022 yn Aberdyfi, Bala, Betws y Coed, Dolgellau a Harlech. Canran yr eiddo gwag ar gyfartaledd ar gyfer y pum tref oedd 8.2%, sydd ychydig yn uwch na'r 9.2%a welwyd yn astudiaeth 2021.. Ar lefel cenedlaethol, mae'r nifer o unedau manwerthu gwag yn parhau i gynyddu ers 2022. Y ffigwr ar gyfer ail chwarter 2023 oedd 17%, cynnydd o 0.3% i'w gymharu a'r un cyfnod yn 2022 (adroddwyd gan Gonsortium Manwerthu Cymru). Cynhelir arolwg manwerthu ychwanegol yn ystod misoedd y gaeaf 2023 ac adroddir arno yn adroddiad monitro blynyddol y flwyddyn nesaf i weld a yw'r duedd wedi parhau. Caniatwyd dau gais am estyniadau ac newidiadau i unedau manwerthu yn ystod 2022/23.
- 6.17 Mae "Adeiladu Lleoedd Gwell" Llywodraeth Cymru (Mehefin 2020) yn nodi ei bwriad i adfywio canol trefi yng Nghymru. Ledled Cymru, roedd cyfyngiadau clo Covid yn golygu bod canolfannau manwerthu a masnachol yn wag ac archfarchnadoedd a siopau cyfleustra oedd yr unig siopau oedd ar agor. Roedd y canlyniadau economaidd yn golygu bod llawer o fanwerthwyr mewn trafferthion ariannol a allai arwain at gyfraddau uwch o swyddi gwag mewn canolfannau masnachol. Mae Llywodraeth Cymru yn nodi bod rhaid i'r system gynllunio ymateb i'r sefyllfa hon drwy sicrhau bod y canolfannau manwerthu a masnachol yn gallu gweithredu mor hyblyg â phosibl. Bydd hyn yn dechrau drwy nodi gweledigaeth glir ar gyfer pob canolfan o fewn CDLlau, yn ogystal â sefydlu ffiniau realistig a synhwyrol ar gyfer canolfannau, gan nodi safleoedd i'w hailddatblygu. Golyga hyn bod rhaid ailasesu rôl a swyddogaeth ardaloedd siopa sefydledig ac weithiau bydd angen gwneud penderfyniadau anodd o ran dyfodol rhai o'r canolfannau hyn; bydd uwchgynllunio yn arf arbennig o ddefnyddiol yn hyn o beth.
- 6.18 Mae Llywodraeth Cymru yn nodi y dylai canolfannau fod yn lleoedd lle mae amrywiaeth o ddefnyddiau manwerthu, cyflogaeth, masnachol, cymunedol, hamdden, iechyd a sector cyhoeddus yn dod at ei gilydd mewn hwb gweithgaredd i'w gwneud yn hyfyw fel cyrchfannau unwaith eto. Mae tystiolaeth yn awgrymu na fydd defnyddiau manwerthu traddodiadol mor amlwg, ac y bydd y galw am ofod manwerthu newydd yn isel iawn hyd y gellir rhagweld, felly bydd angen adolygu ardaloedd manwerthu cynradd ar fyrder. Rhaid i hyn fod yn realistig ac ni ddylid ei wneud gan ddisgwyl y bydd meddianwyr manwerthu yn dychwelyd yn y niferoedd a oedd yn bodoli cyn y pandemig. Dylid herio polisiâu afresymol ac anhyblyg drwy broses y cynllun datblygu, gan y bydd angen llawer mwy o feddwl yn greadigol i ailddychmygu ac ailbwrpasu'r ardaloedd hyn.
- 6.19 Mewn Cynlluniau Datblygu Lleol, dylid cael Aseidiadau Canol Tref yn lle aseidiadau manwerthu. Ni ddylent edrych ar angen manwerthu yn unig mwyach ond dylent gynnwys ystod ehangach o ofynion defnydd, yn enwedig yn y sectorau cyflogaeth, hamdden a gwasanaethau cyhoeddus.

MF50

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Llawr llawr cyflogaeth newydd wedi'i adeiladu yn y Canolfannau Gwasanaeth Lleol	Cynnydd mewn arwynebedd llawr cyflogaeth newydd	AMB Rhif 1:	0	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni adeiladwyd unrhyw arwynebedd llawr cyflogaeth newydd mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol yn ystod 2022/2023. Gweler MF51 am arwynebeddau llawr cyflogaeth newydd mewn ardaloedd eraill o'r Parc Cenedlaethol. Rhoddwyd caniatâd i leoli cynhwysydd storio fel cyfleuster storio ychwanegol yn Nolgellau ond ni arweiniodd at unrhyw gynnydd yn yr arwynebedd llawr cyflogaeth.				
Gweithredu	Bydd darpariaeth tir cyflogaeth yn cael ei hasesu a'i hadolygu o fewn yr ardaloedd hyn yn ystod yr adolygiad o'r cynllun, a mae'r gwaith yma wedi dechrau yn barod ar y cyd a Chyngor Gwynedd a Chyngor Ynys Môn.			

MF51

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Cyfanswm arwynebedd llawr cyflogaeth newydd wedi'i adeiladu yn y Parc Cenedlaethol (gan gynnwys trosiadau / addasiadau)	Cynnydd mewn arwynebedd llawr cyflogaeth newydd	AMB Rhif 1:	2367.77 m ²	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	463.18m ²	
		AMB Rhif 3:	834.42m ²	
		AMB Rhif 4:	3356m ²	
Dadansoddiad				
Caniatawyd naw cais ar gyfer ardaloedd o gyflogaeth a manwerthu newydd o fewn y Parc Cenedlaethol yn ystod y cyfnod monitro hwn, gyda rhai ohonynt yn arwain at arwynebedd llawr cyflogaeth newydd.				
<ul style="list-style-type: none"> Newid defnydd ac ymestyn annedd fflat perchennog a 13 o unedau llety staff, a chanolfan cymunedol i staff ynghyd a parcio cysylltiedig, The Acorns, Betws y Coed• Dymchwel y cwt presennol adeg rhyfel a chodi adeilad storio newydd, Cwt Old Sea Scouts, Llanbedr Creu llawr caled 12m x 12m gyda cyflenwad pŵer a dwr, Iard Gychod, Aberdyfi Adeiladu estyniad ochr ac adeilad newydd i'r llecyn biniau, Morfa Stores Harlech <ul style="list-style-type: none"> Newid defnydd rhan o'r golchdy presennol i ddarparu cyfleusterau arlwygo bwyd allan at defnyddwyr y safle yn unig, Safle Gwersylla a Carafannau Barcody, Talsarnau•Dymchwel estyniad ochr, codi dau estyniad deulawr naill ochr i'r eiddo, gosod grisiau allanol ac arwyddion newydd, Abbasi's Restaurant, Betws y Coed Gosod caban arlywo am gyfnod dros dro (tan 31ain Rhagfyr 2023), Caffi Colwyn, Beddgelert Estyniad i gefn ac ochr y caffi presennol, Caffi Madlen, Betws y Coed Newid defnydd o adeiladau allanol domestig i gaffi (Dosbarth defnydd A3) a man chwarae meddal cysylltiedig i blant, Royal Oak Betws y Coed 				

Mae'r cyfanswm o 3356m² o arwynebedd llawr cyflogaeth newydd wedi ei seilio ar wybodaeth a gyflwynwyd gyda'r cais cynllunio a fe all gynnwys ardal tu allan i'r man datblygu. Oherwydd hyn tybir y bod y cyfanswm yn llai na 3356m² ond bod cynydd mewn llawr cyflogaeth wedi bod yn ystyrd y cyfnod AMB diweddaraf.

Gweithredu Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF52

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y swyddi ychwanegol a grëwyd	Cynnydd yn nifer y swyddi ychwanegol sy'n cael eu creu	AMB Rhif 1:	Cynyddu	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	Cynyddu	
		AMB Rhif 3:	Cynyddu	
		AMB Rhif 4:	Cynyddu	
Dadansoddiad				
<p>Caniatawyd ceisiadau a arweiniodd at gynnydd mewn arwynebedd llawr cyflogaeth yn y Parc Cenedlaethol (fel yr amlygwyd yn MF51, er na ellid eu hystyried yn gyfranwyr sylweddol at gynnydd mewn swyddi).</p> <p>Ymhlith yr enghreifftiau mae;</p> <ul style="list-style-type: none"> Newid defnydd ac ymestyn annedd yn fflat i'r perchennog a 13 o unedau llety staff ar gyfer Gwesty Waterloo a'r Royal Oak, a chanolfan cymunedol i staff ynghyd a parcio cysylltiedig, The Acorns, Betws y Coed Dymchwel y cwt presennol adeg rhyfel a chodi adeilad storio newydd, Cwt Old Sea Scouts, Llanbedr Creu llawr caled 12m x 12m gyda cyflenwad pŵer a dwr, Iard Gychod, Aberdyfi Adeiladu estyniad ochr ac adeilad newydd i'r llecyn biniau, Morfa Stores Harlech <ul style="list-style-type: none"> Newid defnydd rhan o'r golchdy presennol i ddarparu cyfleusterau arlwygo bwyd allan at defnyddwyr y safle yn unig, Safle Gwersylla a Carafannau Barcody, Talsarnau Estyniad ochr, codi dau estyniad deulawr naill ochr i'r eiddo, gosod grisiau allanol ac arwyddion newydd, Abbasi's Restaurant, Betws y Coed Gosod caban arlywo am gyfnod dros dro (tan 31ain Rhagfyr 2023), Caffi Colwyn, Beddgelert Estyniad i gefn ac ochr y caffi presennol, Caffi Madlen, Betws y Coed Newid defnydd o adeiladau allanol domestig i gaffi (Dosbarth defnydd A3) a man chwarae meddal cysylltiedig i blant, Royal Oak Betws y Coed <p>Nid yw'r union nifer y swyddi ychwanegol a grëwyd yn hysbys, ond byddant yn arwain at gynnydd yn y nifer ychwanegol o swyddi yn y Parc Cenedlaethol.</p>				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF53

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Swm y tir cyflogaeth (ha) a'r arwynebedd llawr (sgwâr) wedi'i ailddatblygu i ddefnyddiau eraill	Dim colli tir cyflogaeth / arwynebedd llawr oni bai ei fod yn unol â'r Polisi	AMB Rhif 1:	0	Cyflenwi tir / adeilad cyflogaeth a gollwyd ddim yn unol â'r Polisi. Collwyd 1 cynllun am 3 blynedd yn olynol neu 3 chynllun wedi'u colli mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chollwyd unrhyw dir cyflogaeth nac arwynebedd llawr i ddefnyddiau eraill yn ystod y cyfnod monitro hwn.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF54

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Cyfradd swyddi gwag tir a mangre		AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
Cwblhawyd diweddariad i'r papur cefndir Cyflogaeth yn ystod 2017 a ddaeth i'r casgliad na fyddai angen dyrannu mwy o dir cyflogaeth yn y Parc Cenedlaethol. Roedd hyn oherwydd bod llawer o unedau gwag mewn safleoedd cyflogaeth yn y Parc a nifer o safleoedd gwag ac ar gael y tu allan i'r Parc y gellid eu defnyddio at ddibenion cyflogaeth. Mae gwaith wedi cychwyn ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) a fydd yn edrych ar benodi ymgynghorwyr i adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth . i gynorthwyo i ffurfio sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF55

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro tir cyflogaeth ac adeiladau diwydiannol sydd ar gael yn agos at ffin y Parc Cenedlaethol		AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
<p>Daeth diweddariad y Papur Cefndir Cyflogaeth a gynhaliwyd yn 2017 i'r casgliad bod nifer o safleoedd cyflogaeth a diwydiannol o amgylch ffin y Parc Cenedlaethol a bod gan lawer o'r rhain lefelau uchel o swyddi gwag. Felly fel y nodwyd, daethpwyd i'r casgliad na fyddai angen dyrannu unrhyw ddyraniadau tir cyflogaeth newydd yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Mae gwaith wedi cychwyn ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) a fydd yn edrych ar benodi ymgynghorwyr i adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth.. The project is in the early stages of formulating a brief, but the end result will i gynorthwyo i ffurfio sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri.</p>				
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF56

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro dad-gomisiynu Gorsaf Bŵer Niwclear Trawsfynydd a defnyddiau amgen posibl i'w hystyried mewn adolygiad		AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
<p>Cyhoeddwyd yn ystod Mehefin 2020 bod safle Trawsfynydd wedi'i ddewis i arwain ar brosiect digomisiynu adweithyddion Magnox yn y DU. Bydd hyn yn gweld gwaith digomisiynu yn cael ei ddwyn ymlaen a sicrhau cyflogaeth yn yr ardal. Rhagwelir y bydd rhaglen o 20 mlynedd ar y safle, gyda thri phrif gam.</p> <p>Er mwyn sicrhau bod y Parc Cenedlaethol yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau diweddaraf ar safle Trawsfynydd, mae swyddogion polisi yn rhan o gyfarfodydd Grŵp Safle Strategol Trawsfynydd yn ogystal â grwpiau Nuleaf (fforwm cynghori etifeddiaeth niwclear) ledled y DU. Yn ddiweddar, sefydlwyd grŵp Nuleaf ychwanegol gyda ffocws Cymreig a chynhelir y cyfarfod cyntaf ddiwedd 2021.</p> <p>Ar hyn o bryd mae uchelgais i gyflwyno rhaglen a fyddai'n cynnwys adeiladu SMR ar safle Trawsfynydd, i ddechrau yn 2027. Mae polisiâu presennol yr ELDP yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.</p>				

Mae swyddogion o'r Adran Bolisi yn gweithio gyda Magnox ar gyfer ffurfio Fframwaith Gynllunio ar gyfer y safle ac ar gyfer y broses ddatgomisiynu. Fe fydd drafft o'r ddogfen yma yn cael ei gyflwyno gan Magnox erbyn diwedd 2023 a fe fydd diweddariad yn cael ei roi o fewn yr AMB nesaf.

Gweithredu Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF56a

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Mathau o ddatblygiad yn dod ymlaen o fewn Parth Menter Eryri		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	1	
		AMB Rhif 4:	1	
Dadansoddiad				
Derbyniwyd un cais am ddatblygiad o fewn Ardal Fenter Eryri yn ystod cyfnod yr AMB. Roedd hwn ar gyfer tystysgrif cyfreithlondeb (defnydd arfaethedig) i ostwng uchder y ddau adeilad adweithyddion				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF56b

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Datblygiadau sy'n dod ymlaen o fewn Ardal Ffocws Dangosol Parth Menter Eryri - Llanbedr		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau i ddatblygu ym Mharth Menter Llanbedr yn ystod cyfnod yr AMB.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF56c

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Datblygiadau sy'n dod ymlaen o fewn dyraniad dangosol Parth Menter Eryri ehangach - Llanbedr		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	

Dadansoddiad	
Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am ddatblygiad yn nyrianiad ehangach Parth Menter Llanbedr yn ystod cyfnod yr AMB.	
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF56d

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy	
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig	
Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno
Datblygiadau sy'n dod ymlaen o fewn dyraniad Parth Menter Eryri - Trawsfynydd		AMB Rhif 1:	1
		AMB Rhif 2:	0
		AMB Rhif 3:	1
		AMB Rhif 4:	1
Dadansoddiad			
Derbyniwyd un cais am ddatblygiad o fewn Ardal Fenter Eryri yn ystod cyfnod yr AMB. Roedd hwn ar gyfer tystysgrif cyfreithlondeb (defnydd arfaethedig) i ostwng uchder y ddau adeilad adweithyddion			
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF56e

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy	
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig	
Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno
Datblygiadau sy'n dod ymlaen yn union gyfagos i ddyraniad Parth Menter Eryri - Trawsfynydd		AMB Rhif 1:	0
		AMB Rhif 2:	0
		AMB Rhif 3:	0
		AMB Rhif 4:	0
Dadansoddiad			
Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am ddatblygiad, yn union wrth ymyl Parth Menter Trawsfynydd, yn ystod cyfnod yr AMB.			
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF57

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy	
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig	
Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig (9)	
		Polisi Strategol G: Tai (G)	
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno
Nifer y ceisiadau am unedau gwaith byw priodol	Cynnydd yn nifer y cynlluniau priodol a gymeradwywyd	AMB Rhif 1:	1
		AMB Rhif 2:	5
Nifer y ceisiadau am weithio gartref		AMB Rhif 3:	0

		AMB Rhif 4:	3	
Dadansoddiad				
Caniatawyd tri anedd menter wledig yn ystod cyfnod 2022/23. Roedd rhain ar gyfer;				
<ul style="list-style-type: none"> Adeiladu tŷ menter gwledig a gosod tanc septig ger Llanegryn. Bydd y tŷ yn gysylltiedig a gwaith rhedeg y fferm teuluol Adeiladu ty menter gwledig deulawr ar wahân yn Ninas Mawddwy Trosi adeilad amaethyddol traddodiadol yn anedd menter wledig a llety gwyliau, a gwaith cysylltiedig ger Aberangell. 				
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF58

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol I: Twristiaeth	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y cyfleusterau twristiaeth newydd wdi eu gwella	Cynnydd yn nifer y cynlluniau priodol a gymeradwywyd	AMB Rhif 1:	Cynyddu	
		AMB Rhif 2:	Cynyddu	
		AMB Rhif 3:	Cynyddu	
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
Rhoddwyd caniatâd i 22 cais, mewn perthynas â thwristiaeth, yn ystod y cyfnod monitro blynyddol hwn. Roedd rhain yn cynnwys datblygiadau fel;				
<ul style="list-style-type: none"> Ceisiadau ar gyfer datblygu Llety Gwyliau Amgen yn bennaf podiau Newid defnydd tir a throsi adeiladau amaethyddol ar gyfer llety gwyliau hunanarlwyo Gwella cyfleusterau megis offer chwarae plant, gosod pontŵn arnofiol, a dymchwel bloc cyfleusterau safle a chodi adeilad cyfleusterau safle newydd. Caniatawyd cais hefyd i godi wal amddiffyn rhag llifogydd ar hyd ffin Gogledd/Gogledd Ddwyrain Parc Gwyliau Bae Abermaw ger Afon Ysgeithin. 				
Yn gynwysedig o fewn y ffigwr mae'r dystysgrif defnydd cyfreithlon a ganiateir ar gyfer lleoli dwy garafan sefydlog a thair carafán deithiol ar safle yn Nyffryn Arudwy.				
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF58a

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 28: Llety Newydd â Gwasanaeth (28)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H) Polisi Strategol I: Twristiaeth Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy (30)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Llety â gwasanaeth wedi'i adeiladu o'r newydd a ganiateir o fewn neu'n gyfagos i brif ardaloedd adeiledig canolfannau gwasanaeth lleol, aneddiadau gwasanaeth ac aneddiadau eilaidd		AMB Rhif 1:	0	Lle mae cynigion ar safleoedd sy'n ofynnol ar gyfer angen tai fforddiadwy lleol ac nad yw graddfa a dyluniad y
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	

				datblygiad yn gydnaws â'r lleoliad.
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw geisiadau am lety â gwasanaeth newydd yn y prif ardaloedd adeiledig neu yn gyfagos mewn canolfannau gwasanaeth lleol, aneddiadau gwasanaeth ac aneddiadau eilaidd o fewn y cyfnod monitro hwn. Fodd bynnag, fe ganiatawyd cais ar gyfer lleoli 3 pod glampio yn yr ardd gwrw gefn a defnyddio adeilad cyn seler/storfa i ddarparu cyfleusterau toiled/cawod i Westy yn Harlech. Caniatawyd y cais hwn ar sail y byddai'r podiau hyn yn israddol i'r prif westy ac nid ydynt wedi'u bwriadu fel unedau hunangynhaliol, ac felly maent yn llety estynedig mewn cysylltiad agos â'r Gwesty. Bu hefyd cais ar gyfer dymchwel y teras mynediad to presennol ac adeiladu canopi i ffurfio ardal eistedd dan do o flaen y gwesty ym Metws Y Coed. Yn ogystal, bu Tystysgrif Defnydd Cyfreithlon (Defnydd Presennol) ar gyfer lleoli 2 garafan sefydlog a 3 carafán deithiol, ar dir gwesty yn Nyffryn Arduwly.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF58b

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen (29)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H) Polisi Strategol I: Twristiaeth Polisi Datblygu 20: Arallgyfeirio Amaethyddol (20)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau ar raddfa fach ar gyfer llety amgen a ganiateir		AMB Rhif 1: 5 cais		Lle caniateir safleoedd newydd nad ydynt yn gysylltiedig â chynllun arallgyfeirio amaethyddol neu atyniadau ymwelwyr sy'n bodoli eisoes.
		AMB Rhif 2: 4 cais		
		AMB Rhif 3: 4 cais		
		AMB Rhif 4: 3 gais		
Dadansoddiad				
Caniatawyd tri gais am ddatblygiadau llety amgen ar raddfa fach yn ystod y cyfnod monitro hwn Y rhain oedd;				
<ul style="list-style-type: none"> • 6 pod yn Llanrwst • 6 pod ym Metws Y Coed • 3 pod yn Harlech, fodd bynnag, ni aseswyd y cais hwn yn erbyn Polisi Datblygu 29. Caniatawyd y cais hwn ar sail y byddai'r podiau hyn yn israddol i'r prif westy ac nid ydynt wedi'u bwriadu fel unedau hunangynhaliol, ac felly maent yn llety estynedig mewn cysylltiad agos â'r Gwesty. 				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF59

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy	
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 22: Safleoedd Sialeau a Charafannau Statig (22)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H) Polisi Strategol I: Twristiaeth	

		Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau sy'n gwella ansawdd y Safleoedd Sialeau a Charafannau Statig presennol ac yn lleihau ei effaith ar y dirwedd.	Cynnig pob datblygiad.	AMB Rhif 1:	1 cais	1 datblygiad yn methu â gwella ansawdd / lleihau'r effaith ar y dirwedd am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad yn methu mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	2 gais	
		AMB Rhif 3:	2 gais	
		AMB Rhif 4:	4 cais	
Dadansoddiad				
Mae tri cais wedi cael eu caniatáu yn ystod y cyfnod monitro hwn, a allai arwain at wella safleoedd Cabanau a Charafannau Statig presennol a lleihau eu heffaith ar y dirwedd.				
Roedd un cais ar gyfer codi wal amddiffyn rhag llifogydd i uchder o 1.1 metr yn ymestyn ar hyd ffin Gogledd/Gogledd-ddwyreiniol Parc Gwyliau Bae Abermaw ger yr Afon Ysgethin. Roedd yr ail gais ar gyfer dymchwel bloc cyfleusterau safle a chodi adeilad cyfleusterau safle newydd, adleoli ac amnewid y compownd nwy calor gyda gosod tanciau newydd, 4 pwynt gwasanaeth newydd, gosod pwynt gwastraff moduron newydd Bu'r trydydd cais ar adeiladu pod cegin/ystafell ymolchi Warden ochr yn ochr â chae presennol y Warden. Roedd y pedwerydd cais a ganiatawyd yn ystod y cyfnod monitro hwn ar gyfer gosod offer chwarae plant.				
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF60

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Polisi Datblygu 23: Safleoedd Teithiol a Gwersylla (23)		Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		
		Polisi Strategol I: Twristiaeth		
		Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau sy'n gwella ansawdd y Safleoedd Teithiol a Gwersylla presennol ac yn lleihau ei effaith ar y dirwedd.	Cynnig pob datblygiad	AMB Rhif 1:	0	1 datblygiad yn methu â gwella ansawdd / lleihau'r effaith ar y dirwedd am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad yn methu mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	4	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw geisiadau ar gyfer datblygiadau sy'n gwella ansawdd y Safleoedd Teithiol a Gwersylla presennol ac yn lleihau ei effaith ar y dirwedd yn ystod y cyfnod monitro hwn.				
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF61

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 22: Parciau Siale a Charafannau Statig (22) Polisi Datblygu 23: Safleoedd Teithiol a Gwersylla (23)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H) Polisi Strategol I: Twristiaeth		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Paratoi a mabwysiadu CCA ar Safleoedd Sialeau, Carafannau Statig a Theithiol a Gwersylla.	Cynnig pob datblygiad	AMB Rhif 1:	Wedi'i gwblhau	1 datblygiad yn methu â gwella ansawdd / lleihau'r effaith ar y dirwedd am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad yn methu mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	Wedi'i gwblhau	
		AMB Rhif 3:	Wedi'i gwblhau	
		AMB Rhif 4:	Wedi'i gwblhau	
Dadansoddiad				
Cafodd CCA 8: Llety Ymwelwyr ei fabwysiadu'n ffurfiol gan aelodau'r Awdurdod ar 22 ^{ain} Ionawr 2020 ac mae bellach yn ystyriaeth gynllunio berthnasol.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF62

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Gofod llawr manwerthu newydd ym mhrif ardaloedd adeiledig Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneidiadau Gwasanaeth ac Aneidiadau Eilaidd.	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	4	1 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw gais am ofod llawr manwerthu <i>newydd</i> (gan gynnwys tai bwyta / caffis) o fewn y prif ardaloedd adeiledig Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneidiadau Gwasanaeth ac Aneidiadau Eilaidd yn ystod y cyfnod hwn. Er hyn fe ganiatawyd ceisiadau a arweiniodd at ychwanegu at gyfleusterau manwerthu/caffi presennol, er enghraifft;				
<ul style="list-style-type: none"> • Creu agoriad newydd gyda drysau dwbl i'r wal dalcen De, gwaith allanol arfaethedig i ymestyn uchder y parapet yng nghlwm a balwstrad gwyr 'modern' o amgylch to'r storfa lefel llawr cyntaf, i ffurfio teras uwchben storfa gyda drws patio yn Siop Spar, Harlech Adeiladu estyniad ochr ac adeilad newydd i'r llecyn biniau yn Siop Morfa, Harlech. • Dymchwel estyniad ochr, codi dau estyniad deulawr naill ochr i'r eiddo, gosod grisiau allanol ac arwyddion newydd yn Bwyty Abbasi's, Betws y Coed '. • Gosod caban arlywo am gyfnod dros dro (tan 31ain Rhagfyr 2023) yng Nghaffi Colwyn, Beddgelert • Estyniad i gefn ac ochr y caffi presennol, Caffi Madlen, Betws y Coed • Newid defnydd o adeiladau allanol domestig i gaffi (Dosbarth defnydd A3) a man chwarae meddal cysylltiedig i blant yn y Royal Oak, Betws y Coed 				

<ul style="list-style-type: none"> Cais ôl-weithredol i gadwi'r teras wedi ei godi sydd o flaen y brif fynedfa yng nghwesty'r Lion, Harlech 	
Gweithredu	O ran y pwynt sbarduno, mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF63

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)	Polisiau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau manwerthu newydd y bwriedir iddynt wasanaethu dalgylch anheddiad ehangach wedi'i gyfyngu i'r Bala a Dolgellau .	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	amherthnasol	1 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
Nid oedd unrhyw ddatblygiadau manwerthu newydd i wasanaethu dalgylch ehangach yn ystod y cyfnod monitro hwn.				
Gweithredu	Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF64

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)	Polisiau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau manwerthu newydd yn y brif ardal fanwerthu neu o fewn 300m i ganol y dref.	Cynnig pob datblygiad	AMB Rhif 1:	1	1 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau manwerthu newydd o fewn y brif ardal fanwerthu nac o fewn 300m i ganol tref Canolfan Gwasanaethau Lleol yn ystod y cyfnod monitro hwn.				
Gweithredu	Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF65

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		Polisiau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Unedau gwag mewn ardaloedd manwerthu	Lleihau neu gynnal cyfradd swyddi gwag	AMB Rhif 1:	24		
		AMB Rhif 2:	36		
		AMB Rhif 3:	34		
		AMB Rhif 4:	28		
Dadansoddiad					
<p>Yn ôl arolwg manwerthu 2022, cofnodwyd 28 o unedau gwag o fewn y pum tref a astudiwyd (Dolgellau, Bala, Betws y Coed, Harlech, Aberdyfi). Mae hyn yn is na'r 34 uned wag a welwyd yn ystod arolwg 2021, ac yn is na'r 36 a welwyd yn arolwg 2020.</p> <p>Roedd canran yr unedau gwag o gyfanswm yr holl unedau fesul tref fel a ganlyn;</p> <ul style="list-style-type: none"> Aberdyfi – 2.6% (dipyn llai na'r llynedd – 4.9%) Bala – 5.5% (ychydig yn uwch na'r llynedd - 5.3%) Betws y Coed – 3.6% (Yr ru'n canran a llynedd - 3.6%) Dolgellau – 13.9% (llai na'r 16.7% llynedd) Harlech – 15.4% (ychydig yn llai na'r 15.6% y llynedd) <p>Cyfartaledd % yr unedau gwag yn y pum tref o fewn y Parc oedd 8.2% (sy'n is na chanran y llynedd, sef 9.2%) Mae hyn yn dangos gostyngiad yng nghanran yr unedau gwag ym mhob un o brif aneddiadau'r Parc Cenedlaethol (ar wahân i Y Bala a welodd ychydig o gynnydd yn y ganran o unedau gwag). Mae'n bosib bod hyn oherwydd adferiad o flynyddoedd cynnar y pandemig Covid 19, lle bu'n rhaid i nifer o fusnesau gau yn ystod y cyfnod hwn. Efallai bod diwedd y cyfnodau clo mawr, a brechu'r cyhoedd ar raddfa fawr, wedi rhoi hyder ychwanegol i fusnesau yn ystod 2022/2023 o'i gymharu â'r cyfnod blaenorol o 2021/2022 ac yn bennaf 2020/2021. Cynhelir arolwg manwerthu ychwanegol yn ystod misoedd yr haf 2023 ac adroddir arno yn yr adroddiad monitro blynyddol y flwyddyn nesaf.</p>					
Gweithred		Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF66

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		Polisiau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Canran y defnyddiau manwerthu heblaw A1 ym mhrif ardaloedd manwerthu Aberdyfi, Bala, Betws y Coed, Dolgellau a Harlech	Cynnal y gyfradd o fewn 10-25% o'r ganran bresennol (yn seiliedig ar unedau manwerthu)	AMB Rhif 1:		Dros 25% o ddefnyddiau heblaw manwerthu mewn prif feysydd manwerthu am 3 blynedd yn olynol.	
		AMB Rhif 2:			
		AMB Rhif 3:			
		AMB Rhif 4:			
Dadansoddiad					
<p>Roedd yr arolwg manwerthu a gynhaliwyd yn ystod haf 2022 yn dangos y canlyniadau canlynol o ran unedau A1 ac unedau heb fod yn A1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aberdyfi: dosbarthwyd 42.9% o unedau manwerthu Aberdyfi fel rhai nad oeddent yn A1 (46.2% y llynedd) Y Bala: Dosbarthwyd 39.9% o unedau manwerthu'r Bala fel rhai nad oeddent yn A1 (41.7% y llynedd) 					

- Betws-Y-Coed: dosbarthwyd 34.0% o unedau manwerthu Betws fel rhai nad oeddent yn A1 (32.1% y llynedd)
- Dolgellau: dosbarthwyd 52.2% o unedau manwerthu yn Nolgellau fel rhai nad oeddent yn A1 (48.4% y llynedd)
- Harlech: dosbarthwyd 48.5% o unedau manwerthu Harlech fel rhai nad oeddent yn A1 (53.8% y llynedd)

Dolgellau oedd y brif ardal fanwerthu gyda'r ganran uchaf o unedau manwerthu heb fod yn A1 (52.2%). Y ganran gyfartalog ar gyfer unedau heblaw A1 o fewn y pum ardal fanwerthu oedd 43.5%. Y ganran ar gyfer y llynedd oedd 44.4%

Mae'r ffigurau a gyflwynir yn y dangosydd hwn ddwy flynedd yn ôl yn ffurfio'r gwaelodlin ar gyfer canrannau unedau nad ydynt yn A1 ar gyfer adroddiadau monitro yn y dyfodol (fesul anedd). Bydd y rhain yn cael eu hasesu mewn AMBau yn y dyfodol i sicrhau eu bod yn aros o fewn 10-25% o'r canrannau gwaelodlin hyn. Mae'r canrannau a gyflwynir eleni o fewn y canrannau gwaelodlin.

Fel y nodwyd ar ddechrau'r bennod, mae Llywodraeth Cymru yn nodi y dylai canolfannau bellach fod yn lleoedd lle mae amrywiaeth o ddefnyddiau manwerthu, cyflogaeth, masnachol, cymunedol, hamdden, iechyd a sector cyhoeddus yn dod at ei gilydd mewn canolbwynt gweithgaredd i'w gwneud yn hyfyw fel cyrchfannau i'w mynychu unwaith eto. Bydd angen ystyried ardaloedd manwerthu sylfaenol a pholisi cysylltiedig ymhellach fel rhan o'r adolygiad.

Gweithredu

Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

Ymchwiliad pellach a chamau gweithredu o'r adran hon:

- 6.20 Er efallai na fydd o fewn amserlen nesaf y CDLI, mae'r ddogfen 'Cymru'r Dyfodol 2040' yn tynnu sylw at y gwir bosibilrwydd y bydd Adweithydd Modiwlaidd Bach (SMR/AMBach) yn Nhrawsfynydd. Bydd yn bwysig i'r Awdurdod gymryd rhan mewn trafodaethau yn y dyfodol ynghylch y posibilrwydd y bydd yr AMBach yn Nhrawsfynydd a'i oblygiadau i'r Parc Cenedlaethol. Mae polisiâu presennol yr ELDP yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, cyn belled nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.
- 6.21 O ganlyniad i'r Pandemig rydym wedi gweld cynnydd sylweddol yn nifer y bobl sy'n gweithio gartref, yn enwedig yn sectorau swyddfa'r economi. Hyd yn oed pan godir yr holl gyfyngiadau, mae hyn yn debygol o effeithio ar ble mae pobl yn gweithio yn y tymor hir. Bydd angen i adolygiad y CDLI ystyried goblygiadau mwy o bobl yn gweithio gartref yn y tymor hir.
- 6.22 Fel rhan o ddiwygiad i'r CDLI yn y dyfodol bydd angen i'r Awdurdod weithio gydag awdurdodau cynllunio cyfagos i ail-edrych ar ragolygon economaidd a diweddarau'r Adolygiad Tir Cyflogaeth i sicrhau bod y cyflenwad tir ar gyfer cyflogaeth yn ddigonol ac yn addas ar gyfer y dyfodol. Bydd angen adolygu dyraniadau cyflogaeth a, lle mae angen newid, dylai hyn fod i'r defnydd gorau o dir ar gyfer creu lleoedd. Gall hyn olygu bod safleoedd â chysylltiadau teithio cyhoeddus a gweithredol da yn cael eu dynodi at ddefnydd cymysg eraill. Gall hefyd olygu bod safleoedd anghynaliadwy dros ben yn cael eu tynnu o gynlluniau datblygu yn gyfan gwbl. Mae gwaith wedi cychwyn ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) i adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth er mwyn cynorthwyo i ffurfio sylfaen dystiolaeth ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Eryri.
- 6.23 Mewn Cynlluniau Datblygu Lleol, ceir Asesiadau Canol Tref yn lle asesiadau manwerthu. Ni ddylent edrych ar angen manwerthu yn unig mwyach ond dylent gynnwys ystod ehangach o ofynion defnydd, yn enwedig yn y sectorau cyflogaeth, hamdden a gwasanaethau cyhoeddus. Bydd gan hyn oblygiadau i ddiwygio'r cynllun a hefyd o ran dynodi ardaloedd manwerthu o fewn pum prif dref y Parc Cenedlaethol. Mae'n bosibl y bydd ein fframwaith monitro o ran dibenion cyflogaeth a manwerthu yn dra gwahanol oherwydd y newid mewn polisi gan Lywodraeth Cymru (er enghraifft mwy o ffocws ar leihau unedau gweigion a llai o ffocws ar ddadansoddiadau defnydd A1/heb fod yn A1).
- 6.24 Mae'r ddogfen 'Adeiladu Lleoedd Gwell: Y System Gynllunio yn Sicrhau Dyfodol Cydnerth a Mwy Disglair' yn tynnu sylw at yr angen i Ganol Trefi ddod yn lleoedd lle mae amrywiaeth o ddefnyddiau manwerthu, cyflogaeth, masnachol, cymunedol, hamdden, iechyd a sector cyhoeddus yn dod at ei gilydd i'w gwneud yn hyfyw fel cyrchfannau 'mynd-iddynt' unwaith eto. Gallai lleoedd cydweithredu lleol, hyblyg hefyd fod yn elfen newydd hanfodol i gynyddu lle i weithio.
- 6.25 Bydd angen parhau i adolygu dyfodol ansicr y sector amaethyddol yn dilyn Brexit a newidiadau i'r drefn dalu a'u heffaith ar gymunedau o fewn y Parc Cenedlaethol. Mae'r rhain yn debygol o arwain at bwysau i arallgyfeirio a phwysau i fod yn fwy cynhyrchiol ar dir wedi'i wella. Teimlir bod polisiâu presennol y CDLI yn hwyluso cynlluniau arallgyfeirio amaethyddol. Y dulliau arallgyfeirio sy'n debygol o ddod ymlaen yn Eryri yn y dyfodol yw: llety twristiaeth amgen, trosi adeiladau i ddefnyddiau amgen, cynhyrchu mwy o fwyd lleol, (efallai unedau prosesu bwyd, siopau fferm, lladd-dy), siediau ieir, siediau/ parlyrau llaeth, ynni adnewyddadwy, gwynt, dŵr, solar. Mae'r dulliau hyn yn cael eu hasesu ar hyn o bryd yn unol â pholisiâu mabwysiedig.

6.26 Mae angen gwaith pellach i ymchwilio i effeithiau campyrfaniau ar y Parc a sut y gellir mynd i'r afael â'r problemau cysylltiedig. Bydd angen i'r Awdurdod ystyried a all newid polisi fynd i'r afael â'r mater yn gadarnhaol heb niweidio Rhinweddau Arbennig y Parc Cenedlaethol.

7 HYRWYDDO HYGRCHEDD A CHYNHWYSIAD

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Annog datblygiadau newydd mewn lleoliadau sy'n lleihau'r angen i deithio gyda mynediad rhesymol at wasanaethau a chyfleusterau cymunedol a dulliau cynaliadwy o deithio.

Cefnogi mentrau sydd â'r nod o annog y defnydd o ddulliau cynaliadwy o deithio.

Hygyrchedd

7.1 Ni roddwyd caniatâd ar gyfer unrhyw lwybrau troed newydd yn ystod y cyfnod monitro hwn.

Telathrebu

7.2 Cymeradwywyd 3 cais ar gyfer adnewyddu, uwchraddio neu datblygu offer telathrebu newydd mewn safleoedd newydd a phresennol. Symudwyd yr amod polisi a oedd yn rhoi caniatâd deng - mlynedd dros dro yn dilyn adolygiad o'r CDLIE, gyda phob achos yn cael ei asesu ar ei rinweddau ei hun. Paratowyd Canllawiau Cynllunio Atodol a chawsant eu mabwysiadu yn ystod tymor yr hydref 2021. Ceir rhagor o fanylion am y CCA hwn ar ddiwedd y bennod hon.

Traffig Ymwelwyr a Pharcio Ceir

7.3 Yn dilyn llacio cyfyngiad Covid-19, yn ystod haf 2020 gwelwyd niferoedd uchel o ymwelwyr â'r Parc Cenedlaethol, gyda mwy yn cymryd gwyliau yn y DU. Arweiniodd hyn at broblemau parcio difrifol mewn ardaloedd cerdded poblogaidd fel o amgylch yr Wyddfa a Dyffryn Ogwen, gyda nifer fawr o geir yn parcio'n anghyfreithlon ar hyd y priffyrdd. Mae ymgyrch gan y APCE, Awdurdodau Lleol a'r Heddlu, yn cynnwys cyhoeddusrwydd a mwy o orfodaeth ar y briffordd wedi lleihau'r broblem. Mae'r Awdurdod y Parc Cenedlaethol wedi cyflwyno system archebu ymlaen llaw ar gyfer maes parcio Pen y Pass ac yn ceisio hyrwyddo defnydd o wasanaethau parcio a theithio.

7.4 Mae'r Awdurdod wedi bod yn edrych i mewn i'r sefyllfa parcio am beth amser, ac yn 2020, comisiynwyd Martin Higgitt Associates gan Bartneriaeth Yr Wyddfa i gynnal adolygiad o faterion trafndiaeth a pharcio sy'n effeithio ar ardaloedd Yr Wyddfa a Ogwen.

7.5 Nod yr adolygiad hwn yw datblygu strategaeth ar gyfer rheoli mynediad a pharcio o amgylch Yr Wyddfa a Dyffryn Ogwen mewn ffordd sy'n cefnogi gweledigaeth hirdymor y Bartneriaeth ar gyfer Yr Wyddfa, yn ogystal â phwrpasau a dyletswydd ehangach y Parc Cenedlaethol o amddiffyn y dirwedd, hyrwyddo dealltwriaeth a mwynhad o'r ardal, a chefnogi lles economaidd a chymdeithasol cymunedau lleol. Nododd yr adroddiad ystod o faterion sy'n ein harwain at y sefyllfa bresennol sy'n tanseilio pwrpasau a dyletswydd graidd y Parc Cenedlaethol. Mae'r pwysau ar gyrchu'r safleoedd hyn mewn car yn effeithio ar y gallu i warchod a gwella harddwch y dirwedd ddynodedig ac amcanion Partneriaeth Yr Wyddfa ar gyfer rheoli'r ardal. Mae dibyniaeth ar geir yn tanseilio gallu rhannau o'r cyhoedd i gael mynediad at y dirwedd a'i mwynhau.

- 7.6 Mae nifer yr ymwelwyr a phatrymau teithio yn cael effaith negyddol ar fywydau beunyddiol cymunedau, ac yn methu â chipio'r budd economaidd posibl i'r economi a busnesau lleol. Mae argymhellion yr adroddiad yn nodi y dylai model Twristiaeth Gynaliadwy gael ei fabwysiadu, mae'n darparu opsiynau i gyflawni a gweithredu'r nod hwn. **Mae'r cynigion yn amlinellu sut y gellid lleihau traffig, llygredd a sŵn yn fawr yn yr ardal fewnol yn ystod y tymor prysur, gan wella profiad yr ymwelydd yn sylweddol.** Byddai'r Dull Twristiaeth Gynaliadwy hwn yn trawsnewid sut mae'r ardal yn gweithredu ac yn cael ei ystyried yn gyrchfan. Yn sail i'r dull hwn mae integreiddio, darparu gwasanaethau newydd ac ail-raddio'r gwasanaethau presennol. Mae galluogi cyflawni blaengar o'r fath yn gofyn am strwythurau llywodraethu priodol ac ail-feddwl yr model economaidd y darperir gwasanaethau ynddo. Argymhellir model llywodraethu newydd sy'n gyfle i'r ardal, a Chymru yn gyffredinol, fod yn arloesol
- 7.7 Mae'r cynigion yn cyflwyno nod hirdymor ar gyfer rheoli traffig yn gynaliadwy. Mae rhanddeiliaid wedi ffurfio grŵp cyflenwi, gyda Thrafnidiaeth Cymru yn chwarae rhan flaenllaw, oherwydd y cysylltiadau â Metro Gogledd Cymru. Mae Rhaglen Metro Gogledd Cymru yn ceisio trawsnewid gwasanaethau trên, bws a theithio llesol ar draws Gogledd Cymru i'w gwneud hi'n haws ac yn gyflymach i deithio ar draws Gogledd Cymru ac adeiladu gwell cysylltiadau â Gogledd-orllewin Lloegr.
- 7.8 Mae polisi presennol yr ELDP ar barcio, Polisi Datblygu 25, yn cefnogi meysydd parcio newydd i ymwelwyr os ydynt yn rhan annatod o gynllun rheoli traffig arfaethedig. Mae hyn yn rhoi hyblygrwydd i allu derbyn cynlluniau megis cynllun trafndiaeth Yr Wyddfa / Ogwen o dan y polisi. Gellir ystyried a oes angen cyfeiriad penodol ar gyfer y cynllun a sefyllfa parcio / traffig yn y CDLI nesaf.
- 7.9 Mae Trafnidiaeth Cymru wedi cynhyrchu Cynllun Teithio Llesol ar gyfer Eryri, a ddefnyddir ochr yn ochr â'r rhai a gynhyrchir gan Gynghorau Gwynedd a Chonwy.
- 7.10 Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu comisiwn a fydd yn cynnal adolygiad sy'n para blwyddyn i ddatblygu argymhellion ar gyfer ffyrdd, rheilffyrdd, bysiau a theithio llesol ar draws gogledd Cymru gyfan. Yr Arglwydd Burns fydd yn arwain yr adolygiad.

MF67

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth (L)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau gyda mynediad i lwybrau troed, llwybrau beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus	Cynnydd yn y nifer	AMB Rhif 1:		Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:		
		AMB Rhif 3:		
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
Fel sy'n wir mewn blynyddoedd blaenorol, mae mwyafrif helaeth y ceisiadau a ganiatawyd yn ystod y cyfnod hwn wedi cael mynediad at gysylltiadau trafndiaeth gynaliadwy				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF68

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth (L)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau gyda mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus	Cynnydd yn y nifer	AMB Rhif 1:		Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:		
		AMB Rhif 3:		
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
Roedd 22 allan o 33 (66%) o ddatblygiadau newydd o fewn 0.5km i safle bws, ac 25 o'r 33 (75.7%) o fewn 1.5km i safle bws. Roedd 14 o'r 33 (42%) hefyd o fewn 1.5km i orsaf drenau. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae gan y mwyafrif o ddatblygiadau newydd rywfaif o fynediad at drafnidiaeth gyhoeddus.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF69

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth (L)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Dim niwed sylweddol yn sgil newidiadau i'r rhwydwaith ffyrdd	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	1	Niwed sylweddol yn deillio o 1 datblygiad am 3 blynedd yn olynol neu niwed sylweddol yn deillio o 3 datblygiad mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni roddwyd caniatâd cynllunio i unrhyw geisiadau newydd yn ystod y cyfnod monitro hwn, o ran newidiadau i'r rhwydwaith ffyrdd.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF70

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Polisi Datblygu 25: Parcio Ceir i Ymwelwyr (25)				
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Meysydd parcio newydd i ymwelwyr sy'n canolbwyntio ar Ganolfannau Gwasanaethau Lleol	Pob cynnig datblygu oni bai ei fod yn rhan o gynllun rheoli traffig neu'n rhan annatod o atyniadau ymwelwyr newydd neu estynedig	AMB Rhif 1:	0	1 datblygiad y tu allan i Ganolfannau Gwasanaethau Lleol oni bai ei fod yn rhan o gynllun rheoli traffig wedi'i gynllunio neu'n rhan annatod o atyniad ymwelwyr newydd neu estynedig am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw feysydd parcio newydd i ymwelwyr mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol yn ystod cyfnod yr AMB.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF71

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Polisi Datblygu 25: Parcio Ceir i Ymwelwyr (25)				
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Meysydd parcio newydd i ymwelwyr y tu allan i Ganolfannau Gwasanaethau Lleol	Darparu maes parcio newydd i ymwelwyr fel rhan annatod o gynllun rheoli traffig wedi'i gynllunio neu fel rhan annatod o atyniad newydd neu estynedig i ymwelwyr sy'n rhoi blaenoriaeth i drafnidiaeth gynaliadwy.	AMB Rhif 1:	0	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw feysydd parcio newydd i ymwelwyr tu allan i Ganolfannau Gwasanaethau Lleol yn ystod cyfnod yr AMB.				
Caniatawyd uncais yn ymwneud â meysydd parcio (y tu allan i ganolfannau gwasanaeth lleol) yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd hwn yn faes parcio ar gyfer 11 o geir yn Abergwyngregyn. Maes parcio ar gyfer trigolion y tai cyfagos ydyw, nid ar gyfer ymwelwyr.				

Comisiynwyd 'Martin Higgitt Associates' gan Bartneriaeth Yr Wyddfa i gynnal adolygiad o faterion trafndiaeth a pharcio sy'n effeithio ar Yr Wyddfa ac Ogwen. Nod yr adolygiad yw datblygu strategaeth ar gyfer rheoli mynediad a pharcio o gwmpas yr Wyddfa a Dyffryn Ogwen mewn ffordd sy'n cefnogi gweledigaeth y Bartneriaeth tymor hir ar gyfer Yr Wyddfa, yn ogystal â phwrpasau a dyletswydd ehangach y Parc Cenedlaethol o ddiogelu y dirwedd, hyrwyddo dealltwriaeth a mwynhad o'r ardal, a chefnogi lles economaidd a chymdeithasol cymunedau lleol. Bydd angen ystyried canlyniad yr adolygiad mewn unrhyw adolygiad o'r CDLI yn y dyfodol.

Gweithredu Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol

MF72

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiau Allweddol Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth (L)		Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 21: Twristiaeth a Hamdden (21)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro unrhyw oblygiadau defnydd tir o Strategaeth Hamdden yr Awdurdod		AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
O ran Strategaeth Hamdden yr Awdurdod (2012-2017), mae hon yn cael ei hadolygu ar hyn o bryd gyda fersiwn newydd ei mabwysiadu o bosibl ar gael yn ystod y cyfnod monitro nesaf.				
Gweithredu		Mae polisiau hygyrchedd a chynhwysiant yn effeithiol.		

MF73

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 26: Telathrebu (26)		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro nifer y datblygiadau telathrebu nad ydynt yn niweidio ymddangosiad gweledol a chymeriad yr ardal	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	5	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	2	
		AMB Rhif 3:	9	
		AMB Rhif 4:	3	
Dadansoddiad				
Cymeradwywyd tri cais (a ganiateir neu gymeradwyaeth ymlaen llaw) ar gyfer naill ai offer newydd, amnewid neu uwchraddio offer telathrebu mewn safleoedd newydd a phresennol. Roedd y rhain ar gyfer;				
<ul style="list-style-type: none"> Gosod mast telathrebu lattice 40m o uchder gydag antenau cysylltiedig, dysglau, gorchudd rhag y tywydd a chabinetau offer o fewn compownd wedi'i ffensiio. Mewnlenwi ardal rhwng trac coedwigaeth a chyfansoddydd gyda cherrig, Rhosygwaliau Hysbysiad o flaen llaw o dan Rhan 24 o'r Deddf Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygiadau Cyffredinol a Ganiateir) Gorchymyn 1995 i godi polyn 15m o uchder wedi'i gladio a pren a fyddai'n cefnogi 3 o antenau a 2 o antenau dysgl ynghyd a chypyrddau offer ar y ddaear a'r datblygiadau ategol, Maes Parcio Ogwen, Nant Ffrancon Gosod mast monopol 20m o uchder gyda 3 antena, 3 caban offer a datblygiad ategol, Garndolbenmaen 				

Mabwysiadwyd Canllawiau Cynllunio Atodol ar gyfer datblygiadau Telathrebu yn ystod hydref 2021.

Mae'r CCA hwn yn ceisio darparu arweiniad manwl ynghylch y modd y bydd yr Awdurdod Cynllunio yn delio â thelathrebu a datblygu mastiau ac yn darparu cefnogaeth i swyddogion achos. Bydd y CCA hefyd yn darparu arweiniad i gynorthwyo datblygwyr sy'n cyflwyno ceisiadau cynllunio a cheisiadau cymeradwyaeth ymlaen llaw.

Gweithred

Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

Ymchwil ac ystyriaeth bellach i lywio diwygiadau i CDLI Eryri

- 7.11 Mabwysiadwyd CCA newydd ynghylch datblygiadau telathrebu yn ystod cyfnod yr adroddiad monitro blynyddol hwn. Mae'r CCA hwn yn ceisio darparu arweiniad manwl ynghylch y modd y bydd yr Awdurdod Cynllunio yn delio â thelathrebu a datblygu mastiau ac yn darparu cefnogaeth i swyddogion achos. Mae'r CCA hefyd yn darparu arweiniad i gynorthwyo datblygwyr sy'n cyflwyno ceisiadau cynllunio a chymeradwyaethau ymlaen llaw. Cwblhawyd y CCA hefyd er mwyn cynnig ateb i'r galw cynyddol a'r ceisiadau am ddatblygiadau Telathrebu y mae'r Parc Cenedlaethol wedi'u gweld yn y blynyddoedd diwethaf, yn bennaf yn ystod y cyfnod monitro hwn (ac sy'n debygol o aros yn uchel yn y cyfnod monitro nesaf). Mae hyn oherwydd ymgyrch i wella cysylltedd mewn ardaloedd gwledig o fewn y DU sy'n dod o dan y cynllun Rhwydwaith Gwledig a Rennir. Ledled y DU (ar ran EE, O2, Three a Vodafone), nod y prosiect yw darparu gwasanaeth i 280,000 o adeiladau ychwanegol ac i 16,000km ychwanegol o ffyrdd. Ei nod hefyd yw gwella cwmpas daearyddol o fewn Parciau Cenedlaethol y DU, o'r lefelau presennol o 41%, i 74%. Mae hyn yn y pen draw yn arwain at geisiadau'n cael eu dwyn ymlaen a'u cyflwyno ym Mharc Cenedlaethol Eryri a bydd y CCA yn helpu i ddarparu arweiniad i sicrhau bod y datblygiadau yn y lleoliadau gorau posibl ac i osgoi unrhyw effeithiau andwyol ar y dirwedd, tra hefyd yn ymdrin ag anghenion economaidd a chymdeithasol. Mae'n bosibl y bydd hyn hefyd yn creu rhai goblygiadau i'r adolygiad o'r cynllun, a'r adolygiad o'r polisi telathrebu, fodd bynnag bydd diogelu a phwyslais ar yr amgylchedd bob amser yn parhau'n flaenoriaeth.
- 7.12 Bydd angen rhoi ystyriaeth yn y CDLI yn y dyfodol i unrhyw oblygiadau defnydd tir o ganlyniad i'r canfyddiadau a gweithredu parcio a datrysiadau traffig sy'n deillio o'r Adroddiad Higgitt, a'r camau a gymerwyd gan y Grŵp Cyflenwi. Hefyd, dylid rhoi amlygrwydd i rôl Teithio Llesol yn yr adolygiad, gan roi ystyriaeth i Gynlluniau Teithio Llesol.

TABL 1: Fframwaith Monitro Gwerthuso Cynaliadwyedd

Mae adroddiad eleni yn cynnwys data 2020/21, 2021/2022 a 2022/2023 at ddibenion cymharu .

	Amcan y GC	Dangosydd Monitro	Ffynhonnell Data	Dadansoddiad
1	Rheoli effeithiau newid yn yr hinsawdd trwy liniaru ac addasu	Cymhareb ynni adnewyddadwy (solar, gwynt domestig a hydro) caniatâd cynllunio prosiect a roddir yn erbyn ceisiadau cynllunio bob blwyddyn.	APCE	2020/21 O'r holl ganiatadau cynllunio a roddwyd yn ystod y cyfnod hwn, roedd 0% ar gyfer Hydro, 0% ar gyfer Solar, 1% ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy eraill. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach. Caniataodd yr Awdurdod bob un o'r 3 chais a dderbyniwyd ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy 'eraill'. Roedd y rhain yn cynnwys pwmp gwres ffynhonnell aer, boeler biomas a throsiad ar gyfer boeler biomas.
				2021/2022 O'r holl ganiatadau cynllunio a roddwyd yn ystod y cyfnod hwn, roedd 0% ar gyfer Hydro, 0% ar gyfer Solar, 1% ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy eraill. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach. Caniataodd yr Awdurdod bob un o'r 4 chais a dderbyniwyd ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy 'eraill'. Roedd y rhain yn cynnwys tri phwmp gwres ffynhonnell aer, ac un boeler biomas.
				2022/2023 O'r holl ganiatadau cynllunio a roddwyd yn ystod y cyfnod hwn, roedd 0 ar gyfer Hydro, 8 (3%) ar gyfer Solar ac 3 (1%) ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy eraill. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach. Caniataodd yr Awdurdod bob un o'r 3 chais a dderbyniwyd ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy 'eraill'. Roedd y rhain yn cynnwys tri phwmp gwres ffynhonnell tir, ac un pwmp gwres ffynhonnell aer.
2	Sicrhau fod lleoliad a dyluniad datblygiad newydd yn dderbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	Nifer y caniatâd cynllunio yn groes i gyngor CNC ar lifogydd.	CNC	2020/21 Yn ystod y cyfnod monitro hwn, ni chaniatawyd unrhyw gais cynllunio yn groes i gyngor CNC ar lifogydd.
				2021/2022 Yn ystod y cyfnod monitro hwn, ni chaniatawyd unrhyw gais cynllunio yn groes i gyngor CNC ar lifogydd.
				2022/2023 Yn ystod y cyfnod monitro hwn, ni chaniatawyd unrhyw gais cynllunio yn groes i gyngor CNC ar lifogydd.
		Nifer y datblygiadau newydd sy'n ymgorffori SuDS fel cymhareb o	APCE	2020/2021 O 7 Ionawr 2019, bydd angen Systemau Draenio Cynaliadwy (SDCau) ar gyfer dŵr wyneb ar bob datblygiad newydd o fwy nag un tŷ annedd neu lle mae'r arwynebedd adeiladu yn 100m ² neu fwy. Rhaid i SDCau ar ddatblygiadau newydd gael eu dylunio a'u hadeiladu yn unol â'r Safonau SDCau Statudol a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru a rhaid i Gynlluniau SDCau gael eu cymeradwyo gan yr awdurdod lleol sy'n cyflawni ei rôl SAB, cyn i'r gwaith adeiladu ddechrau.

		gyfanswm y caniatâd cynllunio a roddwyd.		<p>2021/2022 O 7 Ionawr 2019, bydd angen Systemau Draenio Cynaliadwy (SDCau) ar gyfer dŵr wyneb ar bob datblygiad newydd o fwy nag un tŷ annedd neu lle mae'r arwynebedd adeiladu yn 100m² neu fwy. Rhaid i SDCau ar ddatblygiadau newydd gael eu dylunio a'u hadeiladu yn unol â'r Safonau SDCau Statudol a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru a rhaid i Gynlluniau SDCau gael eu cymeradwyo gan yr awdurdod lleol sy'n cyflawni ei rôl SAB, cyn i'r gwaith adeiladu ddechrau.</p> <p>2022/ 2023 Dim gwybodaeth ar gyfer monitro'r dangosydd yma.</p>
3	Hyrwyddo'r defnydd o ddeunydd cynaliadwy o ffynonellau lleol gan gynnwys ynni	Nifer a math o gynlluniau ynni adnewyddadwy gyda chaniatâd cynllunio bob blwyddyn.	APCE	<p>2020/2021 O'r 5 cais a dderbyniwyd ar gyfer ynni adnewyddadwy rhwng 2020 a 2021, rhoddodd yr awdurdod ganiatâd i 4. Tynnwyd un cais ar gyfer Cynllun Trydan Dŵr 600kw yn ôl. Roedd y rhai y rhoddwyd caniatâd iddynt yn cynnwys arâe paneli solar, boeler biomas a phwmp gwres ffynhonnell aer. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach.</p> <p>2021/2022 O'r 5 cais a dderbyniwyd ar gyfer ynni adnewyddadwy rhwng 2021 a 2022, rhoddodd yr awdurdod ganiatâd i 5. Roedd y rhai y rhoddwyd ganiatâd iddynt yn cynnwys boeler biomas, dau bwmp gwres ffynhonnell aer ac ailgyfeirio llifddor ar gynllun trydan dŵr. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach.</p> <p>2022/ 2023 O'r 11 cais a dderbyniwyd ar gyfer ynni adnewyddadwy rhwng 2022 a 2023, rhoddodd yr awdurdod ganiatâd i 11. Roedd y rhai y rhoddwyd caniatâd iddynt yn cynnwys 7 cais am baneli solar (neu datblygiadau yn cynnwys paneli solar) a phwmp gwres ffynhonnell aer. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach.</p>
		Nifer y datblygiadau a gafodd ganiatâd cynllunio sy'n cyflawni dyfarniadau dylunio gwyrdd, fel canran o gyfanswm y ceisiadau cynllunio a roddir bob blwyddyn.	APCE	<p>2020/2021 Nid yw hwn yn ddangosydd y gellir ei fonitro'n hawdd gan yr Awdurdod. Bydd yr Awdurdod yn adrodd ar unrhyw ddyfarniadau dylunio gwyrdd y daw'n ymwybodol ohonynt.</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd.</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
4	Hyrwyddo'r defnydd o ddulliau trafnidiaeth gynaliadwy a lleihau effaith ceir, cludo nwyddau ar y ffyrdd a seilwaith	Pellter datblygiadau newydd o wasanaeth trafnidiaeth gyhoeddus.	APCE	<p>2020/2021 Roedd 60 allan o 99 o ddatblygiadau newydd o fewn 0.5km i safle bws, tra bod 87 o 99 o fewn 1.5km i safle bws. Roedd 39 allan o 99 hefyd o fewn 1.5km i orsaf drenau.</p> <p>2021/2022 Roedd 30 allan o 64 o ddatblygiadau newydd o fewn 0.5km i safle bws, tra bod 52 o 64 o fewn 1.5km i safle bws. Roedd 19 allan o 64 hefyd o fewn 1.5km i orsaf drenau.</p> <p>2022/2023 Roedd 22 allan o 33 o ddatblygiadau newydd o fewn 0.5km i safle bws, ac 25 o'r 33 o fewn 1.5km i safle bws. Roedd 14 o'r 33 hefyd o fewn 1.5km i orsaf drenau.</p>

	Taith i'r gwaith yn ôl modd	Cyfrifiad	2020/2021 Dim gwybodaeth newydd																																																																								
			2021/2022 Dim gwybodaeth newydd																																																																								
			2022/2023																																																																								
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Method of travel to workplace</th> <th colspan="2">Eryri</th> <th colspan="2">Wales</th> </tr> <tr> <th>number</th> <th>%</th> <th>number</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census</td> <td>11,221</td> <td>100.0</td> <td>1,368,445</td> <td>100.0</td> </tr> <tr> <td>Work mainly at or from home</td> <td>3,502</td> <td>31.2</td> <td>350,470</td> <td>25.6</td> </tr> <tr> <td>Underground, metro, light rail, tram</td> <td>3</td> <td>0.0</td> <td>595</td> <td>0.0</td> </tr> <tr> <td>Train</td> <td>42</td> <td>0.4</td> <td>11,559</td> <td>0.8</td> </tr> <tr> <td>Bus, minibus or coach</td> <td>102</td> <td>0.9</td> <td>31,448</td> <td>2.3</td> </tr> <tr> <td>Taxi</td> <td>11</td> <td>0.1</td> <td>7,606</td> <td>0.6</td> </tr> <tr> <td>Motorcycle, scooter or moped</td> <td>29</td> <td>0.3</td> <td>4,642</td> <td>0.3</td> </tr> <tr> <td>Driving a car or van</td> <td>5,988</td> <td>53.4</td> <td>772,621</td> <td>56.5</td> </tr> <tr> <td>Passenger in a car or van</td> <td>362</td> <td>3.2</td> <td>66,045</td> <td>4.8</td> </tr> <tr> <td>Bicycle</td> <td>107</td> <td>1.0</td> <td>15,081</td> <td>1.1</td> </tr> <tr> <td>On foot</td> <td>978</td> <td>8.7</td> <td>96,676</td> <td>7.1</td> </tr> <tr> <td>Other method of travel to work</td> <td>97</td> <td>0.9</td> <td>11,702</td> <td>0.9</td> </tr> </tbody> </table>				Method of travel to workplace	Eryri		Wales		number	%	number	%	Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,221	100.0	1,368,445	100.0	Work mainly at or from home	3,502	31.2	350,470	25.6	Underground, metro, light rail, tram	3	0.0	595	0.0	Train	42	0.4	11,559	0.8	Bus, minibus or coach	102	0.9	31,448	2.3	Taxi	11	0.1	7,606	0.6	Motorcycle, scooter or moped	29	0.3	4,642	0.3	Driving a car or van	5,988	53.4	772,621	56.5	Passenger in a car or van	362	3.2	66,045	4.8	Bicycle	107	1.0	15,081	1.1	On foot	978	8.7	96,676	7.1	Other method of travel to work	97	0.9	11,702	0.9
Method of travel to workplace	Eryri		Wales																																																																								
	number	%	number	%																																																																							
Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,221	100.0	1,368,445	100.0																																																																							
Work mainly at or from home	3,502	31.2	350,470	25.6																																																																							
Underground, metro, light rail, tram	3	0.0	595	0.0																																																																							
Train	42	0.4	11,559	0.8																																																																							
Bus, minibus or coach	102	0.9	31,448	2.3																																																																							
Taxi	11	0.1	7,606	0.6																																																																							
Motorcycle, scooter or moped	29	0.3	4,642	0.3																																																																							
Driving a car or van	5,988	53.4	772,621	56.5																																																																							
Passenger in a car or van	362	3.2	66,045	4.8																																																																							
Bicycle	107	1.0	15,081	1.1																																																																							
On foot	978	8.7	96,676	7.1																																																																							
Other method of travel to work	97	0.9	11,702	0.9																																																																							
			2020/2021 Dim gwybodaeth newydd																																																																								
			2021/2022 Dim gwybodaeth newydd																																																																								
			2022/2023																																																																								
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Distance travelled to work</th> <th colspan="2">Eryri</th> <th colspan="2">Wales</th> </tr> <tr> <th>number</th> <th>%</th> <th>number</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census</td> <td>11,222</td> <td>100.0</td> <td>1,368,449</td> <td>100.0</td> </tr> <tr> <td>Less than 2km</td> <td>1,124</td> <td>10.0</td> <td>158,919</td> <td>11.6</td> </tr> </tbody> </table>				Distance travelled to work	Eryri		Wales		number	%	number	%	Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,222	100.0	1,368,449	100.0	Less than 2km	1,124	10.0	158,919	11.6																																																		
Distance travelled to work	Eryri		Wales																																																																								
	number	%	number	%																																																																							
Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,222	100.0	1,368,449	100.0																																																																							
Less than 2km	1,124	10.0	158,919	11.6																																																																							
	Y pellter cyfartalog a deithiwyd i'r gwaith	Cyfrifiad	2020/2021 Dim gwybodaeth newydd																																																																								
			2021/2022 Dim gwybodaeth newydd																																																																								
			2022/2023																																																																								
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Distance travelled to work</th> <th colspan="2">Eryri</th> <th colspan="2">Wales</th> </tr> <tr> <th>number</th> <th>%</th> <th>number</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census</td> <td>11,222</td> <td>100.0</td> <td>1,368,449</td> <td>100.0</td> </tr> <tr> <td>Less than 2km</td> <td>1,124</td> <td>10.0</td> <td>158,919</td> <td>11.6</td> </tr> </tbody> </table>				Distance travelled to work	Eryri		Wales		number	%	number	%	Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,222	100.0	1,368,449	100.0	Less than 2km	1,124	10.0	158,919	11.6																																																		
Distance travelled to work	Eryri		Wales																																																																								
	number	%	number	%																																																																							
Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,222	100.0	1,368,449	100.0																																																																							
Less than 2km	1,124	10.0	158,919	11.6																																																																							

				2km to less than 5km	579	5.2	163,384	11.9	
				5km to less than 10km	794	7.1	174,625	12.8	
				10km to less than 20km	1,068	9.5	174,245	12.7	
				20km to less than 30km	769	6.9	75,403	5.5	
				30km to less than 40km	410	3.7	31,059	2.3	
				40km to less than 60km	468	4.2	22,351	1.6	
				60km and over	469	4.2	27,546	2.0	
				Works mainly from home	3,502	31.2	350,470	25.6	
				Works mainly at an offshore installation, in no fixed place, or outside the UK	2,039	18.2	190,447	13.9	
		Nifer y gwasanaethau bysiau sy'n rhedeg yn y Parc Cenedlaethol	APCE, Gwynedd, Conwy	2020/2021 Dim gwybodaeth newydd					
				2021/2022 Dim gwybodaeth newydd					
				2022/2023 Dim gwybodaeth newydd					
5	Amddiffyn a gwella cymeriad ac ansawdd y dirwedd	Nifer y dirwedd Eithriadol a Gwerth Uchel fel y'i diffinnir o dan bum agwedd LANDMAP: diwylliannol, daearegol, cynefin tirwedd a gweledol a synhwyrdd.	APCE CCGC	2020/2021 Mae'r canlyniadau ar gyfer yr ardaloedd a ddiffinnir o dan LANDMAP fel a ganlyn; <ul style="list-style-type: none"> Gweledol a Synhwyrdd - Dosbarthwyd 54.8% (63 allan o 115 ardal) o ardaloedd gweledol yn y Parc Cenedlaethol yn Uchel neu'n Eithriadol Diwylliannol - roedd 96.0% (48 allan o 50 ardal) o ardaloedd diwylliannol yn y Parc Cenedlaethol yn cael eu dosbarthu fel Uchel neu Eithriadol Daearegol - Dosbarthwyd 93.9% (107 allan o 114 ardal) o ardaloedd daearegol yn y Parc Cenedlaethol yn Uchel neu'n Eithriadol Hanesyddol - Dosbarthwyd 89.3% (134 allan o 150 ardal) o ardaloedd hanesyddol yn y Parc Cenedlaethol fel Uchel neu Eithriadol Cynefinoedd Tirwedd - Dosbarthwyd 38.9% (145 allan o 373 ardal) o ardaloedd tirwedd yn y Parc Cenedlaethol fel Uchel neu Eithriadol 					
				2021/2022 Dim newid					
				2022/2023 Dim newid					
		Nifer y ceisiadau cynllunio a gafodd ganiatâd mewn ardaloedd o werth rhagorol a gwerth uchel fel y'u diffinnir gan LANDMAP.	LANDMAP	2020/2021 Mae nifer y ceisiadau cynllunio newydd ar gyfer yr ardaloedd a ddiffinnir o dan LANDMAP fel a ganlyn; <ul style="list-style-type: none"> Gweledol a Synhwyrdd - 44 yn Uchel a 0 mewn ardaloedd Eithriadol Diwylliannol - 30 yn Uchel a 51 mewn ardaloedd Eithriadol 					

				<ul style="list-style-type: none"> • Daearegol – 15 mewn Uchel a 67 mewn ardaloedd Eithriadol • Hanesyddol - 34 yn Uchel a 51 mewn ardaloedd Eithriadol • Cynefinoedd Tirwedd - 11 yn Uchel ac 16 mewn ardaloedd Eithriadol
				<p>2021/2022 Mae nifer y ceisiadau cynllunio newydd ar gyfer yr ardaloedd a ddiffinnir o dan LANDMAP fel a ganlyn;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gweledol a Synhwyrdd - 151 yn Uchel ac 16 mewn ardaloedd Eithriadol • Diwylliannol - 117 yn Uchel a 157 mewn ardaloedd Eithriadol • Daearegol – 35 yn Uchel a 244 mewn ardaloedd Eithriadol • Hanesyddol - 115 yn Uchel a 118 mewn ardaloedd Eithriadol <p>Cynefinoedd Tirwedd - 28 yn Uchel a 33 mewn ardaloedd Eithriadol</p>
				2022/2023 Dim gwybodaeth newydd.
		Maint yr ardaloedd tawel yn y Parc Cenedlaethol	APCE	<p>2020/2021 Dim newid</p> <p>2021/2022 Dim newid</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
6	Amddiffyn a gwella ansawdd aer	Lefelau llygryddion aer yn y Parc Cenedlaethol - yn seiliedig ar Adolygiad ac Aseidiadau Ansawdd Aer ar gyfer Gwynedd a Conwy.	Cynghorau Gwynedd a Chonwy	<p>2020/2021 Dim gwybodaeth newydd.</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
7	Gwarchod ansawdd priddoedd trwy leihau halogiad a gwarchod	Nifer y ceisiadau cynllunio sy'n cynnwys adfer y safle a'r ardal o dir sy'n cael ei adfer.	APCE	<p>2020/2021 Dim gwybodaeth newydd</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>

	swyddogaeth y pridd	Canran y datblygiadau newydd a roddwyd caniatâd cynllunio ar dir a ddatblygwyd o'r blaen.		<p>2020/2021 Nifer yr unedau tai newydd y rhoddwyd caniatâd iddynt ar dir a ddatblygwyd o'r blaen yn ystod cyfnod yr AMB hwn yw 16/34, sef 47%.</p> <p>2021/2022 Nifer yr unedau tai newydd y rhoddwyd caniatâd iddynt ar dir a ddatblygwyd o'r blaen yn ystod cyfnod yr AMB hwn yw 9/9, sef 100%</p> <p>2022/2023 Nifer yr unedau tai newydd y rhoddwyd caniatâd iddynt ar dir a ddatblygwyd o'r blaen yn ystod cyfnod yr AMB hwn yw 8/14, sef 57%.</p>
8	Diogelu daeareg a geomorffoleg y Parc Cenedlaethol	Cyflwr RIGS yn y Parc Cenedlaethol.		<p>2020/2021 Dynodwyd RIGS yn Safleoedd Daearegol / Geomorffolegol Pwysig Rhanbarthol yng Ngwarchodaeth Natur y DU "Cadwraeth Gwyddor Daeareg ym Mhrydain Fawr: Strategaeth" (1990), gan ei fod o safon sy'n werth ei gydnabod a'i amddiffyn fel safleoedd anstatudol, i ategu'r SoDdGA a'r GNC dan warchodaeth statudol. Bellach gelwir safleoedd RIGS yng Nghymru yn Safleoedd Bioamrywiaeth Rhanbarthol.</p> <p>Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi cyfrannu at archwiliad Cymru gyfan o RIGS trwy gymorth ariannol a thechnegol. Yr archwiliad a ddechreuodd yn 2003, yw'r asesiad cenedlaethol cynhwysfawr cyntaf o safleoedd ail haen yng Nghymru. Fe'i gwnaed i raddau helaeth gan y grwpiau RIGS lleol a Gwyddonwyr Daeareg CNC gyda'r mwyafrif o'r cyllid yn dod o'r Gronfa Cynaliadwyedd Ardoll Agregau, ond gyda chyfraniad ariannol gan CNC i'r prosiect yng Ngogledd Cymru. Arweiniodd yr archwiliad at safoni dogfennaeth y safle, digideiddio ffiniau safleoedd i fformat cyffredin a sicrhau bod y tirlfeddianwyr a'r awdurdodau cynllunio yn cael gwybod am y RIGS.</p> <p>Mewnbwn mawr gan CNC oedd datblygu cronfa ddata GIS ar gyfer y prosiect lle cafodd pob un o'r tua 600 o safleoedd a gofrestrwyd hyd yma eu digideiddio gan CNC. Ar hyn o bryd mae CNC yn cynnal y data GIS hyn.</p> <p>Ar hyn o bryd, mae 47 o RIGS yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>2021/2022 Dim newid .</p> <p>2022/2023 Dim newid. Anodd casglu'r wybodaeth er mwyn monitro'r dangosydd yma.</p>
9a	Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth	Cyflwr safleoedd dynodedig gan gynnwys ACA, ACA, Ramsar, SODdGA, GNC, GNLL.	APCE CNC	<p>2020/2021 Ni dderbyniwyd y wybodaeth hon gan CNC ar gyfer y cyfnod monitro hwn.</p> <p>2021/2022 Ni dderbyniwyd y wybodaeth hon gan CNC ar gyfer y cyfnod monitro hwn</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
9b				<p>2020/2021 Dim gwybodaeth newydd.</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd</p>

	Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth	Cyflwr a statws rhywogaethau a chynefinoedd CGBLL.		2022/2023 Dim gwybodaeth newydd
9c	Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth	Nifer y caniatâd cynllunio sy'n effeithio ar rywogaethau a chynefinoedd CGBLL		2020/2021 Dim gwybodaeth newydd. 2021/2022 Dim gwybodaeth newydd 2022/2023 Dim gwybodaeth newydd
9d	Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth	Nifer y ceisiadau cynllunio sy'n arwain at gollu gwrychoedd a ffiniau caeau (lle mae hyn yn digwydd dylid coladu hyd colli manylion am rywogaethau).		2018/2019 Cynlluniau plannu gwrychoedd - arweiniodd 39 cynllun at blannu 11,308 metr o 79,156 o wrychoedd . Bu cynnydd yn y nifer o gynlluniau plannu gwrych oherwydd y cynnydd yn y ffynhonnell y cyllid ar gyfer y gwaith hwn, megis Cynllun Cynaliadwy Rheoli (CRhC) Grantiau Eden, CRhC Ffermwyr Ifanc, Cynllun Parc Coetir, Menter Gwella Tirwedd Y Grid Cenedlaethol Maentwrog (MGT) Gorllewinol, Y Grid Cenedlaethol Maentwrog Dwyreiniol, a MGT Ffiniau Traddodiadol y Grid Cenedlaethol. Coetiroedd a blannwyd - 2.81 ha o 4496 w coetir ail-blannu ar ôl 16 o gynlluniau. 2022/2023 Dim gwybodaeth newydd
10 a	Gwerthfawrogi a gwarchod a gwella'r amgylchedd hanesyddol gan gynnwys treftadaeth adeiledig, archeoleg a thirwedd hanesyddol	Cyflwr yr Ardaloedd Cadwraeth ac i ba raddau y mae datblygiad newydd yn gyson â'r Cynlluniau Rheoli Ardaloedd Cadwraeth.	APCE Cadw Archeolegol Gwynedd	2020/2021 Dim gwybodaeth newydd 2021/2022 Gan nad yw'r asesiadau Ardal Gadwraeth a chynlluniau rheoli wedi'u cwblhau eto, mae'n anodd penderfynu p'un a yw ardaloedd cadwraeth wedi'u gwella gan gynigion datblygu. Ystyriwyd cadw a gwella ardaloedd cadwraeth fel rhan o'r broses benderfynu. 2022/2023 Dim gwybodaeth newydd
				2020/2021_Mae data a ddarparwyd gan Cadw yn ystod 2021 yn dangos y canlynol: Ymwelwyd â 286 o'r 377 o Henebion Cofrestredig yn y Parc yn ystod y (5ed) rownd

10 b	Gwerthfawrogi a gwarchod a gwella'r amgylchedd hanesyddol gan gynnwys treftadaeth adeiledig, archeoleg a thirwedd hanesyddol	Cyflwr Henebion Rhestredig.	CADW	<p>bresennol o ymweliadau, a ddechreuodd ar 01/04/2011:</p> <table border="1" data-bbox="1088 301 1659 715"> <thead> <tr> <th>Cyflwr</th> <th>Nifer y safleoedd</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wedi gwella</td> <td>19</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Sefydlog</td> <td>248</td> <td>66</td> </tr> <tr> <td>Wedi gwaethygu</td> <td>110</td> <td>29</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Lefelau</u></p> <table border="1" data-bbox="1088 552 1621 715"> <tbody> <tr> <td>Low</td> <td>130</td> </tr> <tr> <td>Medium</td> <td>125</td> </tr> <tr> <td>High</td> <td>31 (2x High Immediate, 29x High)</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Lefelau MaR:</u></p> <p>Uchel – Ar Unwaith: Bygythiad neu fgythyadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n cael effaith ddifrifol ar yr henebion, yn gofyn am fesurau lliniaru a gweithredu cynllun rheoli hirdymor ar unwaith.</p> <p>Uchel: Bygythiad neu fgythyadau adnabyddadwy gweithredol, sydd, neu a allai, effeithio'n ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am atgyweirio a gweithredu cynllun rheoli hirdymor</p> <p>Canolig: Bygythiad neu fgythyadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n peryglu cadwraeth yr heneb yn yr hirdymor, yn gofyn am weithredu cynllun rheoli hirdymor.</p> <p>Isel: Mae'r heneb ac unrhyw fgythiad yn cael eu rheoli'n effeithiol.</p> <p>Mae'r wybodaeth ganlynol yn rhoi'r data diweddaraf ar gyflwr yr holl henebion yn APCE. Ni aseswyd Lefelau Henebion mewn Perygl ar gyfer safleoedd yn ystod y 4edd rownd (2002-2011), felly, darperir y data hwn mewn perthynas â "thuueddiad cyflwr" henebion.</p> <table border="1" data-bbox="949 1254 1906 1361"> <thead> <tr> <th>Cyflwr</th> <th>Nifer y safleoedd</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wedi Gwella</td> <td>16</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Henebion mewn Perygl (MaR):</u></p>	Cyflwr	Nifer y safleoedd	%	Wedi gwella	19	5	Sefydlog	248	66	Wedi gwaethygu	110	29	Low	130	Medium	125	High	31 (2x High Immediate, 29x High)	Cyflwr	Nifer y safleoedd	%	Wedi Gwella	16	6
Cyflwr	Nifer y safleoedd	%																										
Wedi gwella	19	5																										
Sefydlog	248	66																										
Wedi gwaethygu	110	29																										
Low	130																											
Medium	125																											
High	31 (2x High Immediate, 29x High)																											
Cyflwr	Nifer y safleoedd	%																										
Wedi Gwella	16	6																										

Sefydlog	181	63
Wedi Gwaethygu	83	31

2021/2022 Mae data a ddarparwyd gan Cadw yn ystod 2022 yn dangos y canlynol: Ymwelwyd â 326 o'r 377 o Henebion Cofrestredig yn y Parc yn ystod y rownd bresennol (5ed) o ymweliadau, a ddechreuodd ar 01/04/2011:

Cyflwr	Nifer y safleoedd	%
Wedi gwella	17	5
Sefydlog	186	57
Wedi gwaethygu	123	38

Lefelau Henebion mewn Perygl (MaR):

Isel	148
Canolig	152
Uchel	26 (2x Uchel Ar Unwaith, 24x Uchel)

Lefelau MaR:

Uchel – Ar Unwaith: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n cael effaith ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am fesurau lliniaru a gweithredu cynllun rheoli hirdymor ar unwaith.

Uchel: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sydd, neu a allai, effeithio'n ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am atgyweirio a gweithredu cynllun rheoli hirdymor

Canolig: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n peryglu cadwraeth yr heneb yn yr hirdymor, yn gofyn am weithredu cynllun rheoli hirdymor.

Isel: Mae'r heneb ac unrhyw fygythiad yn cael eu rheoli'n effeithiol.

Mae'r wybodaeth ganlynol yn rhoi'r data diweddaraf ar gyflwr yr holl henebion yn APCE. Ni aseswyd Lefelau Henebion mewn Perygl ar gyfer safleoedd yn ystod y 4edd rownd (2002-2011), felly, darperir y data hwn mewn perthynas â "thuoddiad cyflwr" henebion

Cyflwr	Nifer y safleoedd	%
Wedi Gwella	24	6
Sefydlog	212	56
Wedi gwaethygu	141	38

2022/2023

Mae data a ddarparwyd gan Cadw yn ystod 2023 yn dangos y canlynol: Ymwelwyd â 376 o'r 377 o Henebion Cofrestredig yn y Parc yn ystod y rownd bresennol (6ed) o ymweliadau, a ddechreuodd ar 01/04/2011:

Cyflwr	Nifer y safleoedd	%
Wedi gwella	24	6
Sefydlog	211	56
Wedi gwaethygu	141	38

Lefelau Henebion mewn Perygl (MaR):

Isel	172
Canolig	181
Uchel	23 (1x Uchel Ar Unwaith, 22x Uchel)

Lefelau MaR:

Uchel – Ar Unwaith: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n cael effaith ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am fesurau lliniaru a gweithredu cynllun rheoli hirdymor ar unwaith.
Uchel: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sydd, neu a allai, effeithio'n ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am atgyweirio a gweithredu cynllun rheoli hirdymor
Canolig: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n peryglu cadwraeth yr heneb yn yr hirdymor, yn gofyn am weithredu cynllun rheoli hirdymor.
Isel: Mae'r heneb ac unrhyw fygythiad yn cael eu rheoli'n effeithiol.

Mae'r wybodaeth ganlynol yn rhoi'r data diweddaraf ar gyflwr yr holl henebion yn APCE. Ni aseswyd Lefelau Henebion mewn Perygl ar gyfer safleoedd yn ystod y 4edd rownd (2002-2011), felly, darperir y data hwn mewn perthynas â "thuoddiad cyflwr" henebion.

Cyflwr	Nifer y safleoedd	%
Wedi gwella	24	6
Sefydlog	212	56
Wedi gwaethygu	141	38

10c	Gwerthfawrogi a gwarchod a gwella'r amgylchedd hanesyddol gan gynnwys treftadaeth adeiledig, archeoleg a	Nifer yr Adeiladau Rhestredig sydd mewn perygl	APCE APCE a'r Cyfrifiad
-----	--	--	----------------------------

2020/2021 Oherwydd diffyg adnoddau ac amgylchiadau COVID-19, nid oes diweddariad ar nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl ar gyfer y cyfnod monitro hwn..

	thirwedd hanesyddol.			2022/2023 Dim gwybodaeth newydd																																			
12	Gwarchod, hyrwyddo a gwella treftadaeth ddiwylliannol Eryri a'r iaith Gymraeg	Canran siaradwyr Cymraeg yn Eryri ac eu dosbarthiad.		<p>2020/2021 Dim gwybodaeth newydd.</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd, bydd diweddariad yn cael ei ddarparu ar gyfer y cyfnod monitro nesaf pan fydd data Cyfrifiad 2020 ar gael.</p> <p>2022/2023 Mae 49.2% o drigolion Eryri (3 oed neu hyn) yn gallu darllen, siarad ac ysgrifennu'n Gymraeg. Mae'r ffigur yma'n uchel i'w gymharu a Cymru gyfan (14.2%) a Conwy (20.2%), ond yn is na Gwynedd (55.3%).</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Wardiau 2022</th> <th colspan="2">Gallu siarad, ysgrifennu a darllen Cymraeg</th> </tr> <tr> <th>Cyfanswm</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Betws-y-Coed and Trefriw</td> <td>710</td> <td>37.1</td> </tr> <tr> <td>Bryn (Conwy)</td> <td>562</td> <td>33.1</td> </tr> <tr> <td>Caerhun</td> <td>720</td> <td>30.9</td> </tr> <tr> <td>Conwy</td> <td>854</td> <td>20.5</td> </tr> <tr> <td>Pandy</td> <td>607</td> <td>34.7</td> </tr> <tr> <td>Penmaenmawr</td> <td>969</td> <td>23.3</td> </tr> <tr> <td>Uwch Conwy</td> <td>784</td> <td>54.9</td> </tr> <tr> <td>Aberdyfi</td> <td>320</td> <td>32.0</td> </tr> <tr> <td>Abermaw</td> <td>646</td> <td>30.8</td> </tr> <tr> <td>Arllechwedd</td> <td>895</td> <td>47.2</td> </tr> </tbody> </table>	Wardiau 2022	Gallu siarad, ysgrifennu a darllen Cymraeg		Cyfanswm	%	Betws-y-Coed and Trefriw	710	37.1	Bryn (Conwy)	562	33.1	Caerhun	720	30.9	Conwy	854	20.5	Pandy	607	34.7	Penmaenmawr	969	23.3	Uwch Conwy	784	54.9	Aberdyfi	320	32.0	Abermaw	646	30.8	Arllechwedd	895	47.2
Wardiau 2022	Gallu siarad, ysgrifennu a darllen Cymraeg																																						
	Cyfanswm	%																																					
Betws-y-Coed and Trefriw	710	37.1																																					
Bryn (Conwy)	562	33.1																																					
Caerhun	720	30.9																																					
Conwy	854	20.5																																					
Pandy	607	34.7																																					
Penmaenmawr	969	23.3																																					
Uwch Conwy	784	54.9																																					
Aberdyfi	320	32.0																																					
Abermaw	646	30.8																																					
Arllechwedd	895	47.2																																					

				<table border="1"> <tbody> <tr><td>Arthog a Llangelynnin</td><td>464</td><td>29.2</td></tr> <tr><td>Bowydd a'r Rhiw</td><td>1,127</td><td>65.6</td></tr> <tr><td>Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd</td><td>728</td><td>53.6</td></tr> <tr><td>Bro Dysynni</td><td>487</td><td>41.3</td></tr> <tr><td>Clynnog</td><td>774</td><td>60.7</td></tr> <tr><td>Corris a Mawddwy</td><td>520</td><td>42.3</td></tr> <tr><td>De Dolgellau</td><td>681</td><td>49.5</td></tr> <tr><td>Deiniolen</td><td>1,142</td><td>61.8</td></tr> <tr><td>Dolbenmaen</td><td>628</td><td>54.8</td></tr> <tr><td>Dyffryn Ardudwy</td><td>527</td><td>36.6</td></tr> <tr><td>Glaslyn</td><td>927</td><td>58.2</td></tr> <tr><td>Gogledd Dolgellau</td><td>594</td><td>50.9</td></tr> <tr><td>Gorllewin Tywyn</td><td>412</td><td>33.3</td></tr> <tr><td>Harlech a Llanbedr</td><td>1,218</td><td>45.7</td></tr> <tr><td>Llanberis</td><td>1,180</td><td>60.3</td></tr> <tr><td>Llandderfel</td><td>812</td><td>60.1</td></tr> <tr><td>Llanllyfni</td><td>1,157</td><td>61.7</td></tr> <tr><td>Llanuwchllyn</td><td>796</td><td>77.0</td></tr> <tr><td>Penrhyndeudraeth</td><td>1,269</td><td>65.5</td></tr> <tr><td>Teigl</td><td>806</td><td>65.5</td></tr> <tr><td>Trawsfynydd</td><td>932</td><td>67.8</td></tr> <tr><td>Tre-garth a Mynydd Llandygai</td><td>1,175</td><td>56.9</td></tr> <tr><td>Tryfan</td><td>941</td><td>63.7</td></tr> <tr><td>Waunfawr</td><td>891</td><td>63.1</td></tr> <tr><td>Y Bala</td><td>1,209</td><td>62.1</td></tr> </tbody> </table>	Arthog a Llangelynnin	464	29.2	Bowydd a'r Rhiw	1,127	65.6	Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd	728	53.6	Bro Dysynni	487	41.3	Clynnog	774	60.7	Corris a Mawddwy	520	42.3	De Dolgellau	681	49.5	Deiniolen	1,142	61.8	Dolbenmaen	628	54.8	Dyffryn Ardudwy	527	36.6	Glaslyn	927	58.2	Gogledd Dolgellau	594	50.9	Gorllewin Tywyn	412	33.3	Harlech a Llanbedr	1,218	45.7	Llanberis	1,180	60.3	Llandderfel	812	60.1	Llanllyfni	1,157	61.7	Llanuwchllyn	796	77.0	Penrhyndeudraeth	1,269	65.5	Teigl	806	65.5	Trawsfynydd	932	67.8	Tre-garth a Mynydd Llandygai	1,175	56.9	Tryfan	941	63.7	Waunfawr	891	63.1	Y Bala	1,209	62.1
Arthog a Llangelynnin	464	29.2																																																																													
Bowydd a'r Rhiw	1,127	65.6																																																																													
Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd	728	53.6																																																																													
Bro Dysynni	487	41.3																																																																													
Clynnog	774	60.7																																																																													
Corris a Mawddwy	520	42.3																																																																													
De Dolgellau	681	49.5																																																																													
Deiniolen	1,142	61.8																																																																													
Dolbenmaen	628	54.8																																																																													
Dyffryn Ardudwy	527	36.6																																																																													
Glaslyn	927	58.2																																																																													
Gogledd Dolgellau	594	50.9																																																																													
Gorllewin Tywyn	412	33.3																																																																													
Harlech a Llanbedr	1,218	45.7																																																																													
Llanberis	1,180	60.3																																																																													
Llandderfel	812	60.1																																																																													
Llanllyfni	1,157	61.7																																																																													
Llanuwchllyn	796	77.0																																																																													
Penrhyndeudraeth	1,269	65.5																																																																													
Teigl	806	65.5																																																																													
Trawsfynydd	932	67.8																																																																													
Tre-garth a Mynydd Llandygai	1,175	56.9																																																																													
Tryfan	941	63.7																																																																													
Waunfawr	891	63.1																																																																													
Y Bala	1,209	62.1																																																																													
13 a	Diogelu ansawdd a maint yr adnoddau dŵr	Canran afonydd Eryri sydd wedi'u dosbarthu fel ansawdd cemegol a	CNC	<p>2020/2021 Yn ôl data a dderbyniwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru yn seiliedig ar set ddata WFD 2018, aseswyd 109 o afonydd yn y Parc Cenedlaethol. Roedd y ffigwr hwn yn cynnwys afonydd â dalgylochoedd sy'n gorgyffwrdd â ffiniau'r Parc, ond nad ydynt yn gorwedd yn llawn o fewn y Parc..</p> <p>Mae'r wybodaeth isod yn manylu'r asesiadau a wnaed ar yr afonydd; Cemegol :</p>																																																																											

		biolegol Da lawn, Da neu Eithaf Da		<ul style="list-style-type: none"> • Dosbarthwyd 101 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Da' • Methodd 7 afon â sicrhau statws 'Da' Statws Ecolegol : <ul style="list-style-type: none"> • Dosbarthwyd 50 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Da' • Dosbarthwyd 53 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Cymedrol' . • Dosbarthwyd 4 afon fel rhai o ansawdd 'Gwael'
				<p>2021/2022 Yn ôl data a dderbyniwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru yn seiliedig ar set ddata Cylch 3 y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr, aseswyd 108 o afonydd yn y Parc Cenedlaethol. Roedd y ffigwr hwn yn cynnwys afonydd â dalgylchoedd sy'n gorgyffwrdd â ffiniau'r Parc, ond nad ydynt yn gorwedd yn llawn o fewn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Mae'r wybodaeth isod yn manylu'r asesiadau a wnaed ar yr afonydd;</p> <p>Cemegol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dosbarthwyd 105 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Da' • Methodd 3 afon â sicrhau statws 'Da' Statws Ecolegol: <ul style="list-style-type: none"> • Dosbarthwyd 66 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Da' • Dosbarthwyd 39 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Cymedrol'. • Dosbarthwyd 2 afon fel rhai o ansawdd 'Gwael'. <p>Dosbarthwyd 1 afon fel un o ansawdd 'Drwg'.</p>
				<p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
13 b	Diogelu ansawdd a maint yr adnoddau dŵr	Traethau Gwobr y Fanner Las ac Arfordir Gwyrdd yn Eryri	CNC / Cadwch Gymru'n Daclus	<p>2020/2021 Nid oedd unrhyw draethau yn Ardal Parc Cenedlaethol Eryri yn draethau Baner Las nac wedi derbyn dyfarniad Gwobr yr Arfordir Gwyrdd yn ystod y cyfnod monitro hwn</p> <p>2021/2022 Nid oedd unrhyw draethau yn Ardal Parc Cenedlaethol Eryri yn draethau Baner Las nac wedi derbyn dyfarniad Gwobr yr Arfordir Gwyrdd yn ystod y cyfnod monitro hwn</p>

				2022/2023 Nid oedd unrhyw draethau yn Ardal Parc Cenedlaethol Eryri yn draethau Baner Las nac wedi derbyn dyfarniad Gwobr yr Arfordir Gwyrdd yn ystod y cyfnod monitro hwn.												
13c	Diogelu ansawdd a maint yr adnoddau dŵr	Ansawdd dŵr ymdrochi ac aberoedd	CNC	2020/2021 Derbyniwyd y data hwn gan CNC ar gyfer dŵr ymdrochi (mae'r data'n seiliedig ar ffigyrau 2020) <ul style="list-style-type: none"> • Harlech - Ardderchog • Dyffryn (Llanenddwyn) - Ardderchog • Llandanwg - Ardderchog • Tal y Bont - Ardderchog • Aberdyfi – Ardderchog 												
				2021/2022 Derbyniwyd y data hwn gan CNC ar gyfer dŵr ymdrochi (mae'r data'n seiliedig ar ffigyrau 2021) <ul style="list-style-type: none"> • Harlech - Ardderchog • Dyffryn (Llanenddwyn) - Ardderchog • Llandanwg - Ardderchog • Tal y Bont - Ardderchog • Aberdyfi – Ardderchog 												
				2022/2023 Derbyniwyd y data hwn gan CNC ar gyfer dŵr ymdrochi (mae'r data'n seiliedig ar ffigyrau 2022) <ul style="list-style-type: none"> • Harlech - Ardderchog • Dyffryn (Llanenddwyn) - Ardderchog • Llandanwg - Ardderchog • Tal y Bont - Ardderchog • Aberdyfi – Ardderchog 												
13d	Diogelu ansawdd a maint yr adnoddau dŵr	Amcangyfrif o'r defnydd o ddŵr cartref (litr y pen y dydd)	Dŵr Cymru	2020/2021 <table border="1"> <thead> <tr> <th>CYDRAN</th> <th>GWERTH</th> <th>UNED</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Defnydd Aelwydydd y Pen</td> <td>165.83</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Wedi'i fesur</i></td> <td>134.44</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Heb ei fesur</i></td> <td>187.41</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> </tbody> </table>	CYDRAN	GWERTH	UNED	Defnydd Aelwydydd y Pen	165.83	Litr / pen / diwrnod	<i>Wedi'i fesur</i>	134.44	Litr / pen / diwrnod	<i>Heb ei fesur</i>	187.41	Litr / pen / diwrnod
CYDRAN	GWERTH	UNED														
Defnydd Aelwydydd y Pen	165.83	Litr / pen / diwrnod														
<i>Wedi'i fesur</i>	134.44	Litr / pen / diwrnod														
<i>Heb ei fesur</i>	187.41	Litr / pen / diwrnod														

				<p>2021/2022</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>CYDRAN</th> <th>GWERTH</th> <th>UNED</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Defnydd Aelwydydd y Pen</td> <td>168.11</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Wedi'i fesur</i></td> <td>126.06</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Heb ei fesur</i></td> <td>198.62</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> </tbody> </table> <p>2022/2023</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>CYDRAN</th> <th>GWERTH</th> <th>UNED</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Defnydd Aelwydydd y Pen</td> <td>152.35</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Wedi'i fesur</i></td> <td>109.72</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Heb ei fesur</i></td> <td>194.43</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> </tbody> </table>	CYDRAN	GWERTH	UNED	Defnydd Aelwydydd y Pen	168.11	Litr / pen / diwrnod	<i>Wedi'i fesur</i>	126.06	Litr / pen / diwrnod	<i>Heb ei fesur</i>	198.62	Litr / pen / diwrnod	CYDRAN	GWERTH	UNED	Defnydd Aelwydydd y Pen	152.35	Litr / pen / diwrnod	<i>Wedi'i fesur</i>	109.72	Litr / pen / diwrnod	<i>Heb ei fesur</i>	194.43	Litr / pen / diwrnod
CYDRAN	GWERTH	UNED																										
Defnydd Aelwydydd y Pen	168.11	Litr / pen / diwrnod																										
<i>Wedi'i fesur</i>	126.06	Litr / pen / diwrnod																										
<i>Heb ei fesur</i>	198.62	Litr / pen / diwrnod																										
CYDRAN	GWERTH	UNED																										
Defnydd Aelwydydd y Pen	152.35	Litr / pen / diwrnod																										
<i>Wedi'i fesur</i>	109.72	Litr / pen / diwrnod																										
<i>Heb ei fesur</i>	194.43	Litr / pen / diwrnod																										
14 a	Hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwas traff , mwy o ailddefnyddio ac ailgylchu.	Nifer y cyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt yn y Parc Cenedlaethol a'u pellter o'r aneddiadau.	APCE	<p>2020/2021 Ni chafwyd unrhyw geisiadau am gyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy yn ystod y cyfnod monitro hwn.</p> <p>2021/2022 Ni chafwyd unrhyw geisiadau am gyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy yn ystod y cyfnod monitro hwn.</p> <p>2022/2023 Ni chafwyd unrhyw geisiadau am gyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy yn ystod y cyfnod monitro hwn.</p>																								
14 b	Hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau	Canran yr ailgylchu gwastraff cartref a	Stats Cymru	<p>2020/2021</p> <p>Canran y gwastraff cartref sy'n cael ei ailddefnyddio</p>																								

	gwastraff, mwy o aildddefnyddio ac ailgylchu.	diwydiannol / masnachol.		<p>Gwynedd – 35.7 Conwy – 38.7</p> <p>Canran y gwastraff cartref sy'n cael ei gompostio: Gwynedd – 19.6 Conwy – 26.1</p> <p>2021/2022</p> <p>Canran y gwastraff cartref sy'n cael ei aildddefnyddio Gwynedd – 35.3 Conwy – 38.1</p> <p>Canran y gwastraff cartref sy'n cael ei gompostio: Gwynedd – 16.7 Conwy – 25.4</p> <p>2022/2023</p> <p>Bydd y data ar gyfer canran ailgylchu gwastraff domestig a diwydiannol / masnachol yng Ngwynedd a Chonwy eleni yn cael ei ddiweddarau ym mis Hydref 2023.</p>
15	Gwella maint ac ansawdd man agored cyhoeddus	Ardaloedd o fannau agored (Open Spaces) wedi eu colli i geisiadau cynllunio	APCE	<p>2020/2021</p> <p>Caniatawyd 16 o geisiadau yn ystod 2020/2021 a oedd naill ai'n croesdorri neu o fewn ardaloedd o fannau agored. O'r rhain, dim ond 1 oedd ar gyfer datblygiadau newydd. Roedd hyn ar gyfer codi garej ar wahân.</p> <p>2021/2022</p> <p>Caniatawyd 4 cais yn ystod y cyfnod monitro hwn a oedd naill ai'n croesdorri neu o fewn ardaloedd a ddynodwyd yn fannau agored. Nid oedd yr un o'r rhain ar gyfer datblygiadau newydd.</p>

				<p>2022/2023 Caniatawyd 7 cais yn ystod y cyfnod monitro hwn a oedd naill ai'n croesdorri neu o fewn ardaloedd a ddynodwyd yn fannau agored. Nid oedd yr un o'r rhain ar gyfer datblygiadau newydd.</p>
16 a	Darparu tai i ddiwallu angen lleol	Tai fforddiadwy wedi eu cwblhau fel canran o'r holl dai wedi'u cwblhau yn ystod y flwyddyn.	APCE	<p>2020/2021 Roedd 50% o'r holl dai a gwblhawyd yn y Parc Cenedlaethol yn dai fforddiadwy. Yn ystod cyfnod yr AMB, cwblhawyd 38 o unedau ac roedd 19 o'r rhain yn fforddiadwy..</p>
				<p>2021/2022 Roedd 15% o'r holl dai a gwblhawyd yn y Parc Cenedlaethol yn dai fforddiadwy. Yn ystod cyfnod yr AMB, cwblhawyd 13 o unedau ac roedd 2 o'r rhain yn fforddiadwy.</p>
				<p>2022/2023 Roedd 48% o'r holl dai a gwblhawyd yn y Parc Cenedlaethol yn dai fforddiadwy. Yn ystod cyfnod yr AMB, cwblhawyd 23 o unedau ac roedd 11 o'r rhain yn fforddiadwy.</p>
16 b	Darparu tai i ddiwallu angen lleol	Cymhareb pris tai i incwm	Cofrestrfra Tir a CACI Paycheck	<p>2020/2021 Mae'r manylion ar gyfer y gymhareb incwm blynyddol canolrifol i bris tai canolrifol, fesul ardal Asesiad o'r Farchnad Dai, wedi'u rhestru isod. (<i>Mae prisiau tai canolrifol yn gynrychioliadol o dai a werthwyd o fewn ffiniau Parc Cenedlaethol yr ardaloedd HMA</i>). Mae'r cymarebau'n seiliedig ar incwm blynyddol 2020, a chan nad yw 2021 drosodd eto, mae'n canolbwyntio ar brisiau tai 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • HMA 11 (Dyffryn Conwy) – 6.1:1 • HMA 10 (Ffestiniog & Porthmadog) – 5.4:1 • HMA 9 (Machynlleth & Aberdyfi) - 8.2:1 • HMA 8 (Bala, Dolgellau & Ardudwy) – 5.9:1 • HMA 6 (Llandudno & Conwy) – 7.3:1 • HMA 4 (Caernarfon) – 6.0:1 • HMA 3 (Bangor) - 12.0:1
				<p>2021/2022 Mae'r manylion ar gyfer y gymhareb incwm blynyddol canolrifol i bris tai canolrifol, fesul ardal Asesiad o'r Farchnad Dai, wedi'u rhestru isod. (<i>Mae prisiau tai canolrifol yn gynrychioliadol o dai a werthwyd o fewn ffiniau Parc Cenedlaethol yr ardaloedd HMA</i>). Mae'r cymarebau'n seiliedig ar incwm blynyddol 2021, a chan nad yw 2022 drosodd eto, mae'n canolbwyntio ar brisiau tai 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • HMA 11 (Dyffryn Conwy) – 6.1:1

				<ul style="list-style-type: none"> • HMA 10 (Ffestiniog & Porthmadog) – 8.4:1 • HMA 9 (Machynlleth & Aberdyfi) - 9.9:1 • HMA 8 (Bala, Dolgellau & Ardudwy) – 7:1 • HMA 6 (Llandudno & Conwy) – 8.1:1 • HMA 4 (Caernarfon) – 6.3:1 <p>HMA 3 (Bangor) - 8:1</p> <p>2022/2023</p> <p>Mae'r manylion ar gyfer y gymhareb incwm blynyddol canolrifol i bris tai canolrifol, fesul ardal Asesiad o'r Farchnad Dai, wedi'u rhestru isod. (<i>Mae prisiau tai canolrifol yn gynrychioliadol o dai a werthwyd o fewn ffiniau Parc Cenedlaethol yr ardaloedd HMA</i>). Mae'r cymarebau'n seiliedig ar incwm blynyddol 2022, a chan nad yw 2023 drosodd eto, mae'n canolbwyntio ar brisiau tai 2023. Mewn rhai ardaloedd HMA mae'r nifer o eiddo wedi eu gwerthu'n isel a felly mae'n bosib na fydd y ffigwr yn rhoi adlewyrchiad gwir o'r sefyllfa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • HMA 11 (Dyffryn Conwy) – 6.1:1 • HMA 10 (Ffestiniog & Porthmadog) – 5.1:1 • HMA 9 (Machynlleth & Aberdyfi) - 8.7:1 • HMA 8 (Bala, Dolgellau & Ardudwy) – 6.9:1 • HMA 6 (Llandudno & Conwy) – 4.6:1 *dim ond 2 dy wedi ei werthu yn yr ardal hon • HMA 4 (Caernarfon) – 10.1:1 *dim ond 8 ty wedi ei werthu yn yr ardal hon • HMA 3 (Bangor) - 11.5:1
17 a	Hyrwyddo gwell mynediad i gwasanaethau ac amwynderau lleol i bawb	WIMD – Geographical Access to Services Deprivation Domain	WIMD	<p>2020/2021</p> <p>Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd.</p> <p>2021/2022</p> <p>Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd</p>

2022/2023**WIMD - Access to Services****Gwynedd**

Aberdovey / Bryn-crug / Llanfihangel	148
Abermaw 1	234
Arllechwedd	205
Bala	1295
Bowydd and Rhiw	399
Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd	62
Corris/Mawddwy	13
Deiniolen	170
Dolbenmaen	92
Dolgellau North	546
Dolgellau South	1189
Dyffryn Ardudwy	277
Gerlan	438
Harlech	237
Llanbedr	142
Llanberis	560
Llandderfel & Llanuwchllyn 1	48
Llandderfel & Llanuwchllyn 2	105
Llangelynin	96
Llanllyfni & Clynnog	100
Penrhyndeudraeth 1	181
Penrhyndeudraeth 2	909
Porthmadog - Tremadog	144
Talysarn	117
Teigl	236
Trawsfynydd	174
Tregarth & Mynydd Llandygai	220
Tywyn 1	395
Waunfawr	246

Conwy

Betws-y-Coed	161
Caerhun	122
Capelulo	447
Conwy 1	855
Pandy	815
Pant-yr-afon/Penmaenan 1	1267
Trefriw	175
Uwch Conwy	15

17 b	Hyrwyddo gwell mynediad i wasanaethau ac amwynderau lleol i bawb	Nifer y cyfleusterau cymunedol newydd y rhoddir caniatâd cynllunio iddynt bob blwyddyn a pha mor agos ydynt at drafnidiaeth gyhoeddus.	APCE	<p>2020/2021 Rhwng 2020/2021, cafwyd 4 cais am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneiddiadau Gwasanaeth Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd y rhain ar gyfer caniatâd Adeilad Rhestredig i newidiadau awyr agored i Neuadd y Cyfnod, Bala, newid defnydd o siop i gaffi ar gyfer canolfan ymwelwyr Coed y Brenin yn y Ganllwyd, newid defnydd o theatr i ofod arddangos yng Ngorsaf Reilffordd Mynydd yr Wyddfa yn Llanberis ac uwchraddio toiledau cyhoeddus yn Llanuwchllyn.</p> <p>2021/2022 Cafwyd 6 chais am gyfleusterau cymunedol newydd a gwell yn ystod 2021/2022. Cafwyd ceisiadau am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd un ar gyfer dau ddrws newydd a ramp pob gallu yng nghanolfan gymunedol Penmachno, dau arall ar gyfer pwyntiau gwefru cerbydau trydan yn y Bala a Bontddu. Un arall oedd gosod mainc mewn cysylltiad â phrosiect Awyr Dywyll yr Awdurdod. Un arall oedd dymchwel ac adeiladu adeilad newydd yng nghanolfan gymunedol Llanuwchllyn. Yn olaf, cafwyd cais am ffenestri newydd yng nghanolfan gymunedol Talsarnau.</p> <p>2022/2023 Doedd dim ceisiadau ar gyfer cyfleusterau cymunedol newydd yn ystod 2022/2023.</p>																																												
18 a	Hyrwyddo cymunedau diogel, iach a chynaliadwy	Canran y bobl sydd â salwch cyfyngus hirdymor yn Eryri	Cyfrifiad	<p>2020/2021 Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd.</p> <p>2021/2022 Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd. Bydd data o gyfrifiad 2020 yn cynnwys gwybodaeth am iechyd a llesiant y boblogaeth, a bydd hyn ar gael ar gyfer adroddiad monitro'r flwyddyn nesaf</p> <p>2022/2023</p> <table border="1" data-bbox="949 815 2011 1270"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Disability</th> <th colspan="2">Eryri</th> <th colspan="2">Wales</th> </tr> <tr> <th>number</th> <th>%</th> <th>number</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Total: All usual residents</td> <td>24,418</td> <td>100.0</td> <td>3,107,494</td> <td>100.0</td> </tr> <tr> <td>Disabled under the Equality Act</td> <td>4,531</td> <td>18.6</td> <td>670,266</td> <td>21.6</td> </tr> <tr> <td>Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a lot</td> <td>1,887</td> <td>7.7</td> <td>319,406</td> <td>10.3</td> </tr> <tr> <td>Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a little</td> <td>2,644</td> <td>10.8</td> <td>350,860</td> <td>11.3</td> </tr> <tr> <td>Not disabled under the Equality Act</td> <td>19,887</td> <td>81.4</td> <td>2,437,228</td> <td>78.4</td> </tr> <tr> <td>Not disabled under the Equality Act: Has long term physical or mental health condition but day-to-day activities are not limited</td> <td>1,615</td> <td>6.6</td> <td>206,540</td> <td>6.6</td> </tr> <tr> <td>Not disabled under the Equality Act: No long term physical or mental health conditions</td> <td>18,272</td> <td>74.8</td> <td>2,230,688</td> <td>71.8</td> </tr> </tbody> </table>	Disability	Eryri		Wales		number	%	number	%	Total: All usual residents	24,418	100.0	3,107,494	100.0	Disabled under the Equality Act	4,531	18.6	670,266	21.6	Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a lot	1,887	7.7	319,406	10.3	Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a little	2,644	10.8	350,860	11.3	Not disabled under the Equality Act	19,887	81.4	2,437,228	78.4	Not disabled under the Equality Act: Has long term physical or mental health condition but day-to-day activities are not limited	1,615	6.6	206,540	6.6	Not disabled under the Equality Act: No long term physical or mental health conditions	18,272	74.8	2,230,688	71.8
Disability	Eryri		Wales																																													
	number	%	number	%																																												
Total: All usual residents	24,418	100.0	3,107,494	100.0																																												
Disabled under the Equality Act	4,531	18.6	670,266	21.6																																												
Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a lot	1,887	7.7	319,406	10.3																																												
Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a little	2,644	10.8	350,860	11.3																																												
Not disabled under the Equality Act	19,887	81.4	2,437,228	78.4																																												
Not disabled under the Equality Act: Has long term physical or mental health condition but day-to-day activities are not limited	1,615	6.6	206,540	6.6																																												
Not disabled under the Equality Act: No long term physical or mental health conditions	18,272	74.8	2,230,688	71.8																																												
				<p>2020/2021 Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd.</p> <p>2021/2022 Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd.</p>																																												

18 b	Hyrwyddo cymunedau diogel, iach a chynaliadwy	Canran y bobl yr oedd eu iechyd yn 'dda' yn Eryri dros y 12 mis diwethaf	Cyfrifiad	2022/2023 Cyfrifiad 2021					
				General health	Eryri		Wales		
					number	%	number	%	
				Total: All usual residents	24,417	100.0	3,107,495	100.0	
				Very good health	11,699	47.9	1,436,479	46.2	
				Good health	8,234	33.7	1,005,485	32.4	
				Fair health	3,266	13.4	449,655	14.5	
				Bad health	957	3.9	164,102	5.3	
	Very bad health	261	1.1	51,774	1.7				
18c	Hyrwyddo cymunedau diogel, iach a chynaliadwy	WIMD – Health Deprivation Domain	WIMD/ Cyfrifiad	2022/2023 (Cyfrifiad 2021)					
				Aberdovey / Bryn-crug / Llanfihangel	1779				
				Abermaw 1	1037				
				Arlechwedd	1428				
				Bala	1094				
				Bowydd and Rhiw	709				
				Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd	1567				
				Corris/Mawddwy	1502				
				Deiniolen	899				
				Dolbenmaen	1302				
				Dolgellau North	1347				
				Dolgellau South	1120				
				Dyffryn Ardudwy	1497				
				Gerlan	961				
				Harlech	1284				
				Llanbedr	1450				
				Llanberis	1189				
				Llandderfel & Llanuwchllyn 1	1380				
				Llandderfel & Llanuwchllyn 2	1767				
				Llangelynin	1142				
				Llanllyfni & Clynnog	1267				
				Penrhyndeudraeth 1	1700				
				Penrhyndeudraeth 2	1058				
				Porthmadog - Tremadog	1471				
				Talysarn	1039				
				Teigl	942				
				Trawsfynydd	1505				
				Tregarth & Mynydd Llandygai	1546				
				Tywyn 1	1233				

				<p>Waunfawr 1525</p> <p>Betws-y-Coed 1710</p> <p>Caerhun 1673</p> <p>Capelulo 1349</p> <p>Conwy 1 881</p> <p>Pandy 1477</p> <p>Pant-yr-afon/Penmaenan 1 1168</p> <p>Trefriw 1369</p> <p>Uwch Conwy 1721</p>
19 a	Hyrwyddo a hwyluso gwell cyfranogiad cymunedol	WIMD – Geographical Access to Services Deprivation Domain	APCE	<p>2022/2023 (Cyfrifiad 2021)</p> <p>Aberdovey / Bryn-crug / Llanfihangel 148</p> <p>Abermaw 1 234</p> <p>Arllechwedd 205</p> <p>Bala 1295</p> <p>Bowydd and Rhiw 399</p> <p>Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd 62</p> <p>Corris/Mawddwy 13</p> <p>Deiniolen 170</p> <p>Dolbenmaen 92</p> <p>Dolgellau North 546</p> <p>Dolgellau South 1189</p> <p>Dyffryn Ardudwy 277</p> <p>Gerlan 438</p> <p>Harlech 237</p> <p>Llanbedr 142</p> <p>Llanberis 560</p> <p>Llandderfel & Llanuwchllyn 1 48</p> <p>Llandderfel & Llanuwchllyn 2 105</p> <p>Llangelynin 96</p> <p>Llanilyfni & Clynnog 100</p> <p>Penrhyndeudraeth 1 181</p> <p>Penrhyndeudraeth 2 909</p> <p>Porthmadog - Tremadog 144</p> <p>Talysarn 117</p> <p>Teigl 236</p> <p>Trawsfynydd 174</p> <p>Tregarth & Mynydd Llandygai 220</p> <p>Tywyn 1 395</p> <p>Waunfawr 246</p> <p>Betws-y-Coed 161</p>

				<p>Caerhun 122 Capelulo 447 Conwy 1 855 Pandy 815 Pant-yr-afon/Penmaenan 1 1267 Trefriw 175 Uwch Conwy 15</p>
19 b	Hyrwyddo a hwyluso gwell cyfranogiad cymunedol	Nifer y cyfleusterau cymunedol newydd y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt yn y Parc Cenedlaethol.	APCE	<p>2020/2021</p> <p>Rhwng 2020/2021, cafwyd 4 cais am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneiddiadau Gwasanaeth Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd y rhain ar gyfer caniatâd Adeilad Rhestredig i newidiadau awyr agored i Neuadd y Cyfnod, Bala, newid defnydd o siop i gaffi ar gyfer canolfan ymwelwyr Coed y Brenin yn y Ganllwyd, newid defnydd o theatr i ofod arddangos yng Ngorsaf Reilffordd Mynydd yr Wyddfa yn Llanberis ac uwchraddio toiledau cyhoeddus yn Llanuwchllyn.</p> <p>2021/2022</p> <p>Cafwyd 6 chais am gyfleusterau cymunedol newydd a gwell yn ystod 2021/2022. Cafwyd ceisiadau am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd un ar gyfer dau ddrws newydd a ramp pob gallu yng nghanolfan gymunedol Penmachno, dau arall ar gyfer pwyntiau gwefru cerbydau trydan yn y Bala a Bontddu. Un arall oedd gosod mainc mewn cysylltiad â phrosiect Awyr Dywyll yr Awdurdod. Un arall oedd dymchwel ac adeiladu adeilad newydd yng nghanolfan gymunedol Llanuwchllyn. Yn olaf, cafwyd cais am ffenestri newydd yng nghanolfan gymunedol Talsarnau.</p> <p>2022/2023</p> <p>Dim ond un cais ar gyfer cyfleusterau cymunedol newydd neu gwelliannau iddynt oedd ar gyfer 2022/2023. Roedd yn gais am welliannau yn cynnwys dymchwel y bloc toiledau carreg presennol a gosod offer maes chwarae antur i blant yng nghanolfan gymunedol Capel Curig.</p>
19c	Hyrwyddo a hwyluso gwell cyfranogiad cymunedol	Pellter cyfleusterau cymunedol newydd oddi wrth wasanaethau trafndiaeth gyhoeddus.	APCE	<p>2020/2021</p> <p>Roedd 4 cais am gyfleusterau cymunedol newydd a gwell yn ystod 2020/2021. Rhwng 2020/2021, roedd 4 cais am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneiddiadau Gwasanaethau Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd un am ganiatâd Adeilad Rhestredig ar gyfer addasiadau awyr agored yn neuadd y Cyfnod, yn Y Bala, a leolir o fewn 600 troedfedd i arhosfan bysiau a 15 milltir at orsaf reilffordd. Un arall oedd newid defnydd o siop i gaffi ar gyfer canolfan ymwelwyr Coed y Brenin yn y Ganllwyd, a leolir o fewn 1000 troedfedd i arhosfan bysiau a 9 milltir i orsaf reilffordd. Un arall oedd newid defnydd o theatr i ofod arddangos yng Ngorsaf Reilffordd Yr</p>

Wyddfa yn Llanberis, a leolir o fewn 450 troedfedd i arhosfan bysiau a 7.3 milltir i orsaf reilffordd. Yn olaf, uwchraddio toiledau cyhoeddus yn Llanuwchllyn, a leolir o fewn 500 troedfedd i arhosfan bysiau a 14.8 milltir at orsaf reilffordd..

2021/2022

Disgrifiad o'r Datblygiad	Pellter at drafnidiaeth gyhoeddus	
	Bws	Gorsaf drenau
Gosod dau ddrws newydd a ramp pob gallu - Canolfan Gymunedol Penmachno	140m	23.7km
Gosod pwynt gwefru cerbydau trydan, piler bwydo a gwaith cysylltiedig - Y Bala	126m	0.28km
Gosod 2 bwynt gwefru cyflym cerbydau trydan a 2 gwpwrdd trydanol, ceblau cysylltiedig a gwaith ategol - Bontddu	95m	14.6km
Gosod mainc mewn cysylltiad â Phrosiect Awyr Dywyll yr Awdurdod - Dolgellau	419m	5.6km
Dymchwel adeilad presennol ac adeiladu adeilad newydd ar yr un ôl troed - Canolfan Gymunedol Llanuwchllyn	104m	5.5km
Ffenestri newydd - Canolfan Gymunedol Talsarnau	183m	24.4km

2022/2023

Dim ond un cais ar gyfer cyfleusterau cymunedol newydd neu gwelliannau iddynt oedd ar gyfer 2022/2023. Roedd yn gais am welliannau yn cynnwys dymchwel y bloc toiledau carreg presennol a gosod offer maes chwarae antur i blant yng nghanolfan gymunedol Capel Curig. Roedd 100m o'r safle bws agosaf a 4.41km o'r orsaf drenau agosaf.

20 a,b	Hyrwyddo cysylltiadau trafnidiaeth da i gefnogi'r economi leol	Pellter datblygiadau cyflogaeth newydd o drafnidiaeth gyhoeddus	APCE	2022/2023 Dim datblygiadau cyflogaeth newydd yn ystod y flwyddyn.					
		Pellter mae trigolion Eryri yn deithio i'r gwaith	Cyfrifiad	2022/ 2023					
				Distance travelled to work		Eryri		Wales	
					number	%	number	%	
				Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census		11,222	100.0	1,368,449	100.0
				Less than 2km		1,124	10.0	158,919	11.6
				2km to less than 5km		579	5.2	163,384	11.9
				5km to less than 10km		794	7.1	174,625	12.8
				10km to less than 20km		1,068	9.5	174,245	12.7
				20km to less than 30km		769	6.9	75,403	5.5
				30km to less than 40km		410	3.7	31,059	2.3
				40km to less than 60km		468	4.2	22,351	1.6
				60km and over		469	4.2	27,546	2.0
				Works mainly from home		3,502	31.2	350,470	25.6
				Works mainly at an offshore installation, in no fixed place, or outside the UK		2,039	18.2	190,447	13.9
21 a,b	Cynorthwyo i greu cyfleoedd cyflogaeth lleol a busnesau sy'n gysylltiedig â phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.	Cyfraddau gweithgarwch economaidd yn y Parc Cenedlaethol.	Cyfrifiad	2022/2023					
				Economic activity status		Eryri		Cymru	
					number	%	number	%	
				Total: All usual residents aged 16 years and over		20,927	100.0	2,559,416	100.0
				Economically active (excluding full-time students)		11,443	54.7	1,391,379	54.4
				Economically active (excluding full-time students):In employment		11,006	52.6	1,327,745	51.9
				Economically active (excluding full-time students):In employment:Employee		7,575	36.2	1,118,659	43.7
				Economically active (excluding full-time students): In employment: Employee: Part-time		2,439	11.7	302,900	11.8
				Economically active (excluding full-time students): In employment: Employee: Full-time		5,136	24.5	815,759	31.9

			Economically active (excluding full-time students):In employment:Self-employed with employees	518	2.5	37,733	1.5
			Economically active (excluding full-time students): In employment: Self-employed with employees: Part-time	101	0.5	7,837	0.3
			Economically active (excluding full-time students): In employment: Self-employed with employees: Full-time	417	2.0	29,896	1.2
			Economically active (excluding full-time students): In employment:Self-employed without employees	2,913	13.9	171,353	6.7
			Economically active (excluding full-time students): In employment: Self-employed without employees: Part-time	1,060	5.1	65,335	2.6
			Economically active (excluding full-time students): In employment: Self-employed without employees: Full-time	1,853	8.9	106,018	4.1
			Economically active (excluding full-time students): Unemployed	437	2.1	63,634	2.5
			Economically active and a full-time student	272	1.3	55,969	2.2
			Economically active and a full-time student:In employment	216	1.0	40,706	1.6
			Economically active and a full-time student:In employment:Employee	196	0.9	38,206	1.5
			Economically active and a full-time student: In employment: Employee: Part-time	163	0.8	31,644	1.2
			Economically active and a full-time student: In employment: Employee: Full-time	33	0.2	6,562	0.3
			Economically active and a full-time student:In employment:Self-employed with employees	3	0.0	276	0.0
			Economically active and a full-time student: In employment: Self-employed with employees: Part- time	2	0.0	148	0.0
			Economically active and a full-time student: In employment: Self-employed with employees: Full- time	1	0.0	128	0.0
			Economically active and a full-time student:In employment:Self-employed without employees	17	0.1	2,224	0.1
			Economically active and a full-time student: In employment: Self-employed without employees: Part-time	8	0.0	1,702	0.1
			Economically active and a full-time student: In employment: Self-employed without employees: Full-time	9	0.0	522	0.0
			Economically active and a full-time student: Unemployed	56	0.3	15,263	0.6

				Economically inactive	9,212	44.0	1,112,068	43.5
				Economically inactive: Retired	6,525	31.2	631,659	24.7
				Economically inactive: Student	703	3.4	145,181	5.7
				Economically inactive: Looking after home or family	680	3.2	109,604	4.3
				Economically inactive: Long-term sick or disabled	749	3.6	151,321	5.9
				Economically inactive: Other	555	2.7	74,303	2.9
		Nifer y datblygiadau cyflogaeth newydd gyda data wedi'i goladu am leoliad a math o gyflogaeth.	APCE	2022/2023 Dim datblygiadau cyflogaeth newydd yn ystod 2022/2023.				

ATODIAD 2: CYNNYDD CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL

CCA rhif.	Enw	Cynnydd
1	Dylunio Cynaliadwy ym Mharciau Cenedlaethol Cymru	Mabwysiadwyd Medi 2011
2	Canllawiau Datblygu	Mabwysiadwyd Medi 2011
3	Cynllunio a'r Gymraeg	Mabwysiadwyd Mehefin 2021
4	Tai Fforddiadwy	Mabwysiadwyd Ionawr 2020
5	Rhwymedigaethau Cynllunio	Mabwysiadwyd Mawrth 2021
6	Cadwraeth Natur a Bioamrywiaeth	Mabwysiadwyd Ebrill 2012
7	Tirweddau a Morluniau Eryri	Mabwysiadwyd Gorffennaf 2014
8	Llety i Ymwelwyr	Mabwysiadwyd Ionawr 2020
9	Arallgyfeirio Fferm	Mabwysiadwyd Hydref 2012
10	Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel	Mabwysiadwyd Tachwedd 2013
11	Llety Atodiad	Mabwysiadwyd Gorffennaf 2014
12	Galluogi Datblygu Cynaliadwy ym Mharciau Cenedlaethol Cymru	Mabwysiadwyd Mai 2015
13	Asesiad Sensitifrwydd Tirwedd a Gallu	Mabwysiadwyd Hydref 2016
14	Goleuadau ymwthiol	Mabwysiadwyd Hydref 2016
15	Telegyfathrebiadau a Mastiau	Mabwysiadwyd Medi 2021
	Hysbysebion ac Arwyddion	Cael ei ddrafftio
	Dyluniad Cynaliadwy Nodedig yn Lleol	Cael ei ddrafftio
	Yr Amgylchedd Hanesyddol	Cael ei ddrafftio

ATODIAD 3: CYNNYDD AR SAFLEOEDD TAI WEDI'U DYRANNU

Dyraniadau	Unedau Arfaethedig	Monitro Cynnydd (trafodaethau cyn-cyflwyno cais / caniatâd cynllunio / nifer tai wedi eu cwblhau)
Tir y tu ôl i'r Red Lion, Y Bala (50% marchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol). Rhyddhau 30 uned hyd at 2016 ac, os cânt eu hadeiladu, y 25 uned sy'n weddill rhwng 2016 a 2022	55	Cysylltodd perchennog y tir yn 2021, i gadarnhau y bwriad i werthu'r safle i ddatblygwr. Yn 2023 cadarnhawyd nad oedd y perchnogaeth wedi newid, ac bod ffoffadau yn dal nol datblygiad. Derbyniwyd sylwadau gan Dŵr Cymru fod capasiti sydd ar gael yng Ngwaith Trin Dwr Gwastraff Bala (GTDG) i dderbyn twf pellach yn gyfyngedig a bod cynllun cyfalaf ar gyfer uwchraddio Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Bala yn cael ei ystyried. Gellid symud ymlaen â'r gwelliannau seilwaith gofynnol hefyd trwy gyfraniadau datblygwyr a wnaed trwy Gytundeb A106. Ymholiad ffurfiol cyn cyflwyno cais wedi'i gyflwyno i'r Awdurdod (Ionawr 2019) yn amlinellu cynllun y safle a'r cynlluniau arfaethedig.
Tir yn Cysgod y Coleg, Y Bala (100% tai fforddiadwy i fodloni angen lleol)	10	Cwblhawyd 30 uned yn 2012-13. Rhoddwyd caniatâd cynllunio Mehefin 2020 ar gyfer adeiladu 9 annedd fforddiadwy (3 ystafell wely dau fyngalo a 6 dau ystafell wely). Cwblhawyd y gwaith yn ystod 2022-23 ac mae'r unedau wedi'u meddiannu.
Tir ger Pentre Uchaf , Dyffryn Ardudwy (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	10	Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cynnal arolwg anghenion ar gyfer Dyffryn Ardudwy. Cyflwynodd y tiffeddiannwr, Adra, gais am gyngor cyn cyflwyno cais yn ystod 2021-22. Gall cyfyngiadau parthau llifogydd a rhywogaethau a warchodir gyfyngu datblygiad y safle i 2-3 uned. Mae angen am unedau i deuluoedd mawr wedi ei nodi.
Tir ger Capel Horeb, Dyffryn Ardudwy (50% ar y farchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	5	Mae caniatâd cynllunio wedi cael ei wrthod ar gyfer dau annedd ar y farchnad agored ar y safle gan nad oedd yn cydymffurfio â polisi tai fforddiadwy CDLIE.
Cyn Ysgol Gynradd, Aberdyfi (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol).	6	Rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer 11 uned ar y safle sy'n cynnwys 4 fflat. Gwaith wedi'i gwblhau ac mae'r unedau wedi'u meddiannu.
Llanfrothen (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae Adra yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2027/28. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig. Nodwyd costau ychwanegol sy'n berthnasol i echdyniadau a draenio. Cyflwynwyd cais am 8 uned yn Nhachwedd 2022, gan gynnwys 2 uned y tu allan i'r ardal a ddyranwyd. Nid oes penderfyniad wedi'i rhyddhau eto.
Dolgellau (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	15	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae'r tiffeddiannwr, yn rhaglwed y bydd y safle yn cael ei gwblhau erbyn 2026/27. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig. Nodwyd

		costau ychwanegol sy'n berthnasol i echdyniadau a draenio.
Llanuwchllyn (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	7	Tir ym mherchnogaeth Cymdeithas Tai Grŵp Cynefin. Maent yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2025/26. Mae trafodaethau rhwng Grŵp Cynefin a'r Gymuned yn parhau.
Tir ger Lawnt y Plas, Dinas Mawddwy (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Adra sy'n berchen ar y safle. Maent yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2030/31. Mae diffyg cyflenwad dŵr yn rhwystr.
Trefriw, tir wrth ymyl Tŷ Capel Peniel (50% ar y farchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	5	Mae'r perchennog wedi nodi bwriad i ddatblygu cyn pen 5 mlynedd ar ôl cyflwyno'r safle ymgeisydd. Ni chafwyd unrhyw gyswllt gan y perchennog ers 2016.
Dolwyddelan (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Y bwriad i ddatblygu safle yn dilyn ymgynghoriadau mewnol gan y perchennog, Cyfoeth Naturiol Cymru.
Tir ger Penyrhwylfa , Harlech (67% ar y farchnad agored, 33% o dai fforddiadwy ar gyfer angen lleol)	24	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cynnal arolwg o anghenion tai. Cyflwynwyd cais cynllunio yn ym Mawrth 2023 am 20 uned fforddiadwy, nid oes penderfyniad eto. Bwriedir Grŵp Cynefin datblygu'r safle.
Llanegryn (50% marchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	8	Mae'r tiffeddiannwr wedi bod yn trafod gyda'r Hwylusydd Tai Gwledig sydd wedi cwblhau Arolwg Anghenion Tai ar gyfer y gymuned. Ers hynny, maent wedi nodi nad oes bwriad datblygu yn y blynyddoedd i ddod.
Tir ger Bryn Deiliog , Llanbedr, (100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tiffeddiannwr, Adra, yn gorffen y safle erbyn 2028/29.
Tir ger Bro Prysor, Trawsfynydd, (100% i ddiwallu angen lleol)	10	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tiffeddiannwr, Adra, yn gorffen erbyn 2029/30. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig.
Tir ger Maesteg, Pennal (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	5	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tiffeddiannwr, Adra, yn gorffen y safle erbyn 2022/23. Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cwblhau arolwg anghenion tai. Cyflwynwyd cais cynllunio yn ystod 2021/22 am 5 uned, mae'r caniatad yn aros i gytundeb A. 106 gael ei arwyddo.
Cyfanswm	184	

ATODIAD 4: TAFLWYBR TAI

Gofyniad am Daflwybr Tai

- 1.1 Ym mis Mawrth 2020, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Argraffiad 3 o'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu (LICD), sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyflawni tai gael ei asesu yn erbyn y taflwybr tai a nodir yn y CDLI mabwysiedig. Rhaid i'r AMB gynnwys ddau graff, un o'r cynllun mabwysiedig o'i gymharu â graff wedi'i ddiweddarau newydd a baratowyd ar gyfer yr AMB. Mabwysiadwyd CDLI Eryri cyn cyhoeddi Llawlyfr CD, felly mae'n rhaid cymharu'r trosglwyddiad yn erbyn y GTBC: Gofyniad Tai Blynyddol Cyfartalog. Mae'r taflwybr tai yn cynnwys gwybodaeth gadarn am amseru a graddoli safleoedd gyda chaniatâd cynllunio a dyraniadau CDLI ar gyfer y blynyddoedd sy'n weddill o gyfnod y cynllun.

Grŵp Rhanddeiliaid Tai

- 1.2 Mae'r LICD yn ei gwneud yn ofynnol i Grŵp Rhanddeiliaid Tai gael ei sefydlu i sicrhau bod ffigurau cwblhau yn cael eu cofnodi'n gywir ac i ystyried amseri a champau cyfawni safleoedd a ddyrannwyd, a safleoedd gyda chaniatâd cynllunio, mewn perthynas â'r gofyniad blynyddol cyfartalog a ragwelir. Bydd y Grŵp hefyd yn ymwneud â pharatoi Taflwybr Tai fel rhan annatod o baratoi unrhyw Gynllun Datblygu Lleol yn y dyfodol.
- 1.3 Mae aelodaeth y grŵp yn fater i bob ACLI ei benderfynu, ond yn ddelfrydol dylai gynnwys adrannau perthnasol yr ACLI, adeiladwyr cartrefi, tirfeddianwyr, cymdeithasau tai, ymgymerwyr statudol, darparwyr seilwaith a chyrff eraill fel sy'n briodol. Mae'r Awdurdod wedi sefydlu Grŵp; mae ei aelodau fel a ganlyn:
 - Ffederasiwn Adeiladwyr Tai;
 - Dŵr Cymru;
 - Cyfoeth Naturiol Cymru;
 - Grŵp Cynefin;
 - Catrefi Conwy;
 - Clwyd Alyn;
 - Tai Gogledd Cymru;
 - Adra;
 - Gwasanaeth Hwylusydd Tai Gwledig;
 - Awdurdod Tai Cyngor Gwynedd,
 - Awdurdod Tai Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.
- 1.4 Cynhaliwyd gohebiaeth â'r Grŵp trwy ohebiaeth e-bost. Rhannwyd dau dabl, yn cynnwys amseru a graddoli safleoedd a ddyrannwyd, a safleoedd â chaniatâd cynllunio ar gyfer dros 5 annedd, gyda'r aelodau i gael eu sylwadau arnynt. Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau a arweiniodd at newid y tablau a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod. Roedd y tablau a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod yn seiliedig ar y wybodaeth orau sydd ar gael, gan gynnwys:
 - Y niferoedd cwblhau gwirioneddol a gesglir o ymweliadau monitro blynyddol
 - Gwybodaeth a gyflwynwyd gan y trefeddiannwr wrth gyflwyno'r safle ymgeisol
 - Cysylltodd yr Awdurdod â holl dirfeddianwyr / datblygwyr safleoedd a ddyrannwyd a rhai mawr i ofyn am fewnbwn ar amseru a graddoli datblygiad eu safle; cafodd ymatebion eu bwydo i'r taflwybr.

Amseru a Graddoli Dyraniadau

Haen yr anheddle	Enw'r safle wedi ddyranu	Cyfanswm capasiti'r safle	Oedi hyd at ddechrau'r gwaith adeiladu (mewn)			Camau Cyflawni'r Datblygiad (2023-2031)													
			Cyfnod ar gyfer trafodaethau cyn ymgeisio / ymgynghoriad PAC	Amser rhwng cyflwyno cais cynllunio a'r penderfyniad	Amser rhwng cael caniatâd cynllunio a bodloni amodau perthnasol a galluogi adeiladu ar y safle	Wedi eu cwblhau	Wrthi'n cael eu datblygu	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Unedau tu hwnt i gyfnod y CDLI ar y Cyd		
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Tir y tu ol i'r Llew Coch, Y Bala	55	1 mis			0	0							30				25	
Aneidd Eilaidd	Tir ger Pentre Uchaf, Dyffryn Ardudwy	10	4 mis			0	0		2				8						
Aneidd Eilaidd	Tir yn cyn Felin Wlan, Trefriw	5				0	0						5						
Aneidd Eilaidd	Land adjacaent to Y Rhos Llanegryn	8				0	0										4	4	
Aneidd Eilaidd	Tir ger Bryn Deiliog, Llanbedr	6				0	0						6						
Aneidd Eilaidd	Tir ger Maesteg, Pennal	5		Cyflwyno cais cynllunio 15/9/2021; penderfyniad yn aros am gytundeb Adran 106		0	0		5										
Aneidd Gwasanaeth	Tir ger Bro Prysor, Trawsfynydd	10				0	0										10		
Aneidd Eilaidd	Tir ger Lawnt y Plas, Dinas Mawddwy	6				0	0											6	
Aneidd Gwasanaeth	Tir ger Penrhwyfya, Harlech	24	1 mis	Cyflwyno cais cynllunio 22/3/2023; penderfyniad yn aros am gytundeb Adran 106		0	0				24								
Aneidd Eilaidd	Tir ger Capel Horeb, Dyffryn Ardudwy	5	1 mis	7 mis		0	0				3	2							
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Tir y tu ol i Wenallt Uchaf, Dolgellau	15				0	0				15								
Aneidd Eilaidd	Tir ger Rathbone Terrace, Dolwyddelan	6				0	0											6	
Aneidd Eilaidd	Tir ger Garreg Frech Llanfrothen	6		Cyflwyno cais cynllunio 3/11/2022; aros am benderfyniad		0	0					6							
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Tir yng Nghysgod y Coleg, Bala	10	1 mis	10 mis	7 mis	9	0												
Aneidd Eilaidd	Tir ger Maes y Pandy, Llanuwchllyn	7				0	0				7								
Aneidd Gwasanaeth	Cyn Ysgol Gynradd, Aberdyfi	11	1 mis	6 mis	11 mis	11	0												

ATODIAD 5: Data Treth Cyngor fesul Cyngor Cymuned (Gorffennaf 2023)

Cymuned	Cyfanswm nifer eiddo domestig y gymuned (sy'n cynnwys yr ail gartrefi domestig)	Dos. B (dim premiwm ar hyn o bryd)	Ail Gartref gyda premiwm	Cyfanswm	% o'r eiddo domestig	Unedau gwyliau Hunangynhaliol	% cyfunol ail gartrefi a llety gwyliau o'r holl eiddo domestig ac annomestig
ABER	120	0	6	6	5.0%	0	5.0%
ABERDYFI	851	16	264	280	32.9%	149	42.9%
ABERMAW	1341	3	151	154	11.5%	112	18.3%
ARTHOG	689	4	92	96	13.9%	55	20.3%
BALA	1028	1	22	23	2.2%	27	4.7%
BEDDGELERT	297	0	48	48	16.2%	79	33.8%
BETWS GARMON	131	0	14	14	10.7%	20	22.5%
BRITHDIR & LLANFRACHETH	414	0	53	53	12.8%	30	18.7%
BRYNCRUG	364	3	17	20	5.5%	17	9.7%
CORRIS	367	1	28	29	7.9%	15	11.5%
DOLBENMAEN	645	3	52	55	8.5%	46	14.6%
DOLGELLAU	1459	4	77	81	5.6%	87	10.9%
DYFFRYN ARDUDWY	855	1	64	65	7.6%	62	13.8%
FFESTINIOG	2536	8	115	123	4.9%	111	8.8%
HARLECH	856	5	104	109	12.7%	63	18.7%
LLANBEDR	339	3	43	46	13.6%	31	20.8%
LLANBERIS	962	2	35	37	3.8%	56	9.1%
LLANDDEINIOLEN	2216	4	28	32	1.4%	43	3.3%
LLANDDERFEL	509	0	25	25	4.9%	35	11.0%
LLANDWROG	1108	1	16	17	1.5%	34	4.5%
LLANDYGAI	165	0	13	13	7.9%	23	19.1%
LLANEGRYN	278	1	33	34	12.2%	9	15.0%
LLANELLYD	293	2	59	61	20.8%	21	26.1%
LLANFAIR	231	7	42	49	21.2%	37	32.1%
LLANFIHANGEL Y PENNANT	242	0	15	15	6.2%	20	13.4%
LLANFROTHEN	393	3	52	55	14.0%	9	15.9%
LLANGELYNIN	130	1	14	15	11.5%	25	25.8%
LLANGYWAIR	370	2	10	12	3.2%	7	5.0%
LLANLLECHID	1998	4	48	52	2.6%	7	2.9%
LLANLLYFNI	1353	4	18	22	1.6%	28	3.6%
LLANUWCHLYN	320	1	22	23	7.2%	17	11.9%
LLANYCIL	203	0	15	15	7.4%	9	11.3%
MAENTWROG	329	2	36	38	11.6%	24	17.6%
MAWDDWY	366	1	34	35	9.6%	26	15.6%
PENNAL	245	13	20	33	13.5%	18	19.4%
PENRHYNDEUDRAETH	983	1	33	34	3.5%	20	5.4%
TALSARNAU	343	4	48	52	15.2%	22	20.3%
TRAWSFYNYDD	724	1	30	31	4.3%	49	10.3%
TYWYN	1955	60	149	209	10.7%	56	13.2%
WAUNFAWR	667	0	14	14	2.1%	27	5.9%
Y GANLLWYD	86	0	7	7	8.1%	10	17.7%
BETWS Y COED	273		29	29	10.6%	39	21.8%
BRO GARMON	325		32	32	9.8%	41	19.9%
BRO MACHNO	415		80	80	19.3%	34	25.4%
CAERHUN	660		46	46	7.0%	28	10.8%
CAPEL CURIG	116		14	14	12.1%	16	22.7%
DOLGARROG	210		4	4	9.8%	4	3.7%
DOLWYDDELAN	274		29	29	7.0%	20	16.7%
HENRYD	356		18	18	1.9%	14	8.6%
LLANFAIRFECHAN	1,825		64	64	5.1%	18	4.4%
LLANRWST	1,587		30	30	6.7%	15	2.8%
PENMAENMAWR	2,267		84	84	3.5%	34	5.1%
TREFRIW	421		28	28	3.7%	17	10.3%
YSBYTY IFAN	95		8	8	1.9%	10	17.1%
CONWY	8,034		272	272	3.4%	143	5.1%